

yes .(formal style) adv.

ئە

august n.

ئاب (1)

splendour ,lustre n.

ئاب (2)

water n.

ئاب (3) ((ف))

privy, latrine, water-closet, lavatory

ئابخانه، ئابدهست=ئاودهست،

ئابدهستخاته، ئابخانه

honour, high respect, credit, self-respect
reputation.

ئابروو

to detame, disgrace, speak ill of .vi.

بردن -----

modest, respected

به -----

dishonest, knavish, shameless adj.

بئ -----

honourable, respected adj.

ئابروودار

economy , n.

ئابووری

to economize (v.t)

ك -----

economics n.

زانست -----

paternd uncle n.

ئاپ (ئاپۆ)

-shrewd, ful of fire adj.

ئاته ش (ف)-ئاگر ئاته شپاره

ئاته شپه رست - ئاگرپه رست

ئاته ش خانه - ئاگرخاته

syphillis , n.

ئاته شه ك

fiery, red adj.

ئاته شی (1)

briar(brier) n.

ئاته شی (2)

brick(backed) n.

ئاجوور

to sigh, moan vi.

ئاخ هه لكيشان

earth, soil. n.

ئاخ (2)

then conj.	ئاخر
halo,aureole n.	ئاخله
speak,talk vi.	ئاخافتن
graze, train, school (ahorse), vt.	ئاخاوتن
put in,thrust in to vt.	ئاخنين
to stuff,pad ,insrt	تـی -----
to call another bad names	هه لـ -----
small encloseer for sheep and goats,pen,fold n.	ئاخه لـ
tumult,disturbance n.	ئاخوران و بخوران
manger n.	ئاخور
atheological preacher n.	ئاخون (ئاخوند)
grand mother n.	ئادا
civilities,good manner n.	ئاداب (ع)
adam, humanity av.	ئاده م - ئاده می
mankind,human being	ئاده میزاد
come on!,go on !interj	ئاده ی
march , n.	ئازار (ئادار)
adorned ,decorated, directed, adj.	ئاراسته
to adorn,direct , v.	ئ-----ک
rest,repose,tranquility, quietness, n.	ئارام
to be quiet,wait, vi	ئ-----گی
quiet,patient , adj.	به ...
impatient,restless , adj.	ئ... ی لئ بران

resting place, tomb, grave n.	ئارامگا
quietness, calmness, n.	ئارامی
adornment, decoration n. to adorn, dress up	ئارایش (ئارایشت)
soapy-water n.	ئاراو
flour, meal n.	ئارد
a kind of pottage n.	ئاردهوا
cucumber n.	ئاروو
wish, desire, n.	ئارهزوو
desirous adj.	ئارهزوو خوا
wishing, wishful, desirous, fond, covetous. adj.	ئارهزووکه ر ئارهزوومه ند - ئارهزووکه ر
sweat n.	ئارهق (1)
to sweat vt.	دهردان (دهردان) - - - - -
	(وه)
arrak, (an alcoholic spirit made from grapes or dates) n.	ئارهق (2)
drinker, one addicted to arrak adj.	ئارهق خور
mint-water	ئارهقی نه عنا ئارمانج - ئامانج
yes, really! av.	ئاری
and interj	
arian adj.	ئاری (1)
help n.	ئاری (2)
helper n.	ئاری پکار
help n.	ئاریکاری

brave ,active, quick adj.

ئازا

to become brave ,be quick adj.

ئارینۆك=له تكه ئۆك

dare you

ب-----

to encourage

ت---ئه كه م

make haste

كردن-----

bravely ,manly adv.

كه-----

courage ,pluck ,bravery n.

ئازایانه

free ,liberated adj.

ئازایه تی (ئازایی)

to be free .

ئازاد

to enfranchise , liberate vt.

ب-----

free ,freeman n.

ك-----

freedom ,liberty

ئازاده

freedom-loving n.

ئازادی

pain ,grief ,suffering n.

ئازاد یخوا

to hurt ,offend ,molest .

ئازار

to be hurt v.

دان----- (پێ گه یاندن)

harmful ,painful

پێ گه یشتن

harmless ,painless

به-----

trial ,experiment n.

بئ-----

fire, name of the angle, presiding
over fire .

ئاموون

provisions ,a stock fo food

ئازهر (ئازهر)

change of place ,removal n.

ئازووه (ئازووقه)

ئازوگويز

flock n.	ئاژال (1)
grass ,pasture ,garbage ,bitter ,rubbish n.	ئاژال (2)
disorder ,uproar n.	ئاژاوه ئاژنن - ئاژه ل -
prick vt.	ئاژۆ
track vt.	دان-----
to graze at night vt.	دان-----
drive ,attack vt.	ئاژۆتن
hammer for chipping mill-stone	ئاژینه
mill-stone	ئاس (1)
myrtle , n.	ئاس (2) ((ع))
manner ,rule ,style ,way n.	ئاسا (1)
suf.--- meaning like	شیر ئاسا (2)
easy ,simple adj.	ئاسان
to become easy vi.	ب-----
to simplify ,facilitate , vt.	ك-----
ease , simpleness n.easily adv.	ئاسانی
normal ,typical adj.	ئاسایی
to mimic	له ----- ك. وه
	(لاساپی ك. وه)
security ,peace-loving adj.	ئاسایش (ئاسایشته), ئاسایشخوا
direction ,against n.	ئاست (عاست)
against ,in the presence of, lining n.	له ----- ی 000دا
deer ,gazelle	ئاسك

dim of	ئاسک
sky ,heaven n.	ئاسمان
chalk and cheese	و-----
ceiling ,canopy	رئسمان
heavenly ,sky-blue	ئاسمانه
iron n.	ئاسنی
waste time ,to flog a dead horse	ئاسنی سارد کوتان
iron-cutter n.	ئاسنبر
iron-clad n.	ئاسنیپۆش
metal pots and pans n.	ئاسنجاو
black smith n.	ئاسنگەر
smithy n.	ئاسنگەر خانه
smithcraft n.	ئاسنگه‌ری
iron, made of iron	ئاسنی
iron strong ,robust ,made of iron adj.	ئاسنین
horizon n.	ئاسۆ
tranquil ,at rest ,peaceable adj.	ئاسووده
to become quiet vi.	ب-----
to comfort ,relieve	ك-----
tranquility , n.	ئاسووده‌یی
asia n.	ئاسیا
water-mill n.	ئاسیاو
asian adj.	ئاسیایی
calamity ,misfortune ,mischance n.	ئاسیۆ
mill n.	ئاش (1)

wind-mill n.	ئاشیی با
cooked food ,victuals n.	ئاش (2)
mill-fee n.	ئاشانه
cook n.	ئاشپهز
kitchen n.	ئاشپهز خانه
reconciled, at peace, peaseful, friendly adj.	ئاشت
to be reconciled, make pease, end up a quarrel vi.	-00000 ب وه
to reconcile vt.	00000 ك وه
peace , reconciliation n.	ئاشتی (ئاشتییه تی)
peacefully av.	به 00000
peace-loving adj.	ئاشتی خواز
treaty of peace n.	ئاشتی نامه
clear, open, evident, obvious adj.	ئاشکرا
to become clear ,appear vi.	00000 ب
to show, disclose, reveal vt.	00000 ك
evidence n.	ئاشکرای
acquainted, familiar, friend, skill, expert adj.	ئاشنا
to get acquainted vi.	بوون به 0000
to make friend vt.	00000 گ
acquaintance n.	ئاشنایه تی (ئاشنایی)
milller n.	ئاشه وان
disturbance, tumult, riot, discord n.	ئاشووب

an exciter of discord, turbulent adj.	به 0000
a title of a petty chieftain adj.	ئاغا (1)
agha ,master ,chief of a tribe n.	ئاغا (2)
village headman n.	ئاغادی
agha's wife n.	ئاغا ژن
like an agha adj.	ئاغایانه
state of being an agha n.	ئاغایه تی (ئاغایی)
cairn n.	ئاغەر 00ئاغه ل 00ئاغه له
calamaties ,distress	ئاغات
sun ,beautiful ,fam.proper name.	ئاقتاو
ewer , pitcher (n.)	ئاقتاوه
women n.	ئاڤرته
created adj.	ئاڤریده
to creat vt.	0000 ک
bravo ,well done! interj	ئاڤهرین
to appload ,praise , vt.	0000 ک
place ,direction ,presence n.	ئاڤار
in the presence of	له 000 ی
wise adj.	ئاڤل ((ع))
end n.	ئاڤام
careful, aware, vigilant, informed, care, notice, information n.	ئاگا
to watch ,beware ,take care , look after know about	0000 لی 0ب0
aware, watchful, careful, informed alert a.	ئاگادار

to be careful, watch, tent vi.	0000 ب
to warn, inform, advice vt.	0000 ك
to make, rise, warn vt.	0000 ك وه
care ,attention ,watchfulness n.	ئاگاداری ئاگاھ 00 ئاگا
notice ,advice n.	ئاگاھی (ئاگایی)
fire n.	ئاگر
to prevent fire from spreading vt.	ئاگر 0 بر 0 ك
to be on fire vt.	0000 به 0 ب وه
to set on fire vt.	0000 بهردانه وه
to fire at, burn vt.	0000 پیوه نان
to catch fire, flare up vi.	0000 تئ بهر 0 ب
to set fire to vt.	0000 تئ بهردان
to fire vi.	0000 دان
to built a fire	0000 ك وه (هه ل گیساندن)
arouse a panic	هه ل گیساندن
to catch fire, be come excited vi.	00 گ (سه ندن)
to create disorder vt.	00 نانه وه
culprit , n.	00 ی بن کا
play with fire ,fire-works n.	ئاگر بازی
fire-worshipper n.	ئاگر په رست
fire-worship n.	ئاگر په رستی
furnace (of samovar) n.	ئاگر خانه
fire-place ,hearth ,grate n.	ئاگر دان
inflammable ,combustible adj.	ئاگر گر

a game at kiosks played by boys n.	ئاگره (1)
a kind of out-door game ,ulcer n.	ئاگره (2)
bon fire ,campfire n.	ئاگره خوشه
fiery a.	ئاگرین
red ,crimson ,scarlet adj.	ویۆل
half ripe grapes	ئال (1)
elf frightening woman in childbed	ئال (2)
banner ,flag ,standard n.	ئالا (1)
pen n.	ئالا (2)
adhere, stick, cling to, climb vi.	ئالان (ئالاین)
to be entangled weaved, be involved vi.	تی 000
to be entwined, to adhere, envelop. vi.	تیك 000
stick, cling to, and envelop vt.	ئالاندن (ئالانن)
to evolve, entangle vt.	تیك 000
fodder , n.	ئالف
tool n.	ئالته ((ع))
black pepper n.	ئالته
(en)tangled ,touchy adj.	ئالۆز (1)
be come entangled vi.	ئالۆز (2)
entangle vt.	ئالۆزاندن (ئالۆزانن) (ئالۆزکانن)
	(ئالۆسکان) (ئالۆزان)
itch ,irritation n.	ئالۆش
change-over ,exchange n.	ئالۆگۆپ
gland ,tonsils n.	ئالوو (1)

to have swollen glands	000 كه وتن
plum	ئالوو (2)
amaryllis ,sour cherry n.	ئالوو بالوو
small-plum n.	ئالوپه
afflicted , stricken with adj.	ئالووده
to get involved vi.	000 ب
egg-plum n.	ئالی بوغاره
ready ,prepared ,at ha adj.	ئاماده
to be ready, be present vi.	000 ب
to prepare vt.	000 ك
readiness n.	ئامادهیی
security ,peace n.	ئامان (1)
merciless adj.	000 بی
pots and pans n.	ئامان (2)
aim ,object n.	ئامانج (ئاماج)
a target n.	ئامانجگا (ئامانجگاه) 0
	ئامباز=ئه مپاز
coming and going n.	ئامشۆ (ئاموشۆ)
to frequent	000 ك
cousin n.	ئامۆزا
learner n.	ئامۆژ
school n.	ئامۆژگا (ئامۆژگه)
teacher ,adviser n.	ئامۆژگار
advice ,teaching n.	ئامۆژگاری
to advise teach	000 ك

wife of one's parietal uncle,
aunt n.

ئامۆژن

mixed ,alloy adj.

ئامۆژگه . ئامۆگا

ئامیژەن

to mixed, blend vt.

ئامۆشۆ 00 ئامشۆ

000 ک

amen !interj ,so be it

ئامین

plural termination as.

پیاوان

men

پیاوان

children

مندالان

sufi...terming adjectives from

ئانه (000انه)

nouns, as. yearly

سالانه

daily

پۆژانه

elbow n.

ئانیشک

to nudge vt.

000 دادان

to nudge vt.

000 لیڤدان

water ,fluid ,stream ,river ,juice n.

000 ئاو

to water, irrigate vt.

000 دان

to leak, ooze vi.

000 دادان

to pour out, empty vt.

000 دهردان

to water (mouth) vi.

0000 زانه دهه

get wet vi.

000 بوون به

easily av.

000 له سهه

waterless ,arid adj.

000 بی

prêt...meaning ,co- ,con- ,together

ئاو (هاو)

in this way ,such, thus av.	ئاوا (1)
populous, peopled, inhabited, prosperous, cflourishing, replenished a. to populate, flourish vt.	ئاوا (2) 000 ك وه
set (sun or moon) disappear vi.	ئاوا (3)
desire ,yearning ,longing for n. to desire, long for, crave vi.	ئاوات 000 خواستن
longing ,desiring adj.	ئاواته خواز
populous ,inhabited adj. to populate, flourish vt.	ئاوادان 000 ك
flourishing place, prosperity, village n.	ئاوادانی
vagabond, homeless, wanderer n.	ئاواره
to wander about, be come homeless	000 ب
voice, tune, melody n.	ئاواز
village, hamlet n.	ئاوایی
dam n.	ئاوباره
swimmer n.	ئاوباز
water-sporting n.	ئاوبازی
water-fee n.	ئاوبایی
dropsy	ئاوبه‌ند
pump n.	ئاو باش : ئاو پرژین 00
watery, juicy, succulent adj.	ئاو دار
full length (body) a.	ئاو دامان
squirt ,fester n.	ئاو پز
to tester ,suppurate	000 ك

companion n.

ئاو دهنگ

ئاو دهست 0 ئاو دهس 0

دهس نوێژ

water distributor a keeper of water

ئاو دێر

glance

ئاو پ

to glance back ,turn the face

000 داندهوه

consider, care for, and regard vt.

000 لی داندهوه

sprinkling n.

ئاو پشتن

to sprinkle

000 ك

skill n.

ئاو روو 0 ئابروو

stirr up n.

ئاو زهنگی

buckle n.

ئاو زوونه

pregnant, with child, with young adj.

ئاوس

swilling (n.)

ئاوساوی (ئاوسایی)

ئاوسی (هاوسی) : دراوسی

to become pregnant vi.

000 ب

to impregnate vt.

000 ك

swell up vi.

ئاو سان

cause to swell vt.

ئاوساندن (ئاوسانن)

swelling n.

ئاوساویی (ئاوسایی)

water fall ,cataract n.

ئاو شار

water-carrier ,water drawer n.

ئاو کیش

dipper ,ladle n.

ئاو گردان

poad ,pond n.

ئاو گید (ئاوگیده)

pitted with small pox ,pock marked

ئاولاوی

blotting-paper n.	ئاوچین (کاغەزی)
small pox n.	ئاوئەلە
to be affected with small pox	000 دەردان
embryo ,foetus n.	ئاوئەلمە
water-course n.	ئاوەرۆ
plucked as a bird socked n.	ئاوەرپوون
hot water	ئاوی گەرم
water shed	ئاوپیژ (000 گەه)
inverted ,reversed adj.	ئاوئەژوو
watery, liquid,	ئاوئەکی
animal gone astray adj.	
intruder	ئاوئەکی
after – birth(placenta) n.	ئاوئەل (1)
companion n.	ئاوئەل (2)
brother-in-law	ئاوئەل زاوا
woman s' underpants n.	ئاوئەل کراس
adverb n.	ئاوئەل فرمان
pronoun	ئاوئەل ناو
water land ,irrigated land	ئاوئەنیا ئاوئەها 00 ئاوها
dew n.	ئاوونگ
climate n.	ئاو و هەوا
aquatic adj.	ئاوی (1)
suf...forming adjectives	ئاوی (2) (000 و ی)
from nouns ,as . muddy	قوراوی
chandellier n.	ئاویژە

mirror ,looking-glass n.	ئاوینە
decorated with mirrors	ئاوینە بەند (ئاوینە کاری)
ah! alas! interj ,sigh n.	ئاھ
to sigh ,groan vi.	000 ھەل کێشان
tune, music, harmony, concert, entertainment,party n.	ئاھەنگ
discordant	بی 000
to hold a concert	000 گێپان
deer n.	ئاھوو
lament n.	ئاھواھ
slow ,gentle ,calm adj.	ئاھێستە
interj ,expressing pain ,ah!	ئای
interrogative particle,whether or not.	ئایا
may n.	ئایار
type of song	ئایای
coming, next, future, approaching.	ئایندە
ending of the past to form	ئایە (000 یە)
particle ,added to the personal	ئایە
conditional tense ,as:	بچوومایە , بمر کردایە
suf...forming abstract nouns ,as:	ئایە تی (000 ایە تی)
adjectives ,as:	ئەستورایی , قوولایی
rite, common law, ceremony n.	ئایین
infidel .	بی 000
particale used in forming present indecative ,as .	ئە ((ە)) 0 ئە پۆم , ئە خۆم

it may be ,possible	ئەبێ ((هەبێ, ئەبێت, دەبێت))
to be	((بوون))
disgrace ,scandal ,violation n.	ئەتک
to detame ,scandalize	000 پێ کردن
to violate ,disgrace	000 ک
satin ,atlas n.	ئەتلەس ((أ))
star , proper name	ئەختەر
linden n.	ئەخلاموو
beauty ,grace ,glory n.	ئەوا
culture ,politeness ,courtes n.	ئەدەب (ع)
scholarly man of letter, literary man .	ئەدیپ (ع)
qualified ,competent , adj.	ئەریاب
a city in northern iraq, famous for the defeat of darius by lexander the great.	ئەرییل
excellent, valuable, wise ,brave a.	ئەرجمەند
stream ,river	ئەرخ (تورکی)
judas-tree n.	ئەرخەوان (ئەرخەوان)
purple adj.	ئەرخەوانی (ئەرخەوان) ئەرد 00 ئەرز
earth ,ground ,land	ئەرز ((ع)) ئەرزنگ 00 ئەرخەوان
a frightful demon n.	ئەرزەنگ 00 (ئەرزەنگی دێو)
hardship ,task ,duty n.	ئەرك
present (brought from a journey)	ئەرمەنمان
armenian adj. , n.	ئەرمەن

armenia n.	ئەرمەنستان
anative of armenia, the language of ns.	ئەرمەنی
a saw n.	ئەپرە
carriage ,car ,waggon n.	ئەرەبە (عەرەبە , عەرەبانە)
dragon ,tyrant n.	ئەژدەر
dragon n.	ئەژدەها (ئەژدیها)
the tyrant zahhak	ئەژدەهاک
knee n.	ئەژنۆ
to kneel vi.	000دادان
horse n.	ئەسپ
entrusted , adj.	ئەسپاردە 00 سپاردە
slow ,gentle adj.	ئەسپایی
gently, slowly, in a whisper adv.	بە 000
cross-piece (spade) n.	ئەسپەرە
a touch of madness (esp. after tiphus)	ئەسپەک
rue (bot) n.	ئەسپەند (ئەسفەند)
soap-root ,salf wort ,soap wort .	ئەسپۆن
louse n.	ئەسپۆ
be infested with lice.	تێ دان
lousy ,deloused ,infested with lice	ئەسپۆن
lining n.	ئەستار
thorn ,prickle ,chistle n.	ئەستری
tear (eye) n. nape n.	ئەستۆ
to undertake .	گرتنە 000

to be head vt.	له 000 دان
thick ,gross ,stout adj.	ئه ستور
to be come thick ,swell up vi.	ب 0000
to thicken vt.	ك 0000
thickness n.	ئاو ده ست
reservoir n.	ئه ستورك :كوليره
star n.	ئه ستير (ك)
to lie a wake v.	ئه ستيره
starry adj.	0000 ژماردن
astronomer	ئه ستيره دار
falling of shooting star .	ئه ستيره ژمير
astrologer ,astronomer n.	ئه ستيره كشان
astronomy n.	ئه ستيره ناس
chisel n.	ئه ستيره نما
	ئه ستيل
	ئه سكا نه (ئه سكه نه)
	(ئه ستيليك) 00 ئه ستيرك
hot cinder, ember, life coal.	ئه سكل
harbor ,port n.	ئه سكه له ((ا))
skeleton n.	ئه سكه له ت ((أ))
chair n.	ئه سكه مل
playing-cards	كاغه زى 000
chisel	ئه سكه نه
ladle n.	ئه سكوى
swarthy ,brown adj.	ئه سمه ر

tradesmen n.	ئەسنان
bondman, captive, prisoner(of war) n.	ئەسیر ((ع))
captivity ,slavery n.	ئەسیری
forearm n.	ئەشک
tremont, torture, vice(tool) rack press n.	ئەشکەنجە ئەشکەند 00
cave n.	ئەشکەوت
bobble ,fettters n.	ئەشکێڵ
burning ,illuminating ,fem proper name n.	ئەفرۆز
story ,table ,narrative ,charm spell ,incarnation , n.	ئەفسانە
incantation ,charm ,fraud n.	ئەفسوون
crown ,officer n.	ئەفسەر
a title of respect ,effendi ,sir n,	ئەفەندی
	ئەك 00 دەك
here adv.	ئەگرە
side-stress n.	ئەگریجە
if conj.	ئەگەر
although (conj)	ئەگەرچی
although conj.	000چی
if not ,other wise av., conj.	000تا (000نە)
name of the first letter in the arabic kurdish alphabet	ئەلف
alphabet n.	ئەلف و بی
ring n.	ئەلقە (ع)

to encircle ,embrace	0000 دان (گ000)
hasp n.	ئەلقە پێز
diamond n.	ئەلماس
diamond-cutter (man) cut- glass n.	ئەلماس تەراش
electricity n.	ئەلەتريک (ئەلەکتريک) ((أ))
germany n.	ئەلەمان , ئەلەمانیا
german adj.	ئەلەمانی
this pro. and adj.	ئەم
these pro. and adj.	ئەمانە
these things , persons .	ئەمانە
	ئەمار00عەمار
	ئەماراوا00عەماراوا
pounce ,sudden attack n.	ئەمپاز
to attack on vt.	000 بردنە سەر
to pounce vi	0000 دان
this side	ئەمبەر0 ئەمپەر00 ئەمبەر
then ,in this case	ئەبێ
this side ,inner side	ئەم دیو
to turn over	ئەم دیو ئەو دیو (ک)
order ,command ,affair n.	ئەمر ((ع))
to give order	000 دان
to order vt.	000 پێ دان (ک00)
to die	0000 ی خوا (ک)
orde n.	ئەمر بە
written command n.	ئەمر نامە

this year	ئەمسا ل (ئیمسا ل)
this end	ئەمسەر
to night	ئەمشەو (ئیمشەو)
the nearer end ,this side	ئەملا
this person , thing	ئەمە
here it is	ئەمە تا (ئەمە تانی)
task ,duty ,labor n.	ئەمەك
pensioner ,retired n.	ئەمەكدار
this much	ئەمەندە
this week	ئەم هەفتەیه (000هەفتە)
finger n.	ئەمووست
toe n.	ئەموستپی
ring n.	ئەمووستیلە
thimble n.	000 یدروومان
prince n.	ئەمیر ((ع))
princess n.	ئەمیرە
safe ,secure ,honest, faithful a.	ئەمین
to secure vt.	000 ك وه
steward ,agent ,trustee n.	ئەمیندار
the planet venus n.	ئەناھید
result ,end n.	ئەنجام
in conclusion ,at the end	لە 000 دا
hinge n.	ئەنجامە
cut in pieces vt.	ئەنجنین (ئەنجن ئەنجن 0 ك)
chop, mince, slice, cut in pieces vt.	ئەنجنین

committee, council, meeting, assembly	ئەنجومەن
measurement ,dimension ,size n.	ئەندازە
to estimate, compare vt.	0000ک
to take measure vt.	0000گ
out of size, out of manner, immense	0000بی
to some extent	تایه ک 000 (بە 000 یه ک)
extraordinary adj.	له 0000 بە دەر
enginner n.	ئەندازە کار (ئەندازیار)
limb ,member ,body n.	ئەندام
thought, consideration, fear, anxiety n.	ئەندیشه
care fee adj.	0000بی
hit a mark ,shoot vt.	ئەنگاوتن
casualty	ئەنگاوتە
lump ,a ball of dough	ئەنگوتک
slumble vi.	ئەنگوتن (هەل)
he ,she ,it ,that pro.	ئەو
they pro.	ئەوان
those pro.	ئەوانە
they who ,those who (those which)	ئەوانی
the far side ,the opposite side	ئەوبەر
beyond prep.	ئەوپەر
at the out side	ئەوپەر کە ی
then av.	ئەوجا
dervish ,fanatic n.	ئەودال (عهودال)

outer side ,next av.	ئەودیدو
glory ,splendour n.	ئەورەنگ
europe	ئەوروپا
european adj.	ئەوروپایی
tool n.	ئەوزار
then av.	ئەوسا
the other end n.	ئەوسەرئەوک
throat n.	ئەوه==ئەو
thus ,such adj.	ئەوها
there it is	ئەوتتا
since av.	ئەوتەیی (ئەوتەتی)
so such av.	ئەوندە
nearly av.	ئەوندەیی
that who ,which that pro.	ئەوهی
that one	ئەوهیان
there ,that place av.	ئەوی
that , which ,whom pro.	ئەوی
the other one ,next	ئەویتر (ئەوی دی , ئەوی کە)
people, the public, inhabitants, civilians	ئەهالی ((ع))
ahriman ,the princeof darkness and auther of all evil ,the devil	ئەهریمەن
oh! yes ,certainly ,interj	ئەیی
september n.	ئەیلول
an exclamation of disgust, phew! interj	ئەیهو

nomad n.	نۆبه
an exclamation of joy, hurray !interj	نۆخ
room n.	نۆده
army n.	نۆردو
camp ,heat quarters n.	نۆردوگا
	نۆستا 00 وهستا
good luck ,omen n.	نۆغر
where are you going ?	00---بئ (000بئت)
happy journey ,good journey	000 ت فئیر بئ
an exclamation of distress, oh !ow! interj	نۆف
hope ,desire ,expectation n.	نۆمئد
to lose hope ,despair	0000 بئین
to rely up on ,put one`s hope	0000 بهستن (0000
	پئ بوون)
to hope (for) ,expect	0000 ك
hopeless	بئ 000 (نا 000)
hopeful adj.	به 000
flat-iron n.	نۆوتو
oh! interj	نۆی
yes ,ya	ئئ
iran ,persia n.	ئئران
hereabouts av.	ئئرانه
persian adj.	ئئیرانی
here adv.	ئئیره , ئئیرهکانئ

god	ئیزه
now av.	ئستا (ئسته)
just now av.	ئستاکه (ئستاکونی)
mull n.	ئستر
bone n.	ئسک
hand some ,good looking adj.	ئسک سوك
ugly adj.	ئسک قورس
the whole body n.	ئسکو پروسک
pain ,ache ,griet n.	ئش
feel pain ,hurt ,ache vt.	ئشان
cause pain ,hurt vt.	ئشاندن (ئشانن)
night-watching n.	ئشک (ت)
to watch vi.	گۆڤۆڤۆ
watchman n.	ئشگر ئیتی 00 یه ق
tribe n.	ئیل (ت)
gathering ,crowd n.	ئجباری
ambassader ,envoy n.	ئچی ((ت))
we ,us ,our pro.	ئمه
people like us ,we our selves	ئمه مانان
in the evenings	ئواران
evening av.	ئواره (ئواری)
you, you're pro.	ئوه
people like you ,you yourselves	ئوهو مانان
ewer (with a spous)	ئبریق ((ع))
more adj.	ئتر

halt ,stoppage ,pause n.	ئیسیت
tea cup n.	ئیسیتکان ((ع))
work ,job ,occupation ,business n.	ئیش
to have job with some one	0000 پی ب
to work ,cause to work ,run vt.	0000 پی 0ک
to work ,perform a service	0000 ک (000 بینین)
to happy some one for help	0000 که وتنه لا
to be busy	0000 هه بوون
i have a job with you	0000 م به تو هه یه
worker ,workman ,workwoman n.	ئیشکەر
hard worker ,officials adj.	ئیشگوزار
hand made ,handiwork n.	ئیشی دهست (00 دهس)
faith ,belief n.	ئیمان ((ع))
to see reason	0000 هیتان
faithful ,believer n.	ئیماندار
then	ئینجا
flower-pot	ئینجانه

pref---used before some adv.	ب (1)
denoting activity as\ knowing	بزان
pref---added to the personal endings	ب (2)
of the past to form conditional tense	بچومایه
pref---used before present stems to	ب (3)
form imperative mood as:	بچۆ , برۆ
present stem of verb to be as:	ب (4)
wind ,air n.	با (1)
to inflate	تیکردن
to start to blow	هه لکردن
exposed to wind adj.	به 0000
to expose to wind ,waste	به 0000 دان
winding ,rolling ,twisting n.	با (2)
to be twisted vi.	0000 خواردن
to roll ,wind ,twist ,vt.	0000 دان
to resume ,relapse vi.	0000 دانه وه
to swagger	خۆ 000 دان
rhematizm, flatulent vi.	با (3)
let	با (4) بام
let us play	0000 یاری بکهین
yes ,o! yes	با (5)
heat	با (6)
on heat (animal)	به 00000
price ,value	با (7)

what is the price?	ی چه نده ؟
pref---meaning, with, having as:	با (8)
informed adj.	باخه بهر
father n.	باب (1)
capter n.	باب (2)
papa ,daddy n.	بابا (بابا)
goods, articles bought and sold, subject, matter, sort, n.	بابه ت
concerning rolled, swaddle n.	به 0000
attacked by cold	با په پ
to catch cold	ب 000
gripe ,whirl wind n.	با پیچ
grand father n.	با پیر
grand grand father n.	ه 0000 گه وره
measure of weight nearly 22 li 35	باتمان
testicle n.	باتوو
substitute n.inteadof	باتی
toll ,tribute n.	باج
to collect tax vt.	سەندن ----
black mail n.	وپیستان ---
tax collector n.	باجگر
chimney ,sky light ,large window n.	باجه
elder sister n.	باجی ((ت))
piebald adj.	باجه
garden ,orchard n.	باج

to prune vt.	000 برین
dim of	باخ
kinder garden	00 ی منداڵان
gardner n.	باخچه وان
seed—bed n.	باخه
bosom ,pocket n.	باخه ل
to lie with vt.	چوونه باخه له وه
sleep in the arm vt.	نووستن
put in to breast—pocket vt.	خستنه باخه له وه
gardner	باخه وان
windy ,swollen ,rheumatic adj.	بادار
rhumatism ,	باداری
gout n.	باداری
chimney ,flue ,an airy house or place	بادگیر 00 بادنجان = باینجان
wine ,wine glass n.	باده
almond n.	باده م
almond—oil	پۆن 000
almond—kernel	ناوکه 000
almond—shaped adj.	باده می
cup n.	بادی
load ,burden ,heavy task ,unborn	بار (1)
child or young ,foetus (fetus) n.	بار
to transport vt.	0000 بردن
to pack up vt.	0000 بهستن
to unload vt.	000 خستن

to transport ,under take	000 کێشان
to be burden to some one	بوون به 000 به سه ره وه
to abort ,abortion	له 000 بردن
to miscarrige	له 000 چوون
position ,side ,time ,tarn n.	بار (2)
unfit ,inconvenient adj.	بی 000
appropriat ,convenient	له 000
unfit , inconenient	بی ...
grist n.	باراش
the planet mars, mas. proper name	بارام
rain n.	باران
rainy adj.	به 000
rainless adj.	بی
rainlessness n.	بی 000 ی
drizle n.	وورده 000
rain-water ,rain-pool	باراناو
rainy ,wet adj.	باراناوی
raining n.	باران بارین
end of spring ,whenee rains stop	باران بپان
cause torain vt.	باراندن (بارانن)
rain-coat n.	بارانی
a beast of burden ,truck ,porter n.	باریه
contribution ,subscription n.	باربوو
baggage n.	بارخانه
hieght (honse) ,load carring n.	بارستایی

load , baggage n.	بارگه
pack horse ,a beast of burden (horse)	بارگیر
pledge ,hostage n.	بارمته
rule ,regulation n.	بارنامه
regard ,form ,subject n.	باره
regarding to ,concerning to	له 000 ی
concerning	دهر 000 ی
court ,heat quarters n.	بارهگا
pack-aninial n.	بارهگی
frequently ,often adv.	بارهها
bulwark ,rampart n.	باروو
gunpowder magazine n.	بارووت
at least ,for once ,if only	بارئ
loaded adj.	باری
thin ,slender ,narrow a.	باریک
fine thread n.	باریکان
thinness n.	باریکایی
consumption (disease) n.	باریکه
path ,by way	باریکه پئ
rain vi.	بارین
pour down vi.	دا 000
not mature adj.	باپ
bleat vi.	باراندن (بارانن)
bleating ,shouting n.	باره (000 باپ)
chick n.	بارۆکه

leap ,jump v.	باز (1)
to jump vi.	000 دان
to get out of danger ,escape	دهر 000 بوون
to enable to escape vt.	دهر 000 ك
falcon n.	باز (1)
again adv.	باز (2)
suf...meaning performer as:	باز (3) كۆتر باز
bazaar (bazar) ,market n.	بازار
a market-man ,common ,cheap n.	بازاری
long-jump n.	باز بارین
merchant ,draper n.	بازرگان
trade , n.	بازرگانی
to trade ,to buy and sell vt.	000 ك
gushing n.	بازرهقه
to burst out suddenly ,spurt out vi.	000 بهستن
bracelet n.	بازن
brace ,circle n.	بازنه
cotton fabric , n.	بازه (1)
piebald ,striped adj.	بازه (2)
falconer n.	بازهوان
dim. of n.	بازوول
upper arm n.	بازوو
armlet n.	بازووبه‌ند (بازیبه‌ند)
toy ,play-thing n.	بازیچه
	بازی - وازی

skin disease (children)	بازده له (بای بازده له)
mention ,talk ,inquiry n.	بازێپ — بازارپ
to mention ,describe	000 ك
ancient ,old adj.	باستان
walking-stick n.	باستۆن
stick or pipe stem (of cheery wood) , n.	باسقه نده
arm ,low ridge n.	باسك
a kind of sweet (amixtur of paste and grape-juice) , n.	باسووق
piles n.	باسوور
good ,well adj.	باش
better adj.	باشتر
best adj.	باشترین
sparrow-hawk	باشۆكه
a square cloth used by women for caring things	باشیل
	باره ,باغ - باخ , ,باغچه -
	باخچه
	باسماندن - باراندن
textile n.	بافت
	باراندن , باعه - باره
woren fabric ,braid n.	بافته
taft ,bundle ,bunch n.	باقه (1)
bleating (of goats) n.	باقه (2) (باقه باق)
fear ,anxiety ,care n.	باك

fearless ,careless adj.	بی 0000
carelessness n.	بی 000 ی
cupping n.	باکەش
north n.	باکوور
northern adj.	باکووری
cyclon n.	باگرد
root roller n.	باگردان (باگردین)
wart n.	بالووکە و،
	باکید = بادگیر
	باگیژە = گێژە لۆکە
pillow ,cushion n.	بالین
wing ,arm ,fin n.	بال (1)
to arrest ,pinion vt.	000 بەستن (000 بەستن ک)
winless	بی 000
to fly away ,take wing vi.	000 گ
whale n.	بال (2)
height , n.	بالا
stature ,high ,exalted adj.	بالا
to grow taller ,keep growing taller ,increase in stature v.	00000 ک
to measure the height vt.	بە 000 گ
large drum ,a huge mule	بالا بان
tall ,of a high stature adj.	بالا بەرز
middel finger n.	بالا بەرزە

a mbitious ,aspiring adj.	بالا په‌روازه
an upper storey ,an upper room n.	بالاخانه
superior ,senior n.	بالا ده‌ست (000 ده‌س)
high flying ,airplane n.	بالا فڕ
very short ,shorty ,dwarf n.	بالا کورت
nice tall adj.	بالا گه‌ردان
winged adj.	بالاندن
adult ,of mature age adj.	بالغ (بالغ)
	باراندن ، بالدار
balcony n.	بالقون
	بالشت = پالشت
winged ,bird	بالنده
newly fledged adj.	باله‌ فڕی
	باله‌ بان = بالابان
cushion ,pillow n.	بالینه
ambassador n.	بالیوز
embassy n.	بالیوزخانه بام = با (4)
okra ,lady finger n.	بامیه
roof ,plateau n.	بان (1)
above ,on , prep	بان (2)
sound ,cry ,call n.	بانگ
to call to prayer vi.	0000 دان
to call ,summon ,invite vt.	000 ک
anouncement n.	بانگه‌واز
man who tolls roof after raining	بانگوش

pubs ,privy parts n.	بانە گا
lady n.	بانوو
penthouse n.	بانێژە
style ,fashion ,popularity n.	باو (1)
suf ... used after names of coulor to form adjectives , meaning(ish) some what as:	باو (2)
reddish	سورباو
father n.	باو (39)
fore fathers ,ancestors n.	باوان
storm n.	باو و باران
father n.	باوک
fatherless ,orphan n.	بی 0000
orphanhood	بی 000 ی
fatherly ,paternal n.	باوکانه
male ,cock n.	باوکە
fatherhood , paternity n.	باوکی (باوکیستی) باوه =بابه
step-father n.	باوه پیاره
bride's visit to her parents after marriage	باوه خون
step mother n.	باوه ژن
belief ,creed ,credid ,religious-faith n.	باوه پ
to believe in ,trust vi	000 پی ک
to believe vi	000 ک
unbelieving ,doubting ,sceptical adj.	بی 000
doubt n.	بی 000 ی

armfull ,embrace ,lap ,bosom n.	باوهش
to embrace vt.	0000 پێدا ک (له 000 ک)
to take in to one's arms	
fan n.	باوهشین
fatherless adj.	باوه مرده
ancestors, forefathers, grand fathers	باو و با پیز
suit – case ,trunk	باول
yawning n.	باویشک
	باوی = بادهم
to yawn vi.	0000 دان
a kind of early hollow fig	باهه نجیر
stile ,flange ,the arm n.	باهوو
egg-plant n.	باينجان
regard ,esteem ,credit n.	باهه خ
bitter –almond n.	باهه ف
owl ,screech owl n.	باهه قوش (بايقوش)
a sail n.	باهه وان
concerted ,selfish adj.	بايي
to be concerted vi.	له خو 000 ب
cutting n.	بپر
never	بپرایی
idol n.	بت
idolater n.	بتپه رستی
idol—temple n.	بتخانه
quarrelsome adj.	بجه نگ

little ,small adj.	بچووک (بچووک)
smallness n.	بچووکایه تی , بچووکێ , بچووکیه تی
smaller adj.	بچووکتر
smallest adj.	بچووکترین
glutton ,a greedy eater	بخۆر
giver n.	بدهر
brother n.	برا
father's brother ,uncle	000 ی باوک
full brother	000 یحه ق (000 پاستی)
foster brother	000 ی شیرێ
younger brother	برا بچووک
brother ,friend ,comrade n.	برا دهر
nephew ,niece n.	برا زا
great nephew or niece	برازازا
bestman n.	برا زاوا
brother's wife ,sister-in-law	برا ژن
elder (big_)brother	برا گه وره
dear brother	براله
brotherly ,like a brother	برایانه
brotherhood n.	برایه تی (برای)
murmur (voice) n.	برته
murmuring ,grumble n.	برد (000 و بۆله
past tense of	بردن
take (away), carry (off), trans port	بردن

to take to vt.	بۆ 000
to insert to vt.	تی 000
to endure ,stand v.	دهر 000
to remove ,take away vt.	لا 000
carry back ,take back ,win	بردنه وه
to win	لی 000
taking n.	برده
be roasted ,grilled vi.	برژان
roast vt.	برژاندن (برژانن)
heal (of mound) vi.	برژانه وه
eye-lash	برژانگ
beard ,awn ,eye- lash	برژۆل
hunger	برس (له برسا ,برسا)
die of starvation	له برسا مردن
starving ,utterly destitute	له برسامردوو
hungry , a and n.	برسی
hunger n.	برسیه تی
pain in the muscles	برک
brass n.	برنج (1) (پرنج)
rice n.	برنج_ (2)
gauze n.	برنجۆک
profitable ,productive , profit	به 000000 ، بره و
eye brow n.	برۆ
to knit the brows	0000 گرژک

have pain ,smart ,flash vi.	بروسکان (بروسکاندن، بروسکانن)
lightning n.	بروسکه
substitute n.	بری (بریتی)
instead of	له 0000
would that	بریا
lamb roasted whole n.	بریانی
shine , flash , glitter n.	بریسک (بریسکه)
flash ,glitter n.	بریسک
shining ,glowing a.	بریسکانه وه
roasred seed n.	بریشکه
wound n.	برین
wounded adj.	بریندار
	بریقانه وه = بریسکانه وه ،
	بریق = بریسکا ، بریقانه وه =
	بریسکانه وه ، بریق = بریسکه ،
	بریقهدار بریسکه دار
to wound vt.	000 ك
shears n.	برینگ
bit ,piece ,cutting ,section	بپ (1)
also present stem of verb	بپین
to be able to reach	000ك
a few ,a little	000 ڤك
filings n.	براده
be stopped, be cut ,cease vi.	بپان

finish, bring to an end vt.	برانته وه
cease vi.	برانه وه
spine ,back bone n.	بیرپه (000 ی پشت)
vertebrate ,having a back bone	بیرپه دار
	برابراگه = بیرپه
file ,rasp n.	برپه ند
bits and pieces	برشت (1)
fertility n.	برشت (2)
fertile adj.	به 000 (برشتدار)
cutting ,sharp adj.	برنده
shoot ,sprout n.	برک
snuff n.	برنوتی
split (bruised) wheat n.	برویش
past stem of	بری
	بروا = باوه پ
cut vt.	برین
to cut down (off)	دا 000
to insert in to vt.	تی 000
self- slaughter n.	خو 000
to blurt out vt.	دهر 000
to raise vt.	هه 000
to deduct ,cut off vt.	لی 000
goat ,a large fish n.	بز (1)
staring .with open eyes	بز (2)
knowledgeable a.	بزان

lost ,missing a.	بزد
to be lost ,disappear vi.	ب 000
to lose vt.	ب 000 ک
curdle ,coagulate vi.	بزیکان
to become pale	هه 000
cause to curdle vt. talk wildly ,rave vi.	بزیکاندن (بزیکانن)
odds and ends ,effects (valuables)	بزیگوپ
nail n.	بزمار
to drive a nail vt.	0000 داکوتان
studded with nails ,firm adj.	بزمارکوت
goat ,she-goat n.	بزن
a large lizard n.	بزنمژ
wild goat ,ibex n.	بزنه کپۆی
grin n.	بزه
set in motion ,incite vt.	بزواندن (بزوانن)
moving ,past stem of	بزووتن
move vi.	بزووتن
move again ,movement n.	بزووتنه وه
quick ,nimble adj.	بزوک
restless ,hasty ,brisk adj.	بزیو
hastiness n.	بزیووی
weeding ,cleaning n.	بزار
to weed vt.	ب 000 ک
compensate ,pick up vt.	بزاردن

to compensate for	بۆ 0000
to compensate vt.	پێ 0000
to elect ,select ,choose vt.	هه ل
span	بست
pistachio –nut n.	بسته (1)
axle for a mill –stone	بسته (2)
side –tress n.	بسك
killer n.	بكوژ
manager n.	بگير
crystal n.	بللور
crystalline ,calico n.	بللورى
blister n.	بلۆق
flute ,pipe ,urind attached to a cradle	بلویر
piper ,one who plays on a pipe	بلویر ژهن
ticket n.	بلیت
genius adj.	بلیمهت
soft ,sloppy (melon or the like)	بل
scattered ,spread ,extended adj.	بلاو
to spread ,disperse vi.	ب 0000
to scatter ,dispers to publish vt.	ك 0000
dismissal ,spreading n.	بلاوه
plopping n.	بلیته
silly ,incapable adj.	بلح
bubble ,blister ,gurgle n.	بلیق (بلیقه ,بلیقه بلیق)
to babble up ,blister vi.	000 دان (000ك)

a house lizard n.	بَلَقه ده ره
high ,lofty ,exacted adj.	بَلند
to rise, soar vi.	000 ب (000 ب وه)
to rise, elevate vt.	000 ك (000 ك وه)
highness ,exaltation ,height n.	بَلندايه تى (بَلندى ,بَلنديتي)
higher adj.	بَلنتر
highest adj.	بَلنترين
blaze ,flame n.	بَليسه
bottom ,base ,under ,end n.	بَن
to up root ,destroy horoughly	000 بَر ك
to undermine vt.	0000 دانه وه
bottomless , without end	بَي 000
without end ,girl , missed her maiden	بَي
head , no longer virqin	
nolonger virqin	بَي
to deflower vt.	بَي 000 ك (000 بزاندن)
under ,entirely	له بَن
foot of hill ,lower part of a mountain	بَنار
foundation n.	بَناغه
the lower part of the ear jowl n.	بَناكويچكه
ash –tree n.	بَناو
reservoir ,house keeper adj.	بَناون
armpit n.	بَن باخه ل
root ,origin n.	بَنخ
to set root , settle down in a place	000 داکوتان

of jewish origin	بنجۆ
origins n.	بنجو بناوان
shrub ,root n.	بنچک (بنچکه)
base ,foundation n.	بنچینه
firm ,solid ,fundamental adj.	بندار
ribs n.	بن دەس
foot ,base ,plinth ,foot of a tree	بنک (بنکه)
rice sticking to the bottom of a pot	بنکپ
dig under, sap vt.	بنکه ند 000 ک
base n.	بنگه
	بنکهوش = بن باخه ل
bugloss n.	بنکوزروان
ceiling n.	بنمیچ
base n.	بنه
	بن هه نگل = بن باخه ل
to select ,fix upon	بنه کردن
uprooting ,destruction n.	بنه بپ
to uproot ,exterminate eradicate	000 ک
destroy throughly vt.	
grain kept in store for seed	بنه توو
farm n.	بنه جوون
root ,origin n.	بنچه (بنچه ک)
root ,foundation n.	بنه پەت
establishment ,camping ground	بنه گا
family ,dynasty	بنه مال (بنه ماله)

house keeper (woman) n.	بنه وان
voilet n.	بنه وشه
voilet colour adj.	بنه وشه یی
underneath ,beneath , prep.	بنه وه
foundation ,building n.	بنیاو (بنیات)
to sed up ,build ,establish	000 ك
fundamental n.	بنیادی
sole of the foot	بنی پی
thiness ,emaciation n.	بنیسی
gum ,chewing –gum n.	بنیشت
to ,by ,with ,in ,at , for , prep	به (1)
by day	0000 پۆژ
in kurdish	به کوردی
for how much	به چه ند
pref... to form	به (2)
as:	به كه لك
present stem of verb	به (3)
leopard ,tiger n.	به بې (به وه) ، بووز
baby n.	به بله
baby ,doll (nursery)	به به
duck n.	به ت
open adj.	به تاك (وه تاك)
empty adj.	به تال
emptiness n.	به تالی
blanket n.	به تانیا

youngling ,whelp ,cub n.	به چکه
boy ,child n.	به چه
pederast adj.	به چه باز
pederasty ,sodomy n.	به چه بازی
greedy in eating ,voracious adj.	به چه خۆر
luck ,fortune ,destiny ,fate n.	به خت
lucky adj.	به 0000
luckiness ,happiness n.	به ختداری
a ram three years old	به خته
fortunate ,lucky ,rich	به ختیار
fortune ,happiness ,richness	به ختیاری
giving ,donation ,gift n.	به خش
gift ,for giveness ,mercy n.,	به خشایش
benevolent ,forgiving	به خشنده
present ,prize ,tip n.	به خشیش
grant ,offer ,	به خشین
for give vt.	به خشینه وه
spend ,distribute vt.	به خشینه وه
rear ,support ,nurse ,bring up vt.	به خێو 0 ک
greedy ,envious adj.	به خیل (به خیل)
envy n.	به خیلی
sea n.	به حر
bad ,evil ,wicked adj.	به د (1)
a pref ... signifying ill ,evil	به د (2)
male volent adj.	به د ئه ندیش

unlucky ,unfortunate ,ill-fated	بە د بەخت
unfortunately adv.	بە د بەختانە
misfortune ,bad luck n.	بە د بەختی
evil-tongued adj.	بە د بیژ
pessimistic ,cynical adj.	بە د بین
ugly	بە د چاره
of bad colour ,badly coloured	بە د رهنگ
malevolent ,malicious adj.	بە دخوا (000 خواه)
ill-natured ,rude ,vicious ,immoral ,bad-tempered adj.	بە د خو
escort ,guide n.	بە د خواز=بە د خوا
misbehaving ,of bad conduct adj.	بە د پرهقه
evil-tongued adj.	بە د پفتار
ill-natured ,ill-disposed adj.	بە د زمان
evil-dore ,wicked adj.	بە د سروشت
suspicious adj.	بە د کار
wicked adj.	بە د گومان
blind druck, fighting drunk, ruttish adj.	بە د فە سال=بە د چاره
infamous ,of ill repute adj.	بە د مایه ,
infamy ,bad repute n.	بە د گو=بە د بیژ
ungrateful adj.	بە د مهست
without adv.	بە د ناو
	بە د ناوی
	بە د نمهك
	بە د ده ر

badness ,mischief n.	به دی
to ill-treat ,do evil	000 ك
fruit ,prudent ,offspring n.	به ر (1)
to abort ,miscarry	000 فری دان (000 هاویشتن)
cast her young (animal)	00 فری
to bear fruit vt.	0000 گرتن
memory n.	به ر (2)
by heart	000 له
to recite by heart	000 خویندنه وه
to memorize ,learn by heart	000 ك له
to know by heart	000 زانین له
suf ... signifying carrier ,bearer as	به ر (3) ، باربه ر
side ,lining n. front; width , before .	به ر (4)
prep.	
to be released ,be loosed	000 ب
be dropped ,fall vi.	0000 ب وه
to set free ,release vt.	0000 دان
to drop vt.	000 دانه وه
to let go vt.	000 تى دان
to fight ,grapple vt.	000 تیک بوون
to wear ,put on vt.	000 ك له
pubes (the hair about those parts)	به ر (5)
together ,a like ,adj. and adv.	به رامبه ر
sweet smelling n.	به رامه
opposite ,on that or the other side	به رانبه ر

infront of ,against	ب 0000
opposition n.	برامبه‌ری
to oppose ,affront vt.	ب 0000 ک
pig n.	به‌راز
fang ,cannine tooth	به‌رازه
watery land	به‌راو
comparison n.	به‌راورد
to compare ,estimate vt.	ب 000 ک
having had cast its young (animal)	به‌راوێته
former ,formerly adv.	به‌رایي
encounter ,sudden meeting n.	به‌ره‌نگار
ruined ,destroyed ,laid waste	به‌ربار
to ruin ,spoil	ب 0000 ک
fast-breaking	به‌ربانگ
in plase , besider	به‌رجا
select ,choice ,befitting ,prominent adj.	به‌رجه‌سته
anything in sight ,prospect n.	به‌رچاو
very greedy ,aviricious ,insatiable adj.	به‌رچاو ته‌نگ
blinkers	به‌رچاوگه ، به‌رچاوه
breakfast (light meal with tea)	به‌رچایی
fruit-basket n.	به‌رچنه
rival ,antagonist ,opponent adj.	به‌رچه‌پ
lamb n.	به‌رخ
flock of lambs	به‌رخه‌ل

sunny side of a hill ,sunlit ,exposed to sun ,a place constantly exposed to sun	به رخۆر
successful ,happy adj.	به رخۆردار
dim of lamb n.	به رخۆله
stone ,rock n.	به رد
indirect hint, to stone vt.	0000 تئ گ
to be petrified vi.	بوون به 0000
to waste vt.	له 000 دان
fruitful adj.	به رددار
mill-stone n.	به رداش
stone-pavement ,cause-way	به رد پيژ
stoning ,pelting n.	به رده باران
flint (and steel) n.	به رده سستئ (به رو ئه سستئ)
service ,help n.	به رده ست
to serve ,help vt.	000 ك
to rinse (rice and the like)through clean water to remove dust	به رده شوور
front n.	به رده م
in front of	له 0000
stony waste ,rocky place	به رده قانئ = قوچه قانئ
prayer-flags n.	به رده لان (به رده لانئ)
high ,loud adj.	به رده نوپژ
to rise ,soar vi.	به رز
	0000 ب وه
	به ر پوژ = به رخۆر
to boast vi.	0000 فرين

to raise ,elevate vt.	0000 ک وه
height n.	به زایی (به ززی , به زیتی)
higher adj.	به زتر
highest adj.	به زترین
cicada ,corn-creeper	به زه چره (به زه چپ)
saddle-bow n.	به زین
able ,capable adj.	به زه وه ند
sore-grapes ,unripe grapes n.	به رسیله -
share ,portion n.	به رکه وتن
victim n.	به رکه وتو
	به رقلیانی = به رچایی
clothing ,cover , leaf n.	به رگ
cloth vi.	0000 پۆشین
	به رکۆ = به زین
Envelop vt.	00000 تی گ
tailor	به رگدروو
fine lambs wool	به رگن
resistance n.	به رگه
resist ,oppose force, hold out put up with	0000 گ
pillow-case n.	به رگه سه رین
fob ,watch-pocket	به رگه سه عات
keep sake ,souvenir n.	به رگوزار
before adv.	به رله
prayer-rug n.	به رمال (1)

space in front of house	به رمال (2)
food left over ,leavings n.	به رماوه
sucking-baby n.	به رمه مکان
programme n.	به رنامه
groin n.	به رموسولدان
family .off spring	به ره (1)
gradually adv.	به ره به ره ، به ره (2) = به ره و
dawn n.	به ره به بیان
ploughed field by a pair of oxen	به ره جوت ،
to chase ,follow to catch , persue vt.	نان 0000
	به ره و خوار = ... خواره =
	به ره و خوار
product ,fruit ,result n.	به ره م
	به ره و پوو = به ره و پوو ، به ره و ژیر ،
	به ره و ژور
to wards , prep	به ره و -
interception ,obstruction n.	به ره و بری ، به ره و اژ = ئاوه ژوو
to intercept ,obstruct vt.	00000 دانه وه (000ك)
back wards ,reversed adv.	به ره و پاش (000پشت)
meeting n.	به ره پیری
to the front ,for wards ,aheads adv.	به ره و پیش
down wards a and adv.	به ره و خوار
declivity ,down hill , adownward steep	به ره و خواره وه (000خواركه)
backwards adv.	به ره و دوا
face to face adv.	به ره و پوو

come face to face vi	0000 ب وه
conform ,compare with one another	0000 ك وه
up wards adv.	به ره وژوور
acclivity ,up hill , an upward slope	به ره وژووره
mansion ,house ,a house for summer date	به روار
apron ,stomacher ,bib n.	به روانكه
front part ,collar n.	به رۆك
sole of the foot n.	به ری پی
wide adj.	به رین (1)
former adv.	به رین (2)
rug or carpet of coarse wool , woven matting n.	به ره
free ,ownerless adj.	به ره لا
to be loosed ,released vi.	0000 ب
set free ,release ,abandon	0000 ك
acron (oak) n.	به پروو
a dealer in clothes ,draper n.	به زاز
defeat ,over come vt.	به زاندن (به زانن)
cause to dismount vt.	0000 دا
entertainment ,merriment ,feast orgy n.	به زم
sin ,poor ,frustrated	به زه
pity ,compassion n.	به زه وی (به زه بی)
to pity vt.	00000 پیندا هاتنه وه
be defeated ,fail vi.	به زین (1)
jump ,run vi.	به زین (2)

to dismount	دا 0000
jump up ,hop vi.	هه ل 0000
bounce vi.	هه ل 0000 ه وه
dry land n.	به ژ
stature ,height n.	به ژن (به ژن و بالا)
enough ,sufficient adj.	به س
it is enough ,that will do	ه 0000
river bed ,dam ,brace ,clamp	به ست
tied ,bound ,bewitched (and so rendered)	به ستراو
tie ,bind ,fasten ,freeze	به ستن
to tie down ,fatten (sheep) vt.	دا 0000
to tie up ,erect ,compose ,construct ,establish vt.	هه ل 0000
song ,ballad ,tune n.	به ستنه (1)
bound ,fastened ,closed up ,bundle	به سته (2)
tongue-tied ,feeble ,unhappy adj.	به سته زمان
package ,parced n.	به سته ك
ice-bound ,frozen adj.	به سته له ك
glazed earthen war jar n.	به ستوو
three years ago	به سړپېدار
three days ago	به سړ پېړی
event ,adventure ,experience n.	به سه ر هات
happen to one	0000 ن (به سه ردا هاتن)
share ,portion ,lot n.	به ش
deprived adj.	بی به ش

distribute ,divide up vt.	دا 000 ک
divide vt.	0000 ک
inheritor n.	به ش بهر
	به شپراو = بی به ش
share holder ,partowner , participant n.	به شدار
partner ship ,taking part ,participation	به شدارى
perhaps ,may be	به شکم (به شکو, به شکى)
snow n.	به فر
to snow vi. snow falling n.	0000 بارین ,
	به شینه وه = دابه ش کردن
snowy=water ,ice=water n.	به فراو
covered with snow ,snow covered	به فراوى
snowy ,made of snow adj.	به فرى (به فرین)
snow-sweeper ,snow-shovel n.	به فرمال
partridge (male) n.	به ق
grocer n.	به قال ((ع))
quilting n.	به قیه ((ع))
reel n.	به کره (به کهره) ((ع))
biscuit n.	به کسه مه ت
bey (title) ,gentleman n.	به گ
son of a bey ,noble n.	به گزاده
up right adj.	به ل
wobbling (wabble) n.	به له به ل
stray n. gone a stray adj.	به له سه

to stray ,lose one way ,bolt vi.	ب 000
continous running of stomach n.	به له فیڤه (په له فیڤه)
liquorice n.	به له ک
boat n.	به له م
trouble ,calamity ,disaster n.	به لا
morrelo ,cherry n.	به لالووک
but ,though conj and adv.	به لام (به لان)
fur (of kettle) n.	به لڻ
phelegm n.	به لغه م
	به لکو (به لکی) = به شکو
proof ,evidence n.	به لگه
chafft of rice	به لم
piebald ,speckled adj.	به له ک
yes	به لی
promise	به لین
to promise ,give one word	ب 000 دان
bass (music)	به م
string ,cord n.	به ن
builder ,mason n.	به نا
anesthetic ,henbane n.	به نج
band ,cord ,fastening ,tie n.	به ند (1)
to stay ,be detained vi.	ب 0000
to tie fast ,bind vt.	ک 0000
dam n.	به ند (2)
paragraph ,ream of paper	به ند (3)

slave ,servant n.	بەندە
house of your servant (my house)	بەندە خانە
son of your servant (my son)	بەندە زادە
pyjama-cord ,trousens-cord	بەندە خوین
harbour ,sea-port	بەندەر
slavery ,servitude n.	بەندەگی (بەندەیی)
rough track	بەندەن بەندەگەری = بەندەگی
	بەندەگەری = بەندەگبی
groundless rumours ,tittle-tattle n.	بەندوباو
discipline n.	بەند و بەست
prisoner n.	بەندی
jailer n.	بەندیوان
jail ,prison n.	بەندیخانه
an intoxicant made from hemp ,hashish ,bhang n.	بەنگ
price ,cost ,value n.	بەها
bold ,valiant a.	بەهادر
spring (sea son) n.	بەهار
spices	بەهارات ((ع))
rose-gardin ,spring n.	بەهارستان
vernal ,product of spring	بەهارە (بەهاری)
splendid ,interj	بەه بەه ,
	بەهانه = بیانوو بەههه = بارام
share ,portion ,part ,capacity ,fortune	بەهره
blessed ,fortunatc adj.	بە 000

deprived ,unfortunate adj.	بی 000
gimlet n.	به هره مه
	به هره دار
	(به هره مه ند) = به به هره
fortunate ,happy adj.	به هره مه ند
divine power and goodness n.	به هزاد
also ,mase proper name	به هزاد
intelligent ,acute ,adroit ,avalanch	به همن
paradise ,heaven	به هه شت
paradisical adj.	به هه شتی
quince n.	به هی (به ی)
packed closely ,compact n.	به یابه ست
stale ,not fresh adj.	به یات
	به ور (به وری به یان) به بر
melted fat ,dripping n.	به یاته
barren land ,fallow n.	به یار
fair-copy n.	به یاز
flag ,standart n.	به یاغ (به یاخ)
flag-bearer,	به یاغدار
insolent ,abusive (women) n.	به یاغدار
dawn ,day break ,early morning	به یان (1)
declaration ,explanation	به یان (2)
to explain ,declear vt.	0000 ک
early in the morning	به یانه کی
tomorrow	به یانی

in the morning	به یانیان
cammomile flowers	به ییوون
house ,couplet ,verse n.	به یت ((ع))
veterinary surgeon n.	به یتار (به یتال)
veterinary (office) n.	به یتارخانه
barren adj.	به یچه ل
between ,space ,relation	به ین ((ع))
between two persons	به ین
from time to time	0000 به ین
break with (off) vi.	000000 تیکچوون
create a rift between	0000 تیک دان
they are not in good terms	به یانیان نی یه
act as mediator	چوونه (که وتنه) به ینه وه
recently ,now adays	له م 000 ه دا
ill-omened ,unlucky	به بووم (به د بووم)
for ,to ,why ,what for	بۆ (1)
smell ,scent n.	بۆ (2)
melting-pot n.	بۆته
why ,what for	بۆچ (بۆچی)
wist ,steam	بۆخ
body odour n.	بۆدپن
brown adj.	بۆر (1)
uncultivated land ,follow	بۆر (2)
storm , tempest n.	بۆران (باو 000)
a kind of omlet	بۆرانی

wild boar n.	بۆره
commoner, not noble, common coarse fellow	بۆره پیاو
distant relation n.	بۆره خزم
a man of no importance	بۆره زهلام
apoor-horseman	بۆره سوار
akind of pastry ,jay brownish adj.	بۆرهك
defeat n.	بۆپ (1)
to defeat ,overcome vt.	000 دان
to be defeated ,overthrow	0000 خواردن
hay under which fruit is kept	بۆپ (2)
low (com) vi.	بۆپاندن (بۆپانن)
lowing	بۆپه
pipe ,tube ,trumpet n .	بۆپی
grey adj.	بۆز
annoy ,harass vt.	بۆژه (000 ك)
fodder left over ,leaving in manger	بۆژو
stench n.	بۆسار ، 0000 ك = بۆژه كردن
place of perfume ,garden	بۆستان
empty ,vanity adj.	بۆش
emptiness n.	بۆشایی (بۆشی)
frog n.	بۆق
thrush (disease) n.	بۆقژه
turkey n.	بۆقله موون
nape n.	بۆقه ته (000 یمل)

breast-stroke swimming n.	بۆقه مه له
stink ,rotten adj.	بۆگه ن
stagnant-water	بۆگه ناو
feiret n.	بۆگه نکه
stink ,stench adj.	بۆگه نیو
berry (grape) n.	بۆل
grumble ,couplain vi.	بۆلاندن (بۆلاندن)
grumbling n.	بۆله
smell ,scent ,odour n.	بۆن
to smell vt. to be putrid vi.	000 ک
become smelly vi.	000 گ
to smell vi.	000 لی هاتن
into prep ,pronoun n.	بۆناو
smell of singeing meat or fat	بۆنچروک (بۆچروک)
smell of burning bone or skin	بۆنچه ک (بۆچه ک)
sweet-smelling	بۆنخۆش
scented ,perfumed ,aromatic adj.	بۆندار
body odour (animal) n.	بۆندپن (بۆدپن)
smell of burning n.	بۆنسۆ (بۆسو)
smell of singing hair or wool	بۆنکپووز (بۆکپووز)
smelly ,fetid adj.	بۆنگرتوو
cause ,reason n.	بۆنه
a sweet smell	بۆنوبه رامه
foul breath	بۆنی ده م
shoe polish ,boot- blacking	بۆیاغ

shoe- black	بۆیاغچی
dye ,paint n .	بۆیه (1)
to dye ,paint	000 ک
there for conj.	بۆیه (2)
in order that	بۆیه که
ford n.	بوار
pass ,miss vt.	بواردن
pass ,spend time ,enjoy one- self	پا 0000
opportunity ,ability n.	بواره
give opportunity ,allow vt.	000 دان
calumny , slander n.	بۆختان
calumniate ,siander vt.	0000 پێ کردن
slanderer n.	بوختانکه ر
bundle ,parcel ,square shawl n.	بوخچه
over pass, pass without notice, for give vt.	بوردن
to pass by vi.	پا 00000
to pardon, for give vt.	لێ 0000
to sacrifice one self	له خو 0000
faint vi	بوردنه وه
was ,past stem of	بوون
liar ,hole ,burrow ,den n.	بوودپ
silly fool	بووده له
mirt (plant)	بوودینه
home spun woolen cloth	بووژو

revive ,recover vi.	بووژانه وه
revive ,nourish vt.	بووژاندنه وه (بووژاننه وه)
ambush n.	بووسه
bride ,daughter-in-law	بووك
puppet n.	بووكه سه ماكه ره
doll n.	بووكه شووشه
bridal n.	بووكين
earth ,land ,region n.	بووم
earth quake n.	بوومه له رزه
to be ,become ,exist vi.	بوون
to become	بو 0000
to be entrapped vi.	بوپوه 0000
to be inside ,partake	بوئدا 0000
to stoop ,bent over vi.	بو دا 0000
to open out ,burst out (boil) vi.	بو ده 0000
recur	بوونه وه
to finish ,complete vt.	بو 0000
to break apart vi.	بو لك 000
the second letter of the arabic-kurdish	بو (1)
without,lacking	بو (2)
	بو (3) = وه ره
pefex.... equal in meaning to ,no ,less	بو (4)
,in ,im , ... etc	
hairless ,cheerless adj.	بيتوك
	بيبون = به يبون

besides ,apart from ,except ,in addition	بیجگه
youngling	بیچوو
dim of	بیچووله ، بیچوو
root ,base	بیخ
root of teeth	00000 ی دان
insomnia n.	بی خهوی
awake ,aware ,alert adj.	بیذار
dairy n.	بیژه ، (بیره)
milk maid n.	بیژهوان
nausea ,detest n.	بیژ
fell sickness ,disgast ,to become sick of	000 لی ک وه
tired ,bored ,wearied adj.	بیزار
to be sick of athing ,be bored	000 ب
to annoy ,harass ,distress vt.	000 ک
weariness ,boredom n.	بیزاری
be sick of a thing vt.	بیزاران (لی 000)
long for unusual food (pregnan)	بیژوو
restless longing to which pregnant women are subject to	بیژوو
sayer ,singer n.	بیژه
to say	بیژان (بیژین)
sitr vt.	بیژانه وه (بیژینه وه)
coarse sift n.	بیژنگ
	بیژه ر = بیژ
cradle n.	بیژسکه

wood ,forest ,thicket n.	بیشه
wild land over grown with bushes, jungle, bush	بیشه لانی
vegetable patch (a plot of melon or cucumber)	بیستان
without pillars ,heavon n.	بیستون
unemployed n.	بیکار
incapable ,lazy ,idle adj.	بیکاره
forcelabour ,corvee ,hard work	بیگار
to force one to work without pay	0000 پی ک
unwillingly av.	بیگارانه
foriegner ,stranger ,unknown n.	بیگانه
spade n.	بیل
vain ,futile ,useless adj.	بیهوده ، بیگه ن=بۆگه ن
young pig n.	بیوله ، بین=بۆن
widow (ed) a	بیوه
widower n.	بیوه پیاو
widow n.	بیوه ژن
widow-hood n.	بیوه ژن کۆش
willow n.	بی
desert ,wilderness	بیابان
	بیوه بی=بیوه ژن
pretext ,excuse n.	بیانوو
to seek an idle excuse vt.	==== پی گرتن
to make a pretext to quarrel ,raise a pretext	000 ک

seeking excuse	به 000
under the pretext of	به 000 ی
pupil of the eye	بیبله (000 ی چاو)
a well n.	بیر (1)
mind ,thought ,idea ,memory n.	بیر (2)
to remind vt.	0000 خستنه وه
to think vi.	0000 ك
to remember vt.	0000 ك وه
to be remembered vi.	0000 كه وتنه وه
to remember ,recollect vt.	له 000 ب
to forget vt.	له 000 چوون
to forget	له 0000 ك
memory n.	بیره وه ری
bastard n.	بیژی
twenty adj.	بیست
twentieth	بیستم (بیسته مین)
hear	بیستن
hear (a gossip)	بیستنه وه
fear ,danger n.	بیم
ill ,sick adj.	بیمار
hospital n.	بیمارخانه
lunatic asylo	بیمارستان
breath ,throat	بین (1)
to hold breath ,spin (top(000 گ
present stem of verb	بینین (2)

careful ,cautious a.	تی 000
caution ,deliberation	تی 000 ی
throat n.	بینا قاقا
seeing ,dear sighted ,able to see adj.	بینا
sight ,the eye	بینایی
see vt.	بینین
to expect of	پا 000
to ponder ,think over	تی 0000
find	بینینه وه
axe	بیوور

pope	پا پا
king (playing card)	پا پا ز = پا په جانه
shoes for babies	پا په جانه
	پا پۆش = پا پووج
slippers n.	پا پووج
time n.	پا ت
repeated adj.	دوو 000
thread bare ,squalid ,idle ,useless adj.	پا تا ل
drawn game	پا ته
cambric n.	پا تیسقه
mattock n.	پا چ
feet (of sheep and other animal)when boiled ,trotters n.	پا چه
	پا چا ل = پینچا ل
hand hoe n.	پا چه کۆله
a small mattock n.	پا چۆلکه
chopping ,hewing n.	پا چین
to hack down vt.	دا 000
to trim ,remove by clipping vt.	ه ل 0000
having feet ,permanent ,always ,fixed	پا دار
reward ,retribution n.	پا داش (پا داشت)
soverign ,monarch ,king	پا دشا (پا دشا ه)
prince n.	پا دشا زاده
kingdom ,royal ,reign n.	پا دشا هی
last year	پا ر
protect ,preserve vt.	پا راستن
to take of one's self ,keep away	خۆ 0000
wet ,submerged .under water adj.	پا راو

piece ,bit n.	پارچه
broken to bits ,all in pieces	00000 پارچه
to break in pieces ,crush ,smash vt.	00000 پارچه ک
beggar n.	پارسه ک
tare ,make –weight n.	پارسه نگ
meal taken before day-break during the month of ramazan	پارشینو
coin ,piece ,fragment ,money	پاره
penniless adj.	بئ 0000
throw away money ,spend foolishly	0000 فری دان
to change money	0000 گۆپینه وه
its in vain ,of no value	0000 ناکات
save up for a rainy day	0000 یسپی بۆ رۆژی په ش
in pieces	پاره پاره
to tear to pieces	0000 ک
lover of money	پاره په رست
stingy ,miserly ,mean adj.	پاره پیس
having money ,rich adj.	پاره دار
morsel n.	پاروو
dieting ,abstinence ,target n.	پاریز
observe a diet ,avoid ,abstain vt.	0000 ک
hiding place ,asylum n.	پاریزگا
dieting n.	پاریزگار
bull-calf n.	پارین
beg ,beseech ,implore vt.	پارانه وه
shovel (of wood) n.	پاپو
heel n.	پاژنه
watching ,guarding n.	پاس

to watch ,guard ,bark	000 ک
omnibus n.	پاس ((ا))
eaves n.	پاسار
to hide ,cover vt.	000 ک
sparrow n.	پاساری
sentry post	پاسگه
sentinel ,guard ,watchman n.	پاسهوان
answer n.	پاسوغ
to refuse	0000 دان
to answer	0000 دانهوه
after ,back ,behind av.	پاش
to delay ,postpone	0000 خستن
after wards	له 000 دا
to fall behind vi.	000 کهوتن
title given to high officials ,	پاشا
pasha	پاشا
leaving in manger	پاش ئاخوور
pasha son (or daughter) n.	پاشازاده
anarchy ,disorder n.	پاشاگهردانی = پاشان = له پاشدا
hobble ,suffix n.	پاشبه ند
heedful ,cautious adj.	پاش بین
dinner given by bridgroom family	پاشتیلا نه
afew days after wedding	
rear-guard n.	پاشدار
trip up vt.	پاشقول (000گ)
back ward ,behind in learning	پاشکه وتوو
cantle n.	پاشکو
penitent ,repentant adj.	پاشگه ز

to repent	پاشه بوه
left over ,remains ,leaving	پاشماوه
behind someone back	پاشمله
to talk behind somone back ,backbite	له 000 قه ك
prefix... meaning last	پاشه
last-born ,the youngest child	پاشه بهره
future n.	پاشه پوژ
savings	پاشه كهوت
to save money ,make money	000ك
	پاشه روک = پاشماوه
skirt (hind part) n.	پاشه ل
libertine adj.	0000 پيس
back wards	پاشه و پاش
disorder n.	پاش و پيش
hind-leg n.	پاشوو
after adv.	پاشى
final ,future n.	پاشين
upshot ,after-effects n.	پاشينه
kind of pastry stuffed with nuts ,cut into lozenge-shaped pieces	پاقلاوه
broad been n.	پاقله
clean, tidy, pure, chaste, innocent, a.whisk,brush	پاك
to cleanse ,whisk	0000ك وه
innocence ,acquital	پاكانه
chaste ,modest adj.	پاكداوين
clean ,pure adj.	پاكژ (پاڤژ)
packet ,parcel n.	پاكهت

modest ,chaste	پاکیزه
threshold n.	پاگه
back ,side n.	پاڤ
to lean against vi.	0000 پیوه دان
to push vi.	0000 پیوه نان
leaning ,to relax vi.	0000 ئی دانه وه
to lean back vi.	0000 دانه وه
to lie down ,lie back vi.	0000 که وتن
in a leaning position	له 000 ه وه
buffalo calf n.	پالاح
pack-saddle n.	پالان
the muscle extending the length of the back and neck	پالانچه
a pack-horse ,a maker of pack-saddle	پالانی
strain ,refine vt.	پالوتن
strained ,refined adj.	پالوته
great –coat ,over coat n.	پالتاو (پالتو)
cushion n.	پالپشت
workman ,labourer n.	پاله
crush ,pressure ,jostling ,rushing on one another ,push each other about	پاله په ستو
athlete ,hero ,wrestler ,champion n.	پاله وان
heroic adj.	پاله وانان
athletics n.	پاله وان بازی
support ,butteress n.	پاله وانه
kind of bloncmage made of sugar and starch	پالۆزه (فالۆزه)
side ,flank	پالوو
skirt of a robe ,train of a dress	پالیم

colander ,stainer	پالین
strainer	پالتو (پلاو000)
broad ,wide ,flat ,ample adj.	پان
to be wide vi.	ب 000
to sit down (on floor)	ب 00000 وە
to widen vt.	ک 0000
to flatten ,open wide	ک 0000 وە
wideness ,area n.	پانایی
trouser	پانتۆل (پانتلون)
fifteen adj.	پانزە
fifteenth adj.	پانزەم (پانزەمین)
antidote n.	پانزەهر
podgy adj.	پانگەله
quite broad adj.	پانو پۆر
womans high heeled slipper n.	پانی بەرز
grazing ,pasture n.	پاوان و پانی
	(1) پاژنه = پانی (2) پانایی
anklet (child's)	پاوانه
extremities of the body	پاو پل
limit ,end ,extremity n.	پایان
limited adj.	بە 0000
endless ,unlimited adj.	بێ 000
capital n.	پایتەخت
rest ,breek n.	پایرووس (ی)
autumn n.	پایز
autumnal (product)	پایزە
pillar, column, rank, degree, dignity n.	پایە
his highness ,noble n.	پایە بلند (000 بەند)

noble ,stable ,enduring	پایه دار
stability n.	پایه داری
trodden under foot, destroyed, oppressed a.	پایه مال
to trample on, destroy vt.	000ک
throb , pulsate vi.	پت (000 دان)
more adj.	پتر
flickering n.	پته (00پت)
firm ,solid adj.	پته و
firmness n.	پته وی
severed ,broken off ,broken up adj.	پچر (000 پچر)
sparately adv.	پچر
break ,be severed vi.	پچران (پچرانه وه)
break ,sever ,cut off vt.	پچراندن (پچرین)
to pull apart	دا 0000
to uncorck ,tear open ,pluck (flower)	هه ل 0000
piece n.	پرت
flicker n.	پرته
orange n.	پرته قال
orange (colour) adj.	پرته قالی
tress ,lock n.	پرچ
hairy	پرچن
rainbow n.	پرچی ئایشی و فاته
snore ,sound of snoring n.	پرخاندن
bridge n.	پرد
sigh n.	پرزه
small piece ,a bit	پرزول
tendrile n.	پرژ
gush out vi.	پرژان

sprinkle vt.	پرزاندن
question n./	پرس
to consult vt.	0000 پئ ک
to ask vi.	000 ک
inquirer n.	پرسا
consolation ,sympathy n.	پرسه
asking ,inquiring n.	پرسەر
question n.	پرسیار
ask vt.	پرسین
to ask from vt.	0000 ئ
enquirement ,responsibility	پرسینه وه
scattered v.	پرش (پرش و بلاو)
spark n.	پرشنگ
soft coating desposit ,formed on surface of liquid (esp vinegar)	پرگ
rub off vt.	پرواندن (پروانن)
to rub off between fingers	هه ل 000
purse ,money bag ,bundle ,abit of cloth in which money or drugs are put	پریاسکه
full ,full off adj.	پر
to be full vi.	000 ب
to dash suddenly ,pounce up on vt,	0000 پیدان
tofill up vt.	000 ک
suddenly ,abruptly av.	له 000 یکا
to incity against vt.	ئ 000 ک
dumpling ,mash n.	پریۆله
fullspeed ,gallop ,abow-shot ,jump n.	پرتاو
ray n.	پرته و
richly –coloured ,strong (tea) adj.	پر په نگ

snort vi.	پرماندن
snorting n.	پرمه
wornout garment ,rags	پرتۆل
rubbish ,valueless adj.	پروپاتال
nonsense n.	پر و پووچ
odds and ends n.	پر و پیت
project n.	پروژه
be scorched ,be shriveled	پرووزان (هه‌ 0000)
cause to scorch ,shrivel vt.	پروزاندن
scorching ,shriveling n.	پرووزه
light snow	پرووشه
shrivel ,burn ,wear out vi.	پرووکان (هه‌ 000)
cause to shrivel	پرووکاندن
dried-up state n.	پرووکه
spark n.	پریشک
womb (animal)waistbanl	پزدان
glanders ,horn of drawers	پزوو
doctor ,physicial n.	پزیشک
dispensary n.	پزیشکخانه
medical adj.	پزیشکی
spurt ,gush out vi.	پژان (پژین)
cause to spurt vt.	پژاندن (پژانن)
sneezing n.	پژمه
sneeze vi.	پژمین
lisp ,son n.	پس
break (string or rope)rent asunder	پسان
cause to break ,burst vt.	پساندن (پسانن)
expert ,a scout boy n.	پسپۆر
wrench ,strain ,pull with a twist	پسکان (پا 000)

whispering ,humming n.	پسه (0000 پس)
cousin n.	پسمام
note ,list n.	پسووله
used for calling cats , interj	پش (پش پش)
back ,support ,supporter ,backer ,behind ,at the back ,off spring	پشت
to turn away the back on	0000 تی ك
to rely on ,trust vt.	0000 بهستن به
to back up ,support ,rely up on vt.	0000 گ
to neglect	0000 گوئ خستن
he can't be downed	0000 ی له ئه رزناكه وئ
back to back ,back wards ,for generations	پشتاو پشت
,strong in the back ,backed , supported , confident adj.	پشت ئه ستور
a little hill ,heap ,butterss ,ridge n.	پشته
room behind verenda	پشت هه یوان (پشته یوان)
flesh inside backbone	پشته مه غزه
ally ,place of refuge	پشت و په نا
waist band ,belt n.	پشتین
cordom ,strap n.	پشتینه
pillow ,cushion n.	پشتی
instep n.	پشتی پی
winter stable n.	پشتیر
back of the head n.	پشتی سه ر
nape n.	پشتی مل
what ever is leant upon ,prep	پشتیوان
supporter ,protector	پشتیوان
sheep dung (or bicular) n.	پشقل پشقل

lot ,stopper n.	پشك
inspect, examine, look narrowly, searching vt.	پشكنين
red ember ,live ember n.	پشكو
the gradual increase of warmth in february	000 كه وتن
bloom ,blossom vi.	پشكو تن
breath ,spell n.	پشوو
disturbed a.	پشيو
disturbance n.	پشيو
putf ,imitats the sound of puffing to blow out vi.	پف 0000 ن
flabby adj.	پفه
slice ,bit ,piece n.	پل (1)
finger n.throb vi.	پل (2)
platinum n.	پلاتين
missile n.	پلار (1)
to hurt a thing vi.	0000 تی گ (0000 هاویشتن)
abitter remark ,taunt	پلار (2)
to make an unpleasont allusion	0000 تی گ
spout n.	پلوسك
beehive n.	پلور
	پلك = پوور
stair, cross piece, rung, round degree	پله
step by step ,by degrees	پله پله
be crushed vi.	پلشانده
crush ,squash vt.	پلشانده وه (پلشانده وه)
stair –case ,flight of steps	پلیکانه
pilav (adish of rice)	پلاو

colander ,strainer n.	پلاو پالتیو
stammering n.	پلته (000 پلته)
leopard n.	پلنگ
be scalded ,burn with hot liquid	پلۆخین (دا 000)
thrash ,flog ,beat suddenly vt.	پلۆسین (دا 000)
wick n.	پلته
spot ,speck ,speckle n.	پنتک
sppoted ,pitted adj.	0000 پنتک
shabby ,squalid ,sloven adj.	پنتی
caulk (crack) n.	پنج
to stop up cracks	000 ک
chapped ,cracked (skin)	پنر
wild mint ,penny royal n.	پنگه
pastry -board n.	پنه
a circular heep ,coil , disk n.	په پکه
childs word for bread n.	په په
cuckoo n.	په پوو
hoopoe n.	په پوو سلیمانکا
butterfly n.	په پوله
string ,cord n.	په ت
to slip away , run away	0000 پچرین (000 پساندن)
break loose ,escape vi.	پچرین
to hold in with leash	0000 ک
fever ,pest ,common cold n.	په تا
potato n.	په تاته
pespoil (person) n.	په ته تین (په ته تی)
petrolleum n.	په ترۆل
anything ugly and shocking, unsound in mind crazy,demo	په ته پی

blanket n.	په توو
pure, bare, unmixed adj.	په تی
	په تۆ=پشوو
veil n.	په چه (1)
pen (sheep) n.	په چه (2)
	په تیاره=په ته پی
napkin n.	په چه ته
scattering ,prose n.	په خش
scattered ,afflicted adj.	په خشان
to scatter vt.	000 ک
hie ,how wonderful	په ح
rib n.	په راسوو
hem n.	په راوین
spread ,scattered ,flang adj.	په رت
scattered about	په رتو بلاو
clench ,rivet n.	په رچ
to clench vt.	0000 دانه وه
forelock ,lock of hair n.	په رچه م
glass ,tumbler ,flag n.	په رداخ (په رداغ)
to brush up ,polish vt.	0000 ک
shave again vi.	0000 ک
prune vt.	په رداوتن (هه ل)
curtain, screen, film, membrane, note, tone (musical), act (of play)	په رده
hymen	
to reveal ,to be have in a shameless manner	0000 دراندن (0000 لادان)
to draw a curtain	0000 کیشان (0000 گنپان)
to draw open curtain	0000 لادان

frank ,open adj.

بی 0000

have liesure vi.

په رزان

په ردوو=داروو په لردوو

fence ,hedge n.

په رزین

worshipper n.

په رست

wor shipping ,adoration n.

په رستش

worship vt.

په رستن

fit ,caprice

په رکه م

cotton threat or string

په رگ

a pair of compasses

په رگال

knitting needle n.

په رگه

rely upon ,trust vt.

په رموون (را 0000)

increase n.

په ره

to increase vi.

00000 پێ دان

to increase vt.

0000 سه نندن

care ,anxiety ,fear n.

په روا

fearless reckless a.

بی 0000

boldly ,without fear

به بی 0000

education n.

په روار (5)

flying flight n.

په رواز

moth, propellor, flying wheed n.

په روانه

anxiety ,eagerness n.

په رۆش

eager adj.

به 00000

careless ,reckless adj.

بی 0000

nourishing ,educating n.

په روه ر

omnipotent ,god

په روه ردگار

brought up, trained, educated,
nourished

په روه رده

to bring up . maintain and care for vt.	0000 ک
training ,education n.	پهروه رش
nourishment ,food n.	پهروه ده بی
pleiads ,fem proper name	په روین
fairy n.	په ری
shelter ,place for collecting harvest	په ریز
fairy-born ,fem proper name	په ریزاد
desolate ,scattered	په ریشان
to be desolate ,be ruined vi.	000 ب
to ruin ,make desolate vt.	0000 ک
desolation ,anxiety ,ruined state	په ریشانی
wretchedness n.	
end ,side n.	په (1)
to pass away ,cross vi.	تئ په ک
feather n.	په (2)
scattered, dispersed, inconfussion adj.	په راگه نده
cause to fall off ,miss ,skip (reading)	په پاندن
to startle ,frighten vt.	000 پا
ferry vt.	په پاندنه وه
book ,booklet n.	په پاو
squalid ,worn out adj.	په پیووت (1)
a game with dice	په پیووت (2)
covered with feather ,winged adj.	په پدار
oat ,rye	په پشت
flying ,bird	په پنده
page ,sheet .leaf ,petal	په په
swallow ,swilt (bird)	په په سیلکه
fledged adj.	په په وازه

plumage n.	په یو بال
to unfledged vt.	0000 ك
unfledged adj.	0000 بی
jump, be cut off, fly in the air, cover (animal) ,be numbed vi.	په پین
to pass ,go across ,elapse vi.	0000 تی
to jump out ,protude vi.	0000 دهر
to startle ,jump up vi.	0000 پا
to jump ,dance vi.	00000 هه
cross vi.	په پینه وه
sheep	په ز (1)
cooking adj.	په ز (2)
ibex n.	په زه کپوی
shepherd n.	په زه وان
sorrow ,grief n.	په ژاره
sorrowful adj.	0000 به
weakened ,imfeebled ,sad , withered adj.	په ژموورده
low ,soft (voice) ,base ,mean, glum adj.	په ست
to be sulky vi.	000 ب
to depress ,humilate vt.	000 ك
vulgar ,the common people	په ست پایه
press ,crush vt.	په ستن
thrust in to ,stuff vt.	000 تی
trample treaden vt.	په ستنه وه
pelted waist-coat	په سته ك
pressure ,n.	په ستۆ
lowness ,baseness ,meaness n.	په ستی

choice ,praised ,approved adj.	په سه ند (1)
to approve ,praise ,select ,chose vt.	په سه ند
spancy n.	په سه ند (2)
over cooked adj.	په سیسه
common cold	په سئو
	په سیره = به سیره
powd ,bath –towed	په شته مال
wool ,idle talk ,nonsense n.	په شم
sweet resembling white wool n.	په شمه ك
woollen adj.	په شمین
woolen garment n.	په شمینه
be confused ,agitated vi.	په شوكان
be wilder ,fluster ,mislead ,embarrass vt.	په شوكاندن (په شوكانن)
repetant ,penitent ,regretful adj.	په شیمان
to repent ,regret ,change one mind vi.	0000 ب وه
cause to change one's mind	0000 ك وه
remorse ,painful regret	په شیمانی
split ,burst vi.	په قین (پۆقین)
strength ,ability n.	په ك
to disable ,cause to break down	په ك خستن
to break down ,be exhausted, be in need vi.	0000 كه وتن
worn out ,ran down ,incapable ,in need	په ك كه وتوو
shallow (plate)	په ل (1)
arm ,limb ,branch	په ل (2)
to dismember ,amputate vt.	0000 په ل ك
to grope vi.	0000 كوتان
to produce branches vt.	0000 هاویشن

attack ,assault n.	په لمار
to attack vt.	0000 دان
leaf ,twig ,trees ,n.	په لك
rainbow n.hurry ,haste ,effort n.	په لكه زښښه
bustle ,haste n.	په له پرووژ
hurry ,in a hurry ,quickly av.	په له پهل
hurry ,make haste ,buttle ,	000 ك
flick ,trigger n.	په له پتيكه
iris n.	په له زئ
straggle n.groping n.	په له قاژئ
bird n.	په له وهر
the limbs branches and leaves collection n.	په ل و پو
to become incapable vi.	له 0000 كه وتن
chip ,straw n.s	په لاس (1)
sack cloth ,coarse cloth ,rag n.	پلاس (2)
straw ,hay n.	په لاش (پووش و 000)
excuse ,pretext n.	په لپ
to raise a pretext	0000 گ
purslane n.	په لپينه
young bufallo ,piggy ,piglet n.	په لځ
any thing half pulverised n.	په لځورد
kind of poplar	پلك
blot ,stain blimish n.	په له (1)
a plot of land ,a patch of ground n.	په له (2)
first rain of autumn	په له
root of thistle	په لوت
food ,made of starchy substanncce and butter ,wreetened and flavoured	په لوله

pump	په مپ ((أ))
pink ,rose colour adj.	په مەیی
cotton-seed n.	په موانه
cotton (in pod) n.	په موو
shelter ,refuge ,asylum	په نا
to take refuge in	0000 بردنه بهر (000 بردنه لا)
god help us	0000 به خوا
god may protect you	له 000 خوادابی
refugee n.	په نا بهر
the lower part of the ear	په ناگوئی
hiding -place	په ناو په سیو
fifty	په نجا
fiftieth adj.	په نجامین ,په نجاهه م
finger ,claw ,,talon ,,paw,	په نجه
to interfere, meddle vt.	0000 تی خستن
ring finger	په نجه تووته
window n.	په نجه ره
thumb n.	په نجه گه وره
kind of bread bearing the marks of fingers	په نجه کیشیی
toe n.	په نجه ی پئی
piece ,morsed n.	په نچک
advice ,admonition n.	په ند
to disgrace vt.	0000 پئی دان
to advice vt.	0000 دان
make an example for	کردن به 0000
stagnant ,not runing ,banking up n.	په نگ
to stagnate ,bank up vi.	0000 خواردن

water held back ,stagnant pool or swell vi.	په ننگاو (پونگاو) 0 په نمان (په نمیم)
hidden ,concealed adj.	په نهان
to disappear ,be concealed vi.	000 ب
to hide ,conceal vt,	000 ک
secrecy ,concealment n.	په نهانی
cheese n.	په نیر
dehlevi language n.	په هله وی
track ,place n.	په ی (1)
bottomless a.	000 بی
deposed ,earnest money n.	په ی (2)
to pay deposit ,make abit step by step	0000 دانان په یاپه یی
message ,news n.	په یام (په یفان) ، په یا 0 په یدا
messenger ,apostle	په یامبه ر
thick (liquid) coagulated adj.	په یت
in succession ,continuously ,one after the other	په یتا په یتا
after the other	په یتا په یتا
a very small nimble bird ,hence brisk , nimble adj.	په یتوکه
existent , evident , visible , produced adj.	په یدا
to appeal be evident turn up vi	0000 ب
to obtain , find , discover , produce , procure	0000 ک
step by step	په یده ر په ی
follower n.	په یره وی
ladder n.	په یژه

point of a spear or arrow ,spear ,arrow , dart	په یکان
a prickly –bearing herb ,thorny seedes of shepherd's purse	په یکوول
figure ,statue ,idol	په یکه
sculptor n.	په یکه رتاشی
promise ,agreement ,treaty ,pact	په یمان
to conclude a treaty vt.	0000 بهستن
to violate atreaty vt,	0000 شکاندن
treaty ,pact ,agreement n.	په یماننامه
connected a bound adj.	په یوه ست
to join, fasten ,bind vt.	0000 ک
sticking close ,connected ,related adj.	په یوه سته
connexing ,relation	په یوه سستی
to graft	0000 ک
manure ,dun (horse) n.	په یوه ند 0 په یوه ست
weft ,woof n.	په یین
wedge n.	پۆ
top ,peak n.	پواز
crest ,cocks cloth	پۆپ (پۆپه)
light wodlen eloth	پۆپنه
head=gear n.	پۆپه شمین
boots n.	پۆته لاک
boiled ,cooked ,prepared ,ready for use ,neat	پۆتین
francoling n.	پوخت (پوخته)
scab ,calyx n.	پۆپ
stern ,obstinate	پۆرک
	پۆرخز

to decay ,go bad vi.	پۆساك (پۆسيان)
post ,mail	پۆستە
post man n.	پۆستەچى
post-office n.	پۆستەخانى
excuse apology n.	پۆزىش (پۆزىشت)
nose ,cape n.	پۆرە
clothing ,dressing ,covering	پۆش
as: (covering the head)	سەرىپۆش
hence ,lid ,cover ,soarf worn over head by woman	سەرىپۆش
clothes ,attire	پۆشاك
well dressed ,neat adj.	پۆشتە
wear ,put on ,cover vt.	پۆشىن
to cover ,hide vt.	دا 000
protrude ,project vi.	پۆقىن (دەر 0000)
male calf ,bull –calf n.	پۆغە
whimper n.	پۆكە
flock ,swarm ,group ,class	پۆل (1)
group after group	پۆل 00000
red ember	پۆل (2)
steel n.	پۆلا
vetch n.	پۆلكە
ker chief ,orrament n.	پۆيلە
present sent to a newly wed woman	پۆيلانە
catamite	پۆنگاۋ – پەنگاۋ
wear out ,decay ,rot vi.	پوۋان
empty ,vain ,futile	پوۋت – پوۋچ
empty ,hollow (nuts)	پوۋچەك (پوۋچەل)

emptiness n.	پوچی
aunt n.	پوور
a swarm of bees n.	پووردهه ننگ
cousin (child of aunt) n.	پوورزا
calf of leg	پووز
socks ,gaiter n.	پووزه وانه
very dry grass or hay n.	پووش
dragon -fly n.	0000 به قنه
piece of straw or chaff	پووشك
dry grass-field	پووشه لان
tinder n.	پووشو
litter	پووش و په لاش 000 پووشی - په چه
turban (ladies)	پووشین
gum (teeth) n.	پووک
rot vi.	پووکانه وه
coin ,money ,stamp n.	پوول
spangle n.	پووله که
scale (fish) n.	0000 ماسی
stingy ,penurious ,greedy for money	پووله کی
the third letter of kurdish alphabet	پئ (1)
foot n.	پئ (2)
to cease going some where	0000 بپین له
to run away	00000 پئوه نان
to cross the legs vi.	0000 خستنه سه ر پئ ،
to insist ,put the foot down vi.	00000 داگرتن ،
	خستن = له پئ که وتن
to begin to walk (baby) vi.	0000 گ
to relax vi.	0000 ئی پاکیشان

to confess ,treat vi.	0000 ئی نان
to hurry vi.	0000 هه ل گرتن
afoot ,by walking adv.	0000 به
on foot ,standing av .	به 0000 وه
according to ,in view of	به 000 ی
to come on one own accord	به 00000 ی خۆهاتن
to implore some one for mercy	به سه ر 000 داکه وتن
standing ,in haste	به سه ر 0000 وه
to be trodden vi.	به ژێر 0 وه ب
accordingly av.	به م 0000 به
wear ,put on (shoes)	له 0000 ك
fall out ,be unable to walk	له 00000 كه وتن
straggler n.	له 0000 كه وتوو
on account of	له 00000 ی
to rise to the foot vi.	هه ستانه سه ر 0000
(preverb)to ,by ,with as	پێ (3)
in fantry ,footman ,pedestrian ,ignorant	پیاده
foot-path n.	پیاده پێ
onion ,bulb n.	پیاز
dish of onion and meat	پیازاو
bulbous	پیازی
walking n.	پیاسه
tea glass ,cup ,goblet n.	پیاله
lottery n.	پیانقو
man ,human being n.	پیاو
the good fellow ,the man	به 0000 كه
to account as a person of consequence	به 0000 زانین
manly ,as a man should	پیاوانه
decently hold man n.	پیاو چاك

rogue ,scoundrel n.	پی‌او خراپ
man eater ,cannibal n.	پی‌او خۆر
murderer ,assasin n.	پی‌او کووژ
gentlman ,elder n.	پی‌او ماقول
manhood ,humanity	پی‌او ه‌تی
stopping stones	پی‌ایاز
staircase n.	پی‌ایلکه
puttee n.	پی‌یچ
shoe string n.,	پی‌یه‌تی 000 پی‌خاوس
foot-stool n.	پی‌تاو
bend ,coil ,twist ,colie ,curve	پی‌ته‌نه
spin ,be tortous vi.	پی‌چ
roll vt.	00000 خواردن
to turn ,change direction	000 دان
the weaver's treadle	0000 ک وه
fold up ,wrap up ,wird up ,bandage	پی‌چال
wrap up ,wind up	پی‌چان (پی‌چانه‌وه)
drag by force ,take away	نیوه 00000
bind up ,wind up	را 00000
to molest	ه‌ل 00000
winding ,distorted ,in zig-zag	لی ه‌ل 0000
wheel ,leg of chair or table	پی‌چاو پی‌چ , پی‌چ پی‌چ
contrary ,opposite ,inverse n.	پی‌چکه
bare footed	پی‌چه‌وانه
slippery	پی‌خاوس
bedding ,bed clothes	پی‌خلیسک
anything eaten with bread	پی‌خه‌ف
	پی‌خۆر

trampled under the foot ,trodden track	پیخوست
beating road ,what sticks to the feet	
prep through, up, upon, over,	پیدا
in to down	
plain near the foot of hill ,open country	پیدهشت
the year before last	پیار
toddler ,(child) n.	پیروکه
day before yesterday	پیری
gluten n.	پیژ
glutenouns adj.	به 0000
feeling gratitude of a favour received	پیزان
skin ,a rawhide ,crust	پیست
hide n.	پیسته
before, front, forward,	پیش
ahead, infront	
to bring forth ,put forth vt.	0000 خستن
to advance ,progrees ,coutest	00000 که وتن
to block ,obstruct vi.	0000 گ
urine ,water-closets	پیشاو
breast-harness ,prefix	پیشبه ند
foresight ,pre caution n,	پیشبینی
for ward ,prior, previous ,sooner,	پیشتر
before hand	
fore most a.	پیشترین
vanguard n.	پیشدار
pioneer ,escort ,forerunner,	پیشرو
vanguard prelude ,leader	
mosquito ,gnat n.	پیشکه
present ,offering ,gift	پیشکه ش

to make a present ,grant ,offer vt.	پیشگ 00000 ک
court ,the front ,principle seat ,presence	پیشگا
prevention n.	پیشگیری
suggestion	پیشنیاز
before noon	پیش نیوه پۆ
in advance ,before hand	پیشه کی
significant , important	پیشه م
leading mule ,,pioneer	پیشه نگ
leader ,guide n.	پیشه وا
meeting ,welcome	پیشوازی
former	پیشوو 00
the former ,prior ,in advance ,before hand	پیشین ، پیشووله = میشووله
fore fathers ,ancestors n.	پیشنیان
preface n.	پیشینه
prophet n.	پیشمه
bucks horn n.	پیشله
together av (generally used as a preverb)	پیشک (پیشکا)
hit a mark ,shoot vt.	پیشکندن (پیشکانن)
a long skewer with handle	پیشکانه
together av.	پیشکوه
to collect ,amass vt.	پیشک 0000 نان
swarm of wingless locusts	پیشکوپه
traveller ,explorer n.	پیشگرد
foot wear	پیشلار
shoe maker	پیشلار دروو
log n.	پیشله دار
eyelid n.	پیشلوو

spade n.	پیمه پره
five adj.	پینچ
fifth	پینجه م (پینجه مین)
pentagular n.	پینچ گوشه
the five (in a suit of cards)	پینچلۆ
fifth adj.	پینجه م (پینجمین)
ingratitude adj.	پئ نه زان
measuring ,present stem of	پیو
past stem of verb	پیوا
measure vt.	پیوان
to measure by pacing	به بی 0000
measurement , a measure	پیوانه
prep with ,in to ,also used as a preverb	پیوه
fetter ,hobble n.	پیوه ند
necessary adj.	پیویست
necessity n.	پیویستی
little ,letter adj.	پیت (1)
abundance ,fortune ,ferrility	پیت (2)
fertile a..	به 0000
contribution n.	پیتاک
adish of meat and chick-pea, a thick,	پتیه
pea-soap	
a little	پیچ - پچیک
old aged adj.	پتیر (1)
to become old	ب 0000000
make old vt.	ک 0000
going out to meet a person of	به 0000 هوه چوون
distinction ,to welcome	

to become chronic (said of a disease)	ل 0000 ک
saint ,aspirituol guide ,chief of any religious body or sect	پیر (2)
in an elderly manner, senile, saintly, like an old man	پیرانه
aged adj.	پیره
old woman	پیره ژن (پیری ژن)
an obstinate old woman	0000 ی سەر ئاسنین
chappod (skin)	پیره لۆک
old man	پیره مێرد
victorious, fortunate, prosperous, blessed a,	پیرۆز
congratulation n.	پیرۆزبایی
to congratulate vt.	0000 لیکردن
turquoise n.	پیرۆزه
oldness ,old age n.	پیری (پیریەتی)
pimple ,a small pustule n.	پیزکە
dirty ,filthy ,unclean adj.	پیس
to become dirty vi,	0000 ب
to spoil ,make amess of vt.	0000 ک
dirtiness ,filth ,mess ,excrement	پیسایی
mean ,stingy adj.	پیسکە
stinginess ,avarice n.	پیسکەیی
long deep breath	پیش
to be angry ,grieve ,hold breath vi.	00000 خواردن
be stewed in hot ashes	پیشان
show vt.	پیشاندان
art ,craft ,business ,profession ,occupation ,habit ,custom n.	پیشه

craftsman ,artisan ,industrialist

پیشه ساز

trade ,handicraft n.

پیشه سازی

professional adj.

پیشه یی

sledge-hummer n.

پیک

پیشه گەر 00 پیشه ساز

electric battery n.

پیل (1)

shoulder n.

پیل (2)

plan ,plot n.

پیلان

to conspire ,plot

0000 گتیران

plotter ,conspirator n.

پیلانگتیر

flick n.

پیکه

patch n.

پینه

to patch ,ment ,cobble vt.

0000 ک

cobbler ,patcher

پینه چی

tallow ,fat n.

پیو

onion

پیواز 00 پیاز

then av.	جا
thyme n.	جاتره
gum (chewing) n.	جاجك
hand woven woollen blanket	جاجم
street ,highway n.	جاده
magician ,socerer ,conjurer	جادوو
witch ,wizard ,conjurer	جادوو باز (00000 گه)
witch craft ,magic n.	جادوو گهر (جادوویی)
time ,occasion n.	جار
occasionally ,at times adv.	00000 به جار
once ,not now	0000 ئی , 0000 ئیک
now and then ,frequetly adv.	00000 ه ناچارئ
long ago	0000 ی جارن
once for all ,all at once	به 0000 ئی , به 0000 ئیک
foremerly ,in former times	جارن
occasionally adv.	جار جار
concubine ,female slave	جاریه
cry ,call ,announcement n.	جاپ (1)
to proclaim	0000 دان
to denounce	000000 ئی دان
suffix.. meaning place ,abode ,	جاپ (2)
field as:narcissus	نیرگزه جاپ
crier n.	جاچی (جاپ ده)
annoyed ,harrased adj.	جارس
to annoy ,exasperate vt.	000000 ک

broom . plaster (of mixed lime ,ash and dung)	جاروو
spy n.	جاسووس
spying ,espionage n .	جاسوسی
colet (of donkey) n.	جاش
dim of	جاشک (جاشولکه) ، جاش
glass ,cup ,goblet ,drinking –up , window – pane	جام
to glaze vt.	00000 تی گ
a fine cotton cloth with spots wound round the head	جامانه (جامه دانی)
horse-dealer ,middle-man , swindler n.	جامباز (جانبان)
place covered by glass	جامخانه
garment ,linnen cloth	جام
shop-window ,place surrounded by glass	جامه گان
dim of	جامۆلکه ، جام
spider	جالۆلۆکه
soul ,life n.	جان
my dear fellow	جانم = گایانه که م
sincerely ,faithfully	به 0000 و جگه ر
sweet heart ,beloved ,mistress n.	جانان
insct ,living animals ,afierce , beast ,monster n.	جانەوەر
bag ,satchel ,wallet n.	جانتا
	جانباز ,جامباز
	جانگ ,جاو

canvas n.	جانفاز
place ,position ,dignity n.	جاه
young ,youth ,ignorant	جاهیل (جهیل)
home spun cotton cloth	جاو
eternal adj.	جاوید
over coat ,gown	جبه
armoury ,ammunition n.	جبه خانه
restless ,fidgety adj.	جرین
restless ,movement ,fidgeting	جرت (جرت و فرت)
rat n.	جرج
tilting n.	جرید بازی
twitter ,chirrup (of bird),twinkle (of star)	جریواندن
chirp ,tiwittering ,twinkling n.	جریوه
derisive noise (with mouth)	چرت
insects	چروچانه وەر
wallet	جزدان
part ,portion (of a book)	جزم
grand boot	جزمه
book binding	جزوبه ند
meat (child's word)	جزه
hissing of a frying pan ,frizzling	جزه جز
search and inquiry	جست و جو
to search ,investigate	00000 ك
circle	جغز

tweezers	جفتە
apart	جگە
a part from ,besides ,in addition to	00000 لە (بێ 00000)
liver	جگەر
dear child	جگەر پیارە
devoted friend	جگەر سۆز
cigarette n.	جگەرە
clothes n.	جل
	جگەر گوێشە ,جگەر پیارە
laundress	جل شۆر
dim of	جلك (جل)
turtle n.	جلە
	جلفز ,جرین
rein ,bridle n.	جلەو
move vi.	جمان (جمین)
cause to move ,incire vt.	جماندن (جمانن)
twins n.	جمگان
joint n.	جمگە
moving n.	جمە
movement ,moving n.	00000 و جوولە
whore ,harlot n.	جندە
geine ,goblin n.	جنۆکە
chop , mince vt.	جنین
abuse n.	جنیو
to abuse ,call a bad name	0000 دان

immunity ,pardon	جەبە
pardon	0000 ك
rogue ,rascal ,witty	جەربەزە
grief ,sorrow	جەخار
brigand ,highway man	جەردە
corruption of	جەرگ ,جگەر
circle ,centre	جەرگە
fine ,penalty n.	جەریمە
to fine	00000 ك
screw	جەپ
be twisted vi.	جەپان (جەپین)
twist vt.	جەپاندن (جەپانن)
jar ,earthen water –vessel	جەپە
dirty water	جەرەتاو
punishment ,fine n.	جەزا
blow ,stroke	جەندەبە 00000 گەپاندن
coffee-pot	جەزوە
a solemn feast	جەژن (جیژن)
seldom	جەژناو 0000
greetings on festivals	جەژنە پیروژه
body ,party ,kind ,sort	جەستە
various adj.	00000 جەستە
driving cattle of sheep for sale	جەلەب
shoddy	جەلەبی
cramp n.	جەمام

line of contact	جه مسهر
a bier with a corpse on it	جه نازه
crowd ,multitude n.	جه نجال
threshing maching	جه نه پ
pressing machine n.	جه نده ره
war ,battle n.	جه ننگ
warrior ,warlike adj.	جه نگاوه ر
forest ,wood n.	جه نگل (جه نگلستان)
martial ,warlike adj.	جه نگی
fight ,fighting adj.	جه نگی
pradise ,heaven	جه نه ت
hell	جه هه نه م
sack n.	جه مال
a corn – cap n.	جه وت
opperssion ,unkind ness ,tyranny	جه ور
essence ,dye stuff ,jewel ,nature n.	جه وهه ر (گه وهه ر)
skin water – bottle	جه وهه نکه
gum ,resin n.	جه وی
barley	جو (1)
cannal ,stream n.	جو (2)
generous ,gallant adj.	جوامیر
threshing floor	جو خین
sort ,kind ,variety n.	جو ر
in a way	به 0000 ی (یک)
boiling ,agitation ,enthusiasm ,lust n.	جو ش

to boil, be welded vi.	00000 خواردن
to boil ,weld vt.	0000 دان
excitement ,tomult adj.	0000 و فروش
boil vi.	جۆشین
water course	جۆگه
duct ,runnel n.	جۆگه له
swinging cot n.	جۆلانی
weaver n.	جۆلا
rift n.	جۆم
young ,pretty ,beautiful adj.	جوان
to be beautiful vi.	0000 ب
	جۆمه رد = جوامیر
to beautify ,adorn vt.	0000 ك
the youths n.	جوانان
cold sweat n.	جواناو
more beautiful adj.	جوانتر
most beautiful adj.	جوانترین
young ox	جوانه گا
dying in youth ,untimely death	جوانه مه رگ
foal ,colt	جوانو
beauty ,youth n.	جوانی (جوانیه تی)
male (bird)	جوپ
pheasant n.	جووپ بوو
tap	جوپنه
lark n.	جوپه

jew n.	جوو
pair ,couple ,mate ,yoke of oxen ,even	جووت
to be arranged in pairs ,couple . join together	ب 0000
to arrange in pairs ,plough vt.	ك 000
to mate ,mating (of animals) n.	گ ...
horse kick with its both hind feet ,paired	جووته
plough man ,farmer n.	جووتیار
forming ,husbanddry ,agriculture	جووتیاری
chicken n.	جووجه (جووچك , جووجه له)
chrip vi.	جووكاندن (جووكانن)
chrip ,squeak n.	جووكه
wizard ,sorcerer	جووقن = جیقن
dim of	جووکی
move ,wander vi.	جووله كه
stir,set in motion ,incide vt,	جوولان
move vi.	جوولاندن (جوولانن)
movement ,motion n.	جوولانه وه
separate n.	جووله
to be separated vi.	جوین , جینۆ
to put apart ,separate vt.	جوئ
place	ب 0000
in place ,immediately	ك 0000
	جی
	ب 0000 جی

to manager ,settle ,solve vt.	00000 به جی ک
to house ,accommodate ,make room	0000 دان (000 کردنه وه)
to hold ,take room ,settle down	00000 گ
to be left behind	0000 مان (به جی مان)
leave behind let stray behind	0000 هیشتن (به جی هیشتن)
suitable adj.	00000 به
abode	000000 و شوین
to perform ,do vt.	00000 هینان به
unsuitable ,in vain adj.	0000 بی
in place of ,instead of	0000 ی له
sprain ,dislocate vt.	0000 چوون له
different ,separated ,apart ,distinct adj.	جیا
to be separated	00000 ب وه
to separate ,disunite	0000 ک وه
separately adv.	00000 به
instead of	جیاتى (له 000)
trousseau n.	جیاوازی
different adj.	جیاواز
difference	جیاوازی
foot print	جی پی
	(جیایی) جیاوازی
place ,bed	جیگا
fixed ,established adj.	جیگیر
to be settled vi.	0000 ب
sanctuary	جینزرگه

tough adj.	جیر
creak n.	جیره
buzzing n.	جیزه
feeble	جیقن
squeak ,twitter ,noise or cry of a bird	جیکه (جیکه)
the fifth letter of arabic – kurdish	جیم
	جیقنه = ریقنه
quick silver ,mercury n.	جیوه
a holy war	جیهاد
world n.	جیهان
having seen the world ,experienced	جیهان دیه
world conqueror	جیهانگیر

what ,how ,either ,also present stem of	چوون
tea	چا (چای , چایی)
to stew tea vt.	00000 لی نان
quick ,active ,swift ,agile ,,nimble	چاپوک
dexterous ,skillful	چابوک دەست
sleight of hand ,dexterity n.	چابوک دەستی
silled horseman	چابوک سوار
jockey ship n.	چابک سواری
activity ,agility n.	چابوکی
printing	چاپ
to print ,publish vt,	00000 ک (له 0000 دان)
tea-strainer n.	چاپالۆ
printing –press ,printing-house	چاپخانه
flatterer ,sycophant ,servile ,coaxer	چاپلوس
flattery n.	چاپلوسی
tea-pot n.	چاپهز
perform , arrange	چاخ (چاخردن)
tea-shop	چاخانه (چایخانه)
person addicted to tea drinking	چاخور
tent ,pavilion n.	چادر
	چادان ,چاپهز
four (abridged from)	چار (1)
remedy (see)	چار (2)
what one can do	0000 چی یه
to find a remedy	00000 ک

inevitable ,wether willing or not willing	00000 ناچار
there's no other way	00000 ناکرێ
red onemone	چاره چه قيله (چاره چه قيله)
bed-sted n.	چارپايه
armed adj.	چارچهك
bower .trellis n.	چارداغ
sheet (of bed)drees and veil	چارشيوه
	چارچپوه = چوارچپوه
remedy ,means ,cure n.	چاره (1)
helpness ,wreched ,inevitablr adj.	بێ 00000
face ,countenance n.	چاره (2)
one who finds a remedy ,redresser	چاره ساز
means of escape	چاره سه ر
one of four,fourth ,quarter	چاره ك (چارێك)
kerchief	چاره كه (چارۆكه)
fate ,destiny n.	چاره نووس
be puzzled vi.	چاش (000 ب)
midday meal	چاشت
skirt ,hem n.	چاك (1)
good adj.	چاك (2)
to be well vi.	ب 00000
to recover vt.	ب وه 0000
to do well ,make well	ك 0000
to mend ,repair ,cure vt.	ك وه 00000

kindness ,goodness n.	چاكانه
better adj.	چاكتەر
best adj.	چاكتەرىن
doing good benevolence ,kindness ,good works	چاكة
coat ,jacket n.	چاكة ت
goodness ,kindness n.	چاكى (چاكيه تى)
vigilant ,quick ,active ,smart ,hard- working nimble adj.	چالاک
activity ,vigilance	چالاکى
pit ,ditch ,hollow ,any deep place	چال
to dig out ,hollow out vt.	00000 ك
pot-holes ,pitted ground	0000 و چۆل
eye-socket	0000 ى چاو
chin-dimple	0000 ى چه ناگه
to burry alive	زینده به 0000 ك
pool ,a well n.	چالاو
hollowness ,low-grounds ,depression	چالایی (چالئى)
snow-pit (where snow is stored for summer)	چاله به فر
kind of game played with walnuts	چالئین
pine n.	چام
to sow ,scatter	چاندن
disparage	بۆتئ 0000
eye ,hole ,opening ,drawer ,copartment	چاؤ
to blind fold	000000 به ستنه وه

to overlook ,disregard ,ignore ,pardon	00000 ئی پۆشین
to review ,revise ,glance at	00000 پێدا خشاندن
to see ,notice vt.	00000 پێ کەوتن
to frighten ,scare vt.	0000000 ترسین ک
to blink (eyes) ,wink vi.	0000 ترووکاندن
to gaze at ,fix eye upon ,cast covetous eyes vt.	0000 تێ برین
to notice ,watch vt,	00000 تیۆه ب
to fall asleep vi.	00000 چوونه خەو
to cast down eyes (in shame)	00000 حیز
to wink	00000 داگرتن
to inflame (eyes) vi.	00000 پاهاتن
to paint eyes (with eye powder) make up eyes	00000 پشتن
to be delighted vi.	00000 پوون ب وه
i congratulate you	00000 روون 0000 تان
	روون
to throb ,twitch (eyes) vi.	00000 فرین
to close ones eyes vi.	00000 قوچاندن
to be alert ,open eyes	00000 ک وه
to smart eyes vi.	00000 گل ک
to rub the eyes	00000 گلوڤتن
to search ,look for ,roll the eyes	00000 گێرپان
to hanker after vi.	00000 له دوو ب
to see ,notice ,have an eye to ,keep an eye on ,observe	00000 ئی ب

to imitate	000000 لی ک
to close eyes	000000 لی ک نان
to watch vt.	00000000 لی و ب
to look up vi.	000000 هه لبرین
to open eye vi.	000000 هه لهینان
in the twinkle of an eye	000000 ئه وه نده ی بروو کین
before the eyes	000000 له بهر
to suffer from the effect of the evil eye	به ی 000000 ی ، پیسه وه بوون
appear ,catch one's eye	به ر 0000 که وتن
to be struck by an evil eye	به 000000 وه وه ب
to disdain ,look down on	به 0000 ی سووک ته ماشا ک
to regard as genuine purchaser	به 000000 ی ، کپیار ، ته ماشا کردن
with pleasure ,very well	به سه ر 000 (به سه ر 000000 ان)
as far as eye can see	تا 0000 برئه کات
it is pitch dark	000000 چاو نابینی
to be a matter of common talk	که وتن به ر 0000 و دهم
obvious to all ,visible ,before the eyes	له به ر 0000
to fall from favour ,fall into disesteem	له به ر 000000 که وتن
in the public eye, publicly	له به ر 000000 ی خه لق
he gave no chance (no respite)	نه به یشت 0000 بکه مه وه
he all eyes (ear)	هه مووله شی 0000 ه
eye –ache	چاو ئیشه
flirtitious adj.	چاوباز (چاوباشقال)

kind of thistle n.	چاوبازە
staring n.	چاو بپکێ
greedy .covetous adj.	چاوبرسی
sleight of hand ,juggle ,conjure	چاو بەست
spell	چاو بەند
have sunken eyes	چاو بە قولا چوو
daisy n.	چاو پشیلە
eviel eyed adj.	چاو پیس
contented ,generous adj.	چاو تێر
genourousty n.	چاوتێری
all holes	چاو چاو
having eyes ,rye	چاو دار
watch man ,observer ,super-viser n.	چاو دێر
observation	چاو چنۆک = چاو پیسی
to supervise ,over see ,direct	چاودێری
humiliated ,disgraced adj.	00000 ک
bold ,who fears nothing	چاو شۆر
bright fellow, wide awaken,	چاو قایم
cunning, shrewd	چاو کراوە
(interj) look ! lo !	چاوکە
kindling n.	چاوگە
imitation n.	چاولیکەری
waiting ,expecting adj.	چاوە پوان (چاوە پێ)
to wait for ,hoping for	0000 ک

expectation n.	چاوه پوانی
any thing averts the influence of the evil eye ,charm against evil eyes	چاوه زار
wall –eye	چاو هه لئو قیو
rumour n.	چاو و پاو
	چاوگ = چاووگه
spect acles ,eye glass	چاویلکه
evil – eye	چاوینی
	چپه , چرپه
how	چنۆ
she-goad	چتیر (چوتیر)
lamp ,light n.	چرا
illumination n.	چراخان
scholar ,learner ,disciple n.	چراغ
whisper vi.	چرپاندن
whispering ,twittering	چرپه
creased ,crumpled ,puckered adj.	چرچ
crumble ,become puckered	چرچان
crease ,winkle n.	چرچی
be dazzled vi.	چرسین
chick ,tick (sound)	چرکه
noiseless adj.	بی 0000
bud ,branches (with their leaves)	چرۆ (چروو)
persecute vt.	چرووساندنه وه
unsound ,stingy adj.	چرووک

auxiliary forces	چریک
shriek ,scream vi.	چریکاندن (چە یکانن)
shriek ,shrill cry n.	چریکه
dense ,thick adj.	چر
thicket n.	چرستان
claw n.	چرنوک
to scratch vt.	0000 گ
crowed n.	چرە
to cry , call ,sing (shrill)	چرپوک = بۆن چرپوک
sizzle ,be burnt ,be stung vi.	چرین
sting vt,	چزان
fat of sheep's tail minced and fired	چزاندن
sizzling noise	چزلیک
urine ,who cares ! (interj.)	چزە
	چش
	چشت = شت
prick ,thorn ,splinter n.	چقل
thorny adj.	چقلالوی
a bit , a little	چک (چکێک)
drop ,trickle ,boil way	چکان (چکانەوہ)
distil ,let fall in drops	چکانن
particle to from dim as	چکە (1)
a small house	خانوچکە
small ,minute	چکە (2)
ticking (sound)	چکە چک

drop by drop	چکه چکه
tiny adj.	چکه له (چکۆله)
forty adj.	چل
chandelier ,candelabrum n.	چلچرا
lever n.	چل میڤرده
period of forty days ,days after child birth ,40 days of lent	چله
fortieth adj.	چلهه م (چله مین)
mid winter	چله ی زستان
mid summer ,full summer	چله ی هاوین
lopped branches ,trash n.	چلو چیۆه
	چلۆن = چۆن
	چلوو = چیۆ
icicle n.	چلووره
branch ,stalk ,twing	چلّ
crack n.	چلاک
plain boiled rice	چلاو
puddle ,pool n.	چلپاو
dirt ,filth n.	چلّک
dirty water ,foul-water	چلکاو
parasite (person) guttersnipe	0000 خۆر
dirty ,nasty adj.	چلکن
snot n.	چلم
snotty adj.	چلمن
be startled vi.	چله کان (دا 0000, داچله کین)

frighten ,startle vt.	چله کاندن (دا 0000)
fond of titbites ,gluttonous	چلئیس
why ,as if	چما
corner of cloth, hem, edge n.	چمک
plane (tree) poplar n.	چنار
pip	چنچک
claw ,paw ,talon ,grip ,grasp n.	چنگ
diligent ,hard-working	به 000
to get ,obtain vt.	0000 که وتن
hook ,fork ,claws n.	چنگال (1)
dish of hot butter and bread sweetned either with suger or honey	چنگال (2)
tick n.	چنگنه
scrambling n.	چنگه کرئ
in a scrambling way	به 0000
greedy ,cadger adj.	چنۆک (چاو 000)
name of a herb	چنووور
knit ,weave vt.	چنین
to pile up ,mop up vt.	هه ل 00000
pick up, gather, glean, pluck, weave or knit again vt.	چنینه وه
an affix ... to form dim as:	چه
a small garden	باخچه
left ,the palm of hand n.	چه پ
raid ,attack ,foray n.	چه پاو (چه پاو)

banch ,sheaf n.	چه پک (چه پکه)
bouquet n.	0000 گول
sinistral ,cruel adj.	چه پگه رد
left – handed	چه پله ر
clap n.	چه پله
loud applause ,clapping	00000 پیزان
to clap ,clapping n.	00000 کوتان (000 لیدان)
	چه په = چه پله ر
dirty ,filthy adj.	چه په ل
fence , palisade	چه په ر
round about way	چه په ک
buffer ,slap	چه پۆک
pawing the ground	چه پۆکان
left wing	چه پی
umbrella ,parasol	چه تر
bandit ,band of brigands	چه ته
a small tent n.	چه تۆل
harsh ,hard	چه توو
pocket – lighter	چه خماخ
gunsmith	چه خماخساز
lighting n.	چه خماخه
pedlar	چه رچی
wheel ,circle ,circular motion ,sphere	چه رخ
turn ,revolve vt.	چه رخان (چه رخین)
to turn round ,turn over	وه چه رخاندن

rotation ,reel	چەر خه
circular ,spherical	چەر خى
condensed hemp-juice	چەر س
skin ,leather ,hide n.	چەر م
white adj.	چەر مگ (چەر مۆ)
trouble, anxiety ,worry n.	چەر مه سه رى
leathern ,of leather adj.	چەر مین
snack ,a light meal	چەر ه
thick smoke	چەر ه دوو که ل
appetizer n.	چەر ه س
	چەر ژ = چەر ش
fixed ,adhesive	چەر سپ
to paste ,fix firmly	0000 ك
adhere ,stick vi.	چەر سپان (چەر سپین)
to cling in to	0000 لی
stick ,adhere ,affix ,attach vt.	چەر سپاندن (چەر سپانن)
taste n.	چەر شتن (چیشتن)
spring ,source n,	چەر شمه
sort ,kind ,like adj.	چەر شن
coloured ,various adj.	چەر شناو 0000
taste , flavour , percussion – cup	چەر شنى
act of tasting ,bait ,food given to hunting animals	چەر شه
	چەر فت = چەر وت
silken-turban ,square of silk wound about the head	چەر فته

centre ,hub	چه ق (1)
gristle n.	چه ق (2)
perstoneum n.	چه قاتنه (چه رمه 0000)
bitter almond n.	چه قاله
stick ,get stuck ,sink	چه قان (چه قین)
stick fast ,gape (mouth)	دا 000
stick up vt.	چه قاندن (چه قانن)
to set up ,stick up ,open wide	دا 00000
insolent ,brazen ,profligate adj.	چه قاوه سوو
stage	چه قژ
shattering ,clacking (noise)	چه قه (0000 چه قه)
jackal n.	چه قه ل
snapping of the fingers ,castaners ,governer of a mill	چه قه نه
knife n.	چه قو
cutler n.	چه قوگه ر
weapon ,cheque	چه ك (1)
cheque n.	چه ك (2)
bat	چه كچه کیله
high –boot n.	چه كمه
carder's mallet	چه كه
clash ,clatter (sound)	چه كه چه ك
sprout n.	چه كه ره
hammer n.	چه كوش
formerly	چه لان

gentleman ,courteous (title)	چه له بی
collar-bone ,wish-bone	چه له مه
wish-bone game	چه لمه = شکینه
beautiful ,wreath n.	چه له نگ
spongior ,parasite	چه لومل
cross	چه لپیا
stream ,brook ,river ,valley ,curve n.	چه م
bend ,curve vi.	چه مان (چه مین)
bend ,curve ,make crooked vt.	چه ماندن (چه ماندنه وه)
ladle ,scoop n.	چه مچه
circle ,rim ,hoop n.	چه مهر
coyness ,curls n.	چه مووخه م
vicious horse ,head strong ,unrully adj.	چه مووش
a kind of long thin cucumber	چه میله
chin n.	چه ناگه
jaw dropping (at death)	000 کوتی
some ,several ,afew ,so money ,how much ,how many ,adj.	چه ند
how often ,several times	00000 جار , 0000 جاری
several people	0000 که سی
enquire n.	0000 و چوون
(for)how much	به 00000
many ,as money as	چه ندان
	چه ندن = چاندن

an indefinite quantity	چه ندی
harp n.	چه نگ
chin ,jaw ,loquacity n.	چه نه
to chatter .talk too much	0000 دان (0000 لئ دان)
talkative ,garrulous .loquacious adj.	چه نه باز
be started	چه نین (را 0000)
gravel ,shingle n.	چه و
confused ,over turned (playing card)	چه واشه
crooked ,awry ,wrong adj.	چه وت
to go wrong vi.	00000 پۆشتن
bend ,curve vi.	چه وتانه وه
curved adj.	چه وتاوه
crookedness n.	چه وتی
greasy ,fat ,rich ,(food) adj.	چه ور
to anoint , lubricate , oil vt.	چه ور کردن
grease ,fat ,oil	چه وری (چه وری)
tramp ,rude or surly person	چه وره
kerchief ,neck cloth	چه ورۆکه
pavement (of gravel) n.	چه وپیژ
toil ,exploit ,flag vi.	چه وسانه وه
beet root n.	چه وه ندهر
twisted ,gnarled adj.	چه ویل (چه وتو 00000)
the kurdish national dance	چه وپی
drop n.	چه وپ (1)
drop by drop	0000 چه وپ

drop ,some (liquid)	00000 ى (0000 ټك)
pheasant	چۆپ (2)
leak vi.	چۆپان (دا 0000)
drip ,trickle vi.	چۆپانه وه
home spun jacket ,woolen cloth	چوغه (چوغه)
clutter (teeth),chattering	چوقه
kneel	چۆك
kneel vi.	0000 دادان
torch	چۆله چرا
sparrow	چۆله كه
wilderness ,desert ,unoccupied ,forsaken ,empty ,deserted adj.	چۆل
to be deserted vi.	0000 ب
to abandon ,evacuate vt.	00000 ك
how as adj.	چۆن
how are you ?	چۆنى ؟
rarely av.	چۆنھا
condition ,state ,mood ,quality n.	چۆنى (چۆنیه تی)
four	چوار
four –sided ,square –built adj.	چوار پالو
quadraped ,beast	چوار پى
who looks for earnestly	چوار چاو
armed	چوار چهك
frame n.	چوار چىوه
bier n.	چوارداره

157

pass on vt.	چواندن
sprout ,shoot n.	چووز
to graft	000 ک
dim of	چووز
a small twig or shoot	چووزله
smart vi.	چووزانهوه
sprout ,spring	چووزهره
penis n.	چووک
go vi.	چوون
to elapse vi.	پى 0000
to go though ,penetrate vi.	پیدا 0000
to gift in to	پیوه 0000
to pierce ,enter ,cost	تى 0000
to break down	تیدا 00000
to be destroyed ,spoiled ,quarrel ,break down ,braek off (with)	تیک 0000
to sag ,sink ,go down	بو 0000
to go off ,escape vi.	دهر 0000
to go away	لا 00000
to take after ,resemble ,leak out	لی 00000
to boil over ,efferverse vi.	هه 0000
go back ,fade vi.	چوونهوه
to review ,look at again	پیدا 0000
to give up work	لی 00000
heroic ,brave adj.	چیر

bustart n./	چێرك
fore taste ,little food as a taste	چێژ
to taste ,suffer	چێژتن (چێژین)
cooked food	چێشت
kitchen ,restaurant ,eating – house	چێشتخانه
cooker n.	چێشتکه‌ر
cookery n.	چێشتکه‌ری
breakfast time	چێشتته‌نگاو
taste n.	چێشکه
cow n.	چێل
stick ,wood	چێو (چێوگ)
icicle n.	چێوه‌زه
cleat n.	چێوه‌که‌له
what (interro)	چی (1)
what is this ?	ئه‌مه 0000 یه ؟
suffix to form words denoting agent ,maker ,keeper or seller as:	چی (2)
in-keeper	خانچی
tinsmith	ته‌نه‌که‌ چی
print ,chints n.	چیت
squatting position	چیچکان
to squat vi.	به 0000 هوه دانیشتن
chattering n.	چێره
chatterer	000000 درێژ
chattering of teeth	0000 ی دان

story ,fable	چیرۆک
sureen – mat	چینگ
birds crop n.	چیکلاندانه (چیکلانه)
carding maching	چیکه نه
thin pieces of wood ,kindling n.	چیلکه
collecting kindling	چیلکه چنی
straw berry	چیله ک
sod ,the sixth letter of kurdish alphabet	چیم
meadow ,lawn ,turf n.	چیمه ن
cement n.	چیمه نتۆ
china n.	چین (1)
layer ,fold n.	چین (2)
full of fold . in layers	0000 چین
zinc n.	چینکۆ
grain	چینه
to peck grain (bird)	000 ک
chinese ,china ware ,proclain	چینی

need ,necessity ,want ,utensil ,pots and pans ,tools	حاجهت
pilgrim ,one made pilgrimage to mecca	حاجی
kind of daisy	حاجيله
stork	حاجی له ق له ق
rabbi n.	حاخام (خاخام) ((ع))
present ,ready	حازر ((ع))
to be ready vi.	0000- ب
to prepare vt.	0000 ك
god for bid , with the exception	حاشا ((ع))
to deny	00000 ك
keep far ,abandon (wife)	00000 ئى ك
keeper ,guardian .blind one who has learn the whole quran by heart	حافر ((ع))
ruler ,governor judge	حاکم ((ع))
condrion ,circum stance ,state n.	حالّ ((ع))
to understand vt,	0000 ى ب
unwell,tired ,in bad condition	0000 بئى
pill ,table n.	حەب ((ع))
abyssinian adj.	حەبەش (حەبەشى)
abyssinia	حەبەشستان
bark , yelp vi.	حەپاندن
imprisoned ,imprisonment adj.	حەپس (حبس)
to be imprisoned vi.	00000 ب
to imprision ,confin vt.	0000 ك
prison , jail	حەپسخانە

yelp , yapping n.	حه په
be dumb founded ,be stunned ,be bewildered	حه په سان
bark vi.	حه پین
pilgrimage .the obligator pilgrimage to mecca	حه ج ((ع))
limt ,boundary ,right n.	حه د ((ع))
unlimtted adj.	بی 0000
i dear not ,it is not for me to say (to do)	00000 م چی یه (000 م نی یه)
excessively adv.	له 0000 به دهر
unlawful ,illegal ,forbidden by religion	حه رام ((ع))
dishonest , a venal person	حه رام خۆر, حه رام زاده, زۆل
war n.	حه رب ((ع))
letter n.	حه رف ((ع))
woman apartment ,wife	حه ره م ((ع))
liking n.,	حه ز
to like ,rejoice vt.	00000 ك
to love vt.	0000 ئی ك
enclosure n.	حه سار
rest vi.	حه سانه وه
jealous ,covetous adj.	حه سود ((ع))
rash – mat n.	حه سیر
hiding n.	حه شار
to hide ,conceal vt.	0000 دان

resurrection n.	حه شر
to abuse	000000 پئ ک
seventy adj.	حه فتا
seventieth adj.	حه فتامین (حه فتاهه م)
weekly ,per week ,weekly wages	حه فتانه
right ,truth	حه ق ((ع))
to take revenge vt.	00000 سه ندنه وه (0000)
	ک وه
righteous, truthfull adj.	حه قانی
story n.	حه قایه ت
physician ,wise ,sage ,philosopher	حه کیم
in a wise manner	حه کیمانه
solution n.	حه ل ((ع))
dissolve vt.	0000 ب
lawful ,legale n.	حه لال ((ع))
sweetment n.	حه لئا ((ع))
sweetment maker or seller	حه لئا چی
jelly (of meat)	حه لیماو
hot bath ,turkish bath n.	حه مام
carrier ,porter n.	حه مال
seasow n.	حه نده رحق
sky ,space	حه وا
eve n.	حه ووا
money order ,consigment n.	حه واله ((ع))
ladge ,live in comfort vi.	حه وانه وه

seven adj.	حه وت
seven each	00000 حه وت
the seven (ina suit of cards)	حه وتلۆ
period of seven days	حه وته
seventh adj.	حه وته م (حه وته هه م , حه وته مین)
the graet bear	حه وته وانه
of seven parts	حه وتی
tank ,cistern ,pond n.	حه وز
patience n.impatience	حه وسه له
courtyard n.	حه وش (حه وشه)
shame n.	حه یا
modest ,shamful adj.	به 00000
shamless ,impudent adj.	بی 0000 حه یات , ژیان
perplexed ,filled with admiration ,name of a note in music ,fem proper name	حه یران
bamboo	حه یزه ران
alass ! what a pity !	حه یف (حه یفی)
animal n.	حه یوان
giddy adj.	حوّل
june n.	حوزه یران
camle n.	حوشتر (ووشتر)
a thistle of which camels are fond ,camel thorn	حووشتر خوار
ostrich	حووشتر مر (حوشتر مه ل)

asubteranean earthen ware bent pipe

حوشتر گه روو

used for drawing off water

camel driver, cameleer n.

حووشتره وان

awieght approx 8 bs

حوقه

jugglar ,swinder n.

حوقه باز

ruling ,judgment ,sentence

حوکم

to sentence vt.

0000 دان

to rule ,govern ,insist vt.

000 ک

ruler ,ruling ,governor n.

حوکمران

dominion n.

حوکمرانی

ruling ,dominant adj.

حوکمفه رما

devour vt.

حوول (0000 دان)

in constant ,fickle ,capricious adj.

حول حوولی

cowardly ,catamite

حیز

party n.

حیزب

reconing ,arithmetic

حیساب (حسیب)

to reckon , count vt.

0000 ک

neigh

حیلانن

neighing

حیله (1)

حیله (2) = فیل

حیله باز = فیل باز

devastated, ruined, destroyed, ravaged	خاپوور
to destroy entirely ,devastate	0000 ک
mind thought ,sake ,cogiration	خاتر
to satify vt.	00000 گ
assured ,contented adj.	خاتر جه م
to be sure vi.	00000 ب
lady ,fen proper name	خاتوون
cross n.	خاچ
criss-cross n.	خا چواری
	خا خام = خا خام
waved silk ,watered silk	خارا (غارا)
out side ,aboard	خارج ((ع))
external adj.	خارجی ((ع))
mange ,itching ,sore n.	خارشت
good ,special adj.	خاس
peculiarity	خاسه کی
chips ,paring	خاش
rubbish n.	خاشاک
earth ,dust ,soil ,land ,country	خاک
anything minute or small ,sifting	خاکه
shovel n.	خاکه ناز
soil ,sweeping	خاک و خۆل
dusty ,brownish yellow ,drab	خاکی
coloured-cloth ,khaki ,humble	
mole ,beauty spot	خال (1)

tattoo	0000 کوتان
maternal uncle n.	خال (2) (خالۆ)
lady bird	خالخا لۆکه
marked with moles ,spotted	خالدار (خالخال)
cousin n.	خالۆزا
aunt (uncle wife)	خالۆژن
spots and stripes	خال و میل
empty adj.	خالئ (1)
carpet adj.	خالئ (2)
dim of	خالچیه (قالچیه)
	((خالئ))
calico n.	خام (1)
	خام (2) = خاو
silk doth (mauve)	خامهك
silent adj.	خامۆش
khan (a title) ,esquire ,prince	خان (1)
warehouse ,inn-large commercial building	خان (2)
inn-keeper	خانچی
chequered ,cellular ,with compartments	خانخانه
son of a khan ,high born ,fem. proper name	خانزاد
lady (place dafter proper name)fem. proper name	خانم
small lady	خانمۆل

compartment ,house ,cell ,also suffix
 meaning place of as :
 hospital

خهسته خاڤه

whose house is on his back ,hence
 ,homeless ,vagabond ,traveller ,tortoise
 one who does not care for home
 ,gadabout
 billeting office

خاڤه بهرۆش

خاڤه بېزار

خاڤه بگير

خاڤه خان = خانخان

master of the house ,host

خاڤه خوئ

house keeper ,thrifty adj.

خاڤه دار

house keeping ,economy n,

خاڤه دارى

noble ,well-born ,dynasty ,family

خاڤه دان

monastery (for dervishes ,hospice
 ,convent)

خاڤه قا (خاڤه گا)

domestic adj.

خاڤه گى

retired

خاڤه نشين

miserable (whose home is ruined)

خاڤه وڤران

house , dwelling

خانو (خانى)

home stead

خانوبه ره

hut ,asmall house ,dim of

خانۆچكه (خانوو)

house and its belonging

خانو مان

a perfect lady ,a model house-wife

خانمى خانمان

raw,crude ,slow ,slovenly ,lazy
 ,languid ,drawling

خاو

to be appeased ,be slow

0000 ب وه

to apease ,unwind vt.

0000 ك وه

make late ,delay vt.	خاواندن
family ,house holder n.	خاووخیزان
towel n.	خاوی
west also east	خاوهەر
the for east	خاوهەر زه‌مین
owner ,master ,keeper	خاوه‌ن
host ,house holder	خاوه‌ن ما ل
slowness ,tardiness ,dwadle	خاوه‌خاو
bare adj.	خاوس
clean ,tidy adj.	خاوین
cleaner adj.	خاوینتر
cleaest adj.	خاوینترین
cleanliness n.	خاوینی
delay ,last ,elapse vi.	خایان
protract ,delay vt.	خایاندن
testicle ,egg n.	خایه
	خایه‌ن = غایه‌ن
silent ,quiet adj.	خپ
used for driving away cats	خته
tickling n.	ختوکه
to tickle vt.	00000 دان
a great prince	خدیو
bad adj.	خراپ
to be bad ,go bad ,feel bad ,be devastated ,ruined	0000 ب

to spoil, destroy, devastate, do a thing badly worse adj.	00000 ک
to become worse vi.	00000 ب
worst adj.	خراپترین
mischief n.	خراپه
to treat unjustly	0000 ک
badness ,mischief n.	خراپی
plump ,podgy adj.	خرپن
one year old ,yearling	خرت
scratching noise	خرته خرت
to make such noise	00000 ک
trifles ,bits and pieces	خرت و پرت
creaking ,crunching sound	خرچه
anklet ,ankle-ring	خرخال
heady ,clumsy	خرس
munch vi.	خرماندن
munching sound	خرمه (0000 خرم*)
croup (disease)	خرووزهک
clamour ,excitement	خرووش
excited adj.	به 00000
become excited ,shout vi.	خرووشان
raise a tumult ,stir up	خرووشاندن
itching n.	خروو
small-pox	خرووکه

molar-tooth	خری (خرینه)
dry and pebbly water course	خر (1)
round ,circular adj.	خر (2)
ankle-joint	خرکه
round stone	خرکه بهرد
podgy ,plump ,rounded	خرکه له (خریلانه , خرپله)
tubby adj.	خره
locust –beam ,carob n.	خرنوک
rattling	خره (000 خپ) خرپو خه پان
slippery ,steep n.	خز
slip ,slide ,creep vi.	خزان (خزین)
to slip into ,nestle close to	تی 0000
slip vt.	خزاندن
to cram together ,slip into vt.	تی 0000
kin ,relative n.	خزم
relationship ,kinship n.	خزمایه تی
service n.	خزمهت
to serve vt.	0000 ک
hospitale adj.	به 0000
tip (present)	خزمه تانه
serving – man ,servant n.	خزمه تکار
service n.	خزمه تکاری
ready to serve	خزمه تگوزار
a fence of stones	خزن
creeping ,reptile n.	خزنده

drop ,cause to fall ,fell vt,	خستن
compensate ,substitute	00000 ه جی
reveal ,disclose vt.	00000 ه پوو
to add to ,put on	00000 ه سهر
to send	00000 ه پئی
to open wide (door)	00000 ه سه رپشت
to take upon oneself ,undertake	00000 ه سه رمل
to put to work	00000 ه کار
to put in ,insert ,spread	0000 ه ناو
to insert	0000 تی
to close ,shut ,spread out	0000 دا
to spread out	00000 پا
to show ,explain ,discover	0000 دهر
bring forth ,demonstrate	0000 لی
to rub ,dismiss from	0000 لی
to rub against	0000 لیك
to hang out ,spread out ,hang up	0000 هه لی
washing on clothes – line to dry	خسوف = مانگیران
creep ,slide vi.	خشان
cause to rub against	خشاندن (خشانن)
touch or rub slightly ,graze	0000 لی
rub one thing against another	خشت
brick ,regular	0000 برین
brick making ,to trim regularly	0000 برین
burnt brick	خشتی سوور

sun dried mud brick	خشتی کال
brick-layer	خشت بر
brick-making	خشت بری
brick – work	خشتکاری
regular hole (for door socker)	خشته
to seduce ,mislead	له 0000 بردن
gusset n.	خشتهك
regular adj.	خشتهیی
regularity n.	خشتی
furtive sound of steps	خشپه
rustle ,rattle n.	خشكه
level ,horizon tally adv.	خشكهیی
jewellery ,ornamental	خشل
creeping ,insect	خشنده
	خشۆك = خزنده , خشنده
rolling n.	خل
to roll down	0000 ب وه
roll over ,roll down	0000 ك وه
cause to roll over	خلۆر
slippery	خلیسك
to slip vi.	خلیسكان (هه ل)
be deceived ,be distracted	خلافاندن
decieve ,keep busy vt.	خلائاندن
dregs ,sediment n.	خلته
mignon ,alittle darling ,dainty	خنجیلانه

be strangled, suffocated, drowned-
choked

خنکان

strangle ,suffocate vt.

خنکاندن (خنکانن)

stuff,pad vt,

خنین (تیی 0000)

struggle ,strife ,effort n.

خهبات

striver ,worker

خهباتکه‌ر

news .information n.

خه‌به‌ر

to wake up vi.

به 00000 ب وه

to inform vt.

0000 پئی دان

to wake vt.

0000 ک وه

to receive information ,learn vt.

0000 وه‌رگرتن

to know about vi.

0000 هه‌بوون

aware ,awake adj.

به 0000

unaware adj.

بئی 00000

aware ,informed adj.

خه‌به‌ردار

خه‌پان = خه‌پوخه‌پان

loaf of bread (generally made of corn
or millet)

خه‌پله

line stripe ,writing n.

خه‌ت

fault ,sin ,mistake

خه‌تا

faulty ,sinful ,guilty adj.

خه‌تابار (خه‌تا‌کار)

calligraphy n.

خه‌ت خو‌شی

striped ,lined

خه‌ت‌دار (خه‌ت خه‌ت)

fear ,danger n.

خه‌ته‌ر (خه‌ته‌ره)

circumcision n.

خه‌ته‌نه

to circumcise vt.

0000 ک

circumcision party	خه‌ته‌نه سوران
stripes and spots	خه‌تو خال
preacher ,orator n.	خه‌تیب
shame-stricken	خه‌جاله‌ت
happy ,blessed adj.	خه‌جیسته
a ruined place	خه‌رابه
turner n.	خه‌پات
tax ,tribute n.	خه‌پاج
sack made of hair-cloth	خه‌رار
superstition ,table	خه‌رافات ((ع))
trunk (elephant) n.	خه‌رتوم ((ع))
eagle n.	خه‌رتهل
mustard	خه‌رتله
spending ,tax n.	خه‌رج
to spend money ,disburse	00000 ک
money for spending ,pocket-money	خه‌رجی
cloak ,gown n.	خه‌رقه
scabies	خه‌رکانه
stack of sheaves ,threshing –floor	خه‌رمان
time of harvest and threshing	خه‌رمانان
halo round moon	خه‌رمانه
gad-fly ,horse-fly n.	خه‌ره‌نگه‌ز
measure of weight	خه‌روار
busy ,occupied adj.	خه‌ریک
to be busy	0000 ب

to make busy vt.	0000 ک
to be as at loss ,preoccupy vi	0000 مان
spool-winder	خه پهك
vain ,proud ,conceited adj.	خه پرو
treasure n.	خه زنه ((ع))
treasurer n.	خه زنه دار
father-in-law	خه زوور
in laws	خه زووران
nose – stud	خه زیم
daisy	خه ریمۆك
	خه زینه = خه زنه
reservior of turkish –bath	00000 ی خه مام
loss ,damage	خه سار (خه ساره)
to be damaged vi.	0000 ب
to waste ,lose vt.	0000 ك
geld , castrate vt.	خه ساندن
castrated ,gelding adj.	خه ساو
thick (liquid),coagulated ,strong (tea)	خه ست
to thicken vi.	0000 ب
to thicken vt.	0000 ك
very thick	خه ستوخۆل
sick adj.	خه سته
hospital n.	خه سته خانه
thickness n.	خه سته
a great king ,male proper name	خه سره و

mother-in-law	خه سو
poppy n.	خه شخاش
be choked ,throtle	خه فان
throtle ,stifle vt.	خه فاندن
hibernation n.	خه فتان
stifled ,suffocated adj.	خه فه , خه فتن , خه وتن
to stifle	0000 ك
grief ,sorrow n.	خه فه ت
to grieve vi.	00000 خواردن
sorrow-stricken ,sad ,sorroful adj.	خه فه تبار
stifled adj.	خه فه خانه
spy n.	خه فیه
foreman n.	خه لفه ((ع))
corn n.	خه له
caliph ,succesor n.	خه لیفه
reward vt.	خه لات
freed ,finished adj.	خه لاس
improper speech or deed	خه لت
to commit an indiscretion , to make a great blunder	00000 ك
bloody adj.	خه لتان (خه لتانی خوین)
shoot (plant)	خه لف
people n.	خه لق (خه لك , خه لكی)
to create vt.	00000 ك
be deceived vi.	خه له تان

deceive ,seduce , dupe	خه له تاندن (خه له تانن)
to deceive ,take some one in cheat	هه ل 0000
privacy ,solitude n.	خه لوه ت
charcoal n.	خه لوز
coal	00000 ی به رد
smut	خه لوزه
	خه م = غه م
swelling n.	خه مبا
sorrowful adj.	خه مبار (خه مگین)
devoted , afflicted ,intimate friend	خه مخور
heron	خه مخوره
consoling	خه په وین
bloom vi.	خه ملان
estimate vt.	خه ملاندن
dagger n.	خه نجه ر
laughing ,gay	خه ندان
laughing n.	خه نده
ditch ,moat n.	خه نده ق
henna	خه نه (1)
smile ,laughter n.	خه نه (2)
laugh vi	خه نین
sleep ,dream n.	خه و (خه ون)
to dream vi.	00000 بینین (0000 دینین)
to be unable to sleep	0000 لی زیان
to fall asleep ,go to sleep	0000 لی که وتن

to feel sleepy vi.	0000 هاوتن
sleepy adj.	خه والۆ
send to sleep ,lay down	خه واندن
deposit money	پاره - 00000
sleep vi.	خه وتن
night fall ,bed-time	خه وتنان
narcotic ,sposific	خه ولینه ر
defect	خه وش
tailor	خه یات
thread n.	خه یاته
cucumber n.	خه یار
casia pistula	خه یار چه مه ر
bubo ,tumour	خه یاره
image ,thought ,reflection ,fancy ,spectre n.	خه یال
to imagine ,think vi.	0000 ك
imaginary ,fanciful	خه یالی
self ,relations ,it is also used with other words to mean of self ,itself or by self	خۆ
wolk proudly ,strut ,waving from side to side	00000 باران
self-slaughter ,suicide	0000 برین (کوشتن)
to avoid ,take care ,to be cautious	0000 پاراستن
to break in vi.	00000 پیندا
to cling vi.	00000 پیوه نووساندن
to restrain one self ,hold owt against ,eaves drop	0000 گرتن

to disguise one self ,change clothes	0000 گۆرپین
be tired	0000 ماندو ک
to show off one self ,ostetate pretend	0000 نواندن
to jump over vi.	0000 هه لدان
to tuck one cloths	0000 هه لکردن
to boast ,swagger vi	00000 هه لکیشان
strong ,sturdy	به 0000 وه
on one own accord	له 0000 وه
on his own accord	له 0000 یه وه
vanity n.	خۆبایی
selfish adj.	له 00000
egoist ,arrogant self-conceited ,proud adj.	خۆبین
selfish ,boastful ,egotistical	خۆپه رست
self-approved ,self-satisfied	خۆپه سه ند
self-possession ,colmness n.	خۆداری
consuming ,eater n.	خۆر (1)
suffix eating ,drinking :e.g:	خۆر (2)
man eater ,cannibal	پیاو خۆر
wine-bibber (tippler)	شه راب خۆر
sun ,sun shine	خۆر (3)
food ,eatables ,victual ,meal ,one dose of medicine	خۆراک
west	خۆرئاوا
soft dish served with rice ,food	خۆرشت

any thing that eats ,rodent ulcer ,corroding ulcer ,gangrene	خۆره
east	خۆره لات
solar	خۆری
pleasant ,tasty ,cheerful ,good , fine adj.	خۆش
to enjoy ,get on well	00000 پابواردن
to poke fire ,till ground ,flavour	0000 ک
to dear up (weather) ,stop raining	0000 ک وه
to be pleased ,like ,be happy ,be glad	پێ 00000 ب
like it	پێم 000 ه
happily , luckily adv.	به دلی 00000
to forgive ,pardon	لی 0000 ب
fruit in syrup	خۆشاو
pleasant place	خۆشایی
too ready to believe	خۆشباوه پ
well-omened ,lucky adj.	خۆشبهخت
hare n.	خۆشبهز
optimistic adj.	خۆشبین
more pleasant adj.	خۆشتر
most pleasant adj.	خۆشترین
continously adv.	خۆش خوش
glad ,happy adj.	خۆشحال
calad ,happy adj.	خۆشنود
beloved ,lover ,dear adj.	خۆشهویست
loving ,love ,liking n.	خۆشهویستی

pleasure ,joy ,delight	خۆشی (خۆشیه تی)
friendly greeting	خۆشی و چۆنی
self-made	خۆ کرد
dust	خۆل
dusty ,dust-soiled adj.	خۆلاوی
playing in (with) dust	خۆله په تانی
ashes n.	خۆله میښ
special adj.	خۆمالی (خۆمانی)
false n.	خۆهه لبه ست
boaster n.	خۆهه لکیشان
egotims ,self-conceit n.	خۆیه تی
god	خوا (1)
god knows ,probably	000000 ئه یزانیت
may god punish you	000000 بنگری (000 یت)
replay to a beggar when refeusing alms	0000 بداتی
if god wills	000000 بکا
lucky	0000 پیداو
fare well ,good by	0000 ت له گه ل (000)
	حافین
natural ,god-made	0000 کرد
the late ,deseased	000000 لی خۆشبوو
god forbid	0000 نه خواسته (000 نه کا)
at random	0000 وراستان
o god	0000 یه

i swear by god	به 0000
for god`s sake	بۆ 00000
by god`s help	پشت به 00000
for god`s sake	توو 0000
god fearing	له 00000 ترس
who has no fear of god	له 0000 نه ترس
wishing ,loving	خوا (2)
well-wisher	خێر خوا
peace-loving	ناشتی خوا
master (title) ,a rich merchant	خواجه
seats (built on the out side of the gate-house)	خواجه نشین
granted by god	خواده
below ,down av.	خوار (1)
crooked ,,awry ,bent adj.	خوار (2)
past stem of	خواردن
to feed vt.	دهر 0000 دان
eat ,eating ,food n.	خواردن
drink ,drinking n.	خواردنه وه
liberal ,fresh handed ,spend thrift	خوارده
food ,fit to be eaten	خواردنه مه نی
sister child ,nephew n.	خوارزا
below ,down stairs	خواره وه
lower adj.	خواروو
gnarled ,slanting ,shapeless	خواروو خێچ

up and down	خواروو ژوور
crookedness n.	خواری (خواریه‌تی)
willing adj.	خواز
proposal of marriage ,ask in marriage ,betrothal n.	خوایینی
suiter	خوایینی‌کەر
ask for ,borrow ,request wish ,umatrimonial suit n.	خوارتن (خواستن)
will request ,desire ,begging ,petition n.	خواست (1)
past stem of	خواست (2)
object	دهر 000
desired adj.	خواستە
natural ,god-made	خواکرد
reading ,reader ,singer	خوان (1)
anything in or on which food is placed ,table ,a spacious tray	خوان (2)
god-knowing ,godly pious adj.	خواناس
piety ,theism	خواناس
tray ,salver as small table	خوانچه (1)
dim stem of	خوان
earthen ware lid (lid of a dize)	خوانکە
	خواه = خوا (2)
godship ,divine n.	خوایی
desire ,wish n.	خواه‌یشت (خواه‌یشت)
valuntary n.	خواه‌یشتی
empty	خوت

in vain

000000 و خۆپایی

speech

خوتبه ((ع))

grumble ,nagging n.

خوته (000 خوت)

to nag ,find fault constanty

00000 ك

خودا = خوا

خوداداد = خواده

god ,providence

خوداوهند

itch vi.

خوران (خورین)

scrach ,chafe vt.

خوراندن

throb

خورپان (دا 0000)

throb n.

خورپه

robust ,powerful adj.

خورت

sadle-bags

خورج

خورد , وورده

خورده = ورده

sun , a proper name

خورشید

dates n.

خورما

wool ,woolen

خوری

small-pox

خوریكه

empty stomach

خورینی

fast running water, sound of a purling

خوپ

brook ,purl ,murmur

to scold vt.

خوپین

to drive , goad

لی خوپین

slander behind one`s back

خوسپ

خوست = پى خوست

sister

خوشك

nephew ,niece n.

خوشكه زه

foster sister

خوشكى شيرى

indigo ,vat n.

خوم

dye-house

خومخانه

dyer n.

خومخانه چى

spin ,rotation n.

خول

spin ,revolve ,rotate vi.

خولانه وه

spin vt.

خولاندنه وه (خولاننه وه)

to invite

خولق (0000 ك)

idea ,day-dream

خوليا

slave ,servant n.

خولام

wine-head ache ,hang-over

خومار

,langwishing look of the eye

unpleasantness after excess drinking

خومارى

drunkenness n.

dew n.

خوناو

bud n.

خونچه

habit ,disposition ,nature ,temper n.

خوو

contract a (bad)habit ,accustom to ,

00000 پيوه گرتن

habituate

bad-tempered

خودار

power n.

خووز

spittle n.

خووزى

soak ,become sodden vi.

خووسان (خوسانه وه)

خوون = خوین

salt n.

خوئ (خئ)

a pinch of salt to a meal

0000 ی چیشیت

salt-cellar

خویدان

vagaband

خویری

kin ,relative n.

خویش

blood

خوین (1)

to kill ,shed blood

00000 پرشتن (0000 ك)

cupping

000 گ

to bleed vi.

0000 لی هاتن

to vomit blood

0000 هه لهیتان

reader

خوین (2)

bloody water ,mixture of blood and
water torrent of blood

خویناو

bloody adj.

خویناوی

blood-money ,blood-fine

خوینبایی

blood –thirsty ,murderus adj.

خوینخور

student n.

خوینکار

study ,read ,sing

خویندن

send to school ,cause to read

00000 پی

read ,recite

خویندنه وه

literate ,educated adj.

خوینده وار

illiterate adj.

000000 نه

literacy ,education

خوینده واری

blood sheeder ,blood thirsty
,murderous
cold-blooded ,calm adj.

خوینرپیژ

خوینسارد

warm-blooded ,cantan kerous ,ardent
blood-sucker

خوینگهرم

خوینمژ

bloody ,blood-coloured adj.

خوینین

brine ,salty

خویناواک

خۆ (1) = خۆ

alms, goodness, charity,
advantage.

خێر

to give alms vt

0000 دان (0000ك)

to have a happy ending of
pray it bring you good luck

0000 لی بینین

quick ,quickly ,in a hurry

خیری لی بینن

be quick ,make haste

خیرا

00000 ك

hurry up

00000 كه

speed ,quickness n.

خیرایی

well –wisher ,benevolent

خیرخوا (0000 خوان)

benefactor

خیرکهر (خیره و مه‌ند)

family

خیزان

family with many children

خیزاندار

twig

خیزه‌ره

angry side-glance ,futive glance

خیسسه

cross- eyed ,squined-eyed

خیل

tribe ,clan n.

خیل

tribe adj.

خێله کی

owner ,ghost n.

خیو

to raise ,support ,rear

به 00000 ك

tent n.

خێوه ت

street ,avenue

خیابان

wheeze n.

خیزه

skin for preserving oil or cheese

خینگه

down generally used as a prefix to form compound verbs as:	دا (1)
to sit down	دانیشتن
to put down	دانان
mother	دا (2)
grand mother ,crone n.	دایر
spider	دایرۆشکه
grief ,sorrow n.	داخ (1)
alas , what a pity , with regret	داخم ناچۆ (داخه کهم, داخی
	گرانم, به داخه وه)
to be distressed ,be oppressed with sorrow	0000 خواردن
broken-hearted ,heart –sore	0000 له دل
great sorrow ,heart-sore	00000 ی دل
brand ,hot ,boiling	داخ (2)
to brand	00000 ک
sorrowful,grieved ,broken-hearted	داخدار
inside ,interior n.	داخۆ
to enter ,be included vi.	00000 ب
to include vt,	00000 ک
internal, boarding -school	داخلی
	داخۆ = ئاخۆ
justice ,cry ,shout	داد
unjust ,inmeasureable	00000 بی
injustice n.	00000 ی بی
just adj.	دادپه روه

law-court n.	دادگا
judge n.	دادگەر
	دادمه‌ند = دادپه‌روه
nurse	داده
comerce ,transaction	دادوسته‌د
possessing	دار (1)
having money	پاره‌دار
tree ,wood ,stick ,pole n.	دار (2)
rich ,having ,possessor ,darius n.	دارا
pomp ,state	دارات
faint ,swoon vi.	دارانه‌وه
richness ,wealth ,finance ,revenue	دارایی
frame work	داربه‌ند
carpenter	دارتاش
carpenter`s shop	دارتاشخانه
carpentary n.	دارتاش
telegraph –pole	دارته‌ل
cigarette-holder	دارجگه‌ره
cinnamon n.	دارچین
walking stick ,cane n.	دارده‌ست
forest ,wood n.	دارستان
crutch n.	دارشه‌ق
dry tobacco stalk	دارك
thrashing n.	دارکاری
wood-pecker n.	دارکونکه‌ره

catapult (toy) n.	دارلاستیک
terebinth n.	داره بهن
cross-rafter	داره پا
elm	داره پەش
bier n.	داره مه پیت
skilled tree climber	داره وان
elm n.	داره وهن
medicine ,drug ,depicatory n.	دارو
darnel	داروجان
scrub ,thicket ,bushes n.	داروده وهن
over seer	داروئمه
wooden adj.	داری
sickle ,scyth n.	داس
story ,fable n.	داستان
awn n.	داسک
skin and bone	داسکوده رزی
dim of	داس
pruning knife	داسولکه
scattered adj.	داغان
mother	داک
the eight letter the arabic-kurdish alphabet	دالّ
eagle n.	دالّ
Vulture	دالاش
gate-house, vestibule, passage, porch n.	دالان

shelter ,asylum n.

دالده

دالك = داك

climbing vine

دالیت

seedling n.

دالیه

seal ,brand n.

دامغه

draughts (game)

دامه , دامین

give ,grant

دان (1)

to give to ,pay for vt.

پئ 0000

cover ,seize by force ,kick thrash vt.

پیدا 0000

bite ,sting ,shut ,close ,bake bread in oven vt,

پیوه 00000

to add a piece to ,soil ,stain

تیوه 00000

to kick ,give athrashing vt.

تی هه ل 0000

to get thrashing

خواردن 000000

to cut ,sharpen (a pencil), leak, pour down

دا 00000

to clear out ,flush out ,empty out

دهر 0000

to drive away ,sweep away vt.

پا 000000

to set a side ,avoid ,shun

لا 000000

to hit ,beat ,strick ,play (music) vt.

لی 00000

to join together ,multiply vt.

لێك 000000

throw up vt.

هه ل 000000

to stir vt.

دهر 00000

tooth

دان (2)

have teeth set on edge

000000 تال ب وه

tooth-ache

000000 ئیشان

to grite one's teeth, endure	000000 به خورا گ
control one self	00000000 پیدانا
to confess ,admit vi.	0000 پیدانان
to gnash the teeth vt.	000000 جیپ ک وه
milk-tooth	000000 ی شیر ی
wisdom-tooth	000000 عاقل (0000 ئاقلی
	000000 (ژییری)
grain n.	دان (3)
holder ,container	دان (4)
fire-place	ئاگردان
salt-cellar	خویدان
wise ,learned adj.	دانا
granular ,grained adj.	دانار (0000 دانار)
tooth-ache	دان ئیشه
toothed	داندان
the best of any thing ,very rare	دانسقه
knowledge	دانش
university ,college	دانشگا
degree n.	دانگ
grain ,a single thing ,a piece	دانه
one by one	دانه دانه
founder ,establisher ,composer ,one who puts	دانه ر
give back ,repay vt.	دانه وه
to close down	دا 000000

to ponder over ,thing of	لێك 00000
to uncover ,dig out	هه‌ڵ 0000
cereals ,grain	دانه‌وێڵه , دانوو ,
boild wheat	دانوله
scare crow n.	داهۆل
trap ,share ,stake (game)	داو (1)
set net or trap	0000 نانه‌وه
a length of thread	داو (2)
demand ,request n.	داوا
to demand ,ask for	0000 ك
claimant ,plaintiff	داواكه‌ر
judge	داوه‌ر
hem ,skirt ,foot of a hill or mountain	داوێن
to beg humbly ,supplicate	00000 گ (000 ماچ ك)
to tuck up the skirt	000000 هه‌لكردن
chaste ,honest ,virtuous	داوێن پاك
lwd , dishonest , libertine , unchaste	داوێن پيس
office ,circle n.	دايره
mother	دایك
to be born vi.	له 0000 بوون
motherly n.	دایكانه
female (bird)	دایكه
parents	دایكو باوك
mother hood n.	دایكى (دایكێتى)
nurse ,mama	دایه

grand mother	دایه گه وره
dear mother	دایه لی
wet-nurse ,foster-mother	دایه ن
	ددان = دان
cog n.	ددانه
past of	دان
money ,pleasant smell (of new earthen ware vessels) ,company	دراو
neighbour	دراوسی
crack ,cleft ,chink	درز
to be cracked	0000 بردن
coarse ,large adj.	درشت
divulge ,blurt out vt.	درکاندن
infectious ,disease	درم
demon n.	درنج (دیوودرنج)
twang .ring sharply vi.	درنگان
twang ,a sharp ringing sound n.	درنگه
tree n.	درهخت
shining ,flashing ,sparking ,fem proper name	درهخشان
reflect ,reflection n.	درهخشانه وه
a weight (drachma) ,a silver coin in value about one shilling	درهم
late adj.	درهنگ
to be late	000000 پئ چوون
to be behind time	000000 خایه نندن

to delay vt.	000000 خستن
sooner or later	درهنگ و زوو
reaping n.	دره و
to reap vt.	000000 ك
cobbler`s awl ,flag ,banner	درهوش
shine ,glitter ,reflect vi.	درهوشانه وه
lie ,untrue ,false food n.	درۆ
to lie ,tell lies	000000 ك
to invent a lie	0000 هه لبه ستن
to prove to be lie ,deny	به 000000 خستنه وه
lies ,deception n.	000000 وده له سه
habitual liar ,liar n.	درۆزن
false adj.	درۆزنه
begging ,beggary n.	درۆزه
beggar n.	درۆزه گهر
praise ,greeting ,prayer ,blussing	دروود
right ,correct ,sound ,whole	دروست
to be made vi.	000000 ب
to make ,build ,manufacture	000000 ك
rightness ,truth ,soundness n.	دروستی
motto ,mark ,badge ,sigh ,slogan ,coat of arms	دروشم
sewing ,generally used in compounds	دروو
tailor	به رگدروو
shoe-maker	پیلادروو

sewing n.	دروومان
sewing-machine	مه کینه ی 0000
sew vt.	دروون
sew down (on)	دا 000000
sew together	هه ل 0000
stitch ,reap ,mow ,cut down	دروونه وه
reap (ing) ,harvest	دروینه
long adj.	دریژ
to extend ,be prolonged ,lie down	ب 00000
to lengthen ,extend ,prolong ,stretch out vt.	ک وه 00000
length n.	دریژایی (دریژی)
longer adj.	دریژتر
longest adj.	دریژترین
detail ,prolongation	دریژه
to prolong vt.	پێ دان 000000
sparing ,refusal ,grudging ,inclination ,sorrow ,grief n.	دریغ
alas	دریغا
refused n.	دریغی
to refuse ,be grudge	ک (0000 لێ ک) 00000
fierce ,rough ,rent ,tear	دپ
to get through	دان 0000
tear vi.	دپان
tear vt.	دپاندن (دپانن)

thorn n.	دېرک
thorny ,prickly	دېرکاو
amild disease of children which causes a prickly rash on the skin	دېرکە
christ`s thorn	دېرکەزی
	دېرگه = دەرە
strait (channel) trench	دېرنال
what tears ,wild beast ,fierce	دېرندە
tear ,rent vt.	دېرین
to tear away (off) slip down ,to tear to pieces (to shreds) vt.	دا 000000
to tear open , rip open vt.	هه 00000
thief ,robber n.	دز
rogue ,rascal adj.	00000 و درۆزن
thief-like	دزانه
theft ,robbery n.	دزی (دزیه تی)
to steal	0000 ک
secretly adv.	به 00000
steal thily adv.	به 0000 یه وه
steal vt.	دزین
steal again	دزینه وه
abscond vi.	خۆ 00000
fortress ,strong holde ,castle n.	دژ (1)
evil, bad wicked, opponet, adversary,opposite	دژ (2)
difficult ,hard adj.	دژوار

sister-in-law (wife)	دش
brave adj.	دلیڤر
bravely adv.	دلیڤرانه
bravery n.	دلیڤری
heart ,mind ,affection feeling	دل
to hurt the feeling	000000 ئیشاندن
to have appetite ,long for ,desire eagerly	0000 بردن
to fall in love ,pay attention to	000000 پی دان
to feel sorry for ,pity	000000 پی سووتان
to feel sick , feel nausea	000000 پیکهاتن , 0000
	تیک چوون
to startle ,throb	000000 داخوریان
to console ,soothe	000000 دانه وه
to conciliate ,appease	000000 پاگرتن
to vex ,annoy ,break one`s heart ,hurt the feelings ,afflict	000000 په نجانندن
to be cheered up ,delighted	000000 کرانه وه
to approve	0000 گرتن
change one`s mind	000000 گوڤین
throb ,beat ,pulsate vi.	0000 لی دان
willingly	000000 به
with all one`s heart	0000 و به گیان
heartless ,dispirited	000000 بی
pleasing ,beloved	دل ئارا
heart-approved ,sweet heart	دل آرام

brave ,corougeous ,warlike adj.	دلآوهر
heart-ache ,grief ,vexation	دل ئیشه
heart-ravashing ,attractive	دل بهر
sincere adj.	دل پاک
pleasing ,admirable adj.	دل په سه ند
sentimetal adj.	دلته پ
heavy-hearted ,cheerless	دلته نگ
desire ,wish	دلخواز
annoyed ,afflicted adj.	دلخورد
cheerful ,happy ,glad adj.	دلخوش
joy ,glee ,cheerfulness	دلخوشی
to console	00000 دانه وه
lover n.	دلدار
love n.	دلدارى
to fall in love	00000 ك
attractive adj.	دل پفین
ill-disposed adj.	دل په ش
blackness of the heart ,deprvity	دل په شى
hard-hearted ,wicked adj.	دل په ق
lazy ,disliking work	دلسارد
sincere adj.	دلساف
faithful ,sympathetic adj.	دلسۆز
afflicted ,grieved adj.	دلسوتاو
	دلشاد = دلخوش
heart-broken ,distressed adj.	دلشكاو

seizing the heart ,soothing	دلگیر (1)
grieved ,annoyed ,sad adj.	دلگیر (2)
low-spirited ,listless	دلّ مردوو
compassionate adj.	دلّنه‌رم
compassion n.	دلّنه‌رمی
gracious ,kindly	دلّنه‌وا
consolation n.	دلّنه‌وایی
sure ,confident adj.	دلّنیا
trust ,confidence n.	دلّنیایی
throbbing of heart ,heart beating	دلّ خورپّ
heart burn	دلّ کزّ
heart throbbing ,heart beating	دلّ کوتکّ (0000 کوتّ)
wooden tub (for husking rice)	دنگ
world	دنیا
by chance	ئه‌مه 0000 یه
the other life	ئه‌وه 0000
economy n.	دنیا‌داری
experienced	دنیا‌دیه
now ! generally used before	ده (1)
imperative verbs as:	ده‌بخۆ , ده‌برۆ
present stem of ,	دان
giver (used in compounds)	ده (2)
ten adj.	ده (3)
chalk n.	ده‌باشیر
tanning n.	ده‌باغ

to tan vt.	0000 ک
tannery n.	ده باغخانه
pomp ,state n.	ده بده به
gorgeous ,showy adj.	به 00000
school n.	ده بستان
a copper vessel or jar ,ruptured ,blistered (plaster)	ده به
dull ,witless ,stupid adj.	ده به نگ
clerk	ده بیر
gate ,door n.	دهر (1)
out site ,out ,also used to form comp verbs as:	دهر (2)
to appear	دهر که وتن
to come out	دهر هاتن
giver , agent	دهر (3)
shutter (of shop)	دهر پابه
product	دهر اوورد
income ,revenue n.	دهر امه د (دهر امه ت)
court ,palace n.	دهر بار
regarding ,respecting	دهر باره
escape ,run away	دهر باز (00000 ب)
cause to escape	00000 ک
vagabond ,wanderer ,homeless	دهر به دهر
bound ,constrained	دهر به ست
to be bound vi	0000 ب
mountain pass, gorge, defile	دهر به ند

under pants ,long wide drawers	دهرپی
petition ,request	دهرخواست
lid	دهرخونه
pain ,sickness ,disease ,malady n.	دهرد
to suffer pain	0000 کیشان
to fall sick ,contract disease	00000 گ
invalid ,sick adj.	دهردهدار (دهردار)
in hand ,arrest	دهردهست
sorrow ,grivance	دهردی دل
distress	دهردی دهروون
anxiety ,trouble ,inconvenience	دهردی سه‌ری
fatal disease n.	دهردی کاری
needle n.	دهرزی
needle work n.	00000 و درومان
pin-prick ,prick n.	دهرزی ئاژه‌ل
prick with needle	000000 ک
needle-case	دهرزیدان
dim of	دهرزیه (دهرزی)
stork`s bill	دهرزی لۆکه
lesson n.	دهرس (دهرن)
to give lesson to	0000 پی دان
to give instructious	0000 دادان
to study	00000 خویندن
class-room	دهرسخانه
opportunity ,way out	دهرفه‌ت

asmall gate	دەرك
perceive ,understanding	دەرك ((ع))
to perceive vt.	دەرك كردن
marging note ,postscript	دەركەنار
gate ,door n.	دەرگا
door-keeper n.	دەرگاوان
medicine ,drug n.	دەرمان
to poison vt.	0000 خوارد ك
to take medicine	0000 خواردن
to cure	0000 ك
dispensary ,pharmacy ,drugst	دەرمانخانه
dispenser	دەرمانساز
valley ,stream ,dale n.	دەرە
feudal chieftain n.	دەرەبەگ
feudalism n.	دەرەبەگی
way of ascape ,way out	دەرەتان
helpless adj.	بێ 0000
cope with ,be match for	دەرەقەت (000 هاتن)
out side ,stranger n.	دەرەکی
trouser –leg	دەرلنگ
out side	دەرەوه
gate n.	دەرەوازه
locality n.	دەرەوبەر
gleaning ,reaping n.	دەرۆزان
way out	دەرەوو

the inside ,in ward ,with in ,bowels ,belly ; comscience consciencious adj.	دهروون 00000 پاک
the inside ,internal a religious mendicant ,dervish n.	دهروونی دهرویش
sea n.	دهریا
lake n.	دهریاچه
hand (only used with compounds) anvil ,apparatus ,loom ,work-house ,work-shop ,counter establishment n.	دهز دهزگا 00000 و بهره
helper ,holder (pads of cloth) pedlar (pedler ,peddler) procured ,obtained adj.	دهزگیر دهزگیر دهزگیر
a boy or girl betrothed for marriage engaged ,fiance ,fiancee thread (cotton) n.	دهزگیران دهزوو
hand ,skill ,influence ,set ,suit ,kind ,sort n.	دهس (دهست)
to deceive ,swindle vt.	00000 برین
to ease nature	000000 بهئاو گه یاندن
to obstain ,give up	0000 بهردان
to touch vt.	00000 بو برین
to beg (for alms)	00000 پان ک وه
to start ,begin ,break out	00000 پی ک
to stroke ,pat ,caress	00000 پیندا هینان
to fell with the hand ,handle	0000 تیوه دان

to ley hands upon	0000 خستنه سەر
to be suitable ,be acceptable	00000 دان
to take in one`s arms	00000 کردنه مل
to gain ,,obtain ,get	00000 کهوتن
to grope vi.	0000 کوتان
to help one ,to bring one assistance	0000 گرتن
palmistary n.	0000 گرتنه وه
to have time ,find leisure	000000 گه یشتن
to shak hand	00000 گوشین
to touch vt.	00000 لیدان
to obstain from ,abandon ,renounce	0000 لی شتن
to give up ,abstain	00000 لی کشانه وه
to be unacceptable vi,	0000 نه دان
from hand to hand	ده ساو دهس
then ,now then	ده سا
hand-mill	ده ستاپ
tame adj.	ده ستاروو
agressor	ده ستاوێژ
horse-play ,rude-play	ده ستبازی (ده سبازی)
swindler	ده ستبێ (ده سبێ)
open-handed ,genevous	ده ستبلاو
idle ,unemployed adj.	ده ستبه تال
immediately adv.	ده ست به جی
interned adv.	ده ست به سەر
honest adv.	ده ست پاک

masturbation n.	دەستپەر
thief n.	دەست پیس
thiefing n.	دەست پیسی
initiation ,be the one to start anticipation n.	دەست پیشکەری
bravo ,good for you	دەست خۆش
hand-writing	دەست خەت
disappointed adj.	دەستخەر
powerful adj.	دەستدار
authority ,power n.	دەستداری
hand-sewn adj.	دەسروو
aggressor	دەستدریژ
aggression ,dishonesty n.	دەستدریژی
cort for cradle	دەسترازە
kerchief	دەستروکە
volley (bullet) n.	دەستپێژ
sleight-handed ,dexterous ,skilled ,skillful	دەست سووک
hand-washer ,wash-stand	دەست شۆر
tampering ,meddle n.	دەستکاری
open-handed adj.	دەستکراوە
hand-made	دەستکرد
income ,profit ,gaining n.	دەستکەوت
to gain ,obtain ,get vt	دەستکەوتن
poor ,needy adj.	دەستکورت

gloves n.

دهستکیش

دهستنوس = دهستخهت

ritual ablution

دهستنویژ

to perform such ablution

00000 شتن

marked by the hand ,nominated

دهستنیشان

group ,party ,package ,packet ,dozen

دهسته

barrow ,stretcher

دهسته بهر

unable to procure a livelihood ,ignorant
adj.

دهسته پاچه

halter

دهسته جلهو

in groups

دهسته دهسته

plough handle

دهسته دو

hand-kerchief

دهسته سپ

a short pole ,beam ,prop

دهسته ک

authority ,power n.

دهسته لات

pitcher ,flagon

دهسته له

indigent ,in want

دهسته نگ

tamed adj.

دهسته مؤ

any thing taken in the hand

دهسته واره

دهسته وانه = دهستکیش

halter n.

دهسته و سار

at a stand still

دهسته و سان

hand to hand ,at hand ,on hand

دهسته و یه خه

haste adj.

دهستوبرد

hand and food ,underling ,the lower
classes , domestic staff ,servants

دهست و پی

anaccostomed to labour	دهستوپى سپی
law ,code ,format ,permission	دهستور
by hand ,cash (money)	دهستی
assistant ,helper	دهستیار
lending ,a help	دهستیاو
hand to hand	دهستی دهستی
handle ,pestle ,haft	دهسك
having a handle	دهسكدار
mortar and pestle	دهسكهوان
mortar and pestle (stone)	دهسكودۆل
hand kerchief ,shaw	دهستمال
gift ,grant ,stint	دهسنده
desert ,plain ,wilds n.	دهشت
open space	دهشتایی
countryman ,rural n.	دهشتهکی
out doors	دهشتودەر
pastoral ,wild	دهشتی
monster ,beast n.	دهعبا
law suit n.	دهعوا
invitation n.	دهعوته
confusion of mind ,mental distorbance n.	دهغدهغه
corn , crop	دهغل
corn , cereals n.	دهغلودان
un healthy ,invalid	دهغه زدار (دهغه زار)

indolent ,lazy	دهغه ل
cash-box	دهغيله
tumbour ,drum n.	دهف
book ,record ,register n.	دهفتهر
container ,receptable n.	دهفر
fold ,bend ,pleat n.	دهق
to take precise shape ,be arranged in folds	0000 گ
bend ,sift again	دهقانه وه
minute n.	دهقیقه
minute-hand n.	دهقیقه ژمیر
rare adj.	دهگمه ن
rarely adv.	به 00000
gap ,opening n.	دهلاقه
barber n.	دهلاك
barber`s shop	دهلاكخانه
the ten (in a suit of cards)	دهلۆ
foolish ,crazy	دهلوو
green pepper	دهلووبیبه ر
lie ,deception n.	دهلهسه دهلیل = درۆودهلهسه
guide n.	دهلیل
female (dogs ,jackal and the like)	دهل
broker n.	دهلال
brokerage n.	دهلالی
serap ,drip ,wobble baggy adj.	دهلاندن (دهلاندن)

prefix meaning :female	ده له
giantess n.	0000 دیو
bitch n.	00000 سه گ
lioness n.	00000 شیر
a bitch wanting a male ,bitchon heat	ده له به با
junket ,jelly ,half boiled egg	ده له قه
mouth ,orifice ,opening, edge (of a knife or razor)blade	ده م (1)
to bribe ,silence vt.	00000 به ستن
to gape vi.	0000 داچه قاندن
to open the mouth ,start talking	0000 ك وه
to taste ,eat	00000 لی دان
to try to discover one`s intention	0000 بۆنی ك
at the top of one`s mouth	00000 پر به
tell the same tale ,imitate	ته ماشایی 0000 ك
time ,moment ,epoch ,breath	ده م (2)
stew over a slow fire (tea)	000000 ك
to be steeped	00000 كیشن
nerve ,vein	ده مار
tobacco stalk	ده ماره تووتن
	ده ماره كۆل = دوویشك
brain ,nose,spirit	ده ماغ
cover one`s face with a kerchief (veil)	00000 هه لدان
gay ,cheerful ,jolly	به 0000
out of spirit ,brainless adj.	بی 00000

to snub ,treat with contempt	له 00000 دان
stew ,brew vt.	دهماندن
brimful ,immediately ,frequently	دهماو ده م
pistol n.	دهمانچه
foul-mouthed adj.	دهمپیس
mouthed	دهمدار
chatterer ,garrulous ,babbler	دهمدراو
abusing ,abusive adj.	دهمدریژ
from time to time ,frequent	دهمده م
capricious ,frickle adj.	دهمده می
spokesman	دهمپاست
calumnious adj.,	دهمپهش
silencing ,hush-money	دهمکوت
familiar talk ,chatting n.	دهمه ته قی
long wide trousers	دهمه رقوپان
whet ,sharpen (blade)	دهمه زهرد (000ک)
snap dragon	دهمه شیر
argument ,dispute ,brawl	دهمه قال (دهمه قالی)
mimic one`s speaking	دهمه لاسکی
stopper ,plug n.	دهمه وانه
inverted ,upside down	دهمه ونخون
babbler ,loquacious	دهمه وهر
speaking gift	دهموپل
tongue-tied adj.	بی 00000
readywitted adj.	به 00000

immediately ,urgently ,soon	دهموودهست
be havior ,monners ,bearing	دهمودوو
mistletoe	دهموکانه
the parts round the mouth	دهمولهوس
temporary adj.	دهمی
since long time	دهمیکه
if not ,other wise	دهنا
a single grain ,stone ,pip (of fruit)	دهنک
pipless ,stoneless adj.	بی 00000
seeded adj.	دهنکدار
grain by grain	دهنک دهنک (دهنکه دهنکه)
voice ,sound ,vote ,news	دهنگ
to vote vt.	00000 دان
to echo vi.	0000 دانهوه
to speak ,utter	0000 ک
to shout at vt.	00000 لی ک
noise ,brawl ,tumult n.	دهنگه دهنگ
news n.	دهنگوباس
break ,bill n.	دهنووک (دهندووک)
drum n.	دههۆل
drummer n.	دههۆلژهن
running ,walking fast n.	دهو , دهوا , دهزمان
black tent	دهوار
persisting ,continuation	دهوام
to continue ,last ,attent	ک 000000

time ,period, age, cycle, turn, round, surrounding to surround vt.	دهوور
around adv.	0000 گ
plate n.	به 0000
patrol ,round (police) n.	دهوری
state ,government ,riches ,wealth	دهوریه
rich ,wealthy adj.	دهولت
any wood plant ,shrub ,bush n.	دهوله مه‌ند
pimp ,cuck old n.	دهوهن
now then come ,go	دهویت
one tenth ,tithe n.	دهی
of ten parts	دهیه ک
whey ,churned sour milk ,butter milk	دهیی
degree n.	دۆ
liquid plaster ,fluid mortar	دۆخ
	دۆخاو
	دۆخین = به‌نده‌خوین
loss (game)	دۆپان
lose (at a game) vt.	دۆپاندن (دۆپانن)
soot n.	دۆپنچ
island n.	دۆرگه
hell n.	دۆزه‌خ
search vt.	دۆزین
find ,find out ,discover vt.	دۆزینه‌وه
	دۆژه = دۆزه‌خ

friend ,a lover n.	دۆست
friendly ,friend-like adv.	دۆستانه
friendship n.	دۆستایه تی
friend n.	دۆستدار
love ,friendship n.	دۆستداری
shoulder n.	دۆش
to be depressed ,be astonished ,be perplexed	0000 دامان
boild grape-juice	دۆشاو
fore finger n.	دۆشاومژه
mattress n.	دۆشهك
milch ,fit to be milled	دۆشه نی
milk vt.	دۆشین
milk to the last drop	دا 0000
prayer ,blessing ,amulet n.	دۆعا
one who prays for another	دۆعاگو
dish prepared with curds and rice	دۆغهوا
cotton cloth	دۆق
valley ,dale ,morter	دۆل
cupboard ,wheel ,trick ,plot ,intrigue n.	دۆلاب
small bucket	دۆلچه (دۆلكه)
a dish of vegetable stuffed with rice	دۆلمه
pipe of a mill	دۆلیان
gipsy n.	دۆم
truffle n.	دۆمه لان

fat (of tail)	دۆن
donum ,measure about 97 square yards	دۆنم
behind ,back ,after ,reverse av.	دوا
to cease vt.	00000 بپین
to delay vt.	0000 خستن
to be late ,lag after	0000 کهوتن
run after ,follow ,pursure ,in succession	000 به 0000
to immediately after adv.	
after	له 0000 ی
after wards	له 0000 یی
subsequently	له وه 00000
one after the other	یه ک له 0000 ی یه ک
the last adj.	دواترین
last time	دواچار
the future	دوا پۆژ
position behind ,hinder part	دواوه
to decline vi.	دانه 0000
end ,later av .	دوایی
to come to an end ,break up	00000 پئی هاتن
encounter ,subject to ,afflicted with	دوچار
to encounter ,contract a disease	00000 ب
to involve vt.	00000 ک
dregs n.	دورد
enemy	دوژمن (دوشمن)
enmity n.	دوژمنایه تی (دوشمنایه تی)

shop n.	دوکان
shopkeeper n.	دوکاندار
shop keeping n.	دوکانداری
charming ,beautiful adj.	دولبەر
two	دوو (1) = دوا
two at a time ,tow each	دوو (2)
two together	00000 دوو
thong ,strap n.	0000 به دوو
two ,double	دوا ل
discuss ,speak about n.	دوان (1)
to speak of vi.	دوان (2)
have a talk with	00000 ئ
twelve adj.	دواندن
twelfth adj.	دوانزه
twins n.	دوانزه مین (دوانزه هه مین)
consisting of two	دوانه
again ,double ,double-distiled (liquor)	دوانی
schism n.	دووباره
repeated adj.	دووبه ره کی
having two wheels ,bicycle n.	دووپات
twofold ,double	دووچه رخه
hearth	دووچه ندان
double-minded, wavering, uncertain adj.	دوودمان
	دوو دل

lamp-black ,soot	دووده
double-edged adj.	دووده م
far ,distant adj.	دوور
to banish vt.	00000 خستنه وه
to go far ,keep out of the way	00000 كه وتنه وه
from a distant	له 0000 ه وه
telescope ,farsighted	دووربین
far sightedness ,prudence n.	دووربینی
farther adj.	دوورتر
farthest adj.	دوورترین
of mixed blood ,hybrid	دوو په گ
double-faced ,hypocrite adj.	دوو پوو
double-tongued ,deceitful adj.	دوو زمان
pipe (music) ,oboe	دووزله له (دووزنه)
day after tomorrow	دووسبه یی
mutual adj.	دووسه ره
two or three	دووسی
forked adj.	دووقاق (دووخلیچکانه)
dual adj.	دووقۆلی
fit for two	دووکه سی
smoke n.	دوو که ل
fat of sheep`s tail	دووک
prayer-mat	دووگرد
button ,knob n.	دووکمه
two fold ,two-ply	دوولا

hinge n.	دوولای
cut in two halves	دووله ت
two (in asuit of cards)	دوولۆ
double-barrelled (gun) adj.	دو لولوله
boil ,abscess n.	دوو مه ل
a small drum	دوومه لک
second	دووه م
	دووه مین = دووهه م
last adj.	دوئ
ink-pot n.	دوئیت (1)
daughter ,girl	دوئیت (2)
village	دی
monastery ,abbey	دیر
slide ,tumble down	دیران (هه ل 0000)
furrw	دیراو
ancient ,old	دیرین
antiquity ,tradetional	دیرینه
line	دیرپ
dark-grey ,ash-coloured	دیز
bitch ,female (dog)	دیل
dry farming	دیم
unirrigated land	دیمه کار
water by rain	دیمی
villages ,country	دیها ت
rustic ,country man ,villager	دیها تی

demon ,giant	دیو
demon-like ,foolish ,dervish	دیوانه
charm that binds demons	دیوبه‌ند
game decoy ,colourful cloth	دیوجامه
sight ,past stem of visible adj.	دی (1)
find out ,see ,espy ,percieve vt.	به 0000 ك
come about ,come true ,achieve	هاتنه 00000
the other	دی (2)
visible ,apparent adj.	دیار
to be visible	ب 00000
to show	ك 00000
of course ,certainly ,its obvious ,clear	ه 00000
present ,gift n.	دیاری
christian adj.	دیان
brocade n.	دیبا
preface	دیباچه
	دیبه‌گ = دنگ
to see ,observe vt.	دیتن , دین
meetings ,view ,countenance ,sight	دیدار
the eye	دیده
call ,visit	دیده‌نی , دیه‌نی
guard ,sentined ,watchman	دیده‌وان
pole ,post ,mast n.	دیده‌ك
rarthen ware pot ,casserole	دیزه
again ,once more ,also ,anew av.	دیشان , دیسانه‌وه

fatal grief or anguish ,hectic fever	دییق
to be exasperated vi.	0000 ک
attention ,care n.	دییقهت
prisoner of war	دییل
song n.	دییلان
swing n.	دییلانی
interview ,presence n.	دییلانه
face n.	دییمه
view ,scenery ,out look n.	دییمه ن , دین (1) , دیتن
crazy ,foolish adj.	دین (2)
religion n.	دین (3)
religious ,pious adj.	به 0000
impious ,without religion	بی 0000
piety ,religious character or conduct	دینداری
	دینه وه = دۆزینه وه
side ,face	دیو
wall n.	دیوار
burglar`s pick	دیوار بپ
court ,council ,acollection of poems by an auther, soft	دیوان
a reception room, guest room, guest hall	دیوه خان

away ,along ,it is generally used as apreverb to from compound verbs as:	پا (1)
to run away	پاکردن
to shake ,brandish	پاوه شاندن
opinion n.	پا (2)
to approve ,agree to	0000 ب
road ,way n.	پا (3) , پان ((ف))
road-guide ,guide n.	پابه ر
guidance ,leading n.	پابه ری
past ,past days	پابردوو
report	پاپۆرت
allowance given to musque student	پاتوو
degree ,rank	پاده
secret n,	پاز
complaints ,reproaches	0000 وگلهیی
adorn ,decorate vt.	پازاندنه وه , پازاننه وه
be adorned	پازانه وه
adorned ,ducked out adj.	پازاوه
satisfied ,pleased ,contented adj.	پازی
concent ,agree vi.	00000 ب
to satisfy ,convince ,bring ,over vt.	00000 ك
beam (timber)	پاژه
recommendation	پاسپارده , پاسپیری
right ,straight ,true ,just ,proper	پاست
to be right ,true	00000 ب

to stand up ,sit up ,rise rebel	00000 ب وه
to come to true vi.	0000 ده رچوون
to tell the truth	00000 ك
to erect ,straight up ,adjust	00000 ك وه
in fact ,indeed	00000 به
really	00000 به
from all sides	00000 و چه پدا
trully adv.	0000 به ی
dishonest ,crooked adj.	00000 نا
truthful adj.	پاستان
flat place	پاستایی
(foot)ruler ,direction	پاسته
real ,true adj.	پاسته قینه , پستینه
directly ,straightly av.	پاسته وخۆ
truth ,straightness n.	پاستی , پاستیه تی
held up	پاگیر
tame ,gentle ,obedient ,accustomed	پام
to become gentle ,tamed vi.	00000 ب
to tame ,subdue ,subjugate	0000- ك
thigh n.	پان (1)
flock	پان (2)
home spun trousers	پانك
hunting ,shooting n.	پاو
to hunt ,shoot vt.	00000 ك
to chase out ,follow ,pursure	000000 نان

decoy egg ,nest-egg	پاوکه
hunter ,sportsman	پاوکه‌ر
fishing n.	پاوه‌ماسی
raid ,plundering n.	پاو و پووت
swindle ,dishonest trick	پاو و پێوی
surmise ,conjecture	پاویژ
floor covering	پایه‌خ
legal power ,scope n.	پایه
line ,clothes-line	پایه‌ل
to tie such a line horizontally	00000 ک
ready ,about to start	پاهی . پایی
to start on a journey vi.	0000 ب
to see off an a journey ,to arrange	00000 ک
awieght of 1-10 hoqas	پبه
pomegranate syrup	پبه‌نار , پبه‌ه‌نار
request ,beg ,hope n.	پجا
to request	00000 ک
intercessor n.	پجاکار
	پوین = پيش
decay vi.	پزان , پزین
to rot ,decay ,decompose	0000 دا
cause to decay vt.	پزاندن
daily bread ,one`ssubstance	پزق
safe ,free adj.	پزگار
to be free ,to escape vi.	000000 ب

to save ,rescue vt.	0000 ک
safty ,freedom ,salvation n.	پزگاری
	پزین = پزان
poure ,spill vi.	پژان
to spill ,dispers	دا 0000
to pour out vt.	هه ل 00000
pour vt.	پژاندن , پژانن
to scatter out	دا 00000
mean ,miserly ,closefisted adj.	پژد
stupid ,droll ,fool	پژگاو
regime n.	پژیم
string ,leash n.	پسق
to hold in with a leash or string vt.	00000 ک
spin vt.	پستن
string ,sentence n.	پسته
rat n.	پست
disgraced ,infamous ,base adj.	پسوا
shame ,disgrace ,ignomity n.	پسواپی
sprinkle vt.	پشانندن
pour ,shed ,spill	پشتن
to flow in to ,pour in to	تئ 00000
to cast (metal)	دا 000000
to por out vt.	هه ل 00000
string ,thread ,lace	پشته
nits	پشك

nitty ,lousy adj.	پشکن
dizzle	پشیننه
scare (birds) ,snatch vt.	پخاندن پخاندن
corruption of	پفین ، فپین
spite ,hate ,bear (feel)	پق (پک)
ill will at ,bear grudge	00000 لی ب
to be enry at vi.	00000 هه لسان
rindictive ,bearing ,a grudge ,rancorous	پقاوی
stubborn n.	پق ئه ستوور
rivalry n.	پقه بهری
lance ,spear n.	پم
collapse ,fall down vi.	پمان (پمین)
to pull down ,overthrow ,destroy	پماندن (پمانن)
mock combat with lances, joust	پمبازی
grumbling ,nagging n.	پنگه پنگ
curry-comb	پنهک
avalanche n.	پنی
scratch ,claw ,pick (fruit), prick with claws	پنین
pick (fruit) vt.	پنینه وه
coverd ,hiding place, shelter (for game)	په بهت
complete ,perfect ,whole adj.	په بهق
celibale ,pouper ,hermit n.	په بهن
the third mouth of islamic lunar year	په بیع ئه وهل

the fourth mouth of islamic lunar year	په بیع سانی
erect ,up right ,stiff and straight	په پ
to erect ,stiffen	00000 ک
beat vt.	په پاندن
sway ,stagger vi.	په ت (00000 بردن)
to pass by vi.	000000 بوون
to pass over vt.	00000 ک
over work vt.	په تاندن
poor ,pauper adj.	په جان (په جهن)
the seventh mouth of islamic lunar year	په جه ب
prescription ,recipe n.	په چه ته
preserved fruit	په چه ل
root	په چه له ک
marcy compassion ,womb n.	په حم
to have mercy ,be kind to vi	0000 پی ک
merciful	به 00000
pitiless ,ruthless	بی 00000
clement ,merciful (god)	په حمان
mercy ,blessing	په حمه ت
the deceased	په حمه تی
ease ,comfort ,rest ,quiet n.	په حه ت
uncomfortable ,naughty	نا 00000
to disturb	0000 ک
turkish delight	په حه ته لوقوم

funnel	په‌حه‌تی
harness (decorated) ,furniture ,goods and chattles ,apparatus	په‌خت
concede ,vouch safe vt.	په‌خساندن
breach ,fissure ,criticism ,finding fault for	په‌خنه
to criticise ,find fault for	00000 لی گرتن
cracked ,breached adj.	په‌خنه‌دار
rejection n.	په‌د
to return ,refuse ,reject	00000 ک وه
track	په‌دوو
to elope	00000 که‌وتن
to drive away	00000 نان
vine yard n.	په‌ز
concent n.	په‌زا
to concent ,agree	00000 پ
dissatisfied adj.	0000 نا
ill-natured adj.	په‌زاتال
loveable adj.	په‌زا سووک
loath some ,ugly adj.	په‌زا قورس (0000 گران)
satisfied ,pleased adj.	په‌زانه‌ند
agreement ,approved n.	په‌زانه‌نی
battle ,combat ,war	په‌زم (په‌ژم)
niggardly ,misery adj.	په‌زیل
coal ,charcoal n.	په‌زوو
picture ,drawing ,photo ,tax	په‌سم

photographer, painter, designer, tracer n.	په سمگر
official ,formal adj.	په سمی
officially av.	به 00000
the prophet ,messenger	په سوول
thorough bred ,pedigree n.	په سن
base-born	نا 000000
breeding n.	په سنی
black adj.	په ش
to become black vi.	ب 000000
to blacken vt.	ك 00000
to fill up	ك وه 00000
blackness n.	په شایی (په شی , په شییتی)
blackish adj.	په شباو
force men in to military service ,commander	په شبگیر
mixed dancing	په شبه له ك
dark (colour) adj.	په شتاله
ablack meshy sack, negillaseed, net used for sacking	په شكه
darkish adj.	په شكه له
black tent n.	په شمال
halter ,tethes n.	په شمه
black wind ,strong dust laden wind ,gale n.	په شه با
typhus n.	په شه گرانه تا (0000 گرانه تی)
rutting of cats	په شه می

cattle n.	پەشه وولاخ
thread bare ,shabby	پەشوو پووت
simple ,lower in quality	پەشوکی
iris of eye	پەشینە ی (000 ی چاو)
subject or serft	پەعیەت
	پەفتار = پەوتار
hock (joint) n.	پەفیسک
shelf (on the uper part of the wall)	پەفە
comrade ,friend	پەفیق
friend ship	پەفیقایەتی
stiff ,hard	پەق
to become stiff ,be frozen	00000 ب وە
to make stiff vt.	0000 ک وە
very dry ,bare adj.	00000 و تەق
hard land ,stoney land	پەقان , پەقانی
temper (steel)	پەقاندنەو
dancing n.	پەقس
turtle n.	پەقە
skinny adj.	پەقەلە
ankle	00000- ی پی
	پەقەن = پەقان
hardness n.	پەقی (پەقییتی)
stiffness of the muscles ,lumbago	پەقیته
root ,vein ,race n.	پەگ
to spread root vt.	00000 داکوتان

race ,lineage ,root n.	په گه ز
sigh ,token ,symbol	په مز
ramadan ,the ninth month of moslem year rigidly observed as 30 days fast during hours of day light	په مه زان
toil ,labour ,exertion	په نج
to strive ,toil vi.	0000 دان
be vexed ,offended ,sad	په نجان (په نجانن)
hurt ,vex ,annoy ,offend ,molest vt.	په نجاندن
vexed ,hurt adj.	په نجاو
labourer n.	په نجبه ر
vain effort ,unfortune	په نجبه پۆ
gay ,sagacious ,humorous jolly adj.	په ند
plane (tool) n.	په نده
colour ,paint ,hue ,kind	په نگ
to fade ,lose colour vt.	00000 به ردان
to turn pale vi.	0000 تیکچوون
to work out a scheme	00000 پشتن
to dye ,paint vt.	0000 ك
to lose one`s colours ,change colour	00000 هینان و بردن
colourless ,pale adj.	00000 بی
multicoloured ,various ,assorted adj.	په نگاو په نگ
pale adj.	په نگ په ریو
colourful adj.	په نگدار
probably ,may be adv.	په نگه

health ,attractive quality	پهنگ و بۆ
in good health ,blooming	به 00000
colourful ,florid ,pretty adj.	پهنگين , په هبهر , رابه ر
ambling (horse) adj.	په هدان
rain (falling in torrents)	په هيته (شهسته 00000)
march ,rain n.	پهو
to raid ,migrate	ك 00000
lawful ,just ,permissable adj.	پهوا
currency	پهواج
fluent ,flowing ,current ,running ,free (in the bowels) spirit ,soul	پهوان
to prepare lesson	ك 00000
fluently adv.	به 00000 ي
despatching ,going ,passing n.	پهوانه
to send ,despatch ,see off	ك 00000
recede ,force apart	پهوانه وه (په ويته وه)
splendour ,brightness n.	پهونه ق
chase ,drive away	پهوانده وه (پهواننه وه)
gait n.	پهوت
habit ,behavior ,walking n.	پهوتار
one who is about to go ,about to depart ,traveller n.	پهوته نى
habit ,custom ,moral qualities or habit	پهويشت
varnish ,greace n.	پوغهن
link ,volume	پهوق
flock ,troop n.	رهوه

nomad ,traveller	په‌وه‌ند
present stem of	پۆ (1)
suffix denoting river	پۆ (2)
down ad genarally used as a preverb to form compound verbs	پۆ (3)
pour down , sink down	پۆچوو
soul ,spirit n.	پۆح
spiritual ,holy adj.	پۆحانی
haughty ,boastful adj.	پۆحزل
living ,animated adj.	پۆحدار
bank ,verge ,edge n.	پۆخ
river n.	پۆخانه
lamentation n.	پۆپۆ
to lament	00000 ك
sun ,day	پۆژ
day after day	00000 به 00000
every other day	00000 ه نا 000000 ئ
sunset ,west n.	پۆژئاوا
western n.	پۆژئاوایی
formerly adv.	پۆژان
daily ,daily wage n.	پۆژانه
good day	پۆژباش
the day long ,time ,period ,weather ,era	پۆژگار
(sun)solar eclipse	پۆژگیران
calender ,new paper n.	پۆژنامه

sky light	پۆژنه (کالو 00000)
sun rise ,east	پۆژه لات
far east	00000 ی دوور
near east	00000 ی نزیک
fasting n.	پۆژوو (پۆژی)
breakfast vi.	00000 شکاندن
to fast vi.	00000 گ (به 0000 ب)
fasting n.	0000 ا ن
dooms day n.	پۆژی حه شر
	پۆشتن = پۆیشتن
bright ,lighted adj.	پۆشن (پۆشنا)
light n.	پۆشنا یی
enlightened adj.	پۆشنیر
(dear) child n.	پۆله
rome ,turkey ,greece	پۆم
roman ,turkish adj.	پۆمی
turkish or greek fashion	پۆمیانه
clarified butter ,ghee ,oil n.	پۆن
almond-oil	پۆنباده م
olive-oil	پۆنزه یت
castor-oil	پۆنگه رچه ک
cod-liver-oil	پۆنماسی
madder n.	پۆنیاس
brier n.	پۆنشتی (گوله 0000)
go ,depart ,move vi.	پۆیشتن (پۆین)

go again vi.	پۆیشتنه وه
a kind of dancing	پۆینه
face ,surface ,right side ,top ,form ,front ,asperct ,cover n.	پوو
to embolden ,make one cheeky vt.	00000 پێ دان
to turn towards	00000 تێ ک
to happen ,take place	0000 دان
to disgrace	0000 شکاندن
to cover ,veil vt.	0000 تی
to turn away the face	000000 وه رگێپان
to reproach any one with some thing	به 00000 دادانه وه
shameless ,bold ,brazen-faced adj.	بێ 0000
insolent ,ungrateful	بێ چاوو 0000
boldness ,shamelessness ,effortery n.	بێ 00000 یی
to feel ashamed vi.	له 0000 دادامان
to be insolent vi.	له 00000 ده رچوون
on account of	له ... ی
flattery ,hypocrisy n.	پوواله ت
obsiquious ,servile adj.	به 00000
grow ,sprout vi.	پوودان
grow ,plant ,raise cultivate vt.	پوواندن
landscape ,view	پووانگه
vegetable	پووانی
river ,river in a valley n.	پووبار
face to face	پوو به پوو

to be confronted with each other	00000 ب وه
to face ,confront vt.	00000 ك وه
viel n.	پووبه‌ند
shrimp	پۆبیان
cover ,viel n.	پوپۆش
naked ,plain ,clear	پووت
to take the clothes off ,strip ,undress	0000 ب وه
to rob ,loot ,plunder	0000 ك وه , پووتانه‌وه
go bald ,moult ,shed off the feathers	پووتانه‌وه
stern ,gloomy ,peevish	پووترش
in rage ,naked ,thread-bare adj.	پووته‌ل (پووته‌له)
bare spot in field or copice	پووته‌ن
fall down ,collapse vi./	پووخان (0000)
pull down ,ruin ,destroy vt.	پووخاندن
face ,countenance n.	پووخسار
fresh-faced ,cheery ,smiling adj.	پووخۆش
occurrence ,happening ,event	پوداو
black in face or name ,disgraced	پوو په‌ش
disgrace ,dishonour n.	پوو په‌شی
pale-faced ,disgraced	پوو زه‌رد
russia ,russian	پووس
the russian language	پووسی
honourable ,chaste adj.	پوو سپی
to clear one`s honour vt.	0000 ك

personal honour n.

پوسپیتی

russia

پوو سور = پوو سپی

be scratched ,abraded vi

پوسیا

scratch ,abrade vt.

پوشان

disgracing adj.

پوشاندن

front ,facet ,external part n.

پوشکین

stern ,frowned ,sullen ,sad adj.

پووکار

merry ,cheerful ,jovial ,gay

پووگرژ

clear ,pure ,bright adj.

پووگهش

to become clear

پوون

to dilute ,illuminate ,explain

0000 ب (0000 ب وه)

light ,brightness n.

0000 ك (0000 ك وه)

the nienth letter in the kurdish alphabet

پووناکی

road, way, path, track, roud,

پئ

method, manner, rule, journey n.

پئ

to cover a distance vi.

000000 برین

to permit ,allow vt.

000000 پی دان

to guide

000000 (پئ) نیشاندان

to know how to do ,know the way

000000 زانین

to make way ,let in vt.

000000 ك

to way lay ,intercept

0000 گ

agreement ,come to an agreement ,happen ,reconcile ,agree ,fall n.

000000 كهوتن

to lose one's way, go astay, lose the tracks

000000 لی تیک چوون

to disagree ,fall out	00000 نه که وتن
to see off	به 000000 خستن
to direct ,manage vt.	به 0000 وه بردن
director ,manager n.	به 00000 وه بهر
to set out on a journey	که وتنه 00000
to lead wrong ,pervert vt.	له 0000 ده رکردن
to mis lead	له 000000 ده ره پێنان
to go astray	له 00000 لادان
for the sake of	له 0000 ی
passenger ,way farer ,traveller n.	رێدار = رێبوار
travelling n.	رێبوار
row ,file ,train n.	رێچکه
sweet basil n.	رێحانه
wild basil	000000 کێویله
apparatus for casting metal	رێتمان
in lines ,striped adj.	رێ پێ
respect n.	رێز
respected adj.	به 00000
chip ,fragment ,pieces n.	رێزāl
thin ,fragile adj.	رێزālۆک
scattering ,pouring adj.	رێزان
waterful n.	رێزāl
to spin vt.	رێستن
string ,cord ,rope	رێسمان

wound ,sore ,scar n.	ریش
regular ,orderly ,level ,smooth adj.	رێک
to be on good terms vi.	ب 000000
to organize ,arrange vt.	خستن 000000
in disorder ,being on bad terms with n.	نا 0000
disorder ,disarrangement n.	نا 00000 ی
organizer n.	رێکخه‌ر
chance ,possibility ,happening	رێکه‌وت
by chance	به 00000
in good shape ,in order adj.	رێکوپێک
regularity ,agreement ,order n.	رێکی
road ,way n.	رێگا
open road ,high road	رێگاوبان
high way man ,bandit n.	رێگر
whereabouts ,abode n.	رێ شوین
hypocrisy n.	رپا
hypocritical adj.	رپاکار
dissimulate	رێکاری ک
ease nature ,void excrement	رێیان (رین)
matter (eye)	رێپۆق
bared (teeth)	رێچ
to bare (the teeth)	000000 ک وه
loose dung	رێخ
bowls ,intestines ,gut n.	رێخۆله

vermiform appendix ,appendicitis

000000 کوئره

row ,series

رپیز

to be put in order ,be put in rows

00000 ب

to put in rows ,array vt.

00000 ك

string n.

رپس

رپسوا = رپسوا

beard n.

رپش

to shave vt.

00000 تاشین

an old man ,elder ,chief

رپش سپی

root ,nerve ,fibre

رپیشه

fringe n.

رپشنوو

skinny ,gaunt

رپوه له

present stem of	زان (3) (زانین)
son, son of, child of (in compounds) e.g.	زا برازا، ئامۆزا،، زاب=زى
courage	زات (1)
courageous , brave adj.	به
person , individual	زات (2) ((ع))
vitriol n.	زاج
alum n.	زاخ
polish , barnish (sword or dagger)	زاخاو
over coat n.	زاخۆ (ساقۆ)
provisions , bread n.	زاد ((ع))
son of , child of , born , noble n.	زاده ((ع))
nobles n.	زاده گان
mouth , opening , language n.	زار (1)
die (plu. dice)	زار (2)
to throw dice vt. هاوشین
to cheat in throwing the dice گرتن
(in compounds) a place of abounding e.g.	زار (3)
flower – garden	گولزار
terrified , a broken heart adj.	زاره ترهك
child n.	زاروو (زارووله)
weeping , lamentation n.	زاری ((ف))
(in compounds) grandson of e.g.	زازا
great grand son	كوپه زازا

great nephew	برزازا
continous noise , squeap , squeal n.	زاق و زووق (.... زیت)
old , strong , overbearing adj.	زال
wound , ulcer	زام
wounded adj.	زامدار
safty – bolt (in a gun)	زامنه
	زان (1) = زاین
beach (tree) n.	زان (2)
knowing ,also used in copounds	زان (4)
to think	0000 ك
ignorant	نه 0000
learned ,scholar n.	زانا
learning ,knowledge	زانست , زانیاری ,
know ,consider ,guess ,learn vt.	زانین
to feel ,hear	پئ 00000
to have an idea about something	لئ 00000
bride groom ,son-in-law	زاوا
mercury (the planet)	زاوه
angle ,corner	زاویه
lost ,damaged adj.	زایه
to die ,be lost vi.	ب 0000
to give ,grant ,give away	ك 00000
weeping ,lametation n.	زایه گه
be born ,beget ,give birth vi.	زاین
	زمان = زبان

rough ,coarse adj.	زبر
tick (insect) n.	نچ
bile ,gall	زراو
to frighten vt.	00000 بردن
to be frightened	00000 چوون
fixed look ,gleam of eyes	زرتە (00000 ی چاو)
crazy ,loud ,bulky adj.	زرتە بۆز
unripe (melon)	زرك
bang ,thud ,boom	زرمە
to bash ,to bang ,thrash vt.	00000 لێ هەڵسان
rough noisy play n.	زرمە زلێ
clever ,lively adj.	زرنڭ (1)
chink ,sound of ringing	زرنڭ (2)
tinkle ,jingle ,clink vi.	زرنگان
wall-eyed	زرهك
chain-mail ,armour n.	زری
armoured adj.	زریدار
sea n.	زریا
blizzared ,gale	زریان
chain	زریزه
scream vi.	زریکان
cause to scream	زریکندن
scream ,shriek n.	زریکه
barren ,sterile ,any tree which does not bear fruit	زپ

(in compound) step , e.g

زپ

step-father

زپ باب

step-brother

زپ برا

step-sister

زپ خوشک

step-mother

 زپ باوک , زپ باب
 زپ داک (0000 دایک)

ringing sound ,clinking ,tinkling

زپه

sterility ,barreness n.

زپی

winter

زستان

suitable for the winter ,wintry adj.

زستانه (زستانی)

pitch

زنت

زگ = سک

breeding ,begetting

زگوزا

big ,bulky ,burly

زل

to exaggerate vt.

زل ک

clumsy adj.

زکو

tress ,curl ,lock n.

زلف

slap (on the face)

زله

tongue ,language

زمان

to silence vt.

00000 به ستن

to begin to speak (child)

0000 گ

to become tongue tied ,stumble
,stammer

00000 گران

to slip from the tongue

له 000000 ترازان

to be on the tip of the tongue

له سهه 00000 ب

to begin to speak	هاتنه
dumb ,tongue-tied adj.	زمان بپاو
fluent ,eloquent adj.	زمانته پ
foal-mouthed ,abusive adj.	زمانپیس
having a tongue ,expresive adj.	زماندار
insolent ,abusive adj.	زماندریژ
witty	زمانخۆش
linguist	زمانزان
sweet-spoken	زمانشیرین
one who has a smoth tongue to persuade or wheedle ,flatterer adj.	زمانلوس
tenon	زمانه
uvula	زمانه بچکۆله
emerald n.	زمووت
cleaning-rod ,ramord ,leather-punsh	زمه
reed-fence ,hut ,arbour	زنج
chain ,fetter n.	زنجیر
to chain ,fasten with chain ,keep in prison ,make a slave of vt.	00000 ک
power ,force	زهبر
powerful adj.	زهبر به دهست
sternness n.	زهبرووزهنگ
strick ,stern adj.	به 00000
bulk ,burly adj.	زهبر لاه
	زه به نگ = زۆنگ
weak ,wile adj.	زه بوون

trouble ,difficulty	زەحمەت
cause trouble vt.	00000 پێ دان
to suffer trouble ,take trouble vt.	00000 کێشان
without trouble ,don` t trouble your self	000000 بێ
dysantry n.	زەحیری
damaged ,hurt adj.	زەدەدار
dust ,power n.	زەرا
agriculture n.	زەراعت
giraffe	زەرافە
safflower	زەرتک
yellow ,pale ,haggard	زەرد (1)
to cook slightly vt.	00000 ک
to turn pale vi.	00000 ھەلگە پان
brass	زەرد (2)
chasm ,cliff ,abyss n.	زەرد (3)
apricot	زەردالوو
bile ,puss or yellow matter	زەرداو
yellowness n.	زەردایی (زەردی)
yellowish adj.	زەردباو (زەردکار)
twilight n.	زەردە
sunset ,dusk	زەردەپەپ
turnerc n.	زەردە چەوہ
smile n.	زەردە خەنە
wasp n.	زەردە زیپە
zoroaster	زەردەشت

yellowish adj.	زهرده له
hornet	زهرده واله
jandice ,amber	زهردووی
yolk n.	زهردینه
envelope ,container	زهرف
gaudy ,colourful ,gay	زهرقی
pike n.	زهرگ
	زهرگه ته = زهرده زیړه
leech	زهروو
	زهریا = زریا
gold n.	زهرپ
woven with gold ,bro cade n.	زهرپافت
gold plated adj.	زهرپکه فت
gilt	زهرپکه شی
unfeldged nestling (sparrow)	زهرپنه قوته
arsenic n.	زهرپنیخ
goldsmith	زهره نگر (زیرنگه ر)
bray vi.	زهرپین
glaring (eyes),anything stuck out	زهق
alms prescribed by moslem (one fortieth of income)	زهکات
tush ,bulrush ,reed	زهل
swamp ,marsh n.	زهلکاو
slip of the tongue	زهله
blame ,dispraise ,censure	زهم ((ع))

to blame ,dispraise	000000 ک
time n.	زەمان
the world ,times	زەمانە
party ,merry making	زەماوەند
spring (watches)	زەمبەلە ک
basket (woven of rushed)	زەمیل (زەمیلە)
the earth ,world ,ground	زەمین
lily	زەنبەق
be terrified vi.	زەندەق (000000 چوون)
bell n.	زەنگ
ring vt.	000000 لی دان
	زەنگە سوورە = زەردەوالە
big bell	زەنگ و قۆر
little bell ,jingle ,sleigh-bell	زەنگۆلە
small beads	زەنگیانە
poison n.	زەهر
mingled with poison ,poisonous adj.	زەهراوی , زەهری ,
siezure n.	زەوت
to siezure ,capture ,take by force	000000 ک
the earth ,land ,field ,ground	زەوی
olive n.	زەیتون
of olive colour	زەیتونی
woman in child-birth ,in child bed	زەستان
mind ,memory ,intelligence	زەین
bright ,intelligent adj.	000000 پوون

dull ,stupid adj.	00000 کۆی
hood n.	نۆپ
much ,very ,many ,plenty ,too many	نۆر (1)
strength ,voilence ,compulsion n.	نۆر (2)
to force ,one self	00000 له خۆك
by force ,with difficulty	00000 به
abundant	00000 و زه به ند
wrestling n.	نۆران
to wrestle vt.	00000 گ
wrestling	نۆرانبازی
who used force ,bully adj.	نۆربا
talkative ,greed talker	نۆر بلئ
wrestling-houses ,plaestra	نۆرخانه
more adj.	نۆرتەر
most adj.	نۆرتترین
powerful ,strong adj.	نۆردار
abundance ,strength n.	نۆری
to fome fort vt.	نۆرینه وه
majority n.	نۆریه تی
bastard n.	نۆل
dim of ,the small defective	نۆلهك
replace of any thing	
swamp ,marsh n.	نۆنگ
maize	نۆرات
strong ,majority ,greatest part ,very prevalent	نۆریه

haut boy ,pipe n.	زورپنا
hautboy-player	زورپنا ژهن
frost n.	زوقم
pure water	زولال (ئاوی 000000)
early ,soon ,quick ,quickly	زوو
to make haste vi.	00000 ک
very quickly	00000 به 0000
soon ,shortly ,recently av.	به م 0000 انه
charcoal n.	زووخال (زووغا ل)
puss	زووخاو
whimper	زووکاندن
sad ,offended ,vexed adj.	زوویر
the tenth letter of arabic-kurdish	زئ (ن)
present stem of	زئ (1) (زان)
river ,the river zab	زئ (2)
the lesser zab	000000 ی بچووک
the greater zab	00000 ی گه وره
beautiful adj.	زئبا
region	زئد و بووم
sewer ,drain	زئراب
goldsmith	زئرپنگه ر
golden adj.	زئرپین
rain bow	زئرپینه و سمینه
adornment ,ornament	زئوهر
christ`s thorn	زی (دپکه 00000)

more ,excessive ,surplus	زیاد
to increase vi	00000 ب
addition n.	زیاده
loss ,damage n.	زیان
to suffer loss	00000 پی گەیشتن
harmful , injurious	00000 دار
damage ,harm	0000 ی
pimple ,minow	زییکه (زیکه)
gravel	زیخ
sand-piper	زیخ هه لچن
gumin	زیره
intelligent ,clever ,bright ,smart adj.	زیره ک
intelligence ,cleverness n.	زیره کی
scream ,shriek ,screech	زیره
offended ,bored	زیز
to be offended vi.	00000 ب
to offend vt.	0000 ک
darnel	زیزانه
squeal vi.	زیزاندن
person with screeching sound ,pewit ,sable martin	زیزاوه
squealing ,twittiring n.	زیزه (زیزه زیق)
squeak vi.	زیزاندن
squeaking ,shrill cry n.	زیکه
shrill note ,bell (table) ,cymbals	زیل

saddle	زین
prison ,dungeon	زیندان
saddler	زیندروو
alive adj.	زیندوو (زیندی)
to be revived vi.	00000 ب وه
to restore to life vt.	00000 ک وه
life, living n.	زیندوو یه تی
be ware, take care	زینهار
silver n.	زیو
	زیوان

poison n.	ژار
liquid poison	ژاراو
poisonous adj.	ژارایی
cane	ژاژ
kind of herb used to flavour cheese	ژاژی
be creased ,crumpled vi.	ژاکان
crease vt.	ژاکاندن (ژاکانن)
creased adj.	ژاکاو
oleander n.	ژاله
pain ,ache n.	ژان
to deaden pain vt.	000000 شکاندن
to pain ,hurt vi.	0000 ک
stomach ache	ژانه سک
head ache	ژانه سهەر
commotion ,tedious voice	ژاوه ژاو
counting n.	ژمار
countless adj.	بی 0000 (بی شمار)
count vt.	ژماردن
number n.	ژماره
woman ,wife n.	ژن
to marry ,taking a wife	000000 هیئان
women ,woman kind	ژنان
woman like ,womanish adj.	ژنانه
effeminnate	ژنانی
wife`s brother ,brother-in-law	ژن برا

wife`s sister ,sister-in-law	ژن خوشک
listen vi.	ژنه فتن
woman hood ,womanliness n.	ژنیه تی
the first milk of woman after parturition ,colostrum	ژهک
meal ,repast n.	ژهم
present stem of	ژهن
in compounds	ژهنین
pipe player	بلویر ژهن
churn ,play (music)	ژهنین
to prod	تیی 00000
to rock (craddle)	پا 00000
rust n.	ژهنگ
to become rusty vi.	00000 گ 0000
	هه لهینان)
rusty adj.	0000 اوی (0000 دار)
	ژهنگه سوره = زه رده وا له
rendezvous ,appointnemt	ژووان
room n.	ژوور (1)
top ,over adv.	ژوور (2)
above ,over adv.	له 00000
over head	ژوور سه
inside ,fartherin ,inner	ژوور ده
upper adj.	ژووروو
the eleventh letter of the kurdish	ژئی (1)

catgut ,bow string	ژئی (2)
below ,down	ژیر
to over come ,subdue ,suppress	000000 خستن
to be defeated ,lose	000000 کهوتن
under ,beneath	له 00000
downwards	له 0000 دا (له ژیلدا)
steathily ,secretly adv.	له 00000 ه وه
position below	ژیره وه
under food ,foot stool	ژیر پی
sauser	ژیر پیاله
jaw-bow	ژیرچه نه
basement ,ground floor	ژیرخان
threshold	ژیر ده رگا
under ground celler	ژیر زه مین
saddle-cloth	ژیر زین
under the head ,pillow n.	ژیرسه ر
under-vest ,under wear	ژیرکراس
those who have been allowed to live in basements	ژیر ماله
topsy-turvy ,upside down	ژیرو زه بهر
to turn upside down ,destroy	000000 ك
	ژیروو ژوور = ژیرو زه بهر
lowest adj.	ژیرین
life ,age	ژی
live ,living n.	ژیان (ژین)

cause to live ,support

ژیانندن

revive vi.

ژیانه وه

vital adj.

ژیانی

wise ,sensible ,prudent ,intelligent

ژییر

to quieten (child)

000000 ک وه

pretty ,sensible adj.

ژییرکه له

wisdom ,sagacity n.

ژییری , ژیرییه تی

hedgehog

ژیژک (ژووژی)

hot ashes ,cinder

ژیله مو

arbour n.	
he-goad	سابرین
savojbulagh ,mehabad	سابلاخ
ceiling n.	سایته
hour ,time n.	سات
stumbling n.	ساتمه
slip ,stumble vi.	000000 ك
butcher`s larg knife	ساتۆر
teak-tree	ساج (1)
iron plate (for baking bread upon)	ساج (2)
girdle	
lead shot	ساجمه
magician n.	ساحر
establishment n.	ساختمان
made ,wrought ,false ,forged	ساخته
,counterfeited adj.	
forgery ,counterfeitor	ساخته کار (ساخته چی)
simple ,plain ,unmixed adj.	ساده
soft-hearted ,simpleton	ساده دل
pure (gold or ewborgris) ,sarah	سارا
,abraham`s wife ,fem proper name	
cold ,not kind and cheerful	سارد
to get cold, turn cold, lose inerest,	00000 ب (0000 ب وه)
die vi.	
to make cold ,discourage ,disspirit	00000 ك (00000 ك وه)
it`s getting cold	00000 ی کرد
under ground-room ,cellar	سارداب (سارداو)

very cold adj.	ساردو سپ
geranium	ساردونیا
coldness n.	ساردی (ساردیتی)
healing of wounds	سارپژ
to heal vi.	0000000 ب
(incompound) maker or performer,	ساز (1)
gun smith	تفهنگ ساز
dentist	دانساز
musical instrument, proper, fitting,	ساز (2)
adoption, in good condition	
to agree with	00000 ب
to organise	00000 دان
to prepare ,persuade vt.	00000 ک
discordant ,inharmonious ,unhealthy	00000 نا
agree with	سازان
harmonize vt.	سازاندن
agreeable ,healthy ,wholesome adj.	سازگار
musician ,talkative n.	سازنده
watch ,hour	ساعت
clock	ساعتی دیوار
wrist-watch	ساعتی قۆل (000 مه چه ک)
watch	0000 ی گیرفان
at this time	له م 00000 ه دا (له م
	ساته دا)
safe ,alive ,sound in body ,healthy	ساغ
,trustworthy ,whole adj.	

to become well	00000 ب وه
to make safe ,secure	0000 ك وه
safe and sound	000000 و سه لیم
clear ,smooth adj.	ساف
simpleton ,fool adj.	سافیلکه (ساویلکه)
excrement (bird)	ساق
plain ,unadorned adj.	ساکار
leader ,commander	سالار
year	سال
from year to year	0000 به 0000
every other year	00000 ه ناسال
years ago	0000 ساله های
yearling ,a year old	0000 ه وهخت
next year ,the coming year	00000 ی ئاینده
this present year	00000 ی ئیمسال
last year	00000 ی پار
new year	00000 ی تازه 00000
	داهاتوو = سالی ئاینده
	پابردوو = سالی پار
next year	00000 ی تر
	0000 ی نوئ , سالی تازه
aged ,stricken in year	به 00000 داجوو
very rarely adv.	له 00000 ا ن و مانگانه
from many years ,years before	00000 ا ن
annual ,annually	000000 ا نه

calender ,almance n.	00000- نامه
dread ,awe ,gread fear	سام
awful ,dreadful adj.	به 000000
clear (sky) ,cloudless adj.	ساماڻ
wealth ,household	سامان
dreadful ,causing fear ,imposing	سامدار
semitic adj.	سامی
abbreviation of sultan ,rule ,custom ,fashion	سان
easy adj.	سانا
easiness	سانایی
centigrade	سانتیگراد
centigramme	سانتیگرام
centimeter	سانتیمه تر
	ساندن = سه نندن
	ساو (1) = ساماڻ
sharpness n.	ساو (2)
to stop vt.	00000 دان
very young ,very fresh ,sprout	ساوا
boiled crushed wheat	ساوهر
	ساویلکه = سافیلکه
shadow ,shade ,protection ,favour n.	سایه
shady ,protector n.	سایه دار
fair weather ,clear sky	سایه قه
a clear cloudless sky	00000 ی ساماڻ

shade ,canopy ,umbrella ,protection	سایه وان
tomorrow	سبه ی (سبه ی نی)
tomorrow morning	00000 به یانی
tomorrow evening	ئیوار ئ
army ,troops	سپا (سپاه)
barracks	سپاخانه
commit ,entrust vt.	سپاردن
to recommend	پێ 00000 (پا 00000)
committed ,entrusted	سپارده
entrusted	را 000000
commission ,order	سپارش
thanks	سپاس
to thank vt.	00000 ك
commander-in-chief	سپا سالار (سپاه سالار)
thankful	سپا سدار
thankfulness ,gratitude n.	سپاسداری
soldier ,military	سپایی
spleen	سپل
ungrateful ,ingrateful	سپله
rue (plant)	سپه ند
shield ,trench	سپه پ
white ,pale ,becom white	سپی
white face powder	سپیاو
whiteness	سپایی (سپیه تی)
white poplar	سپیدار (سپی دار)

dawn	سپیدە
whitish adj.	سپیکار (سپیکە لە)
whitewash ,distemper	سپیکاری
spinach n.	سپیناخ
the white	سپینه
white of eye	00000 ی چاو
	سپیواش = سپیکار
white of egg ,albumin	0000 ی هیلکە
shelter ,refuge ,quietness	ستار
to retire ,retreat	00000 دان
type of jacket	ستارخانی
suffix meaning :place ,abounding ,	ستان (1)
forest	دارستان
flower garden	گولستان
get up ,stand up ,rise up vi.	ستان (2) (سان) , (هه‌لستان)
take ,secure ,receive	ستاندن (سه‌ندن)
to take from vt.	000000 ئی
praise ,eulogy	ستایش (ستایشت)
injustice, tyranny, ill-treatment, oppression	سته‌م
ill-treated ,oppressed	سته‌مدیده
crud ,oppressor ,tyrant n.	سته‌مکار
pillar ,column ,prop	ستوون
tick ,mite n.	سج
sweetment (made of grape-juice and nuts)	سجوق

secret n.	سپ (ع)
numb ,frozen ,cleaner ,present stem of	سپ (سپین)
lead (metal)	سەب
whisper vi.	سەپاندن
whispering n.	سەپە
tear n.	سروشیت = سروسیت
shy ,ticklish adj.	سروشک
vinegar	سرکه (1)
whisper ,utterance n.	سرکه (2)
silk kerchief	سرکه‌یی
hit ,dart vt.	سره‌واندن (تیی 00000)
rest ,quietness n.	سره‌وت
be quiet vi.	سره‌وتن
nature ,temperament ,disposition	سروشیت
whisper ,utter ,a gentle breeze	سروه
song n.	سروود
angel ,inspiration n.	سرووش
paste ,glue n,	سریش
wipe ,erase vt.	سپین
wipe out ,erase vt.	سپینه‌وه
sorrow ,punishment ,reward	سزا (سەزا)
to reward ,punish	0000 دان
undeserved , adj.	00000 نا
slow ,slack ,feeble ,weak adj.	سسیت

to be slow ,feeble	00000 ب
soft land	سستهك
slowness ,weakness ,languar	سستی
thick ,compact ,dense ,stiff adj.	سفەت
zero n.	سفر
table ,dining table ,anything on which victuals are placed	سفره
table-decker	سفره چی
quality ,fidelity ,adjective	سفت
grateful adj.	به 00000
ungrateful adj.	بی 00000
stomach ,belly	سك
to be pregnant	00000 پر ب
impregnante vt.	00000 پر ك
have diarrhoed	00000 چون
show signs of collapse (wall)	000000 دان
to bear child	00000 ك
complaint ,grievance	سكالآ
stomach-ache	سك ئیشه
pregnant adj.	سكدار
ember n.	سكل
imborn ,nevus	سكماك
looseness of bowls	سكه شوری
coin	سكه
to strike coin n.	00000 لیدان

oxymel	سکه نجه مین
neck	سکورد
shy ,timed adj.	سل
weapon	سلاح
warrior	سلاحشور
salutation ,greeting	سلاو
to salute ,greet vi.	00000 ک
leaf beet ,spinach beet ,garden beet	سلق
beet and meat broth	سلقاو
cower vi.	سله مینه وه
hoof n.	سم
emery ,sand paper	سمارته
buttock	سمت
knife for paring horse hoofs	سمتراش
hoofed (animal)	سمدار
scratching up the ground (animal)	سمکۆل
squirrel	0سمۆره
moustaches	سمیل
having stiff and erect moustaches	00000 بابر
to curl the moustaches	00000 بادان
ring shaped roll of bread	سمیت
bore ,perforate ,pierce vt.	سمین
aphis	سن
pin	سنجاق
peg	سنجوق

zizyphus ,sorbus	سنجوو
anvil n.	سندان
breast ,chest n.	سنگ (1)
peg ,stake	سنگ (2)
excrecense	سنگان
leaping ,vausting	سنگه و باز
boundary ,frontier	سنوور
dung n.	سنیر
	سه باره ت = له بهر
patience	سه بر
to be patient vi.	00000 ك (0000 گ)
to wait for	00000 ئى گرتن
patient adj.	به 00000
impatient adj.	بى 00000
basket	سه به ته
simon	سه بوون
tobacco pipe	سه بیل
hired reaper	سه پان
cast blame on ,impose ,upon ,forst vt.	سه پاندن (سه پانن) به سه ر
bucket	سه تل
bowing , prostration	سه جده
hard ,tough ,in accessible ,wild adj.	سه خت
to exasperate ,enrage	0000 ك
hardness ,difficulty n.	سه ختى
soft leather ,goats leather	سه ختيان

liberal ,generous ,noble-minded adj.	سه‌خی
hundred adj.	سه‌د
one per cent	00000 ی یه‌ک
century	سه‌ده
mother of pearl	سه‌ده‌ف
by hundreds	سه‌ده‌ها (به‌سه‌دان)
head ,top ,summit ,end ,chief n.	سه‌ر
to annoy ,bother vt.	0000000 ئیشاندن
to behead ,slaughter vt.	00000 ب‌پین
to raise up one`s head ,rise in revolt	00000 به‌رز
to shave (head)	000000 تاشین
to rise up ,life up	00000 خستن
to condole	0000 خوشی لی‌ک
to lower the head ,be shamed	00000 داخستن
to visit vt.	00000 دان (0000 لی‌دان)
to bow the head, lower the head ,submit, yield, obey	0000 دانه‌وه
to come the hair	00000 داهینان
to understand ,cope with	000000 دهرچوون له
to appear, break out, arise, grow (seed lings)	00000 دهرهینان و سه‌رده‌ر کردن
to miss ,fail to hit	00000 ک
to harass	00000 - کردنه 0000
to go up ,succeed	00000 که‌وتن
to confuse ,disconcert	لی‌تیک دان

lose one`s head	00000 لى تىك چوون
look up ,raise up the head	00000 هه ليرين
to break out	00000 هه لدان
discover	00000 هه لدانه وه
over ,on , prep. ,headed adj.	به 00000
to spend time	به 000000 بردن
with great pleasure	به 0000 سه ر
to over see ,superintend ,manage ,supervise vt.	به 00000 ك
inspect ,examine ,look at ,carefully vt.	به 00000 ك وه
to take place ,happen	به 00000 هاتن
headless ,peerless ,without a leader	به 00000 بى
palace ,mansion ,government –house n.	سه را
from head to food ,totally ,utterly av.	سه را پا
ceiling n.	سه را پسته
extraordinary	سه را سا
from beginning to end ,entirely , all over	سه را سه ر
astonished ,amazed ,stupified ,flustered ,confused entirely adj.	سه را سيمه
to layer ,from end to end	سه را سه ر
capitation tax ,poll-tax ,tribute	سه را نه
resevoir ,latrine	سه را و
to relieve nature	ك 00000
glorious ,eminent ,head-exalting	سه رته فراز
end ,result ,event ,conclusion n.	سه رته نجام

head-ache ,nuisance n.	سەر ئیشە
bundle on the top of a load	سەربار
addition n.	سەرباره
in addition to	00000 ی ئه وه
balance	سەرباقی
roof	سەریان
bare-headed ,soldier ,brave	سەریاز
barracks	سەریازخانه
high-headed ,exaltation ,eminent ,glorious	سەریلند
glory ,exaltation ,eminence n.	سەریلندی
on his own accord ,free ,independent	سەریه خو
freedom ,independence	سەریه خوئی
	سەریه رز = سەریلند
to wards ,in the direction prep.	سەریه ره و
down wards ,upside down ,head first	سەریه ره و خوار
down hill adj.	سەریه ره و خواره
up wards	سەریه ره و ژوور
up hill	سەریه ره و ژووره
	سەریه ره و ژیر = سەری
	به ره و خوار
free ,independent ,frank adj.	سەریه ست
freedom ,liberty ,independence	سەریه ستی
freely ,frankly av.	به 00000
equal ,equally	سەریه سەر

event n.	سەرپورد
the whole lot	سەریاک
foreman	سەریالە
umpire ,arbiter ,referee	سەریشک
bare-headed	سەریه‌تی
manager ,director n.	سەریه‌رشت
management n.	سەریه‌رشتی
to manage ,direct vt.	00000 ک
picture n.	سەریه‌ره
lid ,cover ,mantle ,kerchief ,scarf n.	سەریۆش
on foot	سەریی
rebellious ,disobedient	سەریچ
light work , pedestrian	سەری یی
	سەرتاپا = سەراپا
	سەرتاسەر = سەراسەر
shave (head)	سەرتاشین
head-dresser , barbar	سەرتاش (سەر تەراش)
bake-house	سەرته‌نوور
cream n.	سەرتوێژ
group leader ,general	سەرتیپ
source ,spring n.	سەرچاوه
unrully adj.	سەرچل
the leader of the dancers	سەرچۆپی کیش
frontier n.	سەرحد
head-lines to copy from	سەرخته

nap ,a slight ,lumber	سەرڤه و
to nap ,slumber	00000 کێشان
merry-headed ,drunk ,tipsy intoxicated	سەرڤوش
innoxication ,condolence n.	سەرڤوشی
to condole vt.	00000 ئی ک
headed ,chief ,leaded ,commander	سەردار
under ground chamber ,subterranean dwelling	سەرداو (سارداو)
cuff ,wrist-band	سەردەست
leader ,leader of a gang	سەردەستە
moment	سەردەم
once upon a time	سەردەمی (سەردەمیك)
trust worthy adj.	سەرپاست
clue ,track n.	سەرپوشتە
over flowing adj.	سەرپێژ
apparent adj.	سەرزاری
apparently av.	بە 0000
the earth ,country	سەر زەمین
reproach ,chiding ,reprimand ,censure n.	سەرنیشت
census n.	سەرژمێری
amazed ,frenzied ,stunned ,stupified adj.	سەرسام
to be amazed vi.	00000 ب
to stupify ,stun vt,	00000 ک
frenzy ,amazement	سەرسامی

hoary	سەر سپی
beggarly ,mean adj.	سەر سووێڵکار
head strong adj.	سەر سهخت
tramp ,vagabond	سەر سهری
malard ,wild duck	سەر سهوز
vertigo ,dizziness ,gidiness n.	سەر سوپان
light-headed ,sober adj.	سەر سوووک
bath atten dant n.	سەر شوور
ashamed adj.	سەر شوپ
bath-room	سەر شوپ ک
nervous ,impetuous ,ueting ,hastily adj.	سەر شیت
alms given at the end of the ramadan	سەر فتره
fasto	
having the head raised ,eminent	سەر فراز
exalted adj.	
exaltation ,eminence ,grandour	سەر فرازی
lip n.	سەر قاپ
distraught ,distracted ,violently	سەر قال
,agitated	
fee for unlocking	سەر قفالانه
	سەر قوتی , (0000 قوتین) =
	سەر پهتی
cemetery ,grave yard	سەر قه بران
foreman ,agent ,chief	سەر کار
leader ,commander	سەر کرده
lock (door) vt.	سەر کلۆم (0000 ک)

meek adj.	سەرکەچ
foam ,froth n.	سەرکەف
head-stall ,bridle n.	سەرکەللە
president (of a republic)	سەرکۆمار
bewildered adj.	سەرکوێر
to be wilder ,confuse vt.	00000 ک
head strong ,obstinate ,stubbornly ,rebellious adj.	سەرکیش
rebellion ,obstinacy n.	سەرکیشی
experience ,event ,adventure	سەرگۆزەشتە
story ,anecdote n.	سەرگەر , سیارک
confused ,wandering ,staying	سەرگەردان
hot-headed ,touchy ,easily angered adj.	سەرگەرم
giddiness ,vertigo	سەرگێژی
towards evening ,early in the evening	سەرلەنیواری
towards morning ,early in the morning	سەرلەبەیانی
all over again ,afresh ,anew	سەرلەنوێ
cold ,coldness n.	سەرما
cold stricken	000000 بردەلە
bitter cold	00000 و سۆلە
capital ,principal sum	سەرماپە
capitalist ,rich ,moneyed man	سەرماپەدار
capitalism ,richness n.	سەرماپەداری
drunk adj.	سەرمەست
copy ,model slip	سەرمەشق

sealed adj.	سەر مۆر
table-cloth	سەر مێز
heading n.	سەر نامه
surname ,title n.	سەر ناو
attention n.	سەر نچ
look over ,examine closely ,inspect narrowly vt.	000000 بردن (000 دان)
inverted ,head down wards ,vanish	سەر نگون
occurance n.	سەر هات
elderly ,midle-aged ,of ripe years	سەر ه
half burning log ,brand	سەر ه بزووت
beginning ,preface	سەر ه تا
peeping n.	سەر ه تاتکێ
dizziness .giddiness n.	سەر ه خوێ
in spite of	سەر ه پا (0000 ی)
death bed	سەر ه مه رگ
astray n.	سەر ه پۆ
on the way ,high way n.	سەر ه پێ
to block the road vt.	سەر ه پێ گ
leader n.	سەر ه ک
sieve ,riddle n.	سەر ه ند
up side down adj.	سەر ه نگری
midden ,dung-hill	سەر ه نوێلک
chief ,general	سەر ه ننگ
shopping ,down hill	سەر ه و خوار

up side down ,down wards	سەرەوخواره
up wards	سەرەو ژوور
up hill ,acclivity	سەرەوژووره
	سەرەوژێر = سەرەوخوار ,
up wards ,up stairs n.	سەرەوه
order n.	سەرەوبەر
in great confusion	بی 00000
well arranged	به 00000
stew of sheeps head and trotters	سەرپی
nonsense ,furile	بی 00000
head dress ,head gear ,turban	سەرپیچ
face ,aspect	سەرچاو
wealth n.	سەرسانمان
close acquaintance ,intimacy n.	سەرستهخت
omen n.	سەرسته‌مه
where abouts n.	سەرشوین
unknown adj.	بی 000000
leader ,headman n.	سەرۆک
affair ,concern n.	سەرۆکار
all one`s property ,wealth	سەرمان
persistent ,prostrate (sick) adj.	سەرهمه‌پ
leader ,lord n.	سەرهر
cypress n.	سەررو (1)
high ,top ,upper n.	سەررو (2)

mace n.

سەریاز

سەزا = سزا

سەعات = ساعات

worried adj.

سەغلەت

to be worried vi.

000000 ب

to annoy ,disturb vt.

000000 ك

journey ,travel ,voyage

سەفەر

to travel ,start on a journey

000000 ك

second month of moslem year

سەفەر

platform , bench

سەكۆ

dog n.

سەگ

dog beating

000000 بەحه سار

otter

سەگی ئاوی

a loafer n.

سەگی پێ سووتاو

a dog that bites people

سەگی نهینگر

without barking

a mad dog ,rabid

سەگی هار

beaver ,otter

سەگلاو

distemper (dog)

سەگەناز

barking of dogs

سەگوهرپ

doggishness n.

سەگی

respected (said to a woman)

سەلار

peace ,salutation ,greeting

سەلام

to great ,solute

000000 ك (000 لێ ك)

lamp ,cake ,head ,bulb n.

سەلك

admit vt.	سه لماندن
solely	سه لئت
sovereignty, grand manner, graed happiness	سه لته نه ت ((ع))
dance n.	سه ما
samover ,tearn	سه ماوهر
dulcimar n.	سه متوور (سه نتوور)
calamity ,anxiety ,worry ,story ,anectote	سه مه ره
jasamine ,fem proper name	سه مه ن
salamander	سه مه نده ر
stick to which doges are tied	سه مه ندوك
name of dish of fresh wheet roots and flour	سه مه نی
french bread	سه موون
take ,obtain	سه ندن
to take from ,get some thing out of some one	لی 00000
restore ,take back ,recapture ,recover vt.	سه ندنه وه
box n.	سه ندووق
gum saudaracha	سه نده روس
stone ,weight n.	سه ننگ
to press upon with	000000 و به رد ك
search though ,comb vt.	0000- و وژن دان
to weigh vt.	سه نگاندن (هه ل 0000)
parapet n.	سه نگر

heavy ,weighty	سه‌نگین
voucher n.	سه‌نه‌د
bargin ,trade marketing n.	سه‌ودا (1)
to bargain vt.	سه‌ودا 000000 ک
mellancholy ,ambition ,love passion ,longing	سه‌ودا (2)
tingle of head-ache	سه‌ودا 00000 ی سه‌ر
green ,verdant ,fresh adj.	سه‌وز
grow (green),turn gree	سه‌ودا 000000 ب
greeness ,meadow	سه‌وزایی
greenish adj.	سه‌وزباو
purchase of farm production in advance	سه‌وزخپ
	سه‌وزکار = سه‌وزباو
greens ,vegetable ,green plant ,of dark complexion	سه‌وزه
green-grocer	سه‌وزه فروش
grace-land	سه‌وزه لانی
feminine of	سه‌وزه
fem. proper name	سه‌وزی
greeness ,greenery ,any esculent-vegetable	سه‌وزی
oar ,paddle n.	سه‌ول (1)
cockscorn n.	سه‌ول (2)
shady place	سه‌ه‌ه‌ند
obstinate adj.	سه‌ه‌ه‌نده
ice n.	سه‌هول

freezing n.	سەهۆلێه ند
mistake n.	سەهو
to make a mistake	000000 ك
basket ,pannier	سەوێ
strange, queer, unusual, amusing, interesting	سەیر
looking ,seeing n.	سەیر
to look at vt.	00000 ك
picnic ,recreation n.	سەیران
adescendant of the prophet, master, chief, mister	سەید ((ع))
canopy, field tent, umbrella	سەیان
heater, stove	سۆبه
	سۆر = سوور
inquiry ,clue ,hole ,orifice	سۆراخ
to inquire	00000 ك
burning ,burner	سۆز
zealous adj.	به 00000
harlot	سۆزانی
gentle breeze ,air n.	سۆزه
tomorrow adv.	سۆزی
a moslem mystic (of some what pantheistic sympathies)	سۆفی
slippers	سۆل
smart vi.	سۆلانه وه
bitter cold	سۆله (سهرماو 0000)

sight ,brightness n.	سۆمای
mounted ,horseman	سۆر
to ride ,mount vt.	ب 000000
cause to ride	ك 000000
dun vt.	000000 ی مل ب
a good horse man, skilled horseman	سوار چاك
cavalry man	سواره
riding n.	سواری
plaster n.	سواغ
to plaster	000 دان (ك 0000)
begging ,beggary	سوال
to beg vt.	ك 000000
begger n.	سوالكه
potshert	سوالهت
eaves n.	سوانده
rub vi.	سوان , سوانهوه
smear, spread	تى 0000 (تى سوون , تى ههلسوون)
be burned ,burn vi.	سووتان
burn vt.	سووتاندن
brand	سووته مه پۆ
fuel n.	سووته نى (سووته مه نى)
ash	سووتوو
cigarette ash	000000 ی جگه ره

corner	سووچ (1)
fault ,guilt n.	سووچ (2)
vest-coat ,bodice	سووخمه
usefulness, advantage, intrest, profit, usury	سوود
useful adj.	به 00000
useless adj.	بی 0000
wall ,rampart	سوور (1)
feast ,wedding ,celebration	سوور (2)
red ,crimson n.	سوور (3)
become red ,turnred ,become angry ,blush	00000 ب وه
to fry ,bake ,cause to blush	00000 ك وه
to turn red vi.	00000 هه لگه پانن
to be angry with	00000 ب وه
(red and white)fair	0000000 و سپی
bride price	سووراننه
red pains used for ladies ,rouge	سووراو
redness n.	سوورایی (سووری)
reddish	سوورباو
sorrel adj.	سوورپۆر
red-head ,red coloured (person)	سوورفل
	سوورکار = سوورباو
fried	سوورکراوه
gild thread	سوورمه

plane tree

سوره چنار

barbus

سووره ماسی

سووری = سورایی

measles

سووریزه

gullet ,esophagus n.

سوړینچک (سوړینه)

revolving ,turn n,

سوږ

to spin ,rotate vi.

000000 خواردن

to revolve vt.

000000 دان

spin vi.

سووپان

to transact vi.

000000 هه ل

rotate ,spin vt.

سووپاندن

administor

000000 هه ل

spin ,rotate vi.

سوړانه وه

packing-needle

سووژن

weevil n.

سووس

spying n.

سووسه (00000 ك)

lily

سووسه ن

light ,not heavy adj.

سووك

lightness ,levity n.

سووكی (سووكیتی)

neck

سووگرد

water fall

سوولاڤ

rub ,consume

سوون (سوونه وه)

to smear ,rub vt.

000000 هه ل

orthodox moslem

سوونی

grief ,anguish ,pain n.

سوئ

salty ,briny ,brakish adj.	سوێر
salty water	سوێراو
saltiness	سوێرای (سوێری , سوێریه تی)
swearing ,oath	سویند
to take an oath ,swear	000000 خواردن
to administer an oath	0000 دان
washing tub	سوینه
three adj.	سێ (1)
shade	سێ (2)
shade ,shadow n.	سێهه ر
tretain fever	سێهه رۆ
back ,lumber region	سێهه نده
ruffian n.	سێهه ندی
clover ,tryfoil	سێهه ره
three leged ,tripon ,eased	سێپا
trident ,three pronged adj.	سێتایی
gallows	سێداره
a sitting room with french windows	سێده ری
age	سێره
tuesday	سێشه ممه
tripon	سێکوچکه
the three (in suit of cards)	سێلۆ
flood n.	سێلاو
third adj.	سێهه م (سێهه مین , سێهه م)

apple n.	سێو
artichoke	000000 ی بن ئه‌رز
thirty adj.	سی (1)
lung n.	سی (2)
lights ,offal	00000 و جگهر
policy ,diplomacy	سیاسه‌ت
political ,diplomatic	سیاسی
thirteen	سیانزه
thirteenth	سیانزه م (سیانزه‌مین, سیانزه‌هه م)
nigella seed	سیاوله
one portion of the thirty in to which the quran has been divided	سیپاره
rags n.	سیپال
star-shaped gall	سیچکه
under sized ,feeble	سیخن
porcupine n.	سیخوپ
punch ,proding n.	سیخورمه
gralic	سیر
leather stripe ,leather thong ,skinny thread-thin	سیرمه
squeaking (of new shoes), buzzing of (kettle)	سیره
withered ,wan adj.	سیس
to wither vi.	000000 ب

vulture	سیسارک (سیسارکە که چه له)
cricket, cockroach	سیسیرک
gizzard	سیقه تۆره
machine	سیکه نه (چیکه نه)
knife ,cleaver	سیگارد
tuberculosis	سیل
consumptive adj.	سیلاوی
line ,row n.	سیله
wire ,silver threed	سیم
face ,countenance ,aspect	سیما
a legondary bird ,griffen	سیمرخ
the thirteenth letter of kurdish-arabic	سین
breast	سینه
club (cards)	سینه ک
violin	سینه که مانه
cinema n.	سینه ما
senna	سینه مه کی
salver ,tray	سینی
littacy	سیووا
the star canopus	سیوه یل (ئه ستیره ی سیوه یل)
thirteith	سیهه م (سیه م , سیه مین)

king ,sovereign	شا (شاه)
money strewn about at wedding, bravo	شاباش
royal faleon ,hero	شاباز
consul	شابه ندهر
consulate	شابه ندهرخانه
chestnut	شابه رو
kick	شاپ (شه پ)
torch	شاپلته
the largest feather in awing quill	شاپه پ
royalist adj.	شاپه رست
verbena (plant)	شاپه سه ند
attack ,assault n.	شاتال (شاتاول)
to attack fiereely	00000 بردن
shrieck ,shouting	شاته (0000 شات)
fumitory	شاته په
black-berry	شاتوو
horn n.	شاخ (1)
mountain n.	شاخ (2)
branch n.	شاخ (3)
mountains	شاخان (1)
to scold vt.	شاخان (2) (پیدا هه ل)
	(0000)
mountainous adj.	شاخاوی
horned adj.	شاخدار

highlands	شاخستان
high lander	شاخستانی
mountaineer	شاخه‌وان
wild, high lander, mountaineer	شاخی
glad, happy, cheerful, joyful	شاد
to be glad vi.	ب 00000
to make happy vt.	ك 000000
merry, cheerful, happy, fem proper name	شادان
hemp	شادانه
captain of robbers	شاوژ
joyful, glad adj.	شادمان
joy, happiness, gladness n.	شادمانی
the great artery, jugular vein	شاده‌مار
death from joy	شاده مه‌رگ
princess n.	شادویت
joy, happiness n.	شادی
large town, city	شار
traveller, tourist n.	شارانگه‌پ (شارانگه‌شت)
hidden, kept secret adj.	شاراوه
exiled adj.	شاریه‌ده‌ر
to exile, banish vt.	ك 0000
hide, bury vt.	شاردنه‌وه
city, town, township, n.	شارستان
citizen, civilized	شارستانی

civilization	شارستانییه تی
heaps of wheat sheaves	شاره
well-informed,expert	شارهزا
experience n.	شارهزایی
out-hill	شاره میرووله
mayor	شارهوان
municipality	شارهوانی
gleaning n.	شارۆ
irregular ,exception	شاز
prince	شازاده
princess	شازاده خانم,
	شازاده ,
	شانزه
queen	شاژن
fine horseman	شاسوار
sparse ,twinly ,separated adj.	شاش
enema ,clyster	شاف
master piece	شاکار
apprentice ,pupil ,shop-boy	شاگرد
tip given to a shop-boy	شاگردانه
shawl, sash, very fine sort of muslin	شال
attack ,rashing upon vt.	شالاو
to attack ,dark upon vt.	000000 بردن
demascas	شام (1)

evening ,supper	شام (2)
dragon	شامار
a native of demascus,	شامی
water-mellon	
brave adj.	شامیر
shoulder n.	شان
to obscond vi.	0000 پیداک
to relax ,lean vi.	000000 دادان
neck to neck, shoulder	0000 به شان (شانه وه شان)
to shoulder	
robust ,sturdy adj.	به 0000 و باهو
a clacking noise	شاق
vaunting ,boasting ,prides	شانازی
the book of kings, the gread	شانامه (شاهنامه)
epic poem composed by ferdousi	
sixteen adj.	شانزه
sixteenth adj.	شانزهم (شانزه مین,
	شانزه هه م*)
royal seat ,balcony	شانشین
comb n.	شانه
comb maker	شانه گهر
honey-comb	شانه هه نگوین
stage (theatre)	شانق
whistle	شاوور
plumb-line	شاوول (شاقول)
in a kingly manner	شاهانه (شایانه)

witness n.	شاهید (شایه ت)
king of kings	شاهه نشا
queen of bees	شاهه نگ
falcon	شاهو
kingship ,royal	شاهی (شایی)
monarechy n.	شاهییه تی (شاهییه تی)
worthy ,deserving ,legal	شایان
worthy ,honourable	شایسته
perhaps ,maybe ,perchance	شایه د
poet ,public singer	شایه ر
merry-making, wedding party, festivity n.	شایی
baffled, embarassed	شپرزه
to embarrass vt.	0000 ک
embarrassment	شپرزیه یی
thing ,object ,material	شت
thing ,effects ,properties	00000 و مه ک
wash vt.	شتن
watch n.	شخارته (شخاته)
tape ,ribbon ,cord	شریت
brawl ,roar ,shriek vi.	شریخاندن
brawl ,clash n.	شریخه
syringe	شرینقه
ragged, shabby, thread bare	شپ
to tear	0000 ک

torn in pieces

0000 و ووپ

rag n.

شپه

ششتن = شتن

rissole

شفته

شفتی = شووتی

tusk n.

شفره (1)

cipher ,code

شفره (2)

poetry ,verse n.

شعر

doubt n.

شك

to doubt ,possess ,have

000000 بردن

to doubt vi.

0000 ك

complaining n.

شكات

to complain

00000 ك

to complaint against

00000 لى ك

hunting ,shooting n.

شكار

break ,be defected ,breach vi.

شكان

to cut off ,defeact

0000 دا

shape ,form

شكل

copy ,plagiarize

شكلنوس

majesty n.

شكو

breaker, also used

شكين

(in compounds)

loose, soft, slack, floppy,

شل

sloppy, liquid

to slacken ,loosen vt.

00000 ك

soft part

شلكه

soft dish of vegetables	شله
languid adj.	شله پەتە
lukewarm ,tepid adj.	شله تین
out of order, broken, disturbed adj.	شلوق
thrash vt.	شلوکوت (شلوکوت ک)
kind of wild lily	شلیڕ
freckled adj.	سل
baste vt.	شلالە ک
splash (sound), smacking (kiss)	شلپه
churning noise	شلقه
be confused ,lose control ,be disconcerted	شلەژان
embarrass vt.	شلەژاندن (شلەژانن)
jolt ,shake vi.	شلەقان
jolt ,ripple ,shake ,splash vt.	شلەقاندن (شلەقانن)
storm ,tempest n.	شلپوه
number n.	شمار
numerous adj.	بی 00000
ruler n.	شمشه
sword ,sabre ,scimitar	شمشیر
falcon	شمقار
fenugreek	شملی
soft breeze ,female proper name	شنه
	شه = شانە
breech, gap, slit, crack, cleft n.	شەبەق (1)

dusk ,dawn ,day break	شه به ق (2)
silken stuff of a mixed colour	شه به نده به پوژ
surprised night attack	شه به نیمون
	شه پ = شاپ
hat (european)	شه یقه
slovenly, careless of appearance	شه پ و شوپ
jacket	شه پیلک
splash n.	شه تاو
chess n.	شه ترهنج
nursery-plant ,seedling	شه تل
to transplant vt.	000000 ک
rope ,cord n.	شه ته ک
to tie with a rope vt.	00000 ک
family-tree, pedigree n.	شه جه ره
	شه خال = نه مام
sheet of ice	شه خته , شه فره
person, shrine, the tomb of a saint	شه خس
forest ,jungle	شه خه ل
head-dress	شه ده
hot wind	شه را
wine	شه راب
earthen ware decanter	شه ربه
sherbet ,beverage of water and fruit juices sweetened	شه ربه ت
condition ,terms	شه رت

religious law	شەرع
legal ,religiously lawful adj.	شەرعی
modesty, shame, pudency, bashfulness	شەرم
to be bashful, be ashamed, be diffident	00000 ک
privy parts	شەرمگا
shy ,bashful	شەرمەن
ashamed adj.	شەرمەزار (شەرمەسار)
bashfulness, shame, mordification	شەرمەزاری
timid ,shy adj.	شەرمۆک
honour n.	شەرەف
noble ,honourable adj.	شەریف
partner	شەریک
partner ship n.	شەریکایەتی
fight ,quarrel ,battle ,war ,evil ,wickedness	شەپ
to see a pretext to fight	0000 فرۆشتن
to fight ,quarrel	000000 ک
fond of fighting ,quarrelsome ,compative ,wicked adj.	شەپانی
fighter	شەپکەر
dog fight	شەپەسەگ
rough noise play, brawl, trouble, life of constant discord	شەپەشەق
noisy quarrel ,dispute	شەپەقسە
fighting with sticks	شەپەکوتهک

brawling n.	شه پرو شوپ
sixty adj.	شه ست
any flower with many petals, marigold, doubt flower	شه ست په پ
machine-gun	شه ستیر
pouring rain ,heavy rain	شه سته باران
rain-storm	شه سته په هیل
sixtieth adj. , n.	شه سته م (شه سته مین)
six adj. , n.	شه ش
six-shooter ,pistol ,carbine	شه ش ئاگر
arquebuss ,rifle	شه شخانه
six-fingered ,six-toed	شه شه
six days of the month of shauwal at the close of ramadan on which moslems fast	شه شه لآن
prune ,plum ,peach	شه فتالوو
slanting adj.	شه فتوول
kick n.	شه ق (1)
to kick v.	000000 تی هه لدان
crack ,cleft n.	شه ق (2)
to crack ,split ,bust with rage	000000 بردن
to cleave vt.	000000 ك
slap n.	شه قازله
highway ,street ,boulevard	شه قام
step ,pace n.	شه قاو

all in pieces, full of rents, cracked adj.	شه قدار (شه قار شه قار)
rattle (toy)	شه قشه قه
stamp ,mark n.	شه قلّ
clacking (noise), rattling, clatter, clap n.	شه قه (شه قه شه ق)
caprison n.	شه قه به ند
hockey	شه قین
yearling lamb	شه ک
shake ,wave ,sway vi.	شه کان (شه کانه وه)
shake vt.	شه کاندن
to suagger	خۆ 00000
sugar	شه کر
to commit on indiscretion	000000 شکاندن
cooling drink of fruit juice sweetend, sherbet	شه کراو
to clebrate betrothal	000000 خواردنه وه
kind of sweetmeant	شه کر په نیر
confectioner	شه کرچی
suger-basin	شه کردان
hammer for suger cones	شه کرشکین
suger merchant	شه کر فروش
dancing boy or girl	شه کرۆکه
sugary ,sacharine	شه کری
hat n.	شه که
lame ,limbing adj.	شه ل

quail	شه لاقه
limp vi.	شه لین
saddle-bag ,thin mattress	شه لته
baggy trousers ,wide trousers	شه لوار (شه روال)
northery (wind)	شه مال
musky melon	شه مامه
match	شه مچه
saturday	شه ممه (شه مو)
bat n.	شه مشه مه کویره
winnowing-fork ,corn-fork	شه ن (1)
gay ,jovial ,cheerful	شه ن (2) (شه نگ)
sprightly adj.	شه نو شوخ
night	شه و
to pass the night awake	00000 نخون
to remain awake all night, rest any where at night	000000 ك وه
night and day ,always	000000 و پوژ
night watch, vigil, entertain for the night	شه واره
by night, nocturnal, night clothes	شه وانه
good night	شه وباش
stock ,wall flower	شه وبو
a brilliant gem	شه وچراخ (گه وهه ری 00000
	(
dried fruits eaten at night	شه وچه ره
burglar	شه و دز

horse of dark colour	شه و پێژ
night coloured	شه و پەنگ
brightness ,enthusiasm	شه و ق
enthusiastic adj.	به 000000
dull ,dim adj.	بئ 00000
bright ,brilliant	شه و قدار
night-work	شه و کار
purblind at night	شه و کوێر
the night long	شه و گار
night prowler ,apoisounous spider	شه و گەرد
noctiluca	
pass the night awake, keeping	شه و نخون
awake insomoia	
dew ,fem proper name	شه و نم
jet (stone)	شه وە (1)
night demon	شه وە (2)
pitch dark ,moonless night	شه وە زەنگ
nightly, by night, nocturenal,	شه وە کی
over night	
Tonight	شه و ئ
nightly adv.	شه و ی
jaw n.	شه و یلگە (شه و یلاگە)
witness, testimony, certificate,	شه و هادەت
diploma	
certification ,deploma	شه و هادەتنامە
martyr	شه و هید

white falcon	شه هین
devil ,satan	شه یتان
devil worshipper	شه یتانپه رست
devilish ,satanic ,have nocturnal pollution ,wet dream	شه یتانی
frantic ,mad ,in love	شه یدا
a washing ,wash n.	شو
cheerful ,spritely ,lively jovial	شوخ
jollity ,mirth ,vivacity	شوخی
washer	شور (1)
brackish ,salty	شور (2)
soup	شوربا
nitrous earth ,salt march	شوره
salty-land	شوره کات
wash vt.	شورین
drooping ,hanging	شوڤ
to droop vi.	00000 ب وه
to hang dawn vt.	00000 ک وه
revolution ,tumult n.	شورش
weeping willow	شوڤه بی
macadamized road, pavement, causway	شوسه
spy	شوفار
kind of manna (blight)	شوکه
sack	شوله که

february	شوبات
thanks	شوکر
to thank	000000 ک
thanks giving ,gratitude n.	شوکرانه
husband ,marriage (woman) n.	شوو
marry vt.	00000 ک
having a husband	به 00000
shepherded	شووان
shepher ship ,pastoral n.	شووانی
husband`s brother ,brother-in-law	شووبرا
surrounding walt ,parapet	شووره
shame ,disgrace	شوورهی
water-mellon	شووتی
thin ,slim ,graceful adj.	شووش
glass	شووشه
tough flexible twig	شوول
dim of	شوولک (شول)
common dill	شوون , شوین
place ,trace ,track ,abode	شوین
to follow, go in persuit, run after one	0000000 کهوتن
foot print ,track	شوینی
damp ,moisture	شی (1)
chestnut (horse)	شی (2)
mad ,crazy	شینیت

to be crazy ,go mad vi.	ب 0000000
to madder ,drive mad vt.	ك 000000
daft adj.	شیئۆلکه
madness ,folly ,luracy	شیئتی
sheik, chief tain, venerable old man	شیخ
partaining to sheik, a fast step dancing	شیخانی
damp ,moist adj.	شیداری
lion	شیر
snow-man	ه به فرینه 0000000
like a lion	شیرانه
carbuncle ,anthrax	شیرپه نجه
lion-hearted	شیر دل
swollen headed	شیرگیر
lion-keeper (lion-tamer)	شیره وان
lion-like	شیری
the shiite set of moslems	شیعه
mad ,enamoured	شیفته
caper (plant)	شیفه له ته
treat ,knead ,massage vt.	شیلان
apricot	شیلانه
volley, fusillade, discharge of many fire arms	شیلگ
fine fabric of sillk and wool	شیله
turbid ,muddy adj.	شیلو

calmness ,quietness n.	شینەیی
evening time ,supper n.	شیۆ
without having an evening meal	بی 00000
method ,style n.	شیۆاز
plu of ,sun-set ,evening time	شیۆان (1)
be confused ,perplexed vi.	شیۆان (2)
confuse ,mismanage ,mix	شیۆاندن (شیۆانن)
confused ,mixed adj.	شیۆاو
manner, style, fashion, accent, dialect, apperance n.	شیۆه
to guess	ك 000000
card vt.	شی (00000 ك وه)
woollen cloth ,serge	شیاق
cow-dung	شیاکه
be worhty ,be suitable vi.	شیان
appropriate ,worthy adj.	شیاو
unsuitable	نه 00000
worthiness n.	شیاوێ
trumpet ,bugle	شیپووپ
strip of anything torn off	شیتال
milk n.	شیر (1)
to give milk vt.	000000 دان
to wean	له 00000 بپینه وه
sword	شیر (2)
sewing ,binding of a book	شیرازه

gift to a bride`s family	شیربایی
rice-milk ,rice dressed with milk	شیربرنج
dairy	شیرخانه
milch	شیردار
a king of silk cloth	شیرداغ
milk-pan ,ventricle of sheep	شیردان
milk main ,milker	شیردۆش
milkman	شیرفروش
juice ,syrup	شیره
infant ,suckling	شیره خۆر
milky ,like milk	شیری
milky, sweet, pleasant, charming, agreeable, fem proper name	شیرین
somewhat sweet ,sweetish adj.	شیرینچک
sweetness ,sweets ,comfit n.	شیرینی
shout loudly ,scold	شیراندن (شیرانن)
loud shouting ,scream n.	شیره (0000 شپ)
skewer ,spit ,metal bar	شیش
window bar	000000 ی په نجه ره
knitting needle	000000 ی گۆره وی
to skewer	له 00000 دان
bottle ,flax ,glass	شیشه
shiite	شیعه
yearling pig	شیکه
wild rose ,coral	شیلان

pancraes

شیلاوک

شیله = شیره

the fourteenth letter in
arabic-kurdish

شین

blue adj.

شین (1)

to turn blue vi.

00000 ب

to become bruised

00000 ب وه (000)

هه لگه پان

lament ,wailing

شین (2)

blueness ,meadow ,vegetation

شینایی

bluish adj.

شینباو (شینکار)

dry water course ,dale ,sewer

شیو (1)

wailing ,lamentation

شیوهن

to lament vi.

000000 ک

vexed ,annoyed, disabled, helpless, crippled	عاجز
annoyance ,umbrage n.	عاجزی
habit n.	عاده ت
shame n.	عار
celibate ,unmarried ,bachelor	عازهب
direction ,presence	عاست
of little value	عاسته م
slowly adv.	به 00000
rebellious ,sinful adj.	عاسی
lover ,amours adj.	عاشق
love ,love-making ,court ship	عاشقینی
good health	عافیە ت
bon appetite	000000 ت بئ
wise, rational, reasonable, sensible	عاقڵ
pretty ,excellent	عال
a man of learning,well-informed, learned	عالم
the world	عالمه م
family ,wife and children	عایله
iraq ,mesopotomia	عراق
iraqi ,belonging to a native of iraq	عراقی
slave	عه بد
slavery ,bondage	عه بدایه تی
perfume ,scent	عه تر
strange ,wonderful adj.	عه جاییب

persian ,iranian adj.	عه جه م
persia n.	عه جه مستان
novice ,recruit ,inexperienced	عه جه می
throne	عه رش
arab	عه ره ب
a light carriage	عه ره بانه
a driver of a carriage	چی 000000
arabia n.	عه ره بستان
arabic adj.	عه ره بی
say ,offer an opinion	عه رز ک
juniper	عه ر عه ر
sweat	عه ره ق , ئاره ق
suffering ,torture	عه زاب
mid-after noon ,time ,century	عه سر
soldier	عه سکه ر
a crowd ,mob	عه شامات
tribe ,clan	عه شیره ت
(child`s word) for excrement	عه عه
forgiveness ,pardon	عه فو
to pardon vt.	ک 00000
hand ,pointer ,scorpion	عه قره ب
mind ,intellect ,sagacity	عه قلّ
to decide	برین 000000
to advise	پیشاندان 000000
to come to one`s mind	پیشکان 00000

not to be clear about a matter	000000 نه برین
stupid ,insane	بی 00000
wise ,sane ,prudent ,reasonable	عه قنّدار
picture ,contrary	عه کس
head band	عه گال
store	عه مار
reservoir ,water storage	عه ماراوا
turban	عه مامه
ambergris	عه مبه ر
age ,life n.	عه مر (عومر)
work ,action ,diarrhoea	عه مه ل
to have a diarrhoea	00000 ك
incapable to work ,past work ,invalid	عه مه لمه نده
pillar ,post ,perpendicular	عه موود
promise ,time ,epoch	عه هه د
shame ,defect ,fault	عه یب
blameless	بی 000000
defective fault adj.	عه یب دار
life ,living	عه یش
the fifteenth letter of the arabic-kurdish alphabet	عه ین
a species of starling (rose-coloured)	عه ینه مه ل
lute ,aloes-wood	عوود

gallop n.	غار
to go at a gallop	0000 دان
cave	غار
ride at a gallop	غارغارین
gas	غاز (گان)
unaware, necligent, imprudent adj.	غافل
to be unaware vi.	0000000 بردن
to neglect	00000 ك
prevailing, victorious, over powring	غالب
to overcome ,prevail over	00000 ب
absent adj.	غایب
disturbance n.	غایله
end ,object ,goal	غایه
perfidious, traitor, treacherous adj.	غایه ن (خاین)
perfidy	غایه نی
sunset	غروب
compensation ,mulet ,fine	غهرامه ت
west	غهرب
western	غهربی
gargle ,death-rattle	غهرغهره
drowning ,sinking	غهرق
to be drowned vi.	000000 ب
to drowned ,sink vt.	00000 ك

purpose ,motive, grudge	غەرەز
fair	بێ 000000
to have grudge against	000000 هەبوون
strange ,queer ,stranger	غەریب
absense from one`s own country	غەریبایەتی
religious war ,holy war	غەزا
anger ,wrath	غەزەب
lyric poem ,kind of fabric	غەزەل
commotion, confused medlling of people	غەڵبە (غەڵبە غەڵب)
mistake ,error	غەڵەت
to be mistaken	ب 00000
to make a mistake	ك 00000
grief ,sadness ,sorrow	غەم
sad ,sorrowful ,having worries	غەمبار
sympathetic, afflicted, pitying, devoted	غەمخۆر
removing grief ,consoling	غەمپەرۆین
armorous glance	غەمزە
full of grief	غەمگین
being invisible	غەیب
invisible ,heavenly adj.	غەیبی
back biting ,slander behind one`s back	غەیبەت
the sixteenth letter of arabic-kurdish	غەین

ritual ablution

غوسل

slave ,page ,boy

غولام, غولامپاره = هه تیوباز

bud (flower)

غونچه (خونچه)

ghoul ,ogre ,demon

غوون

plate , dish ; receptacle ; bottle	قاپ (1)
ankle ; knuckle-bone	قاپ (2)
wooden shoes ; clog	قایقاپ
pots and pans	قایوقاقجاغ
long overcoat	قایووت
door , gate	قای
door -keeper , porter	قاییه‌وان
fold , layer ; story ; suit (clothes)	قات
famine , scarcity , dearth	قات
killer , murderer	قاتل
leg	قاچ
cross the legs	--- خستنه سهر
to implore for mercy	به‌سهر - داکه‌وتن
contraband , smuggling	قاچاغ " ت "
smuggler	قاچاخچی
powerful , able	قادر
caw vi.	قاراندن
mushroom n.	قارچک
displaced adj.	قارس
to be displaced	-- ب
to vex, offend, displease ; cut off, shorten (clothes) vt.	-- ک
stingy, miserly, niggardly adj.	قارنان
caw n.	قاره
avaliant, warrior , hero ; champion n.	قاره‌مان (قه‌هره‌مان)

gosse n.	قاز
cauldron n.	قازان
profit , advantage , earnings n.	قازانج (قازاج)
to profit , varn , gain , win vt.	ـن
gooseherd , goose – boy	قازەوان
crane (bird)	قازو قولنگ
judge , cadi	قازی
crow , rook	قاژ
hank , caw n.	قاژە
chough	قاژوو
clucking of partridge	قاسپە
slice , cut , strip	قاش
in slices	قاشقاش
the eighteenth letter of arabic-kurdish alphabet	قاف (ق)
a fabulous mountain emagined to surround the world	قاف (کیوی--)
caravan , convoy	قافلە
rhyme n.	قافیە
loud laughter , boisterous laughter , guffaw n.	قاقا
to roar with laughter , guffaw vi.	دانه -- (به -- پیکه نین)
paper	قاغەز (کاغەن)
smelting , skilled , pure adj.	قال
to be skilled vi.	--ب
to smelt , refine vt.	--ن

mould ; model , the body n.	قالب
large-footed (person)	قالب به تال
asplate of words	قاله (---ی دەم)
carpet	قالی
small wall carpet , rug	قالیچه
thumb ,finger	قامک
the main ocean , dictionary	قاموس
reed , cane	قامیش
reed tract , reed marsh	قامیشه لان
sugar-cane	قامیشی شه کر
law , code of laws : harp , a species of dulcimer	قانون
bark , shell ,rinder ,touch wood	قاو(1)
shouting n.	قاو (2) (قاوه قاو)
throw out , drive away	قاو (--- دان)
coffee	قاوه
coffee –shop keeper	قاوه چی
coffee-shop	قاوه خانه
break fast ,lunch , a light meal	قاوه لئی
coffee colored	قاوه یی
ground roasted wheat	قاوت
preserved fried meat	قاوورمه " ت "
cairo	قاهره
strap , belt , strop	قایکی " ت "
boat ,caique	قایغ

convinced , agreed	قایل
standing ; firm ;strong	قایم
to fasten ; hide ,keep in a safe place	---ن
prayer niche , alter ; that direction to which	قیبله
a moslem turus when praying	
compass	قیبله نما
receiving favorably , acceptance , reception .	قبول
to be accepted vi.	---ب
to accept , receive	---ن
a dish of rice	قبولی
bring about , manage	قچاندن
clip , grow ; cluck	قرتاندن (قرتانن)
clucking n.	قرته
shrivel vi.	قرچاندن
to scorch , shrivel	هه ل ---
render (fat) : shrivel vt.	قرچاندن (هه ل) ----
crack, crackle n.	قرچه
worn out , frayed	قرچۆك
rasping sound , snoring	قرخه
crab	قرژال
scream , cry out vi.	قريواندن
cry , screaming ,shriek	قريوه
annihilate n.	قپ
to annihilate , perish	--- تی خستن

to be perished , destroyed

-- تی . ب . -- تی

(کهوتن)

to destroy , perish

به - دان

a silver persian coin

قران

call down misfortune

قراندن

scab , scum

قرتماغه

pulley

قره قره

belch n.

قرقینه

to belch n.

-- دان

at the end of row, pupil at bottom
of his class

قره (1)

brawl , fuss , fray , talking with a loud
voice

قره (قره قره) (2)

hair

قرژ

hairy adj.

قرژن

lime (earth)

قسل

fence of stones , shrine

قسن

talk , speech , saying , gossip , word

قسه

to chide vt.

--- پی ووتن

to make insulting remarks

--- تی . گ

to promise , give word

-- دان

to speak , talk vi.

-ك

to agree together

-- کردن به یه ك

to chat

-- له گه ل. ك

try to incite to make one to speak

--- لی دهرهینان

one word suggests another ,
one topic leads to another
i'm a man of my word

-- قسه ئه هینئ

what you say is right

--- م یه که

between ourselves

--- ی تویه

so called , supposing that

--- ی خۆمان بئ

to take the advice of

---- به

witty adj.

به - ه

eloquent adj.

قسه خوش

talk big

قسه زان

gossip n.

قسه زل

empty talk , unmeaning words
(speaking)

قسه و باس

proverb

قسه ی بئ مانا

pleasant talk

قسه ی پیشینان

harsh , unkind language ,

قسه ی شیرین

قسه ی پهق

lock , pad-lock

قشقه ره = قه له باچکه

piece

قفل

tobacco-pipe

قل

قلیان

over turning

قلینچکه = کلینچکه

to be upset ,be over ruined

قلپ

to overturn , upset

-- ب وه

crack n.

-- ک وه

to crack , spilt vi.

قلیش

-- بردن

crack vi.	قلیشان
cause to crack vt.	قلیشاندن
cracked , spilt adj.	قلیشاو
anus , rump n.	قن (قنگ)
droop , grow worse , move back words	قنان (---دان)
erect , up right adj.	قنج
small stalk	قنچک
cigarette end	قنچکه جگهره
catamite	قندهر
asceticism , austerity	قنیات
size , volume	قه باره
grave , tomb n.	قه بر
grave – yard	قه برستان (قه برسان)
rib	قه برغه
large but light, vulgar, coarse adj.	قه به
constipation , depressing	قه بز
moss n.	قه بزه
bite n.	قه پ
snap , bite n.	قه پال
to bite , seizing with the teeth	--- لی.گ
steel-yard	قه پان
caravan , train ,file	قه تار
muleteer	قه تارچی
tar	قه تران
	قه تماغه == قرتماغه

pent up , impassioned adj.	قه تیس
sand – grouse	قه تی (قه تیه)
prostitute , whore , harlot	قه حبه
brothel	قه حبه خانه
steam ; stature ; waist ; fold	قه د (1)
to fold	— ک
never adv.	قه د (2)
personal value , diginty	قه ده ر
worthy adj.	به —
fate ,density	قه ده ر
prohibition n.	قه ده غه
to forbid , prohibit	— ک
stature n.	قه ده و بالا
velvet	قه دیفه
ancient , old adj.	قه دیم
decision , agreement , stability	قه رار
to settle , fix , decide	— دان
to settle	— گی
pommel (saddle)	قه رپۆز
debt ,loan vt.	قه رز
to lend vt.	به — دان
to barrow vt.	— ک
to buy on credit	به — هینان (— کپین)
debtor , indebted , under obligation	قه رزدار
green barley	قه رسبل

century	قه‌رن
vicinage , nearness in place	قه‌ره
to approach , touch	- که‌وتن
scorched wheat	قه‌ره‌خه‌رمان
sesbania	قه‌ره‌قاج
carnation , clover ,pink	قه‌ره‌نفل
bad stead	قه‌ریوله
fate , district n.	قه‌زا
silk – merchant	قه‌زاز
tere bint nut	قه‌زوان
butcher	قه‌ساب
intention , purpose n.	قه‌ست
purposely , deliberately adv.	به‌ی
thick woolen cloth	قه‌ستوور
galbanum	قه‌سنی
a mark on the fore head ; wretched, very unfortunate	قه‌شقه
buffoon , clown	قه‌شمه‌ر
joke ,fun , tomfoolary	قه‌شمه‌ری
monk , bishop , priest	قه‌شه
pretty , elegant	قه‌شه‌نگ
trunk, stem, circumference	قه‌ف
cage	قه‌فه‌ز
anything charreed or scorched	قه‌نقه‌ر
crow, rook	قه‌ل

bend over vi.	قه لان (—ک)
coot , a small water fowl	قه لمراو
magpie	قه له باچکه
crow	قه له رهشکه
	قه له موون == بۆقله موون
fort , castle	قه لا (قه لات)
interned adj.	قه لابه ند
to intern vt.	— ک
brim- full , crane – full	قه لاپه چن
dog-collar	قه لاتنه
massacre n.	قه لاچۆ
stature n.	قه لافه ت
awn n.	قه لاس
split vt.	قه لاشتن
timber	قه لاشکای (داری —)
alkali	قه لایی
flase coin , fake	قه لب
stuck out branch or spike , jag	قه لبه
steep rock-face , rapid (river)	قه لبه ز
saddle-tree	قه لتاخ
shield	قه لغان
	قه لمانگ = قۆچه قانی
crowed , throng n.	قه له بالغ
pen , chisel , graft , item	قه له م
jump over vi.	قه له مبار (— دان)

pen-kinife	قه له مبر
fountain pen	قه له م پاندان
	قه له م ته راش == قه لمبیر
pencil	قه له مفه ره نگی
shin	قه له می پی
wanderer dervish	قه له ندهر
whip	قه مچی " ت "
poniard	قه مه
gallows ; shambles	قه ناره
sugar – candy	قه ند
candle	قه ندیل
sofa	قه نه په (قه نه فه)
	قه واره = قه باره
empty cerridge-case, gramophone record	قه وان
	قه وزه = قه بزه
word , promise	قه ول
to promise	000000 پی دان
faithless	0000 بی
nation n.	قه وم
happen , take place	قه ومان
to befall , happen to	لی 00000
rouse panic	قه وماندن (قه ومانن)
lace , cord ; braid	قه یتان
shears	قه یچی
restriction n.	قه ید

no matter	-- نا کا
middle aged	قهیره
enclosed market place , covered bazaar	قهیسه‌ری
apricot	قهیسی
cream	قهیماغ
button	قۆپچه
bare adj.	قوتین
horn ; horned ram	قۆچ
to butt	-- دان (-- هاویشتن)
bonnet , head-dress	قۆچکه
sling n.	قۆچه قانی
peach	قۆخ
tea-pot	قۆپی (قوریه)
hernid	قۆپ(1)
absurd , nonsensical adj.	قۆپ(2)
obstacle ; difficulty	قۆرت
reserved adj.	قۆرخ " ت "
low , boom , ramble	قۆپه
rattling of the belly (from hunger)	- ی زگ
lizard	قۆری
lout n.	قۆریتان
elegant , foppish ; trump (cards)	قۆز
cocoon	قۆزاغه
grasp , catch in air , grab at	قۆستنه‌وه
buffoon , jester	قۆشمه

convex adj.	قۆقز
arm , slave , direction	قۆل
pinion , bind the arms off	-- بهستن
stumble , trip up	قۆلت (-- دان)
stopping place , stage	قۆناغ " ت "
swaddle n.	قۆناغه
butt (rifle)	قۆناغه ی تفهنگ
kind of a thorny shrub ; name of ancient king of persia	قوباد (قبار)
dome , vault , boss	قوبه
be dented	قووپان
dent vt.	قوپاندن (قوپانن)
up right adj.	قووت
school	قوتابخانه
pupil , student	قوتابی
interference , intrude	قووتان (تى هه ل ---)
box , can , casket	قوتو
jerusalem	قوودس
clench vi.	قوچاندن (قوچانن)
mud	قوپ
the koran	قورئان
guzzle , quatt	قوپان (هه ل)
puddle	قوپاو
muddy	قوپاوی
sacrifice , victim	قوربان

scarified , animal (sheep or oxen) destined for sacrifice	قوربانى
throat	قورتم
to throat vt.	گى---
to cut the throat of	هه له پنهانه وه ---
heavy , difficult	قورس
heaviness , weight	قورسايى
awkward in moving , clumsy adj.	قورسه هيلانه
lead (metal)	قورقوشم
wind- pipe	قورقوپاكه
throat , gorge n.	قورپك
newt	قورناويلكه
quarantine	قورنتينه
vulva	قوز
corner , nook	قورژبن
crupper	قوشقون
easily provoked , touchy adj.	قوشقى
negro , slave	قول
hook	قولاپ
spring (river from source) well up (out) ; boil up vi.	قولان (هه ل ---)
span between thumb and forfinger	قولانچ
thrust in , come . unwanted	قولتان هه ل ---
	(تى هه ل ---)
intrude bulbs	قولپ
handle ,loop ,haft	قولاڤ

pick-axe, crane (bird)	قوانگ
tower ,turret	قوله
amkle	قوله پئی
draught ,gulp,sip	قوم
to gulp down , swallow	----- لی دان
cloth	قوماش
gambling	قومار
to gamble	-- ك
gambler ; swindler ;knave , rogue	قومار باز
jumbling - house	قومار خانه
gambler	قومار چی (قومار کهر)
turtle dove	قومری
flask , jug (narrow naked)	قومقومه
to hop vi.	قونان (قونین) ، هه ل _____
hopping on the both feet	قونه (قونه قون)
conceit	قونه ت
boil (tumour)	قونیر
swan	قوو
food ,livelihood	قووت
swallow vt.	قووت دان
thread bare	قووته له
towering , lofty ; very tall adj.	قووچ
howl vi.	قووړاندن (قولاندن)
crowing n.	قووقه
deep adj.	قوول

deepness n.	قولایی
deeper adj.	قولوتر
deepest adj.	قولترین
	قولاندن = قوراندن
howling	قوله
basket	قولینه
	قوون - قن
power , strength n.	قووه
strong adj.	به---
weak , feeble adj.	بی---
disliking , disjust , nausea	قیژ
to dislike , loath , nauseate	--- ک (--- لێ:ک)
the resurrection ,the last day ; tumult	قیامهت
erect , up right adj.	قیهت
clitoris	قیتهکه
having screwed up eye	قییچ
bitumen , tar	قیر
paved with bitumen	قیرتاو
tarry adj.	قیری
croak , cry , squawk	قیراندن
croaking , piping n.	قیره
scream , shriek vi.	قیژان (قیژاندن)
scream , shriek vi.	قیژه
minced meat	قیمه
to mince	ک-

minced , hashed adj.

قیمه قیمه

board for mincing meat

قیمه کیش

spite , rancour , horred adj.

قین

to be chafed , be hot vi.

گی---

to bear spite against, dearest bear

--- لی.ب

grudge , bear ill with (at) , abhor

to become angry vi.

---هه لسان

spiteful , vindictive

قیناوی

spitefulness n.

قینه به ری

suffix forms dim. as . in:	کتک،مشک.
straw, chaff	کا
house wife, house keeper	کابان
fellow.	کابرا
time.	کات
clerk, writer	کاتب
watch, clock n.	کات ژمیر
alternately adv.	کاته ن کاتی
	کاخلی = شملی
straw-rick, straw-store	کادان
suffix. meaning doer of as in	کار (1)
servant	خزمه تکار
labour	کریکار
baby-kid	کار (2)
work, act , business, occupation, affair; profit ; effect n.	کار (3)
to react	-- دانه وه
to work, run; effect upon	--- ک
influence, have effect upon	--- تی. ک
affect upon.	--- لی. ک
active adj.	به ---
to use, employ	به - هینان
to be useful.	به - ب
unmarried ,unemployed.	بی ---
idle, impotent ,in capable	بی --- ه , کارناشنا = کارزان

seviceable , skilled ,expert	کارامه
responsible, official	کاربه دهست
file.	کارتیغ
factory, work shop, brothel.	کارخانه
brothel keeper, imp.	کارخانه چی
busy, occupied.	کاردار
dock (weed).	کاردو
battle, engagment n.	کارزار
expert ,skilful adj.	کارزان
skill, experience n.	کارزانی
baby kid	کارژۆله
the diety ,skilful, clever.	کارساز
mushroom.	کارگ
workshop.	کارگا (کارگه)
workman.	کارگه ر
skilful	کارگوزار
plan,design.	کارنامه
yellow amber; electriscity.	کاره با
battle , calamity	کاره سات
caravan.	کاروان
leader of a caravan.	کاروان چی
place where travellers rest at night,caravanserai	کاروانسه را
transection, affairs n.	کاروبار
effective ,making	کاری (1)

curry-power	کاری (2)
beam	کاریته
subterranean canal ,sewer	کاریز
wild pine-tree	کاژ (1)
slought skin	کاژ (2)
skull n.	کاژه له (کاسه له) ی سهر
giddy ,stunned	کاس
to be giddy vi.	ب _
to make stuned vt.	ك _
bussiness man ,gainer ,one who toils for his daily bread	کاسب
bowl ,goblet	کاسه
skull ,craniam	ی سهر _
sponger ,parasite	کاسه لیس
lodging ,building ,mansion	کاشانه
would that ,may it happen	کاشکا (کاشکی)
assafaetida	کاشمه
glazed-tile ,glazed-pottery ,bowl	کاشی
paper ,letter	کاغز
paper-mill	کاغز خانه
the nineteenth letter of arabic-kurdish alphabet	کاف (ک)
infidle ,unbeliver ,one denying god	کافر
infidle-like ,impiously av.	کافراڻه
country inhabited by infidels	کافرستان
infidlelity ,impiety n.	کافری

camphor	کافور
big brother ,elder brother ,mister	کاک (کاکه، کاکا)
cocoa ,cacao	کاکاو (أ)
kernel	کاکل (کاکله)
milk way	کاکه شان (کاکیشان)
forelock ,curl	کاکول
molar tooth ,lower jaw	کاکله
austere desert	کاکى به کاکى (دهشتى)
	(0000)
sheath ,scabbard	کالان
eye-socket	کالانه ی چاو
akind of large cucumber	کالیار
unripe ,green ,light (colour) ,faded pale	کال
cloth n.	کالا
scold vt.	کالان (پیدا هه ل 0000)
shoe (consisting of a piece of hide and a few straps)	کاله (00000 و پیناوی)
melon	کاله ک
	کالیت = کولیت
which pro	کام (1)
wish ,desire ,intention	کام (2)
unsuccessful ,disappointed	نا 0000
successful ,happy ,blest	کامران (کامه ران)
which of them	کامیان

mine ,quarry	کان
miner	کانکەند
spring ,source	کانگا (کانگه)
december	کانونی یه که م
spring	کانی (کانیاو)
january n.	کانونی دووه م
	کانی = کوانی
quietly ,calmly	کاوخۆ (به 00000)
the famous smith who defeated the tyrant azhdahak (zahak)	کاوه
elegant, graceful, name of persian king	کاووس
ruined adj.	کاوول
to be ruined	کاوول ب
to destroy ,devastate	کاوول ک
gipsy	کاوولی
ruminant	کاویژ که ر
lettuce	کاھو
kind of pastry puff, light pastry	کاھی
game ,open space	کایه
	کایه ن, کادان
straw-coloured	کایی
sulphur ,match n.	کبریت
silent adj.	کپ
cat	کتک
kettle	کتلی (کتری)

book	کتیب
looking in any favorite book for a good augury ,bibliomancy	کتیب گرتنه وه
library ,book case	کتیب خانه
girl ,daughter	کچ
intermarry	000 به 000
girlish adj.	کچانه
shy little girl	کچوله
virginity ,maidenhood	کچینی
girl hood	کچیتی
(child`s word for) dirty	کخ (کخه)
goard	کدوو
fabric, cloth, texture	کپ
shirt	کراس
past stem of	کران (کردن)
to be able to do	پی 0000
be opened, become more spacious, be amused	کرانه وه
to quarrel	له یه ک 0000
opened	کراوه
clip, gnaw vt.	کرتاندن (کرتانن)
click n.	کرته (کرته کرت)
tough adj.	کرچ
past stem of	کرد (کردن)
action, manner, deed,verb	کردار
the creator, god the omnipotent	کرد گار

make, do, perform	کردن
to adapt ,censure vt	پێ 00000
to entrap ,ensnare ,insert in to	پێوه 0000
to fill,pour in	تێ 0000
to put down ,settle ,pour down	دا 0000
to drive away, expel, discharch, turndut issue, take out	دهر 0000
to run (away),flee ,escape	پا 00000
to pour in ,pour down	رۆ 0000
to load upon ,go with ,match	لێ 0000
to look alike ,drift apart	لێك 0000
to blow (wind), get on with,wind up	هه ل 0000
open ,undo ,do again	کردنه وه
to pluck ,pull off ,break off	لێ 00000
distinguish ,cause to break apart	لێك 00000
action,work, made, what is done	كرده
behavior ,doings	كرده وه
effort ,attempt	كردوكوش
shrivelled	كرژ
unthreshed corn	كرشه
level ground ,plain	كرك
utterance	كركه
worm ,maggot	كرم
grind or crush with the teeth	كرماندن (كرمانن)
crush also	دا 00000

wormy, worm-eaten, infested with worms	کرماوی
wormy,vermicular ,rotten adj.	کرمن
crushing noise	کرمه کرم
chinstrap for women	کرمه ک
	کرئ = کرماوی
	کرۆژتن = کرۆشتن
wild pear	کروسک
nibble ,crush ,also	کرۆشتن
hire ,rent ,wage ,lease	کرئ
rented ,lent	به 000000
to let out on hire	به 00000 دان
to hire ,rent	به 0000 گرتن
cotton print	کرپیشه
workman ,hireling	کریکار
tenant ,hired	کرگرتنه
buyer ,also present stem of	کرپ (1) (کرپین)
silent adj.	کرپ (2)
broody (hen)	کرپ (3)
incubate ,sit upon eggs	00000 کهوتن
rub ,scrape	کرپاندن
to rub ,get a rough idea	هه ل 00000
gnaw vt.	کرپاندنه وه
cartilage ,gristle	کرپکراگه
grind ,unhusking (rice)	کرپه

sound of grinding or scraping	کڤه (00000 کڤ)
whine ,complain continually	کڤوزانه وه
cankered adj.	کڤوئ
customer ,purchaser	کڤیار
dandruff ,scurf ,scaly matter ,dirt of the body	کڤیش
buy vt.	کڤین
trade ,business	کڤین و فروشتن
hard ground	کڤینه
blizzard	کڤیوه
dull, dim, feeble, cheerless, low, weak adj.	کز
to be dull ,dim vi.	00000 ب
to weaken ,dim vt.	00000 ک
shrivel ,scorch	کزاندن (هه ل 00000)
smart ,itch ,feel sharp pain vi.	کزانه وه
almost dry ,wet	کزر
dry wood	کزره
millet	کزن
itch ,a biting wind	کزه
cheerless ,spiritless forlorn	کزه له (کزۆله)
burning ,twinge ,stinging adj.	کسپه
shoo (for driving away fowls)	کش (کشه)
silent	کش (کشومات)
glide ,creep ,shoot (star) vi.	کشان
glide down	دا 00000

lie down, relax vi.	پا 0000
relaxed	پاکشاو
with drawn ,retread vi.	کشانه وه
withdraw ,retreat vi.	کشانه وه
cultivation ,agriculture ,farming n.	کشت (کشتوکال)
cultivated field	کشتان
twine ,cord of twisted threads	کشته ک
worn out ,tired out ,pounded adj.	کفت
rolls of meat and rice (boiled or fried)	کفته
tamarisk	کفر
blasphemy n.	کفر
shroud ,cerements	کفن
despoiler of the dead	کفندز
colly rium	کل
bag to hold collyrium	کلتوور
colly rium style	کل چپوک
tail ,finger	کلك
wag-tail	کلك هه له نگیڤن
tease n.	کلكه فئ
hollow (tooth) ,cavity ,crore	کلۆر
cotton ball	کلوو
treasure	کلوور
blossom	کلووک (کرووک)
key	کلیل
to lock	00000 دان

one entrusted with the keys	کلیددار
thin carpet	کلیم
pottery baking ,kiln	کل
skull-cup	کلاو
hole in roof (for smoke), sky light	کلاو پۆژنه
lark	کلاوکوپه
top part ,capiral (column)	کلاوه
knee-cup	کلاو ئه ژنۆ
woman`s head gear adorned with coins	کلاوه سه ر
flame ,blaze	کلپه
lump ,clot	کلۆ
hipbone	کلۆت
good for cooking	کلۆک
bad for cooking	نه 0000
wretched, destitute, object	کلۆل
bolt-socket	کلۆم
waistcoat	کلۆنجه (کلۆنده)
coccyx	کلۆنجه (کلۆنجه)
church	کلۆشه
arm-pit	کلۆشه
to seduce, lead stray	چوونه بن 00000 وه
vicinity ,nearness n.	کن
with ,beside	له 00000
girl	کناچه

fail to grow	کناڤه وه
thread for sewing ,hemp	کندر
a kind of artichoke	کنگر
digging n.	کنه
to study carefully	00000 تیدا ک
melilot	کنیر (کنیره)
dim . suffix as in :	که (1)
bag	توره که
other ,another	که (2)
when ,if ,since ,in order conj .	که (3)
that ,which ,who ,whom	که (4)
minced meat and onion roasted on skewers	که باب
roast-meat-shop	که بابخانه
cubeb	که بابه
a variety of large bitter orange	که بات
nose n.	که پ (که پوو)
ladle	که پیه
bower ,arbour ,booth	که پر
dim. of	که پروکه (که پر)
bran	که په ک
coarse felt cloak	که په نه ک
linnen ,flax	که تان
scandal ,disgrace	که تن
to disgrace	00000 پی ک

bulk ,heavily built	که ته
tragacanth gum	که تیره
crooked ,bent ,awry	که چ
one who has no hair, scalp-headed, bald	که چه ل
scalp disease	که چه لی
suffix meaning doer of ...as in :	که ر (1)
begger	سوالکه ر
baker	نانکه ر
ass ,donkey	که ر (2)
chalk and cheese	000000 و خۆله مییش
asinine ,of asses	که رانه
chameleon	که رپه سه
cut ,slice ,portion	که رت
jaded-horse	که رته له و
thistle	که رته شی
donkey driver	که ردار
millet	که ردپ
	که رسه ک = که سه ک (که سته ک)
peninsula	که رکه
unicorn	که رگه دهن
vulture	که رگه ز
butter	که ره
tool ,material ,building-matter	که ره سته (که ره سه)
genorosity n.	که ره م

it`s no longer useful	به 0000 نی به 0000
	نه ماوه
pertaining to ass	که ره کی
celery	که ره وز
hare ,rabbit	که رویشک
shimmering, rippling (of grass)	که رویشکه
nap n.	که رویشکه خه و
asininity ,silliness n.	که ری (که ریه تی)
deaf adj.	که پ
a time	که پ هت
trumpet	که ره نا
quail	که پ ه وال
mildew ,mould n.	که پو
to turn mouldy vi.	00000 هه لهینان
mouldy adj.	که پواوی
hair	که زی
hill ,mountain	که ژ (1)
raw silk	که ژ (2)
black eye	که ژال
mule-litter	که ژاوه
sciatica	که ژوک
girth (woolen)	که ژوو
person, relative, individual, someone	که س
mean ,ignoble adj.	نا 0000
friendless ,having no relatives	بی 0000

poor ,wretched adj.	که ساس
clod (earth) ,a lump of earth	که سته ک
broken brick	که سه ک
kin and kith ,house hold	که سوکار
personality	که سی
fine weather ,climate	که ش
by dragging along	که شانکه شان
boat ,ship	که شتی
boatman	که شتیوان
dried whey	که شک
knee-cup	که شک ئه ژنۆ
dish of ground wheat stewed with meat	که شکه ک
dervish`s bowl ,beggar`s cup	که شکۆل
exhausted adj.	که شه نگ
priest ,monk	که شیش
turban	که شیه
foam ,lather	که ف
to gather foam ,be in a rage	00000 چه ندن
sponge	که فی ده ریا
buttock ,rump	که فه ل
guarantor	که فیل
cut ,slice ,chipped ,piece ,peak	که ل (1)
to chip ,cut vt.	0000 ک
bald adj.	که ل (2)

corpse	که لاک
disfigured ,mutilated adj.	که له لا
ruins ,shell	که لاوه
head ,skull	که لله
breach in a wall, crack, gap	که له بهر
sheep`s totters	که له پاچه
cheap ,folk-lore	که له پوور
head stron	که له رهق (که له شهق)
cabbage	که له رم (که له م)
waist ,loin	که له که
sitting room with sash windows	که له گی
baggage ,effects ,chattles	که له پهل
ruious adj.	که له کووم
cleft ,crash ,rift	که لین
bull ,male	که ل
on head	به 0000
shoes with soles of compressed rags and upper of woven cotton	که لاش
hank, skein	که لا فه
chief, headman	که لا فته ر
canine ,fang	که لبه
use, utility, service, usefulness	که لک
to be useful vi.	به 00000 گ
utilize vt.	به 00000 هینان
useful adj.	به 0000

useless adj.	بی 000
anxiety	که له که له
cock, rooster	که له باب
horn (for cupping)	که له شاخ
cock n.	که له شیر
raft ,stone wall ,trick n.	که له ک
to play atrick, decieve	000000 ک
heap ,pile n.	که له که
to pile up ,heap vt.	0000000 ک
rogue ,trickster n.	که له که باز
bull	که له گا
tall (person)	که له گه ت
part of plough (collar)	که له مه
few ,little ,seldom	که م
to decrease ,diminish	0000 ب وه
to wane ,decline ,decrease	0000 ک
to reduce, abate, decrease	00000 ک وه
more or less	00000 و ژۆر
at least	به لای 00000 ه وه
kind of fodder	که ما
bow ,violin	که مان
violin	که مانچه (که مانه)
fewness ,minority n.	که مایه تی
less ,fewer adj.	که متر
least ,fewest adj.	که مترین

indifferent ,off hand adj.	که متەرخەم
heyena	که متیار
short-tempered adj.	که مەوسەڵە
moderate eater	که مخۆر
taciturn	که مپوو
needy adj.	که مدەست
poverty	که مدەستی
faint coloured ,pale adj.	که مپەنگ
paleness n.	که مپەنگی
shy ,bashfull	که مپوو
evil doer (when having chance)	که مفرسەت
little by little ,seldom	که م که م
waist ,loin ,zone	که مەر
wearing a waist band, prepared for service	که مەر بەستە
waist band ,sash	که مەر بەند
old fashioned jacket (decorated)	که مەرچین
arc (h)	که مەرە
little by little	که مەر که مەر
lasso ,noose	که مەند
earthen ware bowl ,cask	که مۆلە
hort comings ,shortage	که موو کووپی
fewness ,lack n.	که می (که میەتی)
side, brink, shore, edge, bank border	که نار
	که ناچە = کناچە

past sten of	که‌ند (1) (که‌ندن)
ditch ,ravine	که‌ند (2)
dig ,pluck	که‌ندن
to take off (clothes)	دا 0000000
to dig up	هه‌ل 0000
bee-eater	که‌نده سمه
trench ,ditch ,moat	که‌نده ک
ravine ,eliff ,chasm ,abyss	که‌نده لآن
deep cotainer made of earthen ware, with a wide mouth in which grain is kept	که‌ندوو
uneven ground ,ups and downs	که‌ندوو کۆسپ
cast off ,disgraced	که‌ننت
	که‌نگی = که‌ی
girl ,kept mistress	که‌نیزه ک
	که‌نیسه = کلێسه
synagogue	که‌نیشته
girl	که‌ی (که‌نیشک)
laugh vi.	که‌نین
to laugh vi.	بی 000000
to laugh at	بی پێ 00000
to laugh in one`s sleeve	به‌ژیرلیوه‌هه 0000
partridge	که‌و (1)
sieve ,riddle	که‌و (2)
long gown	که‌وا

thus ,such	که‌وا (که‌وه‌ها)
therefore	که‌وابو
bow	که‌وان
arc (h) bracket	که‌وانه
fall vi.	که‌وتن
to agree with (food or medicine)	پئ 00000
to fall in to ,lose (game),bathe	تئ 000000
to fall down ,break out	دا 0000
to appear ,happen ,bevisible ,emerge	دەر 0000
to go aside	لا 0000
to touch ,lose	لئ 0000
to happen ,come about (by chance)	هه‌ل 00000
to lie down	دەر 0000
to depart ,set out	که‌وتنه پئ
spoon	که‌وچک
dull ,stupid ,brainless	که‌وده‌ن
shoe (without hill)	که‌وش , که‌وشه‌ک
skimmer	که‌وگیر
sheep skin ,flay vt.	که‌ول
to skin , floq	که‌ول کردن
blue adj.	که‌وه
over clouded dull waether	که‌وه پوژ
leek	که‌وهر
maple tree	که‌ووت

tamed adj.	که‌وی
when (interrog)	که‌ی
good wife	که‌ی‌بانوو
a musement ,pleasure	که‌یف
to enjoy oneself	000000 ک
merry ,happy adj.	00000 به
cheerless ,gloomy ,glum	0000 بئ
bewitched ,senseless ,drunk adj.	که‌یل
the planet saturn	که‌یوان
pleiades	کۆ (1)
mass ,heap ,pile	کۆ (2)
to assemble ,gather vi.	000000 ب وه
to collect gather ,amass	0000 ک وه
hump	کۆپاره
high pack-saddle maker	کۆپان
the stocks	کۆت
short ,ended adj.	کۆتا
end ,ending n.	کۆتایی
dove ,pigoen	کۆتر
pigoen flier, gaming with pigoen, pigoen fancier	کۆتر باز
wood-pigoen	کۆتره باریکه
wild-pigoen	کۆتره کیوی
pigoen with feather about the feet	کۆتری په‌پ له‌پئ
tumbler-pigoen	کۆتری ته‌قله باز

homing-pigeon ,carrier-pigeon	کۆتری نامه بهر
pouter-pigeon	کۆتری هاڤوو
stump ,lump of wood	کۆته (ره)
led-horse	کۆته ل
wooden-cup	کۆجه له
migration ,decamping ,marching	کۆچ
to march ,move vi.	ک 000000
nomad	کۆچه ری
hut	کۆخ (کۆخنه)
	کۆخه = کۆکه
tax (animal)	کۆده
tender ,fresh ,very young (baby)	کۆرپه
field ,erd ,party ,circle ,gathering	کۆپ
pen (for sheep)	کۆز
residue or chaff left in sieve	کۆزه ره
drum	کۆس
means of life ,fortune	کۆست
to be unfortunate	0000 که وتن
beardless ,trickster	کۆسته (کۆسه)
obstacle ,uneven ground	کۆسپ (کۆسپیی)
clown	کۆسه به به
shark	کۆسه (کۆسه ج)
lap	کۆش
	کۆشان = کۆشین

attempt ,strife, endeavour ,effort n.	کۆشش
to attempt, try	000000 ک
koisk, palace, villa	کۆشک
corner, nook	گۆشه
hermit	گۆشه نشین
endeavour ,try vi	کۆشین
to strive ,work hard	00000 تئ
wearied ,worn out (body) ,asorry codition	کۆفت
tacking ,in agreement	کۆک
to astitch ,baste ,wind up	000000 ک
on bad terms	000000 نا
cough n.	کۆکه
whooping cough	کۆکه ره شه
cough vi.	کۆکین
shop ,magazine ,	کۆگا
kite n.	کۆلاره
target	کۆلک
lump of wood	کۆلکه (0000 دان)
dull ,slow ,clumcy adj.	کۆل (1)
back ,shoulder ,load (human)	کۆل (2)
to defeat vt.	000000 پئ دان
to give in ,give up ,be defeated vi.	000000 دان
lane ,alley	کۆلان
porter	کۆلکیش

stiff (shoulder or neck) ,colic	کۆلنج (1)
unripe mulberry ,berry	کۆلنج (2)
column ,pillar	کۆله که
dull ,stupid ,deformed adj.	کۆله وار
poker n.	کۆله ووژ
shawl (for shoulder)	کۆلوانکه (کۆلوانه)
hut ,shelter	کۆلیت
dig ,engrave vt.	کۆلین
to dig out	هه ل 00000
dig up vt.	کۆلینه وه
to investigate	ل 0000
anus ,rump	کۆم (1)
bending ,hunk-bucket	کۆم (2)
sponge cake	کۆماج
the society ,people n.	کۆمار
stoop ,bend down vi.	کۆمانه وه
heap ,pile n.	کۆمه
help n.	کۆمه ک
group ,meeting ,mass	کۆمه ل
to gather vi.	ب 00000
to collect ,gather ,heap ,pile up	ک 0000
society n.	کۆمه لایه تی
old ,ancient ,stale ,cronic	کۆن
to become old vi.	ب 00000
to make old ,wear out vt.	ک 00000

cogress	کۆنگره
worn out ,used adj.	کۆنه
old-fashioned adj.	کۆنه په رست
fripper ,dealer in second hand goods	کۆنه زۆش
ragman ,one who buys old things	کۆنه کپ
slave	کۆيله
where is?	کوا (کوانی)؟
	کوارگ = کارگ
boil (swelling) n.	کوان
slice ,cut n.	کوت
to cut vt.	ک 00000
hit ,beat ,pound ,thresh ,crush	کوتان
,inoculate vt.	
to insert in to	تئ 00000
to drive in ,hammer in	دا 0000
beating-clup (with a knob on the head)	کوته ک
sudden ,ubrupt ,suddenly adj.	کوتوپر
bleary-eyed adj.	کوتو کوپر
exactly ,really (resembling)	کوتومت
stone	کوچک
small stone ,cheveron	کوچکه
poisoned wheat (for birds)	کوچوله
gourd	کودو
short	کورت

to shrink ,become short vi.	000000 ب وه
to shorten ,abbreviate vt.	000000 ك وه
shortness n.	كورتایی (كورتی)
shorter adj.	كورتتر
shortest adj.	كورتترین
brief ,short in time	كورته
dwarf ,squat n.	كورته بالا
short and tubby ,squat n.	كورته بنه
quilted waist coat ,ashort tonic	كورتكه
shortness n.	كورتی (كورتیه تی)
flat pack-saddle	كورتان
kurd	كورد
kurdish national movement	كوردایه تی
kurdistan	كوردستان
the kurdish world	كورده واری
kurdish (man and language)	كوردی
chair	كورسی
joy-wheel	كورسی كورسی
soft wool ,fur	كورك
whine vi,	كوركاندن (كوركانن)
whine n.	كوركه
boy ,lad ,son	كوپ
boyish-tom-boy	كوپانی
quail	كوپ كوپ
killer ,present stem of	كوژ

put out ,extinguish ,erase vt.	کوژاندنه وه (کوژاننه وه)
put out ,go out die vi.	کوژانه وه
bead (blue)	کوژه که
past stem of	کوشت (کوشتن)
slaughter ,killing ,massacre	کوشتار
kill vt.	کوشتن
slaughter ,kill animal for food	کوشتنه وه
fatal ,lethal	کوشنده
blunt adj.	کول
opening	کولانکه
nest ,roost ,chicken coop	کولانه
smart irritate (wound) vi.	کولانه وه
locust ,grasshopper	کولله (1)
mosquito-net	کولله (2)
half-dead ,drudgery	کوله مه رگی
round bread ,thick flap of bread	کولیره
such bread baked with butter	00000 به پۆن
boiling ,present stem of	کول (1) (کۆلان)
bobtail	کول (2)
boil vi.	کولان (کولین)
to boil up	هه ل 00000
boil ,stew vt.	کولاندن (کولانن)
matted	کولک
squat ,short in stature	کوله بنه
wizard ,witch ,sorcerer	کوله نانی

good for cooking (boiling)	کولۆک
bad for boiling	نه 0000
cheek	کولم
quilted short jacket	کولونجه
hole	کون
to bore ,pierce	000000 تى ك
nook and cranny	00000 و قوژين
the eye of a needle	00000 ى ده رزى
botton hole	00000 ه قوچيه
bored ,having a hole or holes	كوناوده ر
having holes ,full of holes	كوناوى
corner ,nook	كونج (1)
pock-marked	كونج (2)
puss in the corner (game)	كونج كونجيه
sesame	كونجى
water skin	كونده
owl	كونده به بو
	كون كون = كوناوى
nostril	كونه لووت
bottlement, notched parapet, congreoo	كونگر
how ?	كوو
boil n.	كووان
goods ,merchandise	كووتال
large earthen ware jor cask, vat,	كووپه
heart (cards)	0000 ى شين = به ستوو

dim of	کۆرپه له (کۆرپه)
interj. call to adog	کووچ کووچ
lone, narrow street, slum	کووچه
manure	کوود
furnace, fire-place, grate	کووره
bee-hive	کووره ههنگ
sloping ,abrupt adj.	کووپ
slice	کوز
water cress	کوزه له
pumpkin ,gourd ,marrow	کوله که
catamite	کوونی
where	کوی
chestnut ,bay horse	کویت
village headman	کویخا
blind adj.	کویر
to be or go blind vi.	00000 ب
to blind vt.	00000 ک
to obliterate vt.	00000 ک وه
blindness n.	کویرایی
to go blind vi.	0000 داهاستن
mole ,bleary-eyed	کویره مووش (00000)
	مووشه)
blindness, misery, worry, dradgery n.	کویره وهری
blindness	کویری (کویرییه تی)

how soon! so quickly !	کۆپرا
cold country, highlands	کۆیستان
highlander	کۆیستانی
	کۆیشکە = چۆلەکە
who	کێ
flea	کێچ
penis	کێر
knife ,cleaver	کێرد
drawing, wieght, attraction, present	کێش
stem of	
past stem of	کێشا (کێشان)
draw ,pull ,wiegh	کێشان
to pull down vt.	دا 00000
to drag along ,pull ,atract	را 00000
to draw out ,extract vt.	دەر 0000
to pull up ,draw up vt.	هه‌ڵ 00000
to boast	خۆ هه‌ڵ 00000
wiegh again	کێشانه‌وه
	کێشک = ئێشک
extention n.	کێشمان
struglle ,conflict	کێشمه‌ کێش
carring ,weigh	کێشه
grave-stone	کێل
sheath ,scabbard	کێلان
arable field ,farm n.	کێلگه

puss n.	کیم
mountain	کیو
measure ,bushel	کیوژ
wilderness	کیوستان
wild ,untamed adj.	کیوی
wild (plant ,weed)	کیویلە (کیویلکە)
small earthen ware pot	کیتەل
girl ,lass , daughter n.	کیژ
swelling , inflammation n.	کیس
to swell ,inflamm	کیو 00000 ک
bag ,purse ,case	کیسه
purse	کیسه باخەل
to baccho pouch	کیسه تووتن
country ,continent n.	کیشوهر
kilo	کیلۆ
kilogramme	کیلۆ گرام (کیلۆگرام)
kilomatre	کیلۆ مەتر
chemistry	کیما
alchemist	کیمیا گەری
chemical	کیمیای
grudge ,spite ,hatred n.	کین
malicious ,vindictive adj.	کیناوی
rancour ,spite n.	کینه
mallicious ,revengeful adj.	کینه دار

suffix meaning place of as in :

گا (1)

store ,shop

کۆگا

place

جێگا

ox ,bullock

گا (2)

hard and massive stone ,rock ,boulder

گا به رد

plough-ox

گاجووت

vetch

گادانه

suffix meaning doer or maker as in

گار

the creator

کردگار

cluck vi.

گاراندن (گاراندن)

گاریس = گال

clucking n.

گاره (گاره گار)

card ,carriage

گاریه

herd of oxen

گاپان

bite ,pincers

گاز (1)

to bite vt.

گ 00000

gas

گاز (2)

calling n.

گاز (3)

to call vt.

گ 0000

complaint n.

گازنده

bleaching n.

گازر

to bleach vt.

گ 0000

plough-share

گاسن

gravel

گاشه

time n.	گاڤ
the twentieth letter of arabic-kurdish alphabet	گاف (گ)
stag	گاکێوی
cattle ,herd of oxen	گاڤه‌ل
crowling n.	گاڤولکێ
coach ,carriage	گالیسکه
shouting ,noise	گاڤ (1)
to shout	0000 دان
kind of millet	گاڤ (2)
joke , jest n.	گاڤته
to scoff at ,make fun of	000000 پێ ک
to joke vi.	000000 ک
to chaff ,joke	000000 له‌گه‌ڵ ک
joke ,idle talk	000000 و گه‌پ
kind of bun	گاڤالی
noise ,chattering n.	گاڤه (0000 گاڤ)
	گاڤوک = گوچان
gallon	گاڤون
buffalo	گامیش
coition ,copulation	گان
	گاھ = گا
to rivet vt.	گاو (0000 ک)
cow herd	گاوان
starling	گاوانی

infidal ,one who is not moslem	گاورد
bed-bug	گاوک
copulate, lie with (by force), rape vt.	گایین
very little	گچکە
suffix meaning taking as in ;	گر
tax collector	باجگر
also ,present stem of	گرتن
heavy, dear, expensive, weighty, grave, serious adj.	گران
very valuable ,priceless	گرانبه‌ها
one who sells dearly, over charcher	گرانجان
tyfoïd	گرانه تا (گرانه تی)
weight, heaviness, dearth, famine	گرانی , گرپه = گلپه
piece, slice (of meat)	گرتک
hold, sieze, catch, take, cluch, grasp, arrest, capture vt.	گرتن
cause to carry	پێ هه‌ڵ 00000
to screen	پێوه 00000
to throw at	تی 00000
to take down, fill, enclose, envelope	دا 00000
to hold back, keep upon, employ, take in to one`s service	پا 000000
employee n.	پاگیراو (پاگرته)
to take from, reproach, blame	لی 00000
to take from	لی وه‌ر 0000

to accept ,receive from ,take from	وهر 00000
to carry ,bear ,raise ,abduct ,lift on ,pick up ,keep ,store vt.	هه‌ڵ 00000
embarace	گرتنه باوه‌ش
under take	گرتنه خو
be displeased	گرتنه دل
catch ,catch up (with hand), mix ,compound vt.	گرتنه وه
to refill	دا 00000
to pick up	هه‌ڵ 00000
hill ,hillock ,mound ,round circular	گرد
to assemble ,gather together ,meet	00000 ب وه
to collect ,accumulate	000000 ك وه
shorty ,tubby (man)	گرده (گرده‌له)
section (cut)	گرده‌بپ
rotation ,whirling n.	گردو خو‌ڵ
roundness n.	گردی (گردی‌تی)
scowling, frowning, sullen, soar-faced	گرژ
to scowl ,frown vi.	0000000 ب
frown n.	گرژی (گرژی‌تی)
complecated ,constipation n.	گرفت
captive ,involved (in troubles)	گرفتار
peal (thunder), boom ,crack vi.	گرماندن
heat-rash	گره‌ژنه
boom ,rumble	گرمه

ball ,any thing that is coiled ,coil n.	گرمۆله
having a rugged or unequal surface	گرنج گرنج (گرنجاوی)
pitted	
important adj.	گرنگ
bet ,wager ,pledge	گره و
to bet	000000 ک
group ,band ,troop	گروه
flay vt.	گرووت
knot, gnarl, joint (finger or tree), three finger-braedth ,difficulty n.	گرئ
to lie ,knot vt.	00000 دان
knotted, gnarled adj.	گرئدار (گرئ گرئ)
aknot which cannot be unloosened, avery hard knot	گرئ کویره
weep ,cry vi.	گریان
cause to weep ,move to tears	هینانه 00000
	گریاندن = هینانه گریان
an amorous glance	گریشمه
let us suppose	گریمان
cry-baby ,whinner	گرینۆك
blaze ,flame ,flare n.	گرپ (1)
to get hot ,become hot ,catch fire	000000 تئ بهر
to set on fire	00000 تئ بهردان
flare up ,catch fire	000000 گ
round motion	گرپ (2)
to spin ,revolve ,wander	0000000 خواردن

to surround	000000 دان
bared (teeth), harsh and senorous, voice hoarse (voice), rancous worm wood	گپ (3)
wound ,coiled ,round adj.	گپالک
whiner n.	گپمۆله
clew or thread or hair	گروژ
prattling ,babbling	گروله
unfair ,cheat n.	گروگال
almost dry ,hay	گز
gall-nut ,oak-gulls	گزر
first rays of rising sun	گزگل
cheating n.	گزنک
to cheat ,play unfair	گزی
headman ,collector of revenue ,minister	0000 ك
dishevelled (hair)	گزیر
against	گژ
to attack	به 00000
to quarr voilently, fly at one another`s throats	به 0000 داچوون
weeds	به 00000 یه کداچوون
coriander	گژوگیا
all	گژنیژ
genaral ,public	گشت
word ,promise	گشتی
	گفت

to promise vt	00000 دان
saying ,speech	گفتار
parely ,conversation ,speaking ,challing	گفتو گو
whiz (whize), rustle, whistle (bullet)	گفه
continous rastling	گفه گف
pain ,eye-ache	گل
to pain ,ache (of eye) ,smart	00000 ك
rolling ,present stem of	گلان
to roll over ,roll down	00000 ب وه
to stay vi.	00000 خواردنه وه
to keep ,accept vt.	00000 دانه وه
grapes fallen from the bunch	گلار
fall from horse ,fall off , cumble	گلان
to entangle ,be mixed up in an affair	تیوه 00000
complain	گله (گله یی)
to blame kindly (for) ,complain	000000 ك
eye-ball	گلینه (00000 ی چاو)
	گلۆر (گلۆر ب وه) = گل
	بردنه وه
clay ,earth ,mud	گل
unclean	گلاو
blaze ,flame n.	گلپه
mud-plastering	گلکاری
tomb ,grave n.	گلکۆ

clod of earth	گلمتک
bole armoniac	گلە ئەرمانی
chalk	گلە سپی
fine day with which women wash their hair	گلە سەر
rub (the eye)	گلۆفتن
ball, clew, clue (wool or cotton)	گلۆله
earthen ware mug	گلینه
earthen ware, crockery, made of clay	گلی (گلین)
arine	گمینز
melon	گندوره
coil	گنگله
suffix meaning place as in :	گه
road	رینگه
one of the magi ,pagan	گهبر
a big drum	گهبرگه
gossip ,chit-chat	گهپ
plaster,gypsum	گهچ (گیچ)
plaster-work ,whire wash	گهچکاری
poor ,beggar	گهدا
stomach n.	گهده
suffix meaning maker or worker of as :	گه(1)
black simth	ئاسنگهر
	گه(2) = ئه گهر

umaid eggs, minute eggs, spawn n.	گه را
(flying) dust ,stain	گهرد (1)
turn ,walk	گهرد (2)
neck lace, neck-band	گهردانه
whirl pool	گهرداو
walk ,travel n.	گهردهش
neck ,front of the neck	گهردن
to be head vt.	له 00000 دان
submissive adj.	گهردنکهچ
defiant ,refractory	گهردنکهش
mountain pass ,neck of a mountain	گهردنه
raw silk	گهرده
joint of meat (neck)	گهردهمل
whirl wind n.	گهردهلوول
sky ,the heavens ,firmament	گهردوون
travelling ,wandering	گهردی
hot ,worm ,ardent ,active	گهرم
to grow hot ,get excited vi.	ب 00000
to head again ,warm again	ك 00000 وه
heat ,warmth n.	گهرما
smilten with heat	گهرما بردوو
hot fresh ,spontaneous adj.	گهرماو گهرم
a hot bath	گهرماوه
heat n.	گهرمایى
warmish ,an early rice	گهرمك

kind of silk stuff	گهرمه سووت
heat n.	گهرمی
low-hot country	گهرمیان
necessary adj.	گهرهك
packet n,	گهروانكه
gullet, throat, gorge, defilo, mountain pass, strait	گهروو
mongy adj.	گه پ (1)
trouble ,molestration ,false claim	گه پ (2)
to molest ,make trouble vt.	0000 پئ ك
to seek pretext to quarrel vt.	0000 ك
turn ,moving	گه پ (3)
walk, wander, ramble, be in action	گه پان
to search for	00000 بو
to climb up	00000 ئ
take about ,run ,work vt.	گه پاندن (گه پانن)
cause to return	گه پاندنه وه
return vi.	گه پانه وه
to turn over	00000 هه ئ
mineral-water	گه پاو
discord, disharmony, clashing sounds	گه په لاوژی
travelling ,wanderer	گه پوك
mange	گه پی
ell, local measure of length about 12 centimetres	گه ز (1)
the tamarisk tree	گه ز (2)

past and present stem of

گهز (3) (گهستن)

boasting ,bragging

گهزان

bite vt.

گهزتن (گهستن)

bitting adj.

گهزنده

neetle

گهزنه

manna, sweet meat made
from manna

گهزو

گهزین = گهزتن

گهستن = گهزتن

broom

گهسك

to sweep vt.

00000 دان

to sweep away vt.

00000 لی دان

blooming ,shining adj.

گهش

shine ,bloom vi.

گهشان

fan ,kindle (fire) vt.

گهشاندهوه

beam ,flourish ,bloom vi.

گهشانهوه

travel ,walking ,tour n.

گهشت

to travel

00000 ك

walk ,excursion n.

گهشتوگوزار

frenzy

گهشكه

pleasure ,delight

گهشه

bloom ,flourish v.

گهشین (گهشینهوه)

bark ,barking n.

گهفین

suffix ,used as a plural ending as:

گهل (1) , گاهل , بزنهگهل

people, nation, crowd, the public,
assemblage

گهل (2)

syrius	گه لاویژ
silly ,stupid	گه لحو
herd ,flocking ,a lot ,large	گه له
combine for a purpose against some one else	گه له کۆمه کی
silly adj.	گه لۆر
a large number, agreed many, a lot	گه لی (گه لیک)
cannyon ,gulley	گه لی
fork (that of human legs)	گه لی
to walk with legs opened	گه لاوگه لی پۆشتن
leaf	گه لا
fall (of the leaf)	گه لاپیزان
wooden bat	گه لا کوتک
stream bed (covered with gravel)	گه لال
work left unfinished	گه لاله
	گه لوو = گه لی
beset, being beset by hostile dogs, siegehe	گه مارۆ
dog male of dog	گه مال
crust n.	گه مره
game n.	گه مه
to play ,joke vi.	000000 ک
stink ,fetid	گه ن (گه ند)
young adj.	گه نچ (1)
treasure n.	گه نچ (2)
youth n.	گه نجایه تی

joking ,jesting	گه نجه فه
youth n.	گه نجی (گه نجیه تی)
a narrow closet behind any room, celler	گه نجینه
rotten ,stink ,sham	گه ند
stagnant water	گه نداو
one who eats any thing vile or unclean	گه نده خۆر
pilferer	گه نده دز
down (hair)	گه نده موو
wheat	گه نم
light skinned, pale, tawny adj.n.	گه نمپه نگ
maize ,(indian) corn	گه نمه شامی
soft tick	گه نه
castor-oil	گه نه گه رچه که
rotten ,decayed adj.	گه نیو
rot ,spoil ,decay vi.	گه نین
pimp ,procurer	گه واد
whole some ,healthy adj.	گه وار
witness n.	گه واه
eridence ,testimony	گه واهی
fool ,idiot ,crazy adj.	گه وچ
big ,large adj.	گه وره
to grow up ,become big vi.	0000 ب
to enlarge, magnify, exagger, bring up, grow	00000 ک

grandeers ,wisemen ,nobles	گه وره پیاوان
bigger ,larger adj.	گه وره تر
biggest ,largest adj.	گه وره ترین
bigness ,size n.	گه وره یی
wallow ,roll about (animal)	گه وزان (گه وزین)
cause to wallow vt.	گه وزاندن (گه وزانن)
gum tree ,tragacanth tree	گه وهن
jewel ,gem ,essence n.	گه وهه ر
pen ,stable	گه ووپ
deliver ,cause to reach vt.	گه یاندن (گه یانن)
to grow ,brin up vt.	پئ 000000
cause to meet	پئك 00000
to explain ,make understand, make known	تئ 00000
to inform vt.	پا 00000
reach, arrive ,ripen	گه یشتن
to meet	پئك 0000
understanding, agreement, to understand	تئ 0000
to reach, receive, attain maturety, ripen vi,	پئ 00000
reach , attain	به 0000000
ripe	گه یشتوو
learned ,intelligent adj.	تئ 00000
ripe	گه یوو

mature

پێ 00000

گه یین = گه یشتن

ball

گۆ

nipple

گۆی مه مک

uprise ,tumult n.

گۆی هونه ر

stick with one end bent,cane

گۆپال

staff, crook

bud (branch)

گۆپکه (گۆپپته)

to begin to sprout

000000 ک

numb (ed) adj.

گۆت

flock

گۆتال

bulk ,as a fixed sum

گۆتره

maimed adj.

گۆج

rice-reaper

گۆخل

stick ,can ,crook

گۆچان

name of kurdish tribe

گۆران

song

گۆرانی

to sing vi.

000000 ووتن

singer

گۆرانی بیژ

socks

گۆره وی

stockings

گۆره وی لاسک دریژ

tomb ,grave

گۆر

change vi.

گۆپان (گۆپین)

to make mistake

00000 ئی

cemetery ,grave-yard

گۆپستان

drain (covered with stone), runned	گۆریچه
well-known	گۆپین (1)
change vi.	گۆپین (2)
cause to make a mistake ,mislead	نۆ 00000
exchange ,barter	گۆپینه وه
clay pot ,crook	گۆزه
ear n.	گۆساله = گویره که
to nurse a new born child (at the breast)	گۆش
meat ,flesh n.	نۆ 000000
broth ,gravy	گۆشت
bit of meat ,callus	گۆشتاو
carnivorous	گۆشتپاره
fleshy adj.	گۆشتخۆر
butcher	گۆشتدار
fleshy ,corpulent ,fat adj.	گۆشتفرۆش
heal (wound) ,scab	گۆشتن
angle ,corner ,nook n.	گۆشته و زوون
angular	گۆشه
secluded ,hermit	گۆشه دار
sulfur	گۆشه گر (گۆشه نشین)
pond ,lake ,pool	گۆگرد
calf	گۆل (گۆلۆ)
goal	گۆلک
	گۆل

male of dog	گۆل
lake ,pool	گۆم (گۆماو)
cheek ,kind ,form n.	گۆنه
set-square	گۆنیا (گۆنیه)
in this manner, thus, as you would say	گۆیا
singer ,speaker	گۆینه
haw-thorn	گۆیژ
witness	گوا
remove ,transfer vt.	گواستنەوه
ear-ring	گواره
it seems	گوايه
say vi.	گوتن
to tell ,inform vt.	پێ 00000
to discuss n.,v.	لێ 00000
forelock	گودله
speed ,energy n.	گوپ
energetic	به 00000
brave ,strong adj.	گوربز
nimble, agile, quick, brisk, active lively	گورج
lively adj.	گورج و گۆل
kidney	گورچك (گورچيله)
hero	گورد
mace, clup, bundle	گورز
wolf	گورگ

nursery rhyme	گورگانه شه وی
coping twigs	گورگه
fall to rain and sunshine by turns	گورگه زئ
trot (like that of a wolf)	گورگه لۆقه
rope ,cord	گوریس
tug-of-war	گوریس پچرکینه
flight ,avoidance n.	گوریز
	گوزار = گوزهر
buglos	گوزوان (بن 0000)
passage ,lane ,highway	گوزهر
livelihood ,passing by	گوزهران
to manage to live ,subsist	گوزهران 000000
colocynth	گوژالک
energy	گوژم
energetic ,voilent adj.	به 00000
tash ,bold ,insolent	گوستاخ
flax ,hemp n.	گوش
opening n.	گوشاد
squeeze ,press ,crush vt.	گوشین
to sop piece of breed	تی 00000
to squeeze	هه ل 00000
tassel	گوڤگه
dung-hill	گوفه ک
magazine	گوڤار (گووار)
leperous	گول

bullet ,shell	گولله
amulet	گولله به‌ند
stray bullet	گولله ی وێڵ
leper	گولی
flower ,rose	گول
wild flower ,tulip ,anemone	گولاله
the red poppy	گولاله سورە
rose-water	گولاو
slender ,slim ,of delicate body	گولاندام
bottle for sprinkling rose-water	گولا وێژین
flower-fancier	گولباز
garland	گولبه‌ند
smoke duct in oven ,flue	گولبینه
flowered ,decorated with roses	گولدار
rose-garden ,flower-garden	گولندار
rose-garden ,the most famous sadi's works in prose and verse	گولستان (گولستان)
flower-garden	گولشه‌ن
wild flower	گولک
flower-work ,figured-work	گولکاری
flowered	گولگل
rosy ,rose-coloured ,vermilion colour	گولگون
alarge pin or stake, tent-nail, alarge headed nail	گولمینه‌خ
pomegranate flowers	گولنار
vagina	گولنگ

sprinkle n.	گوئلم
kaleido scope	گوئنما
wildered rose ,bier	گوئه ئاته شی
	گوئه ئه سته موئی = گوئه پایز
glow-worm	گوئه ئه ستیره
zinia	گوئه ئه سته موئی
rose	گوئه باخ
sun-flower	گوئه به پوژده
butter cup	گوئه به هار
zinnia	گوئه پایزه
ear of barely	گوئه جو
sweet yellow rose	گوئه زه رده
hand- winder, large spindle	گوئه ژه نه
ear of wheat	گوئه گه نم
anemone	گوئه نیسان
gleaning	گوئه وه چنی
lost , missing n.	گوم
to bo lost vi.	ب....
to lose vt.	ك
wicked, unprincipled, stray, deviating, depraved adj.	گومرا
doubt n.	گومان
custom – house	گومرگ
a tumble head over heels, prance leap n.	گومه ته

dome , vault

گومه ز

گومه لّ خیزان = گوبه‌ند

testacle

گون

village

گوند

sin , fault , crime n.

گوناھ

without sin , innocent

بیّ

sinful, criminal, culprit,
culable adj.

گوناھبار (گوناھکار)

a habit of vice , sinfulness

گوناھباری (گوناھکاری)

earthenware pipe , sewer

گونچ

be fit, be suitable, be possible vi.

گونجان

hold exactly

capacity , holding n.

گونجایش

hernia

گونك (1)

ball of dough

گونك (2)

human excrement

گو

to be foul , besmirch

.... تیّ . ك

to commit an indiscretion

..... خواردن

to ease nature , stool vi.

..... ك

hurt by pressure , bruise vi.

گوان (1)

udder n.

گوان (2)

inside of the cheek

گوپ

chubby

گوپین

sack , bag

گونیه

ear , edge , bank

گوئ

.... باران = گوئ گرتن

heed, lend or giren an ear, listen to, take notice پى دان (..... دان)
to listen, earesdrop, twisting ears (for punishment) گ
obedient له مست (به)
pay no heed ! , forget it مه ده رى
to obey , heed	به ك
heedless , disobedient	بى
crop – eared	گويلراو
dim. of (گوئ)	گوئچكه
shell - fish , nacre , conch	گوئچكه ماسى
donkey	گوئدرىژ
listner	گوئده پ
falp – eared	گوئپه پ
hard of hearing	گوئ قورس (..... گران)
ready , alert	گوئ قولاغ
prick up the ears and listen , give sudden attention	... ب
attentive , obedient	گوئگر
side of head	گوئلاك
walnut	گوئز
razor	گوئزان
remove , transfer	گوئزانه وه
sweetmeats given of a childbirth party	گوئزه بانه
	گى = گوئ
grass , herbage n.	گيا

soul , life n.

گیان

to die , give one's life

..... دان

living , animal , creature

گیاندار (گیانله بهر)

death – pangs

گیانه لا

nape

گیپه په (.... ی مل)

bread coarsely baked

گیتکه

world

گیتی

گیچ = گه چ

گیچه ل = گه پ

quarrelsome

سه ره به

threshing n.

گیره

trouble – maker , mischief

گیره شیوین

troubles

گیرمه کیش

limp , crooked adj.

گیر (1)

turn n.

گیر (2)

roll (roof), turn, run, administer,

گیران

take about, organize vt.

to turn over , transalate

وهر

relate, turn back, give back

گیرانه وه

to turn over

هه ل

carrot

گیره ر

giddy adj.

گیر

whirl pool

گیراوه

whirlwind , cyclone

گیره لووکه

curl of hair , lock

گیسو

stupid , idiol	گڻل
sllep dick , star flower	گڻلافه
cherry	گڻلاس
big belly	گڻپال
pufted up (person) , obese	گڻپن
sheep , tripe stuppel with rice and minced meat , kind of haggis	گڻپه
a row of pillars , colonnade	گڻته
grip , obstacle , seizing , grasp , parsimonious , stingy	گڻر
to stay , be fixed , be stuck vi. ب
to be hold back , encounter خواردن
to grasp , fix , adhere vt. ك
be held up , be at a loss مان
to bring to one's grasp	به ... هڻنان
to occupy , invade	دا ك
to delay , retard , hold up	پا ك
to be at loss مان
be caught , be stopped , be eclipsed	گڻران
to involve	تى
be stopped , be caught up	گڻرسان (گڻرسانه وه)
to take fire , be lit	دا
to kindle , light	دا ندن
kindle , a light , flate up	هه ل
pocket	گڻرفان
pick – pocket	گڻرفانپر

clamp , vice	گیره
fault finding , noggin n.	گیره گیر
dominion n.	گیرودار
involved in difficulty	گیرۆده
difficulty , hold – ups	گیروگرفت
whistle vi.	گیراندن
whistling, whizzing (sound)	گیزه
kind	گیسک
stack of corn	گیشه
swollen, puffed up	گیف
humming sound	گیفه (.... گیف)
curling , coil n.	گیگلە
cotton - shoe	گیوه

side ,part ,fold , n.,adj.,av.	لا
to take away ,remove vt.	0000 بردن
to pass from sight, go away, disappear vi.	000 چوون
set aside ,avoid ,shun vt.	0000 دان
to miss vt.	0000 ك
to go aside vi.	00000 كه وتن
slanting	لابه لا
side of hill or mountain ,flank	لاپال
boot (lace of the side)	لاپچین
uninvited guest	لاپلارسه نگ
page	لاپه ره
penniless ,pauper ,woak ,lean adj.	لات
side long glance	لاتریسکه
shy ,modest ,different	لاته ریک
tramp ,distitute	لاتوو لووت
latin	لاتین
latin language	لاتینی
side of face ,temple	لاجانگ
name of an invincible gambler	لاجلاج
lapis lazuli	لاجیوه رد
cobalt-blue	لاجیوه ردی

country side ,small village	لادی
villager ,rural ,rustic	لادی
bending ,inclined ,slanting ,leaning	لار
to careen ,lean to one side ,die	0000 ب وه
cause to lead over	0000 ك وه
shambling walk, swaggering along	لاره لاره
swaying gait	لارو لهنج
side-road	لاری
crookedness n.	لاری
necessary	لازم
fraud ,flirt n.	لاس
to persuade ,seduce ,cajole coax vt	0000 دان
impudent ,headless adj.	لاسار
impudence	لاساری
imitation ,mimicking	لاسایی
to imitate ,mimic	00000 ك وه
imitator	لاسایی كه ره وه
rubber	لاستیک
stalk ,stem n.	لاسك
ill-balance	لاسهنگ
dead body ,carcass ,corpse	لاشه

lower jaw	لاشه ویلگه
door-post	لاشیپان
boasting ,braging ,self-praise	لاف
to boast ,brag vi.	لاف لێدان
flood ,spate	لافاو
boaster ,braggrat	لافهزن (لاف لێدهن)
leg	لاق
flank	لاقهه
carcass	لاك
side-street	لاكۆلان
side-carpet	لاكیش
ornamental clasp for side-head	لاگیره
side of mouth	لالغاوه
candle stick ,chandelier	لاله (1)
lily ,tulip	لاله (2)
tulip garder	لاله زار
four o'clock (flower)	لاله عهباسی
kind of pancake ,tangerine	لاله نگی
uncle (maternal)	لالۆ
dumb ,mute	لال
stammerer	لاله پهته

the twenty first letter of arabic-kurdish alphabet suffix ,meaning tract of as in :	لام
stoney tract	لان (1)
lair ,nest	به رده لان
cradle	لان (2) (لانه)
lad ,boy ,youth lady	لانك
thin ,lean ,weak adj.	لاو
hold dear ,caress ,coddle ,lament	لاواز
convolvulus ,bind weed	لاواندن (لاواندنه وه)
kind of song	لاولاو
request	لاوك
lullaby	لاوه
side n.	لايلايه
neutral	لايه ن
partisan	بئ 00000
felt	لايه نگیر
quilted long coat	لباد
snorting	لباده
lick off	لرفه
trembling ,rustle	لستن (لستنه وه)
	لرف (لرفه)

gulp, devour, eat greedingly, get something without trouble, guzzle	00000 دان 00000
	لیدان
bridle	لفاو
flesh-brush ,loofah	لفكه
branch ,bough	لق
branches ,foliage	لقو پۆپ
to clip branches	00000 ك
branch	لك
stick ,adhore vi.	لكان
to stick together	پیدا 0000
stick vi.	لكاندن (لكانن)
sand	لم
sandy	لماوی
muzzle	لمۆز
leg ,mate ,one of a pair	لنگ
put to gallop	لنگاندن (لنگانن)
a bale	لنگه
at ,from ,on prep.	له
suffix ,used as dim .ending as in :	له
very small	پچكۆله
concerning	له بابته

instaed of	له باتی
trust worthy ,agreed ,convenient	له بار
to be able	00000 دا ب
upon ,on prep.	له بان
consisting of ,instead of	له بریتی
marzipan	له بزینه
roasted chick-peas	له بله بی
below prep.	له بن
fat ,suet	له به
for, because of, for the purpose, infront of	له بهر
therefore	له بهر ئه مه (000 ئه وه)
palm of hand	له پ
to grope vi.	0000 کوتان
behind, after prep., adv., conj.	له پاش
afterwards ,after adv.	له پاشدا (له پاشان)
beside ,near prep.	له پال
suddenly adv.	له پر (0000 یکا)
behind av.,perp.	له پشت
a soft dish, soft mixture, pap n.	له په
before ,infront of	له پیش
first, at first	له پیشدا

half, piece, part	له ت
to cut vt.	0000 ك
in pieces	0000 له ت
under effect of	له تاو
split ,cleft n.	له تکه
split chick peas	له تکه نۆك
beside	له ته نیشته
instead of	له جیاتى
compared with	له چاو
fichu	له چك
mean ,sordid	له چه ر
soldering n.	له pdl
to solder vt.	000000 ك
below prep.	له خوار
down stairs	له خواره وه
in the hand of	له ده ست
to be able	00000 هاتن
ocillation, vibrate, quiver, shake vi	له ران , له رین (له رینه وه)
shake vt.	له راندن (له راندنه وه)
trembling ,tremour ,ague n.	له رز
shudder ,trembling ,spasm n.	له رزان

tremble ,shudder ,quiver vi.	له رزین (له رزینه وه)
shake vt.	له رزاندن (له رزانن)
shivering ,quake ,tremble n.	له رزه
chills and fever ,ague ,malaria	له رزو تا
trembling adj.	له رزۆك
shaking,vibrating, oscillation n.	له ره
lean ,weak ,meagre adj.	له پ
speed n.	له ز
delight ,taste ,enjoyment	له زه ت
tasty ,delicious adj.	به 00000
tasteless ,insipid adj.	بی 00000
above , adv. , prep.	له ژوور
inside adv. , prep.	له ژووره وه
under ,below prep.	له ژێر
from below ,stealthly adv.	له ژێره وه
on ,upon ,on top of	له سه ر
calm	له سه رخۆ
up stairs	له سه ره وه
	له سه روو = له ژوور
body ,corpse	له ش
active ,lively adj.	له ش سووك

lazy adj.	له ش قورس (000 گران)
army ,troops ,military force	له شکر
good figure	له شولار
curse	له عنه ت
under ground tunned ,mine	له غه م
loose ,slack adj.	له ق
shake ,wobble ,wag vi.	له قان (له قین , له قینه وه)
shake vt.	له قاندن (له قانن)
kick	له قه
title ,family name ,nick name	له قه ب
a hundred thousand ,lakh	له ک
with ,by ,near ,beside prep.	له کن
spot of dirt ,stain ,blemish n.	له که
stained adj.	له که دار
to stain ,dishonour vt.	0000 ک
with prep .	له گه ل
in spite of this ,nevertheless	له گه ل ئه مه (0000)
	ئه ودا)
basin ,pan	له گه ن
aside ,beside ,indirectly	له لاوه

by the side, with, near, in the opinion of	له لا (0000 ی)
by ,through	له لایه ن
tutor n.	له له (1)
notch n.	له له (2)
to make a notch vt.	0000 ك
from this	له م
pertaining ,concerning	له مه پ
before this	له مه و بهر
after this ,from now on	له مه پاش
before ,ago	له مه و پيش
	له مه و دوا = له مه و پاش
	له مه و لا = له مه و پيش
in ,inside ,among ,between	له ناو
to annihilate ,waste vt.	00000 بردن
to perish, be lost, be annihilated vi.	00000 چوون
within	له ناودا
from within	له ناوه وه
swaying ,waddling gait	له نجه
swaying gait	له نجه ولار
sway ,swagger ,wave from side to side in walking vi.	له نجين

near ,near by	له نزیك (له نزیكه وه)
lame ,unbalanced adj.	له نگ
balance ,anchor	له نگه ر
to hover vi.	گ 0000
wooden tray	له نگه ری
	له نگیزه = لیژمه
limp vi.	له نگین
poland	له هستان
barnacles	له واشه (1)
thin flop of bread	له واشه (2)
kind of reed ,rush	له وان
lavender-water ,perfume	له وانته
loquacious ,garrulous adj.	له وچه
lip (lower)	له وس
resturant	لۆقه نته
pasture ,grass ,grazing ground	له وه پ
graze vi.	له وه پان (له وه پین)
graze ,tend vt.	له وه پاندن (له وه پانن)
there	له وی (له وی)
there ,over there	له وینده ری
why	لۆ (1)
fold ,ply ,strand	لۆ (2)

buffoon, jester, gipsy, lout

لۆتی

crease, fold, wrinkle

لۆچ (1)

لۆچ (2) = بۆچ

abode ,residence

لۆر

lord ,very rich

لۆرت (لۆرد)

sturdy ,tall and stout

لۆزه ندهر

milk mixed with sour whey

لۆرك

saunter vi.

لۆژ (لۆش) لۆژ لۆژ

پۆیشن

leg ,step

لۆق

trot n.

لۆقه

to trot vi.

لۆك 0000

cotton

لۆكه

blame ,reproach

لۆمه

morsel

لوقمه

turkish delight

لوقوم

wen ,glandular swelling

لوو

agree ,fit ,match vi.

لوان

nose

لوت

supercilious ,arrogant adj.

لووتبه رز

salkiness n.

لووتوپوت

peak ,crest of the hill	لووتکه
nose-stud	لووته وانه
howl vi.	لووراندن (لوورانن)
howling n.	لووره
smooth ,hairless	لووس
to smooth ,planish	00000 ك
beardless ,youth	لووسكه
emaciated	لووس وباريك
brushed up	لووسو پووس
gulp down	لووشين (هه ل 0000)
whinnying	لووشكه
rolled ,curled adj.	لوول
to roll up	0000 ك
shin	لوو لاق
pipe ,tube ,barrel	لووله
earthen ware ewer with a spout	لوولينه
handful	لوپچ
from prep.,also used as a preverb	لئ
to from compound verbs as in:	
to cook	لئ نان
murky ,turbid ,muddy adj.	ليخن (ليخن)

wood ,forest	لێر
here ,at this place	لێرانه
here	لێره
flood ,spate	لێزماو
pouring rain ,heavy rain	لێزمه
sloping ,down hill	لێژ
slope n.	لێژی
present stem of	لێس (لێستن)
lick vt.	لێستنهوه
abundant ,flood	لێشاو
in abundance ,generously adv.	به 0000
reuffix, meaning to gether used to from compound verbs as in :	لێك
join to gether	لێكدان
turbid ,cloudy ,flimy	لێل
to render turbid	00000 ك
dirty water ,puddle	لێلاو
upper lip	لێو
lip to lip ,brimful	لێواو لێو
edge ,brim ,brink	لێوار
mud ,slime	لێت
bog ,sof ground	لێته

sticky adj.

لیق

لیقن = لیخن

rash n.

لیر

lira ,pound

لیره

wood-pile ,commitce

لیژنه

stick

لیس

raw silk put in to an ink pot

لیقه

saliva ,spittle

لیک

slimy adj.

لیکن

diarrhoea

لیمان

stip ,cut n.

لیمه

to cut in picees ,in tatters

00000 لیمه ک

lemon

لیمۆ

lemonade

لیمۆناته

pale yellow

لیمۆیی

sticky .viscid ,adhesive

لینچ

province

لیوا

female, generally used as a prefix as in:	ما
hen	مامر
she ass	ماکەر
silent ,depressed ,pensive adj.	مات
to be silent vi.	0000 ب
to quiet ,silence vt.	00000 ک
silence, pensiveness n.	ماته مینی
	ماتی = ماته مینی
kiss n.	ماچ
to kiss vt.	00000 ک
female (animal) ,spade (cards)	ماچه
mutual kissing n.	ماچو موچ
mede	ماد
material ,matter ,substance ,basis	ماده
mother	مادهر
maternal	مادهرانه
innate ,birth mark	مادهرزا (0000 د)
median	مادی
snake ,serpent ,register	مار
the flexible tube of water-pipe (hookah)	مار پیچ
snake-bitten	مارانگه زته
snake-charmer	مارگر
adder	مار گیسک
eel	مارماسی

lizard	مارمیلکه
marriage n.	ماره
marriage arrangement, marriage contract	ماره بپی
dower ,bridle-price	ماره یی
backbone	مازه
a gall-nut	مازوو (مازی)
curds (fermented)	ماست
curds mixed in water	ماستاو
muscle	ماسولکه
mascular	ماسولکه دار
whistle ,spool n.	ماسووله
fish	ماسی
fish-eater ,piscivorous	ماسیخۆر
fishmonger	ماسی فروش
fisherman	ماسیگر
indian pulse	ماش
triggers ,pincers	ماشه
swelling ,bloody	ماشه را
indian pulse soup	ماشینه
consump ,devour vt.	ماشینه وه
right n.	ماف
carpet	مافوور
elder	ماقول (پیاو 000)
origin ,source	ماک

machine	ماکینه
mechanic	ماکینه چی
sewing-machine	ماکینه ی دروومان
she-ass	ماکه ر
hen-partridge	ماکه و
sow n.	مالۆس
rabbi	مالووم
sweeping, sweeper, also present stem of	مال (1)
house, home, wealth, riches, property, goods, effects, flocks to burgle	مال (2)
fare well ! good by !	000 بپین
live-stock ,farm animals ,flocks	مالاوه (مال ئاوا)
wealthy ,rich ,moneyed adj.	مالات
economics n.	مالدار
practise economy ,use soaringly	مالدارى
burglar	0000 ك
	مال بپ
	مالخ = ماله
rubbing n.	مالشت
trowel	ماله
home ,wife	ماله وه
kind of bind weed	ماله و مینچه
family	مال و منال
harrow	مالوو
sweep vt.to strike ,smack vt.	مالین , پیدئا 0000

to strip off, wash down, wipe down	دا 00000
to sweep away	پا 0000
tuck off (up)	هه ل 000000
red-pigment	مالینوس
uncle (paternal)	مام
mid wife	مامان
hen	مامر
deer ,gazelle	مامز
spur	مامزه
treatment ,dealing	مامه له
mediator	مامناوگی
teacher ,master	مامۆستا
teacher`s wife	مامۆستا ژن
stay ,remain	مان (1)
to be at loss ,perplex ,think	تیدا (تی) 0000
to be in need	دا 0000
to ponder ,think	پا 0000
extinction ,brought or come to on end	نه 00000
obstinacy ,grief ,strike	مان (2)
to be obstinate ,strike	گ 0000
family ,farniture ,house hold	مان (3)
for ,we ,us ,our prop.	مان (4)
obstinate adj.	مانگر
remain ,stay ,stop	مانه وه
meaning	مانا

meaningless	بی 0000
tired ,weary	ماندوو (ماندی)
to be tired ,exhausted vi.	ب 00000
to tire vt.	ك 00000
fartigue ,weariness	ماندویتی
moon ,month	مانگ
month by month	000 به 000
full moon	000 ی چوارده شهو
new moon	000 ی نوئ
cow	مانگا
cow on heat	مانگا به که ل
monthly, per month, monthly	مانگانه
pay or wages	
moon eclipse	مانگیران
elighted ,moon	مانگه شهو
monthly ,lunar adj.	مانگی
like	مانه ند
remainder ,remaining	ماو
needy	دا 00000
distance, remainder, opportunity	ماوه
ivory	ماهی
mountain peak ,crag n.	ماهیزه رد
may n.	مایس
mare n.	ماین
muscle (calf)	ماینچه (مایچه)

merry-go-round	ماينچه قه‌ل
leaven ,essence ,matter ,origin ,capital	مايه
poor ,miserable	بئ 0000
penniless ,unable to pay debts	مايه پووت (000 پوچ)
haemorrhoids	مايه سیری
confidence n.	متمانه
to trust ,rely on	000 پئ ک
sheet ,bed-sheet ,bed-clothes	متیل
blind ,crippled ,maimed adj.	مجرو
the first month of arabic lunar year	محره م
alas ,what a pity	مخابن (حه یفو 0000)
	مربه خ
kitchen	مدبه خ (متبه خ)
bird ,fowl	مر
desire ,wish n.	مراد
dis appointed	نا 000
type of jacket	مرادخانی
	مراز = مراد
deaden ,kill ,cause to die vt.	مراندن (مرانن)
duck	مراوی
lust ,covet ,desire n.	مرخ
to lust ,covet	00000 لی خوش ک
dead corps ,carlion ,dirty	مردار
to die (birds only)	0000 بوه
to kill vt.	0000 ک وه

dross of lead ,litharge	مردار سه‌نگ
die vi.,death n.	مردن
to die down (fire)	دا 000 وه
dead n.	مردوو
grunt vi.	مرقاندن (مرقانن)
grunting n.	مرقه
be quiet	مرکان (دا 000)
put out ,quell vt.	مرکاندن (دامرکاندن)
jam	مره‌با
pearl	مرواری
darnel ,rye-grass	مروڤ
man ,human being	مرو (مروڤ)
wood cock	مره لارخ (مره‌باخی)
hen	مریشک
brooding-hen	مریشکه به‌کپ
growling ,muttering	مپه (مپه مپ)
fee ,wages	مز
top (toy)	مزراح
lance	مزراق
slightly acid ,tart adj.	مزر
broth to which poached eggs are added	مزرۆکه
	مزگه‌ر = مسگه‌ر
mosque	مزگه‌وت (مزگه‌فت)
good news ,reward	مزگینى
hesitant ,nagging n.	مزمز

grumble ,murmur n.	مزه مز
nagging	مزه مز کهر
mist ,fog	مژ (1)
sucking ,act of sucking ,present stem of	مژ (2)
plough beam	(مژین)
gift to the bearer of good news	مژانه
good news ,glad news	مژده
he sucked ,past stem of	مژی (مژین)
suck ,obsorb vt.	مژین
to suck up	هه ل 0000
copper	مس
copper smith	مسگهر
fist ,handfal	مست
a handful	پر 000 يك
clenched fist	مسته كۆله
unit of weight nearly equal to 5 grams	مسقال
calico	مسقالی
musk	مسك
surf	مسكین
saw n.	مشار
	شت = ست
shoe maker`s hammer ,punch	مشته
customer ,jupiter	مشته ری

massage n.	مشتو مال
argument ,dispute	مشتو مپ
mouse	مشك
mole	مشكه كویره
black stripped silk square, kerchief, ash	مشكى
sound of breathing	مشه (مشه مش) (1)
free ,without charge	مشه (2)
minaret	مناره
store ,shop ,magazine	مغازه
without price ,gratis adj. , adv.	مفت
parasite ,sponger ,hanger-on	مفتخۆر
mufti ,expounder of law	مفتى
tongs	مقاش (مه قاش)
glanders	مقاو
gossip	مقومقو
neck	مل
to give in	0000 دان
to be ashamed ,humiliated ,lower the neck (head)	000 شوپ ك
to set out	000 نان
to take upon oneself ,undertake	خستنه سهر 00000
to dun	سواری 0000 ب
to be head	له 00000 دان
scarf	ملبه ند (مليچ)
submissive ,yeilding adj.	ملكه چ

to bow the neck ,submit	0000 ک
neck lace	ملوانکه (مله وانه , ملیوانه)
mumps	مله خپی
collar	مله وان
headstrong ,obstinate adj.	ملهوپ
impure layer ,dirty scum	ملته
munch vi.	ملچاندن
munching n.	ملچه (ملچه ملچ)
bore ,annoying (person)	ملۆزم
mole-cricket	مله
milliard	ملیار
million	ملیون
murmur ,mutter for one`s self	منجاندن
freckle	منجل (منجله)
child ,infant	مندال (منال)
to give birth to ,bring forth vt.	000 ب
to become childish vi.	000 ب به
childish adj.	مندالانه
womb	مندالدان
childhood	مندالی (مندالیتی)
who makes twanging sound, drawling adj.	منگن
twanging sound	منگه (منگه منگ)
wish ,desire	منه
obligation n.	منه ت

obliged ,grateful adj.	منه تدار
do not as in :	مه
do not go	مه چۆ
object ,intention ,aim	مه به ست (مه به س)
water-bottle	مه تاره
praise n.	مه تح (مه دح)
fear ,danger n.	مه ترسی
metre	مه تر (مه تره)
text ,main part	مه تن
trench n.	مه ته پیز
riddle ,puzzle ,proverb ,enigma	مه ته ل
assembly n.	مه جلیس
magian	مه جووسی
wrist	مه چه ک
intimate	مه حره م
deprived adj.	مه حروم
law-court ,courtof jushies	مه حکه مه
touch stone	مه حکه ک (به ردی 0000)
cone	مه خروت
medal	مه دالیا
civilized ,civil adj.	مه ده نی
civilization n.	مه ده نیه ت
medina	مه دینه
curiosity ,anxiety ,whim n.	مه راق
doe ,roo ,fem preper name	مه رال

object ,intention	مه‌رام
flattery ,cringe ,fawn n.	مه‌رای
to flatter ,coax ,wheedle	000 ك
bet ,wager ,condition	مه‌رج
coral	مه‌رجان
brave ,manlty adj.	مه‌رد
in a manly way ,manly av.	مه‌ردانه
unmanly av.	نا 0000
bravery ,humanity n.	مه‌ردایه‌تی (مه‌ردی)
mankind ,people	مه‌ردووم
	مه‌ردی = مه‌ردایه‌تی
double score ,grand slam (at back gammon)	مه‌رز
earthenware jar ,vat	مه‌رکانه
death	مه‌رگ
rat`s bane	مه‌رگه‌مووشی
mohair	مه‌رز
rice-field	مه‌ره‌زه
ink	مه‌ره‌که‌ب
inkstand ,inkpot	مه‌ره‌که‌بدان
ointment ,salve	مه‌ره‌م
mars	مه‌ریخ
sheep	مه‌پ
marble	مه‌پمه‌پ
shepherd	مه‌په‌وان

auction	مه زات (مه زاد)
to sell by auction	خستنه 0000 ه وه
same as above	0000 ك
action-place	مه زادخانه
be fixed vi.	مه زران
fix vt.	مه زراندن
to establish ,organize ,set up	دا 0000
big ,large	مه زن
snacks ,appetizer	مه زه
opinion n.	مه زه نده
nearly ,about	به 00000
drunk adj.	مه ست
in a drunken manner	مه ستانه
mastic n.	مه سته کی
intoxication n.	مه سستی
expense	مه سره ف
ewer ,water-pot	مه سینه
drill, exercise, practice, model for writing	مه شق
skin (churn)	مه شکه
unjustly treated	مه غدور
kernel ,pulp ,marrow ,brain n.	مه غز
bronze	مه فره ق
scissors	مه قه ست
macaroni	مه قاره نه (مه که روونی)

brazier	مه قه‌لی
pack animal let out on hire	مه کاره
mecca	مه ککه
	مه کهره = به کهره
ambush ,wayly n.	مه کۆ
weaver`s shuttle	مه کووک
unless ,least ,homever ,but	مه گهر
fly ,gnat	مه گه‌ز
yearning ,craving n.	مه گیران
bird	مه‌ل
theological teacher, mulla, muslem priest	مه‌لا
the call of the morning prayer, dawn	مه‌لا بانگان
very cheap	مه‌لا خۆر
mulla`s wife	مه‌لا ژن
accursed adj.	مه‌لعون
muslin	مه‌لمه‌ل
swaddled new born baby	مه‌لۆتکه
swimming n.	مه‌له
to swim	000 ک
swimmer	مه‌له‌وان
sparrow ,little bird dim of	مه‌لیچک (مه‌ل)
lurking ,sulking ,crouching adj.	مه‌لاس
to lurk ,hide oneself	خۆ 000 دان
palate	مه‌لا شوو

stage	مه لیه‌ند
ointment	مه لحه‌م
stook	مه لۆ
breast ,teat	مه م
dim of ,breast	مه مک
unit of weight equal to ,pounds	مه ن
cooking-pot ,cauldron ,boiler	مه نجه‌ل
suffix meaning possissing as in :	مه‌ند
rich	ده‌وله‌مه‌ند
thin calico	مه‌ندیل
silent ,still taciturn ,grave	مه‌نگ (مه‌ند)
stagnant water	مه‌نگاو
press ,vice	مه‌نگه‌نه
sperm ,semen	مه‌ن
blade ,temper (steel)	مه‌وا (مه‌ودا)
hand woven blanket ,wave	مه‌وج
birth of mohemmad the prophet	مه‌ولوود
wine	مه‌ی
wine-shop	مه‌یخانه
wine-shop keeper	مه‌یخانه‌چی
middle	مه‌یان
between ,relations ,middle ,moderate	مه‌یانه
groom	مه‌یتەر
field ,square ,open space ,opportunity	مه‌یدان (مه‌یان)
to come forth	هاتنه 0000

to bring in to view	خستنه 0000
bottle-field	مهیدانی جهنگ
monkey	مهیمون
inclination ,liking	مهیل
to have a liking for a thing	0000 ک
hard work, affiaction, trouble n.	مهینهت
clot ,conged vi.	مهیین
night mare	مۆتهکه
fashion	مۆده
cigarette holder	مۆدینه
violet ,mauve ,purpule	مۆر (1)
seal n.	مۆر (2)
to stamp a sean ,seal vi.	00000 ک
seal angraver	مۆر هه لکه نندن
moth (clothes)	مۆرانه
myrtle	مۆرد
vermin , termite , lice	مۆریان
vermin ,termite ,sullen adj.	مۆپ
to scowl ,frown vi.	0000 ب وه
banana	مۆز (1)
cattle fly	مۆز (2)
music	مۆزیه
gathered, piled, heaped, collected	مۆل
to banch together	00000 ب

meeting place, resting place,	مۆلگه
sheep-pen	
rest ,pause	مۆله
delay ,respite	مۆله ت
to grant a delay	00000 دان
danger,dangerous place of situation	مۆله كه
candle ,wax	مۆم
candle stick	مۆمدان
ozocerite	مۆمنايي
mumy	مۆميا
glum ,scowling adj.	مۆن
blessed adj.	موبارهك
congratulation n.	موبارهكبایی
grafting	موتربه
belle	موترفه
headman of a village ,dected	موختار
harmful ,causing damage or loss	موزير
moslem	موسلمان
fire-place	موغه يری
hair ,felon (inflammation)	موو
hair of the pubes	0000 ی بهر
hairy	موواوی
furniture	موبیلیه
sock and rope maker	مووتاچی
tweezers (hair)	مووکیش

wrist ,fetlock	موچ
shudder ,shiver ,spasm	موچپک
wage ,portion	موچه
wage-earner	موچه خۆر
log ,chunk	موور (1)
insect ,ant	موور (2)
beads ,glass beads	موورو
back-bone	موورپه که (0000 ی پشت)
bellows	مووشه ده مه
marble game	مووشین
female	می
womanizer, licentious, adulterer, lover of woman	می باز
nit , a small louse	میتولکه
female (animal)	میچکه
peg ,nail	میخ
large peg with a ring on the thick end	میخ زنجیر
clove ,carnation	میخه ک
corn (of foot)	میخه که
tart ,subacid ,slightly sour	میخوش
man ,brave	میر
husband	میرد
having a husband ,married	به 0000
	میردار = به میرد

state of being a husband	مێردایه‌تی
	مێرده‌ز مه = مۆته‌که
meadow	مێرگ
insect	مێروو
ant	مێرووله
to feel benumbed, have pins and needles	0000 ک
table	مێز
turban	مێزه‌ر
past time	مێژ
long ago	له 0000 ه وه
brain	مێژه‌لاک
the past ,history	مێژوو
	مێژی = مێژه‌لاک
fly	میش
infested with flies	میشاوێ
brain	میشک
roughly tanned sheep`s skin	میشن
gadfly	میشه‌که‌رانه
mosquito ,bug	میشووله
mallet	میکوت
chicken pox	میکوته (1)
tad-pole	میکوته (2)
flock of sheep	مێگه‌ل
	مێمل = مێلۆزم

vine	میو (1)
wax	میو (2)
raisin	میوژ
clipped branches of vine	میوه لاک
female nature	می
female-sex	میینه
mewing ,mew vi.	میاواندن
clitoris	مینکه
knuckle-bone	میچ
prince ,title to certain prominat chief ,sun ,ruler	میر
water distributer, who disributes water for irrigation	میراو
title ,esquire ,clerk	میرزا
state ,government ,belonging to the state	میری
inheritance	میرات
urine	میز
to pass urine	000 ک
soiled with urine	میزاوی
incontinent	میزکه (میزن)
urinary bladder	میزلدان
microbe	میکروت (میکروٲ)
mile	میل (1)
shaft ,rod ,bar ,line ,bodkin ,probe	میل (2)
birth of christ ,ad. anno domin	میلادی

the twenty second letter of arabic- kurdish alphabet	میم
verbena (flower)	مینا (1)
enamel ,diol	مینا (2)
small mattress	میندەر
kindness ,love ,peace	میهر (میر)
kind ,affectionate	میهره بان
home ,one`s native soil ,wife and children	میهن
guest	میوان
guest-house	میوانخانه
host	میواندار
hospitality n.	میوانداری
fruit	میوه

ending as sign of infinitive as in to take	ن (1) ، بردن
todo	کردن
suffix, forms adjectives and adverbs as in	ن (2)
fleshy	گۆشتن
dirty	چلکن
negative prefix meaning ,donot ,will	نا (1)
not and shall not as in	
he does not eat	ناخوات
i do not go	ناپۆم
preffix freely used with nouns and	نا (2)
adjectives to express negative, it is	
equivalent to the english, im, un, in, an...etc	
hopeless ,disperate adj.	نائومید
insecure ,unsafe ,dishonest adj.	نائهمین
disorder ,insecurity ,dishonesty n.	نائهمینی
unwilling	نابه دل
inopportune	نا به رجا
useless ,good-for-nothing	نا به کار
unripe ,young ,premature	نا به کام
stranger	نا به دل
lacking ,destitute ,bankrupt	نا بووت (نا بوود)
unclean ,impure adj.	نا پاک
impurity ,unchastity n.	نا پاکى
unacceptable ,unagreeable adj.	نا په سه ند
mean adj.	نا پیاو
meanness	نا پیاوى

a washer-man ,a washer-woman	ناتر
weak ,feeble	ناته وان
imperfect ,incomplete adj.	ناته واو
compelled ,constrained ,helpless	ناچار
insignificant adj.	ناچیز
unjust ,unlawful ,false	ناحه ق
district	ناحیه
depth	ناخ
unpleasant ,disagreeable	ناخۆشی
displeasure ,difficulties	ناخۆشی
finger-nail	ناخون
pilfery, whittling away, to snatch bits of food with two fingers when passing, shop	ناخونه ك
ignorant	نادان
rare	نادیده
send vt.	ناردن
send back vt.	ناردنه وه
bitter orange	نارنج
grenade	نارنجۆك
orange colour	نارنجی
uneasy ,naughty	ناره حه ت
uneasiness	ناره حه تی
unjust ,undeserved	ناره وا
elm	ناره وه ن

irregular adj.	نارێک
disagreement	نارێکی
coquetry ,coyness ,mincing air ,gracefullness	ناز
to show coyness vi.	00000 ک
coquettish ,spoiled child	نازدادار
delicate ,tender	نازک
humble plant	ناز ناز
gracefull ,lovely ,amiable	نازه نین
be proud of ,boast of	نازین
knowing ,also present stem of discordent, out of tune, harsh (voice),unhealthy	ناس (ناسین)
sick adj.	ناساز
sickness n.	ناساغ
well-known ,famous	ناساگی
unknown	ناسراو
acquaintance	نه 00000
stranger	ناسیار (ناسیاو)
unsweemly adj.	نه 0000
	ناسزا
	ناسک = نازک
fistula	ناسوور
know vt.	ناسین
recognize vt.	ناسینه وه
fasting ,empty stomach	ناشتا
breakfast on an empty stomach	ناشتایی (به 0000)

plant ,bury vt.	ناشتن
ungratekul adj.	ناشکور
unskilful ,tyros begnner	ناشی
ugly adj.	ناشیرین
gusset at fork of drawers or pants	نافهك
abnormal	ناقوولا
unsuccessful ,disappointed	ناكام
failure	ناكامی
sudden	ناكاو
suddenly av.	له 00000
ignoble ,mean	ناكهس
on bad terms	ناكوک
disagreement n.	ناكوکی
suddenly ,unexpectedly	ناگههان (ناگاهان)
horse shoe	نال
groan ,moan	نالاندن
farrier	نالبه‌ند
dim of	نال
iron heel	نالچه
groan	نالە
name	نام
	نام = یان
nominated ,betrothed	نافرەد
letter ,book	نامه
stranger ,not confidentail	نامه‌حرەم

book-shop ,library	نامه‌خانه
coward (ly)	نامه‌رد
unmanly, cowardly	نامه‌ردایه‌تی (نامه‌ردی)
honesty, honour, good name, honourable, upright adj. dishonest, shameless adj.	ناموس بئ 00000
booklet, pamphlet	نامیلکه
bread, meal, food	نان (1)
cause anyone to lose his job	0000 بردن
to earn one`s bread, get one`s living	00000 په‌یدا ک
to partake meal	0000- خواردن
to support ,be hospitable	00000 دان
prepare meal, make bread, bake bread	00000 دروست ک (0000 ک)
bounty	به 00000
place ,put vt.	نان (2)
fire a gun	پێوه 0000
to put in to ,insert	تئ 0000
to put down ,lay down	دا 0000
to cook ,stew ,load upon	لئ 00000
to shut up	تێک 0000
to place against ,lean ,set	هه‌ل 000
dependent, mouth to feed	نانخۆر
ungrateful	نانکوێر

baker	نانه‌وا
bakery	نانه‌واخانه
set (atrap) ,place again	نانه‌وه
supper	نانی ئێوارێ
breakfast	نانی به‌یانی
oven baked wafer	نانی تیری
bread baked on griddle	نانی ساجی
selfish	نانی نانی
bread and nothing else ,dry bread	نانی ووشکی
large basket for bread, a wicker	نانین
bread basket	
name ,reputation	ناو (1)
to name ,mention	0000 بردن
to make a name ,be famous	0000 ده‌رك
to lose good name	0000 زپان
to defame vt.	0000 زپاندن
to call name	000 نان
to give name to	0000 لی نان
to mention	00000 هینان
well-known	به 0000
under the name of, in the name of	به 0000 ی
nameless	بی 00000
without name or trace, unknown	بی 00000 ونیشان
to become an important person	چوونه ناو 0000 ا ن
in, inside, prep	ناو (2)

inside	به 00000
now and then , interval	به ناو 0000
stuffed ,any thing stuffed	ناوئه خن
district	ناوان
fame ,repatation	ناوبانگ
famous ,well-known	به 00000
mediation n.	ناوبژی
mediator	ناوبژیکه ر
	اوتیلانه = جیازی
diaphram	ناوپنچک
region ,centre	ناوچه
fore head	ناوچه وان
to frown	0000 گرژک
local ,internal	ناوخۆ
famous ,named adj.	ناودار (1)
filled ,stuffed adj.	ناودار (2)
defamed ,disreputable	ناوزپاو
the contents of the belly, guts, intestines, giblet	ناوزگ (ناوسک)
fried bread (fried in girdle)	ناوساجی
puff-pastery	ناوشکینه
floor	ناوفه رش
waist	ناو قهه
	ناوکۆ = ناوفه رهش
crutch ,fork of the body	ناوگه ل (ناولنگ)

the palm of the band	ناوله پ
house hold	ناوماڵ
middle	ناوهنجی (ناونجی)
mentioned, nominated, above said	ناوبراو
middling n.	ناوه (1)
boat	ناوه (2)
untimely	ناوهخت
middle ,centre	ناوهپاست
contents	ناوهپۆک
	ناوهند = ناوهپاست
mediation, intermediat, means	ناوهندی
naval	ناووک (1)
to cut the naval string	00000 بردن
rupture of the naval	000 کهوتن
care thus rupture	00000 گ وه
stone (of fruit) ,seed	ناووک (2)
nick name	ناووناتۆره
mark ,address	ناوونیشان
flute	ناى
flute plyer	نايژهن
rare ,unobtainable ,exquisite	ناياب
upside-down	نخوون
to over turn ,upset	0000 ك وه
price ,cost ,value n.	نرخ
costly ,valuable	به 00000

moan vi.	نرکاندن
moaning n.	نرکه
prayer	نزا
grove ,shady place	نزار
low adj.	نزم
to descent vi.	00000 ب وه
to lower vt.	0000 ك وه
lowness n.	نزمایی (نزمی)
lower adj.	نزمتر
lowest adj.	نزمترین
hiccough	نزگه ره
near adj.	نزیك
come near ,approach	00000 ب وه
to bring near	0000 خستنه وه
cause to approach	000 ك وه
to approach vi.	00000 كه وتنه وه
nearness	نزیكایه تی
nearer adj.	نزیكتر
nearest adj.	نزیكترین
	نزیکی = نزیكایه تی
shady plce, place where the sun shines not shady place	نسار
	نسرم
	نسی = نسرم
failure ,fall	نشستی

dwelling-place	نشیمه ن
sitting ,dweller	نشین
declivity ,descent	نشوو
over whelmed	نغرۆ
to over whelm vt.	000000 ك
inhabitants ,souls	نفوس
	نقاندن = نكاندن
	نقه (0000 نق) = نكه
to moan ,utter	00000 ك
act of diving, sinking, go to the bottom	نقووم
to dive ,sink vi.	000000 ب
to sink vt.	000000 ك
collet (of ring)	نقیه م
moan ,groan vi.	نكاندن
moaning n.	نكه
inverted ,turned over	نگون (سهه 00000)
dampness ,moisture	نم
demonstration, show, exhibition	نمایش
damp, wet adj.	نمدان
	نسار — نمدار
fine drizzle	نمه باران
salt	نمهك
aspect ,appearance	نموو (نموود)
sample, example, model, specimen, instance	نموونه

not ,on av.	نه (1)
prefix, used with nouns and adjective to express negative as in:	نه (2)
ignorant	نه زان
no ,not	نهء
a certain musical tone	نهاوه ند
crystal suger	نه بات
pulse	نه بز
valiant, brave, fighter combatant	نه به رد
invincible ,unconquerable	نه به ز
non-existence	نه بوون
want ,shortage ,poverty	نه بوونی
nationalism	نه ته وایه تی
posterity, progeny, nation, offspring, stock, lineage	نه ته وه
nationalist	نه ته وه په رست
unlucky ,perverse	نه حس
little ,few ,whit	نه خت
alittle ,awhit	نه ختیک
a little more, soon, in a moment	نه ختیک تر
little by little	نه خته نه خته
cash	نه ختینه
design	نه خش
to draw	000000 ک
decorate vt.	نه خشاندن
map ,plan n.	نه خشه

coloured, colourful, pretty	نه خشین
especially	نه خوازه له
sick adj.	نه خۆشی
hospital	نه خۆشخانه
sickness ,diseas n,	نه خۆشی
illitrerate adj.	نه خوینده وار
illitracy n.	نه خوینده واری
not at all ,no sir	نه خێر
unseen	نه دیه
	نه دیو - نه دیه
upstart ,parvenu	00000 ب دیو
stranger	00000 و نه ناسیاو
back gammon ,dice	نه رد
ladder	نه رده بان (نه رده وان)
soft ,mild ,gentle	نه رم
to become soft ,grow mild	00000 ب
to soften ,persuade to agree	00000 ك
soft land	نه رمان
softness	نه رمایی
softly ,gently	نه رم نه رم (به نه رمی)
soft part ,leanmeat ,bonedmeat	نه رمه
saddle-cloth	نه رمه زین
amble ,canter	نه رمه غار
soft land	نه رمه لان
	نه رمی = نه رمایی

mild, gently, fem proper name	نەرمین
order ,custom ,habit	نەریت
roar vi.	نەراندن
roar n.	نەپه
ignorant adj.	نەزان
ungrateful	پێ 0000
vow n.	نەزر
to vow	0000 ك
barren (animal)	نەزۆك
race ,stock	نەژاد
frank	نەستەق
wild-rose	نەسرین
lancet	نەشتەر
mint	نەعنا
tune ,lilt	نەغمە
curse ,disgust	نەفرین
person ,individual	نەفەر
alimony	نەفەقە
clover	نەفەل
painting ,craving ,embroidery	نەقش
painter ,one who adorns	نەقشبەند
art of painting, certain rites of neqisbendi sufis, dervish of neqisbendi order	نەقشبەندی
map ,chart	نەقشە

goad	نه قیزه
lest	نه ک
useless	نه کاره
adversity, misfortune, unlucky adj.	نه گبه ت
mean ,bad base	نه گریس
sapling	نه مام
immortal	نه مر
grandmother	نه نک
disgrace ,shame ,infamy n.	نه نگ
granny	نه نه
no	نه و
new	نه و ((ف))
song ,tune ,melody ,acertain musical tone ,riches ,wealth	نه و ا
distitude	بی 00000
kinness ,caresses soothing n.	نه و ازش (نه و ازشت)
oil ,petroleum	نه و ت
young man	نه و جه وان
21 st of march ,new year`s day	نه و رۆز
newly-born	نه و زاد
greed ,desire	نه و س
greedy ,glutton	نه و سن
beginner ,tyro ,novice	نه و کار
misadvantage	نه هات
now adv.	نه و

storey n.	نھۆم
grand child	نەوہ
ninety adj.	نەوہد
ninetieth	نەوہ دەم (نەوہ دەمین)
low adj.	نەوی
happy news	نەوید
bend ,stoop ,bend over ,bow	نەوین (نەوینەوہ)
	نە ی = نای
mirror	نەینۆک
secreet ,hidden	نھین
treacherous adj.	نھینگر
secrecy	نھینی
nine adj.	نۆ (1)
new	نۆ (2)
	نۆبە (نۆبەت) = نۆرە
first-fruit ,first-born	نۆبەرە
note ,memorandum	نۆتە
to save ,store vt.	نۆتە (نۆتە)
previsions for journey ,bred (food) taken on a journey ,bread kept in a bundle for travelling provision	نۆردو
turn ,time	نۆرە
go out of turn	نۆرە بیری
nineteen	نۆزدە
nineteenth	نۆزدەمین (نۆزدەھەم)

drinking	نۆش
to drink	0000 ک
amonia	نۆشادر
drink ,digest	نۆشین
chick-pea	نۆک
pea-soup	نۆکاو
servant	نۆکەر
service	نۆکەری
filly	نۆما
point ,spot ,dot	نوقته
sweatmeats	نوقل
goodomen	نوقلانه
pinch (ing) n.	نوقورچ
a witty remark or saying	نوکته
witty ,humorous	نوکته باز
show, pretend, put to sleep, cause to sleep, make (one)sleep, put to	نواندن (نوانن) , نووارین = پوانین
tip ,top n.	نووچ
to stumble and fall	= 000 دان
light	نوور
benevolent looking	نوورانی
whine n.	نووپه
whine vi.	نووزاندن
whining n.	نووزه

writter ,also present stem of
cling ,stick ,adhere

نووس (نووسین)

نووسان

to bite

پیدا 0000

to stick to

پیوه 0000

adhere ,affix cling vt.

نووساندن (نووسانن)

sleep vi.

نووستن

sleepy adj.

نووستوو

نووسکاندن = نووزاندن

نووسکه = نووزه

writer

نووسەر

he writer ,past stem of

نووسی (نووسین)

writer

نووسیار

write vt.

نووسین

to report against

لی 0000

write down ,rewrite vt,

نووسینهوه

bend ,fold vi.

نووشتانهوه

bend ,fold vt.

نووشتاندهوه (نووشتاننهوه)

bent adj.

نووشتاوه

charm ,armlet

نووشته

tip ,point ,pointed end

نووک

from the beginning

له 000 ه وه

whine vi.

نووکان (نووکاندن)

pointed adj.

نووکدار

whining n.

نووکە

the twenty third letter of arabic-kurdish alphabet	نوون
new ,recent	نوی
prayer	نویژ
to prayer vi.	00000 ك
amonstrous woman, one precluded from prayer	بى 00000
performer of the ridual prayers, stricket moslem	نویژکه ر
public prayers for rain	نویژه بارانه
butter ,gist ,essential part ,real point	نویشك
lever ,winch	نویل
bedding n.	نوین
representative,	نوینه ر
heifer	نوینگین
present stem of	نان
game ,prey ,quarry	نیچیر
male ,masculine	نیر
narcissus	نیرگز
hookah ,water-pipe	نیرگه له
male ,bull ,small canal	نیره
male donkey ,jack ass	نیره که ر
hermaphrodite	نیره موك
power ,strength n.	نیروو
dowel	نیرو می
virilty ,masculineness ,he-goat ,billy	نیری

spear ,spike ,lance	نیزه
theme ,subject ,matter	نیارا
request ,supplication ,intention ,wish ,desire	نیاز
to sublicatc ,desire	00000 ك
contented	0000000 بی
beam ,rafter	نیرگه
april	نیسان
blaze n.	نیله (نیله نیل)
ratio ,relation n.	نیسبهت
lentils	نیسك
lentils-soup	نیسكینه
starch	نیشاسته
mark, sign, trace, ear, targrt, modd, taken given to a betrothen	نیشان
to show ,point out ,indicate vt. دان
to engage (bride) ك
to aim at لی گ
to show	پئ دان
to shoot at a target	له دان (.....)
	شكاندن)
engaged	نیشانكراو
target ,goal	نیشانگاه
mark ,sign ,scar	نیشانه
home ,country ,dwelling	نیشتمان
patriot ,patriotic n.,adj.	نیشتمان په‌رست

patriotism	نیشتمان په‌رستی
sit ,sink ,settle (liquid)	نیشتن
to set in	تئ =
to set down ,sitting ,assembly ,council	دا 00000
to sink ,sit down ئی = تئ

to caddle down ,roast ,alight ,perch	هه‌ل =
alight ,perch vi.	نیشتنه‌وه
abode ,residence	نیشته‌جئ
settled ,sunk	نیشتنوو
inhabitant ,resident	دا =
look n.	نیگا (نیگاه)
observer ,painting	نیگار
painter	نیگارکەر
nile	نیل
yoke	نیل
indigo	نیل (2)
water-lily ,nenupher	نیلوفر
blue	نیلی
half	نیمه
half of a brick	نیمه‌خشت
	نینۆفه‌ر = نیلۆفه‌ر
nature, disposition	نیهاد
sapling	نیهال
half	نیو

half-full	نیوا و نیو
secod-hand	نیو داشت
half ,semi	نیوه
half finished	نیوه چل
midday ,noon	نیوه پۆ (نیوه پۆژ)
mid night	نیوه شهو
half-dead	نیوه مردوو
aim, purpose	نیهت

3 rd person singular of verb	ه (1)
to be, is	
ending used after	ه (2)
demonstratives as in:	
this man	ئەم پیاو
that lad.	ئەو کورە
to, prep. as in:	ه (3)
i go to bazaar	ئە پۆمه بازار
i go to school	ئە چمه قوتابخانه
suffix. forms abstract nouns as in:	ه (4) خراپه
miss chief.	
weight: ;	کێشانه
take! , take care! lo ! interj.	ها
chance, luck, also past stem of	هات ، he come
	(هاتن)
experience, event n.	به سه ر---
come vi.	هاتن
to be lucky vi.	بو
to traverse vi.	پیدا---
to get used to, be accustomed, familiar.	بی (پا)
to agree	پیک---
to come together; bring luck	پیوه---
to this man	
to be inflamed(eye); be invented, be novel, be new.	دا---
to emerge, come out.	دهر---

to get used to ,adopt.	پا--
to go with; match.	لی
to rise (sun), rise (dough); escape	هه ل
come about ,come true	هاتنه دی
meet vt.	هاتنه پێ
begin to speak.	هاتنه قسه
appear , come out.	هاتنه کایه
come back	هاتنه وه
coming. n.	هاتوو
next , future ; invented.	دا--
coming and going ,traffic	هاتوچۆ
chance, hazard, uncertain outcome.	هاتونه مات
rabid, mad.	هاری
mad ;naughty ; ruffian.	هاریهاج
madness. n.	هاری
roar ; crack , clank , vi.	هاریاندن (هاریاتن)
roar ; crack ; crash , clash.	هاریه
	ك = هاریاندن
grind vt.	هاریین
a harmful insect , canker worm.	هاریه
murmur (water)	هاریان (هاریاندن)
	هاریه (هاریه) = هاریه
hyacinth	هاس
pouter pigeon.	هاقوو (کووتری)

nearly ,soon , shortly	هاکا
halo	هاله
steam ;rising smoke or steam ; blazing fire, flame glanders.	هالوو هاله
flat , even ,smooth adj.	هامدار
incitement n.	هان
to incite , encourage. vt.	دان--
ask for help.	هانا (--ك)
	هانين = هينان
prefix, meaning, with, together, equal, to-etc.	هاو
a loud cry , shout, bawl .	هاوار(ههوار)
to come to help.	به---هوهاتن
to shout loudly , cry out.	--ك
	هاوان = هاون
companion ,peer.	هاوتا
of the same society , one who sits with other at a feast.	هاوبهزم
partner.	هاوبهش
accomplice , companion.	هاوپا
of equal rank	هاوپايه
brother by same father; supporter.	هاوپشت
equal , pear , match	هاوتا
matchless adj.	بي--
friend; similar, fellow traveller.	هاوتاك (هاوتهك)

rival .	هاوچاو
contemporaneous; companion, intimate.	هاوده م
of the same race or kind.	هاوجنس
helper; supporter .	هاودهنگ
	هاوردن = هینان
companion , friend	هاوپی
speaking the same language.	هاوزمان
having the same boundary.	هاوسنوور
concert.	هاوسه ر
neighbor.	هاوسی
	هاوشان = هاوتا
colleague	هاوکار
co-operation	هاوکاری
of the same name; name-sake	هاوناو
synonym.	هاوهاو
commotion.	هاوهل = ئاوهل
mortar (of pounding), mortar .(gun)	هاوهن
	هاوتین = هاویشتن
throwing n.	هاویژ
throw , hurl.	هاویژتن (هاویشتن)
to delate.	دهر--
summer.	هاوین
suitable for summer; summer clothing.	هاوینه
summer-resort	هاوینه ههوار

tumult uproar; brawl.

هاوی وهووی

suffix, forms nouns meaning tract
as in; stony land

--هـلان (هـلان)

به‌رده‌لان

suffix forms nouns of material
form verbal stems as in:

--هـمه‌نی (سه‌مه‌نی)

سووته‌مه‌نی : خوارده‌مه‌نی

exist , have vt.

هه‌بوون

in pieces.

هه‌بروون (به‌)

wooden bolt ; peg.

هه‌یه

until , till ; up to.

هه‌تا

sun (shine)

هه‌تاو

for ever and ever ;eternally.

هه‌تا هه‌تایی

as for as.

هه‌تاوه‌کو

هه‌تک = تئ‌تک

insistent.

هه‌ته‌ر

orphan.

هه‌تیو

the wretched orphen, the unlucky

--ی‌تاپه

orphen

mother having fathers children

هه‌تیو بار

pederast , homo sexual

هه‌تیو باز

orphanage

هه‌تیو خانه

lampoon, satire

هه‌جو

what ever

هه‌چ (هه‌رچ) = هه‌ر

what ever kind of

هه‌چ جوړی (جوړیک)

what ever

هه‌چ شتی

when ever

هه‌چ شوینی (هه‌چ شوینیك)

which ever one	هه چ کامی
when ever one	هه چ کاتی (وهختی)
who ever	هه چ کهسی
each ,every, only , just.	هه
disturbance ,drawl, noisy quarrel, din.	هه را
make noise , bawl vi.	-ک
to start disturbance harassment.	ک. به --
to harass vt.	هه راس
harassed adj.	-پی هه لگرتن
to harass , annoy vt.	هه راسان
growing- up.	-ک
	هه راش
	هه رامه = هین
commotion , hubbub	هه را هه را
	هه را وهوریا = هه را هه را
just now.	هه ئیستا
belonging to every place ; pansy (plant)	هه جارێ
	هه رچ = هه چ
although, however much however often .	هه رچه ند (تی، -یک)
however , in every way.	هه رچۆن (ئی، -یک)
the mob , ruffian s ; worthless	هه رچی وپه رچی
stony-land , rough-ground	هه رد
every moment	هه رده م (ئی، -یک)
both	هه ردوو (هه ردووک)

both of them	ههردوکیان
bank or raised seat of leafy branches	ههرزاله
cheap adj.	ههرزان
one who sells cheaply.	ههرزان بهها
cheapness.	ههرزانی
millet	ههرزن
nonsense; idle talk	ههرزه
	ههرزه زمان = ههرزهگو
youth; swain, indiscreet youth, trifles	ههرزهکار
babbler , idle talker.	ههرزهگو
bear n.	ههرس
long slices of paste resembling vermicelli	ههرشته
when ever	ههرکات (ئ - یك)
whichever, which ever one	ههرکام (ئ - یك)
as soon as	ههرکه
every one	ههرکەس
any one	ههرکەسێ (ئ - یك)
where ever	ههر کوێ (-- یهك)
who ever	ههرکێ
mud.	ههرگ
never	ههرکیز
beetle	ههرله
pear	ههرمی

most, generally used before adjectives to indicate superlative degree as in : the biggest.	هه ره
falling down , avalanche, land shied	هه ره س
co-operation	هه ره وه ز
pottage of bruised wheat boiled with meat and flavoured with spices	هه ریسه
region	هه ریم
prime(of youth or life)	هه پرت
threat , menace	هه پره شه
to threaten vt.	-- (لی) . ك
blended ,the rough mixture	هه پرمه
to go	هه پین
thousand	هه زار
very cheap	- ی به پولیک
with almost eagerness	به - حال
do n't worry bout it	نیوه ی --- پینج سه ده
million	هه زار هه زار
very high, lofty	هه زار به هه زار
millipede, centipede	هه زار پی
a case with compartments for tea necessaries	هه زار پیشه
second stomach of ruminant	هه زار لۆغانه
thousandth	هه زاره م (هه زاره مین)
thousands	هه زاره ها
species	هه ز بيله

digestion	هه زه
to digest	-ك
poor ,wretched adj.	هه ژار
poverty n.	هه ژاری
eighteen n.	هه ژده
to talk to much vi.	- - قسه . ك
eighteenth adj.	هه ژده م (هه ژده مین ، هه ژده هه م)
burr	هه ژك
	هه س = هه یه
whet stone	هه سان
felling n.	هه ست (هه س)
to feel , perceive.	پێ . ك
	هه ستان = هه لستان
sensitive	هه ستیار
indigo , mud.	هه ش
hiding n.	هه شار (حه شار)
to hide vt.	- دان
eight adj.	هه شت
eighty adj.	هه شتا
eightieth adj.	هه شتایم (هه شتا هه م)
octagon	هه شت گۆشه
eighth	هه شته م (هه شته مین ، هه شته هه م)
lustful , randy	هه شه ری (حه شه ری)

week	ههفته (حهفته)
saddle-bag	ههگبه
opportunity	ههه
in pieces, in shreds	ههلا (ههلا ههلا)
boast, lie n.	ههلات
to boast, lie vi.	لهدان
deadly poison.	ههلاهیل (زهري --)
hollow	ههلور
wooden peg (which the game of tip- cat), stick	ههلوك
tip-cad	ههلوكين
myrobalan	ههليله
black myrobalan.	-- ي سپاه
proverb, meaning up, over, and out as in; etc.....	ههل
arrangement ; fiction	ههله كردن ، ههل چوون
yearning for or after.	ههلهست
dance	ههلهپه (-- ههلهپه)
precipice ,steep place	ههلهپه پكئ
statistics	ههلدير
manners	ههلژمار
event , chance	ههلسان و دانيشتن
uncommon adj.	ههلکهوت
steam, vapor	ههلکهوتوو
	ههلم

marble (toy)	هه‌لمات
marble game	هه‌لماتین
catch the stones (game)	هه‌لمه‌تۆ
mistake , error	هه‌له
to make a mistake	-ك

به - داچوون = هه‌له کردن

miss lead	-- پی .ك
to lase away	پئ - ك
bark furiously	هه‌له باس
intractable	هه‌له‌ت
rush about in confusion	هه‌له‌داوان (به ---)
rash, too hasty, reckless, imputes	هه‌له شه‌ر
salify	هه‌له كۆك
babbling, talkative ;indiscreet	هه‌له وه‌پ
eagle	هه‌لۆ
plum	هه‌لۆژه
damson	هه‌لۆژه په‌شه
hay	هه‌یس
also, same, in the same manner, again	هه‌م (1)
grief , care n.	هه‌م (2)
the same , that same only	هه‌مان
immediately ,that very moment	هه‌مان دهم (هه‌مان کات)
leather bag , knap sack	هه‌مانه

again , yet again	هه میسان (هه م دیسان)
uproar ,rumour	هه مه مه
all ,every ,the whole	هه موو
always, every time	هه موو جارێک
every time ,always	هه موده مێ (- ده مێک)
every day	هه موو پوژێ (-- یێک)
every thing	هه موو شتیێک
	هه موو کاتی (-- یێک) =
	هه موو ده مێ
every one ,every body	هه موو کهس (ی ، یێک)
all of it	هه مووی
all of them	هه موویان
always , continuously	هه میشه
oxe-eye , corn maigold	هه میشه به هار
every lasting , externally	هه میشه یی
only; in the same manner ; fem.	هه مین
proper name	
they exist ,there are	هه ن (1)
gratitude	هه ن (2)
pomegranate	هه نار
	هه ناردن = ناردن
breath n.	هه ناسه
to breath ,exhole	-- دان
to inhale; rest vi.	-- وه رگرتن
to sigh vi.	-- هه لکیشان

panting , gasping	هه ناسه برکێ
wretched , miserable	هه ناسه سارد
asthmatic , gasping.	هه ناسه سوار
entrails	هه ناو
fig.	هه نجیر
some , a few	هه ند (---ئ ، ---ئک)
tumult	هه نگامه
step , pace, time, season	هه نگاو
to step ,take astep	---نان
	(---هه لهینان)
step by step	هه نگاو به هه نگاو
honey	هه نگوین
step -children	هه نه زان
now	هه نوو (---که)
rub	هه نوون
sobbing n.	هه نیسک
to sob vi.	---هه لدان
inflamed swelling	هه و (1) =ئو
to swell , inflame vi.	هه و (2)
	---ک
air , weather ,wind, tune	هه و
air less	---بی
airy , windy adj.	هه وادار
aerial adj.	هه وایی
camp ,site	هه وار (هه وارگه)

marquee	هه واری
condition, circumstance; news	هه وائ
illicit gain	هه وان = هاوان
	هه وانته
opponent	هه وانه
	هه وتا = هاوتا
plough ; handle of plough	هه وجار
cloud	هه و (1)
sponge	هه و (2)
penthouse	هه و ره بان
juniper	هه وریس
thunder (bolt)	هه و ره تریشقه
sponge	هه وری ده ریا
halter	هه و سار
effort	هه و ل
to strive	هه و ل
	-دان
wish ,desire ;liking ;zeal ; lust	هه و هس
to long for , desire	-هه بوون
	(-لی . ب)
first	هه و ه ل
at first , for the first time	هه و ه ل جار
	هه و ه و = هه راو هوریا
neck	هه ون
co-wife	هه وی

dough	هه‌ویر
leaven ,yeast	هه‌ویر ترش
leaven , rennet	هه‌وین
hi ! ,(interj)	هه‌ی
maid's ,figure ;statue.	هه‌یکه‌ل
friday	هه‌ینی
verandah	هه‌یوان
there is	هه‌یه
means ,reason , cause n.	هۆ(1)
by means of , because of	به—ی
hi ! , yes	هۆ(2)
suffix forms nouns of trade or skill as;	هـ وان (ـ سه‌وان)
nomads	هۆبه
kind of song	هۆره
sack	هۆپ
boo! interj	هۆپی !
whoa ! interj	هۆش !
felling , sense , attention n.	هۆش
conscious adj.	به—
unconscious adj.	بی—
vigilant ;prudent , wise adj.	هۆشمه‌ند
wisdom, prudence	هۆشه‌نگ
	هۆشو = هیشوو
aware, cautious, sensible; alert	هۆشیار

caution , vigilance , prudence n.	هۆشیاری
accustomed , familiar	هۆگر
to be accustomed	--ب
sheep-fold	هۆل
plaiting	هۆن
string on thread , plait weave together (strands)	هۆنین (هۆنینه وه)
attack n.	هورژم
jupiter	هورمز
a bird of eastern fable, a bird of happy omen ; phoenix	هوما
blessed ; royal	هومایون
	هومپیر = ئومپیر
art , skill n.	هونه ر
with out skill or ability , clumsy	--بی
skilful adj.	هونه رمه ند
the twenty fourth letter of arabic-kurdish alphabet	هه (ه، h)
assault ; march i sudden attack, raid ,stream of people	هه ریش
holly hock	هه یرو
giddy	هه یپ
strength , power	هه یز
to strengthen vt.	--په دان
weak adj.	به
a bunch from the grapes have been eaten	هه یزه لاک
	هه یستر = ئه یستر

plough n.	هیش
still, yet	هیشتا
leave, allow, let off	هیشتن
to let down	دا--
bunch, cluster hanging	هیشوو
to glean	ن---ک
cardamom	هیل
nest	هیلانه
egg n.	هیلکه
to lay eggs	--ک
to stop laying eggs	له---چوونه وه
ovary	هیلکه دان
game played with eggs by children	هیلکه شکینه
snail	هیلکه شه یتاوکه
fried eggs, omelet	هیلکه و پۆن
oval	هیلکه یی
glue	هیل
furrow ; line	هیل
	هیلان = هیشتن
	دا -- = داهیشتن
to stretch , extend	پا-----
retching n.	هیلنج
to retch , vomit vi.	---دان
fine sieve	هیلکه
quiet ,docile ; grave	هیمن

bring, fetch vi., be worth vi.	هینان
to accomplish , produce	پیک ---
to perform , to do	به جی ---
to event ; comb	دا ---
to accustom one's self to	را ---
to take out, extract	دهر ---
to subtract , take form	لیدهر ---
to hatch ; solve vt.	هه ل ---
draw up , well up	هینجان (هه ل ----)
	هیند = هه ند
slow adj.	هینواش
slowness n.	هینواشی
brother-in-law	هینوهر
husbands brother's wife,	هینوهر ژن
sister's in law	
that of	هی
another , more	هیتیر
a flight of mohammed	هجره
from meca in 622 adj.d	
nothing , never , not at all	هیچ
sprung from nothing	له --- هوه
for no reason	له ---- ی
	نه بوو
nowhere	هیچ شوین (ی --- ی ، ----)
	یک (یک)
no body , none	هیچ کس (ی --- ی ، ---- یک)

nowhere

هیچ کوئ (---یه ، ---)

(یه ک)

at least

هیچ نه بئیت

worthless

هیچو پووچ

nullity n.

هیچییه تی

skin used as container for ghee

میزه

soot

هیس

هیشک = ووشک

tired out, weary ; very ill

هیلک

-- ب

thingammy, what's the name

هین

india

هیند (هیندستان)

indian adj.

هیندی

hope n.

هیوا

hopeful

هیوادار

and as in;

و، و

من و تو

such ; thus ; so

وا (وهها)

to think , imagine

--زانین

dependent , depending on, bound,
connected , related adj.

وابهسته

saying n. ; that is to say

واته

this way ; that way

واوه

steamer

واپۆر

right ,due , necessary ; duty

واجب

ah! fye! alas!

واخ!

in compounds, having,

وار

possessing as in;

خوینده وار

letting alone , desisting

واز

let, leave alone; give up,
abandon vt.

--لی هینان

game

وازی

to play vi.

--ک

plaything ; toy

وازیچه

inverted

واژ

inverted , up side down

په ره —

واژه = ووته

hung ,hung up

واسین (هه ل)

sparrow-hawk

واشه

wagon , railway wagon

واغۆن " ا "

game played with walnuts

واغین

perplexity, confusion, senses n.

واق

to be wildered, be stunned,

-- وورپمان

at a loss, stuck dumb

cry vi. (of anew born child)

واقاندن

واک = وانهک

eminent, exacted, respected adj.

والا " ف "

silken stuff (toy)

والا

fine sifting

والا بیژ

debt , loan, credit n.

وام

suffix denoting a keeper as in:

وان ، ... هوان

باخهوان ، دهرگاوان

وانهک = هین

fye! , pho!

واه !

the twenty-fifth letter of the
arabic-kurdish alphabet

واو (و ، W)

oh! , fye!

واى

suffix forms dim. as in:

--ۆکه ، ۆکه

بارۆکه ، جنۆکه

suffix forms dim. as in:

--ۆله ، ۆله

خانۆکه ، نهرمۆله

and

وه

sin n.

وهبال

on his head be it!

--ى بهئهستوى خوى

sinful

--دار

motherland, home, home land

وتهن

patriot	وێتهن پهروهەر
love of one's country, patriotism	وێتهن پهروهەری
compatriot, belonging to one's native land	وێتهنی
nationalism , patriotic feeling	وێتهنیهت
fire place ; hearth ; family	وهجاغ " ت "
base- born	نا _____
well-born	وهجاغ زاده
childless	وهجاغکوێر
shoot , young branch	وهچ
grand child	وهچه
wild, brutish, savage adj., n.	وهحشی
time, period	وهخت
was on the point of	-- بوو
formerly adv.	-- ی خۆی
untimely , bad time av.	بی ---
	نا _____ = بی وهخت
preverb meaning round or over used to form compound verbs as in:	وهر
roomy , spacious	وهرگهپان، وهرسووپان
answer	وهراق
drop , fall out vi.	وهرام (وهلام)
to drop of ; fall (leaves) ; fall out (teeth or hair)	وهران (وهرین)
cause to drop vt.	هه ل _____
tilled land	وهراندن (وهرانن)
	وهرد

shake , rouse	وهردان (تئ)
guardian , warder n.	وهردیان
trachoma n.	وهردینه
product, again , profit	وهرز
drill , exercise	وهرزش
farmer , agricultural workman	وهرزیر
a tiller of the land	
manage; cultivate; endeavor;	وهرزین
take exercise	وهرین = وهران
bored , sick of a thing	وهپس
to be bored , be sick of a thing,	--ب
become sick or disgusted with	
a thing	
minister	وهزیر
the prime minister	وهزیری یه که م (سه ره ک وهزیر)
duty, task , obligation n.	وهزیفه
official , with an official duty	وهزیفه دار
master, craftsman; expert, teacher	وهستا
craftsman's wife	وهستا ژن
trade , craft ; skill	وهستایی
stop ; stand ; cease	وهستان
to stop , stand still , stand up	پا —
	هه ل —
stop, make to stand, cause	وهستاندن
to wait vi.	
stop (blood) vi.	وهستانه وه

blow ; wave

وهشان (وهشین)

to rot ; be ashamed

دا

strike ;shake , wave vt.

وهشاندن (وهشانن)

to shake down vt.

دا

to brandish, wave, flourish, shake

پا

to break a part, tear down, rip open

ههڵ

dropped stitle , unraveled

ههڵ وهشاوه

match ,go with , be suitable or becoming

وهشانهوه (لی)

rain or wind(south east) ; good, goodness n.

وهشت

lynx

وهشك

fidelity, faithfulness

وهفا

faithful adj.

به

unfaithful adj.

بی

faithful , trusty adj.

وهفا دار

وهقت = وهخت

patience n.

وهقره

aestless adj.

بی

like, as, such ; when

وهك (وهكو)

alike

یه

agent, deputy, attorney, representative
steward

وهکیل

وهکیل

وهلام = وهرام

place; clever; young gentleman; pain

وهند

drowsiness , dozing n.	وهنهوز
to doze , be half sleepy	-- دان
such , thus	وها
doll	وهويله
harm	وهی (1)
harmless, gentle	بی---
oh! interj(expressing regret or surprise)	وهی (2)
god forbid!	-- نه بی
a new bride	وهیو (وهیوه)
whoa!	وۆش
say vi.	ووتن
to tell , inform vi.	پئ---
speech , saying , article	ووتار
word , talk	وته
flat -iron	ووتوو
pause , respite ,interval	ووچان
to rest , refresh	-- دان
with out break ; incessantly , ceaselessly av.	بی---
permit n.	وورم
utter ; grumble	ووتاندن (ووتانن)
utterance n.	وورته
bear (animal)	ووچ
very small , tiny ,fine , precise	وورد

to broken in to small pieces be crushed vi.	-ب
examine, look closely at vi.	-ب وه (لـ ب وه)
to pound , crush vi.	-ك
to change (money)	-ك وه
hypercritical ,perceptive, culous adj.	ووردبین
small bits , finer paricles	ووردکه (وورتکه)
small change ; small bit ,minute	وورده
drizzle	وورده باران
pebbles, grovels, pieces of broken stone	وورده بهرد
magnifier (lens),microscope	وورده بین
peddler; retailer	وورده فروش
minor works	وورده کاری
in pieces, in fragments	ووردوخاش
to break in pieces	-ك
oddments	وورده والا
exactitude , exactness	ووردی
shimmer ,gleam n.	وورشه
shimmer vi.	وورشانه وه
insist vi.	وورگ (___ گ)
belly ,rumen	وورگ
to belly , butge, swell up vi.	-دان
morale n.	ووره
to be terrified, demoralize vi.	--بهردان
aware ,attentive, alert adj.	ووریا

to be a ware , alert vi.	--ب
to make up , be a wared vi.	--ب وه
to wake	--ك وه
dizzy, stunned with amazement	ووپ
	ووپاق = وه پاق
whirr n.	ووپه (1)
gnat	ووپه (2)
to talk in sleep ; delirium n.	ووپینه
to talk in sleep, be delirious	--ك
elm	ووزم
ability , power n.	ووزه
be stirred up	ووژدان
to swarm , come buzzing round vi.	تئ--
stir up (hornes in nest)	ووژداندن
	ووژکان = ووژدان
rustle n.	ووژه
hush!, silence! , whish! , interj	ووس!
to be silent, stop making a noise vi.	--ب
camel	ووشر
ostrich	ووشرمر (مهل--)
dry adj.	ووشك
to become dry vi.	--ب
to make dry vi.	--ك
bone-dry	--ویرنگ
to wither , shrivel	هه لهاتن

draught	adj.	ووشکانی
dried	adj.	ووشکه
macadam		ووشکه سی
untilled land		ووشکه وهرد
word		ووشه (1)
rustle		ووشه -- ووش (2)
country		وولات
pack-horse, mount, beast of burden		وولاخ
suffix forms dim. as in :		-- ووتکه
		پاچولکه
area , province		ووتکه
suffix forms dim as in:		-- ووله
		میشووله
reward, present, gift	n.	وولیفهت
lost , missing	n.	وون
to be lost	vi.	-- ب
to lose	vi.	--- ک
to mislay		لئ -- ب
hum, huzz, confused noise	n.	وونکه (سه وونگ)
present steam of		ویستن
to investigate		-- ک
dare	vi.	ویران (1)
devastated, in ruins, desolate		ویران (2)
to be ruined	vi.	-- ب

to destroy vt.

---ک

ruins , place full of ruins

ویرانه

desolation , ruin n.

ویرانی

fall upon

ویژه (چونه -0)

special , pure

ویژ (--ه)

ویشه = بیشه

stray , wandering , homeless

ویل

copy , example

وینه

in comparable

--بی

whistle

ویته

ویزاندن

a kind of buzzing insect

ویزه ویز

buzzing n.

ویزه

desire , wish, will n., also past stem
of stem of

ویست

desire , want , wish vt.

ویستن

to need

پی ویست

requirement n.

ویسته مه نی

article connecting noun with preceding, noun ,adj. or adv. and indicating, belonging , connection or possession as:	ی (1)
suffix forms abstract nouns form	ی (2)
adjectives or nouns as:	ئاسانی ، شارستانی
the twenty sixth letter of the arabic-kurdish alphabet or conj.	ی (ی ، لا)
stuffed vegetable rolls	یا (یاکو)
or	یاپراخ (ت)
rebellious , unruly adj.,n.	یاخود
to rebel , out law vt.	یاخی
memory ,remembrance n.	-ب
to remember , recollect vt.	یاد
memorial ; note n.	-ک
souvenir , keepsake n.	یادداشت
friend ; lover	یادگار
ability , power	یار
yard	یارا
help	یارد (یارده) " ا "
to help vt.	یارمه‌تی
that fellow , thingammy	- دان
game ; gambling n.	یارۆ
to play vi.	یاری
help, aid n.	--ک
	یاریده (یاریه)

to help , assist	-- دان
helper , assistant n.	یاریده دهر
jasmine ; rock	یاس
law, custom; code; regulation; tradition	یاسا(یاسه)
traditional	یاسایی
jasmine	یاسامین
label n.	یافته
ruby n.	یاقوته
mane , acclivity	یال
manned adj.	یالدار
either or	یان (یانه کو)
side carpet	یان " ت "
eleven adj.	یانزه
eleventh adj.	یانزهمین ، یانزههم
house ; club	یانه
nonsense	یاده
assistant ; aide-de-camp	یاوهر
present stem of	یه
	(هاتن)
suffix forms abstract nouns from nouns and adjectives as;	-یه تی
geld(animals)	ئازایه تی
captive	به خته
collar	یه خسیر
	یه خه

seize by the cooler, accost; capture	گ-
spare n.	یه دهک " ت "
god	یه زدان " ت "
chest , box , cup board	یه غدان
plunder , booty	یه غی
rich stew of meat with onion	یه غنی
bowl (of copper)	یه غنی کیش
nausea, retch	یه ق
to retch, vomit vi.	- دانه وه (-ک وه)
one	یه ک
unite, coalesce, combine	-ب
coincide	-- که وتن
one by one	-- گرتن = یه ک بوون
altogether , at a time	به - جار
once for all	به - جار هکی
all at once, come together	به - داهاتن
to separate, let go of one another	له - جیا بوونه وه
distinguish	له - جیا کردنه وه
units	یه کان
boar	یه کانه
most affections (remedy), the only cure efficacious	یه کاویه ک
continuously	یه ک بینه (له --)
made of a single piece; solid	یه ک پارچه (یه کپاره)
single, sole, unique	یه کتا

each other	یه کتر
alone , single	یه کته نه
permanent	یه کجاره (یه کجاره کی)
joined	یه کتر گیر
one-eyed	یه ک چاو
of the same kind, similar	یه کچه شن
one-hearted , unanimous	یه کدل
a few ,one or two	یه کدویه ک
direct , straight	یه کراست
of the same color, consistent adj.	یه کپه نگ
equal ,similar, level, uniform	یه کسان
directly, all at once	یه ک سه ر
sunday	یه ک شه ممه
unanimous; one fold; constant	یه کلا
one ; within the other	یه ک له ناو یه ک
single(thread) ,ace (cards)	یه کلۆ
unit	یه که
first	یه که م (یه که مین)
alternately	یه که نایه کئ
suddenly ,at once	یه کنده ردوو
one by one	یه که یه که
one of them	یه کیکیان
one each ,to each ,for each	یه کی
oneness ; union n.	یه کیه تی
one , single , unique	یه گانه

fodder

یه م "ت"

softly , gently

یه داش

clover ,trefoil

یونجه

suffix forms the name of game as;

-ین

suffix forms abstract nouns as:

-یننی

کچیننی ، کورپیننی

try to drive away sheep or goats , to
throw down

-غ

-دان

ending as sign of infinitive as :

-ین (1) زانین , نوسین

suffix forms adjectives from
nouns as:

-ین (2)

ئاسنین ، بروین